

STORTINGET

Dokument 15:14

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1951–2100

11.04.–02.05.2025

Innhold

1951. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. pendlerrute med fly mellom Bodø-Evenes-Bardufoss og Bardufoss-Lakselv, besvart av forsvarsminister	11
1952. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. reklame norske forbrukere møter på YouTube, besvart av barne- og familieminister	12
1953. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. definisjon av begrepet “tettsted”, besvart av klima- og miljøminister	12
1954. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. avgiftsskjerpelser for ladbare hybrider, diesel- og bensinbiler, besvart av finansminister	13
1955. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. Vestfoldbanen, besvart av samferdselsminister	14
1956. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister	15
1957. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. ny modell for GLU 1-10 på Nesna, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	15
1958. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. Norgespris til ESA, besvart av energiminister	16
1959. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. elmarkedsdirektivet, besvart av energiminister	16
1960. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. innføring av Norgespris, besvart av energiminister	17
1961. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. asylsøknader fra transpersoner som flykter fra USA, besvart av justis- og beredskapsminister	18
1962. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. Norges handelsavtale med det Europeiske Økonomiske Felleskap (EØF-avtalen), besvart av utenriksminister	18
1963. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Equinors oppdaterte energiomstillingsplan, besvart av næringsminister	19
1964. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Fjellbergsambandet, besvart av kommunal- og distriktsminister	20
1965. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. vedtaket fra Helse Nord som ikke ivaretar pasientens behov for en raskest mulig behandling, besvart av helse- og omsorgsminister	21
1966. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. dispensasjoner i strandsonen, besvart av kommunal- og distriktsminister	22
1967. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. dialysepasienter, besvart av helse- og omsorgsminister	22
1968. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. trygdeeksport til EU-land, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	23
1969. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. ventetidene for hjertekirurgi, besvart av helse- og omsorgsminister	24
1970. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. toetasjers tog på Østlandet, besvart av samferdselsminister ..	27
1971. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. felles standard for alle fylkenes prøvenemnder, besvart av kunnskapsminister	28
1972. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. verpefarmer, besvart av landbruks- og matminister ..	28
1973. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. bedre kollektivtilbud til Værnes lufthavn, besvart av samferdselsminister	29
1974. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. transport ved hjelp av skip, besvart av fiskeri- og havminister	30
1975. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. godsoverføringsambisjoner, besvart av fiskeri- og havminister	31
1976. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kapasitetsproblemer ved Haukeland sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	32
1977. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. bureggproduksjon, besvart av landbruks- og matminister	34
1978. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. registrerte ulykker (pr. ÅDT) på strekningen E18 vest for Retvet- Holstadkrysset, besvart av samferdselsminister	34
1979. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. lagring av el-batterier, besvart av justis- og beredskapsminister	35
1980. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. vindkraftverkene, besvart av energiminister	36
1981. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. oppgradering og forbedring av miljøtilstanden ved Aura kraftverk, besvart av energiminister	37
1982. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. sykehusbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister	38

1983. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. årsverk i Direktoratet for medisinske produkter, besvart av helse- og omsorgsminister	39
1984. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. anleggsbransjen, besvart av næringsminister	39
1985. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Norgespris, besvart av energiminister	40
1986. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. informasjonsmedarbeidere finnes i departementene og underliggende direktorater/etater, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	41
1987. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. kostnadsbombe for norske forbrukere grunna EU, besvart av klima- og miljøminister	43
1988. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. skjermingstillegg i sin alderspensjon etter pensjonsforliket, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	44
1989. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. antall besøk, antall utstedte pass og ID-kort, og total kostnad per utstedte pass og ID-kort for hver av de 15 nye passkontorene Støre-regjeringen har åpnet, besvart av justis- og beredskapsminister	46
1990. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. åpningstider for hver av de 15 nye passkontorene Støre-regjeringen har åpnet, besvart av justis- og beredskapsminister	47
1991. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. opphevelse av utlendingsloven § 46, besvart av justis- og beredskapsminister	48
1992. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. regningen for ambulanseberedskap på Haugesund Lufthavn, besvart av samferdselsminister	48
1993. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. regjeringa si prinsipielle haldning til å selja eigarskapen i ei statsdriven lufthamn, besvart av samferdselsminister	49
1994. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. hvordan Bane Nor koordinerer sitt arbeid med togselskapene, besvart av samferdselsminister	49
1995. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. den universelle utformingen av det nye fjerntogmateriellet, besvart av samferdselsminister	50
1996. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. en økning i søknader om å etablere skoler på grunnlag av et humanistisk livssyn, besvart av kunnskapsminister	51
1997. Fra stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud, vedr. EUs direktiv om kredittjenestevirksomheter og kredittkjøpere, besvart av finansminister	53
1998. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. ny pårørendestrategi, besvart av helse- og omsorgsminister	54
1999. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. statlige arbeidsplasser som er flyttet ut til Vestfold, besvart av kommunal- og distriktsminister	54
2000. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. innføring av mer lek i skolen, besvart av kunnskapsminister	55
2001. Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. trafikkontrollar, besvart av justis- og beredskapsminister	56
2002. Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. skatt, besvart av finansminister	57
2003. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. private kommersielle aktører, besvart av helse- og omsorgsminister	58
2004. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. private klinikker, besvart av helse- og omsorgsminister	59
2005. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. ME-pasienter, besvart av helse- og omsorgsminister	59
2006. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. vern av Kanadaskogen, besvart av klima- og miljøminister	60
2007. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. mangfoldsrådgivere i skolen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	61
2008. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. nasjonal landbrukspolitikk ved et eventuelt norsk EU-medlemskap, besvart av landbruks- og matminister	62
2009. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. offentliggjering av KDI/POD si siste delutgreiinga for overføring av drifta av Utlendingsinternatet ved Trandum, besvart av justis- og beredskapsminister	62
2010. Fra stortingsrepresentant Tina Bru, vedr. Meraker Brug, besvart av landbruks- og matminister	63
2011. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. norsk bingobransje, besvart av kultur- og likestillingsminister	64
2012. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. prosessen rundt nytt honorarsystem for frilanstolker, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	65

2013. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. omforeina råd frå næringa og Stortingets føringar, besvart av fiskeri- og havminister.....	66
2014. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. Wildcat-helikopter på Nansen-fregatter, besvart av forsvarsminister	67
2015. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. kontroll av turistfiskere, besvart av fiskeri- og havminister	67
2016. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. nasjonale retningslinjer eller regler for å sikre at dokumentasjon ikke tar mye tid fra kjerneoppgavene i barnehagen, besvart av kunnskapsminister.....	68
2017. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. økte kostnader for den norske staten, besvart av fiskeri- og havminister	69
2018. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. oversikt over de ikke-pasientrelaterte årsakene til strykninger av operasjoner, besvart av helse- og omsorgsminister	70
2019. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. å ferdigstille laksetrappene i Beiarelva, besvart av klima- og miljøminister	74
2020. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. bonusutbetalingene i Statkraft, besvart av næringsminister.....	75
2021. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. gjenbruk av elbilbatterier, besvart av klima- og miljøminister ...	76
2022. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. endring av regelverket for skip som opererer på norsk sokkel, besvart av fiskeri- og havminister	77
2023. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. befolkningsvarslingen, besvart av energiminister.....	77
2024. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Norsk Tipping, besvart av kultur- og likestillingsminister	79
2025. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. norsk konsul i Israel, besvart av utenriksminister	80
2026. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. økte midler i 2025 til ideelle aktører som bidrar med kompetanse på forebygging og behandling av spiseforstyrrelser, besvart av helse- og omsorgsminister	81
2027. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. private aktører i forbindelse med prøveordningen med en digital allmennlegetjeneste, besvart av helse- og omsorgsminister	81
2028. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. tilbud om PGT til bærere av alvorlig sykdom, besvart av helse- og omsorgsminister.....	82
2029. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. prøveprosjektet i Oslo der det tillates sykklister å svinge til høyre på rødt lys, besvart av samferdselsminister	83
2030. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. responstida og ambulanser som står, besvart av helse- og omsorgsminister.....	84
2031. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. utbygging og drift av Tyrving og Yggdrasil, besvart av energiminister	85
2032. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. nye lovvedtak, nasjonale og lokale forskrifter og regler som er pålagt næringslivet de siste ti årene, besvart av næringsminister	86
2033. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. støtten gjennom Nansen-programmet til ukrainsk sivilsamfunn, besvart av utenriksminister	87
2034. Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. deltakarlova, besvart av fiskeri- og havminister.....	88
2035. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. mangelen på kvalifisert personell i norsk eldreomsorg, besvart av helse- og omsorgsminister.....	89
2036. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. bedre tilgang på utearealer ved skolene, besvart av kunnskapsminister	91
2037. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. innkjøpsordningen for skjønnlitteratur, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	92
2038. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Haldenreaktoren, besvart av næringsminister.....	93
2039. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. plan- og bygningslova § 27- 1 og § 27- 2, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	94
2040. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. dyrevelferdsarbeid, besvart av landbruks- og matminister	95
2041. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. samvirkeøvelser i en brigaderamme i 2025, besvart av forsvarsminister	96

2042. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. elektronisk kontroll for forvaringsdømte under permisjon fra soning, besvart av justis- og beredskapsminister	96
2043. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. norske annonse- og reklamemarkedet, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	97
2044. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. eiendommene til Hellige Olga, besvart av barne- og familieminister	98
2045. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. kommunenes økonomi, besvart av kommunal- og distriktsminister	98
2046. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. barnekonvensjonen, besvart av kunnskapsminister	99
2047. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. opprettelse av en statlig, nasjonal skytjeneste, besvart av justis- og beredskapsminister	100
2048. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. skolehverdagen, besvart av kunnskapsminister	101
2049. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Norgespris, besvart av energiminister	102
2050. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. valg av trasé for ny 420 kV-forbindelse mellom Samnanger - Øygarden, besvart av energiminister	103
2051. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Frigjøringskonvoien, besvart av forsvarsminister	104
2052. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. kostnader til miljømerking, besvart av næringsminister	104
2053. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. Fjernbetjent parkering, besvart av samferdselsminister	105
2054. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. satsingen på trygghetsboliger, besvart av helse- og omsorgsminister	106
2055. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. innsideliste før lanseringa av Norgespris, besvart av energiminister	106
2056. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. brillestøtte til barn, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	107
2057. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. mangelen av teknikere til F-35, besvart av forsvarsminister	108
2058. Fra stortingsrepresentant Marianne Klever Næss, vedr. Østfold Internasjonale Teater, besvart av kultur- og likestillingsminister	108
2059. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. tiltak for mangfold, likskap og inkludering, besvart av næringsminister	109
2060. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. arbeidsgruppen som skal bidra til forenkling for frivilligheten, besvart av kultur- og likestillingsminister	110
2061. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. vedtak i sakene som gjelder Breidablikk, Yggdrasil og Tyrving, besvart av energiminister	111
2062. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. bruk av politiressursane i Vest politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	112
2063. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. endringen i allmenngjøringsloven, besvart av fiskeri- og havminister	112
2064. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister	113
2065. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. Sjøfartsdirektoratets tilsyn, besvart av fiskeri- og havminister	114
2066. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. oversikt over hvor mange som har fullført følgende utdanninger – sykepleierutdanning, grunnskolelærerutdanning (1.–7. trinn og 5.–10. trinn), lektorutdanning samt barnehagelærerutdanning – fordelt per studiested og totalt, for kull som startet i årene 2018, 2019, 2020, 2021 og 2022, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	115
2067. Fra stortingsrepresentant Marianne Klever Næss, vedr. Fredrikstad og Sarpsborg kommuners alvorlige økonomisk og sosial utfordring som følge av stor tilflytting av sekundærflyktninger fra andre kommuner, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	115
2068. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. grunnrenteskatt på havbruk, besvart av finansminister	117
2069. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. intensivsenger (kategori 3) og overvåkingsenger (kategori 2), besvart av helse- og omsorgsminister	121
2070. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. om det er nokre land i EU som har nasjonal kontroll over eigen kvotefastsetjing, besvart av fiskeri- og havminister	123
2071. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. jordvern, besvart av kommunal- og distriktsminister	124

2072. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. utsendelse av integrert familie, besvart av justis- og beredskapsminister.....	125
2073. Fra stortingsrepresentant Trine Fagervik, vedr. tap av studierett, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	126
2074. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. godstrafikken, besvart av samferdselsminister.....	127
2075. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. å radikalt endre dagens eksamensordning til for eksempel langtidsoppgave, besvart av kunnskapsminister.....	128
2076. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. ambulansetjenesten i Alta, besvart av helse- og omsorgsminister.....	129
2077. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. sykepleierne på intensiven i Hammerfest, besvart av helse- og omsorgsminister.....	130
2078. Fra stortingsrepresentant Trine Fagervik, vedr. at en arbeidsgiver beordre en ansatt til å påføre en pasient unødig smerte, besvart av helse- og omsorgsminister	131
2079. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. kvinner med kort botid og begrensede norskkunnskaper, besvart av helse- og omsorgsminister	132
2080. Fra stortingsrepresentant Hadle Rasmus Bjuland, vedr. organisasjonen ROS – Rådgivning om spiseforstyrrelser, besvart av helse- og omsorgsminister	133
2081. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. å sørge for at ny maritim innsatsskvadron i Ramsund etableres i 2026 som vedtatt, besvart av forsvarsminister	134
2082. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. saksbehandlingstiden i utlendingsdirektoratet, besvart av justis- og beredskapsminister	135
2083. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. gruveforurensningen fra tidligere Killingdal gruver i Holtålen, besvart av klima- og miljøminister	135
2084. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. politisk styring over Statnett SFs utforming av nye tariffier/nettleie for industrien, besvart av energiminister	136
2085. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. russiske statsborgere som bidrar til frakt av materiell og infrastruktur fra Norge til Ukraina, besvart av forsvarsminister.....	137
2086. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. oversikt over alle Statnetts saker om nye datasentre, besvart av energiminister	138
2087. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. scenekunstheltet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	140
2088. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. DMP, besvart av helse- og omsorgsminister	141
2089. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Stiftelsen Rettferd, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	142
2090. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. hendelser knytta til rus og stoff, besvart av kunnskapsminister.....	143
2091. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. ny demensplan, besvart av helse- og omsorgsminister	144
2092. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. grunnen til at FFI enda ikke er etablert i Tromsø, besvart av forsvarsminister	145
2093. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. angrepet på Freedom Flotilla-skipet «Conscience», besvart av utenriksminister	146
2094. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. beitebrukarar i Fjord kommune, besvart av klima- og miljøminister	146
2095. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. ny Ring 1 og Hammersborgtunnelen, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	148
2096. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. Investeringer i Ukraina, besvart av utenriksminister	149
2097. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. støtte til de ulike kulturinstitusjonene og kulturtilbudene i Rogaland, besvart av kultur- og likestillingsminister	150
2098. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. plastemballasje rundt maten, besvart av helse- og omsorgsminister.....	152
2099. Fra stortingsrepresentant Per Olav Tyldum, vedr. digitale spill, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	153
2100. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. fredsinitiativet til Abdullah Öcalan, besvart av utenriksminister	154

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1951 - 2100) for sesjonen 2024-2025**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
PF Pasientfokus

Aydar, Seher (R)	2003, 2004
Bastholm, Une (MDG)	1977, 2021, 2071
Bjuland, Hadle Rasmus (KrF)	2080
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1984, 1985, 2043, 2049, 2052, 2059
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1998, 2005, 2033
Borch, Sandra (Sp)	1951, 2041
Bru, Tina (H)	2010
Bøe, Erlend Svardal (H)	2054, 2092
Elvenes, Hårek (H)	2014, 2057
Fagervik, Trine (Sp)	2073, 2078
Fagerås, Mona (SV)	1995, 2064, 2074
Fiskaa, Ingrid (SV)	1993, 2025, 2035, 2093
Frølich, Peter (H)	1989, 1990
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	1970, 1971
Grotle, Olve (H)	2001, 2002, 2034
Gulati, Himanshu (FrP)	2046, 2048
Hagerup, Margret (H)	1996, 2000, 2075
Halleland, Terje (FrP)	1992, 2082
Haltbrekken, Lars (SV)	2031, 2061, 2083
Hansson, Rasmus (MDG)	2016, 2085
Heiberg, Sigrid Zurbuchen (MDG)	2095, 2098
Hjemdal, Silje (FrP)	1976
Hoksrud, Bård (FrP)	1968, 1969, 1982, 1983, 2027, 2028, 2088, 2091
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	2015
Jønnes, Kari-Anne (H)	2066, 2087
Jørgensen, Geir (R)	1955
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	2029
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	2009, 2039
Kristensen, Turid (H)	2060
Kristjánsson, Mímir (R)	1988
Larsen, Erlend (H)	1994, 1999
Lie, Kathy (SV)	2037
Lien, Geir Inge (Sp)	2013, 2094
Limi, Hans Andreas (FrP)	1954
Linnestad, Anne Kristine (H)	1953
Lund, Tobias Drevland (R)	2045, 2047
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	1962
Marhaug, Sofie (R)	1963, 1980, 1981, 2006, 2084, 2086
Melby, Guri (V)	2081
Molberg, Anna (H)	2032
Mossleth, Siv (Sp)	1956, 1957, 2019
Moxnes, Bjørnar (R)	2100
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2038, 2050

Njåstad, Helge André (FrP)	1964, 1986, 1987, 2042, 2044
Nyholt, Hege Bae (R)	1952, 1961, 1973
Næss, Marianne Klever (H)	2058, 2067
Ojala, Irene (PF)	2018, 2026, 2076, 2077
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	1965, 2051
Pettersen, Tage (H)	2024
Pollestad, Geir (Sp)	2008, 2068
Raja, Abid (V)	2007
Rotevatn, Sveinung (V)	2055
Sande, Erling (Sp)	2062, 2070
Sanner, Jan Tore (H)	1960
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	2011
Stensland, Sveinung (H)	1974, 1975, 2017, 2022, 2063, 2065
Stokkebø, Aleksander (H)	2096, 2097
Stordalen, Morten (FrP)	2053
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	2030, 2036, 2089, 2090
Sve, Frank Edvard (FrP)	2023
Thorheim, Bård Ludvig (H)	1958, 1959
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	1972, 2040
Toppe, Kjersti (Sp)	2079
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	2069
Tyldum, Per Olav (Sp)	2099
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	1991, 2072
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	2020
Wiborg, Erlend (FrP)	1966, 1967, 1978, 1979, 2056
Øvstegård, Freddy André (SV)	2012
Aasen-Svensrud, Maria (A)	1997

STORTINGET

Dokument 15:14

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1951

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 24. april 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Vil statsråden, gjennom avtalen til Forsvaret på fly til soldater og befal, etablere pendlerrute med fly mellom Bodø-Evenes-Bardufoss og Bardufoss-Lakselv?

BEGRUNNELSE:

Mange ansatte i Forsvaret pendler. Flere gir tilbakemelding om at de vegrer seg for å endre tjenestested som følge av umulig pendlervei, spesielt blant ansatte i Hæren. Dette svekker operativ evne.

Svar:

Forsvaret vurderer kontinuerlig hvilke flyruter det er ønskelig å ha i drift. Endring av disse gjennomføres i forbindelse med inngåelse eller revisjon av rammeavtaler, som forvaltes av Forsvarsmateriell. Forsvaret har per i dag rammeavtaler med Norwegian og Widerøe. Disse gir et visst handlingsrom for kapasitetsjustering av eksisterende ruter.

Dersom det skal etableres nye ruter, slik som eksempelvis Bodø-Evenes-Bardufoss eller Bardufoss-Lakselv, må dette lyses ut på offentlig anbud. Det blir i liten grad etablert egne ruter for Forsvaret uten at det er et kommersielt grunnlag for ruten. For tiden vurderes flyrute Oslo-Lakselv som den mest formålstjenlige løsningen for pendling til Lakselv, og en ekstra avgang på denne strekningen vurderes. Bodø-Evenes-Bardufoss har vært vurdert og vil kunne være ønskelig, men Forsvaret har så

langt ikke funnet en god nok løsning for å kunne etablere denne ruten.

Mange ansatte i Forsvaret pendler. Pendling er en belastning for personellet. Flere av Forsvarets tjenestesteder er på steder hvor det kan være krevende å rekruttere og beholde personellet. Derfor jobber Forsvaret med nå med å bli en mer moderne og attraktiv arbeidsgiver. Dette skjer gjennom målrettet innsats for å styrke ordninger for pendling, flytting og fleksibilitet. Dette vil bidra til å styrke Forsvarets operative evne.

SPØRSMÅL NR. 1952**Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 29. april 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Mener statsråden at reklame norske forbrukere møter på YouTube er egna til å skape kommersielt press eller i stor grad påvirke holdninger, oppførsel og verdier?

Svar:

Formålet med reklame er å påvirke forbrukerne, og det er en kjensgjerning at reklame virker.

Digitale medier er effektive markedsføringskanaler for å nå forbrukerne. YouTube er en populær tjeneste, også blant barn og unge. Medietilsynets barn og medier-undersøkelse 2024 viser at YouTube er den tjenesten flest barn og unge bruker.

Undersøkelser viser at barn eksponeres for en stor mengde markedsføring i digitale kanaler generelt. Den store påvirkningskraften gjør at det er behov for strenge rammer for reklame. Jeg mener det er helt sentralt å redusere det kommersielle presset mot barn i disse kanalene.

Før påske foreslo jeg strengere sanksjoner ved brudd på markedsføringslovens bestemmelse om god markedsføringsskikk overfor barn. Jeg mener det er viktig at det kan få økonomiske konsekvenser når næringsdrivende bryter reglene. Samtidig jobber jeg med ytterligere innstramminger for markedsføring overfor barn i sosiale medier og spill, som var på høring i vinter.

Det er nylig vedtatt endringer i kringkastingsloven som følge av nytt europeisk regelverk. Det nye europeiske regelverket omfatter videodelingsplattformtjenester som YouTube. Dette innebærer økt beskyttelse mot skadelig og ulovlig innhold i slike tjenester.

Samtidig er det viktig at barn lærer om hva reklame er, og hvordan den påvirker oss. Forbrukertilsynet tilbyr Reklameskolen, som er et opplæringsverktøy om blant annet virkemidler i reklame, sponning og reklame i sosiale medier. Reklameskolen finnes i versjoner som er tilpasset både barneskolen, ungdomsskolen og videregående skole og er gratis tilgjengelig på reklameskolen.no.

SPØRSMÅL NR. 1953**Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 25. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hvordan definerer norske myndigheter «tettsted» i denne forbindelsen og er Norges definisjon lik definisjonen som benyttes i Sverige, og dersom definisjonen er ulik i Sverige og Norge ønskes en forklaring på hvorfor definisjonen er ulik?

BEGRUNNELSE:

EUs reviderte avløpsdirektiv skjerper kravene til utslipp fra renseanlegg. Dette vil medføre store behov for investeringer i de aller fleste kommunene i Norge. Hvordan Norge definerer «tettsted» kan få stor betydning når det kommer til investeringsbehov og fastsettelse av gebyr i den enkelte kommune.

Svar:

Begrepet «tettsted» benyttes av Statistisk sentralbyrå som et statistisk verktøy for å beskrive befolkningsutvikling. Begrepet er innført i mangel av en entydig og presis definisjon av «by» eller «byområde». Tilsvarende begrepsbruk finnes i Sverige.

I EUs avløpsdirektiv (direktiv 91/271) benyttes betegnelsen «agglomeration» for å beskrive områder der befolkningstetthet og/eller økonomisk virksomhet er så høy at det er hensiktsmessig og mulig å samle opp og lede kommunalt avløpsvann til renseanlegg eller utslippspunkt. Da direktivet ble gjennomført i norsk rett, valgte norske myndigheter å innføre et særskilt begrep – tettbebyggelse – for å unngå sammenblanding med SSBs

statistiske begrep tettsted. Et tilsvarende begrepsskille er også etablert i Sverige.

I forurensningsforskriften § 11-3 bokstav k er tettbebyggelse definert som følger:

En samling hus der avstanden mellom husene ikke overstiger 50 meter. For større bygninger, som blokker, kontorer, lager, industribygg og idrettsanlegg, kan denne avstanden være inntil 200 meter til et av husene i hussamlingen. Hussamlinger med minst fem bygninger, som befinner seg mindre enn 400 meter utenfor denne avgrensningen, skal også inngå i tettbebyggelsen. Avgrensningen gjøres uavhengig av kommune- og fylkesgrenser.

Dersom avløpsvann fra to eller flere slike hussamlinger samles og ledes til ett felles renseanlegg eller utslippssted, regnes disse som én tettbebyggelse.

Den første delen av definisjonen bygger på SSBs definisjon av tettsted, men inkluderer også fritidsboliger.

Den andre delen av definisjonen er lagt til for å ivareta kravene i avløpsdirektivet. Hensikten med den norske definisjonen var å etablere en ensartet forståelse av geografisk utstrekning for en tettbebyggelse, som grunnlag for å beregne utslipp av kommunalt avløpsvann.

I Sverige, der bosettingsmønsteret er mer homogent og befolkningen i mindre grad bor spredt, har myndighetene valgt en annen tilnærming. I stedet for en formell definisjon av tettbebyggelse, foreligger det detaljerte veiledninger for beregning av utslippsmengder.

Det reviderte avløpsdirektivet trådte i kraft i EU 1. januar 2025. Direktivet er til vurdering i EØS/EF-TA-landene på vanlig måte. Klima- og miljødepartementet vurderer direktivet, herunder hvilket handlingsrom Norge har.

SPØRSMÅL NR. 1954

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 28. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Planlegger regjeringen for ytterligere avgiftsskjerpelser for ladbare hybrider, diesel- og bensinbiler og er det ønsket politikk å prise disse bilene ut av markedet?

BEGRUNNELSE:

1. april ble både bensin- diesel og hybridbiler dyrere som følge av avgiftsøkninger etter budsjettenigheten mellom Sv, Sp og Ap. I særlig grad rammer regjeringen ladbare biler med denne avgiftsskjerpelsen. I denne stortingsperioden har regjeringen i flere omganger skjerpet avgiftene på ladbare hybrider, diesel- og bensinbiler. Biler som Toyota RAV 4 og Mitsubishi Outlander, som for få år siden var populære ladbare hybrider, pålegges nå over 200 000 kroner i avgift – noe som i effekt har priset dem ut av markedet. Med den siste avgiftsskjerpelsen kan det synes som om man legger opp til at det kun skal være salg av elbiler i Norge.

Svar:

Regjeringen har mål om at alle nye biler skal være fossilfrie innen utgangen av 2025. Engangsavgiften har fra og med 2007 blitt brukt til å påvirke sammensetningen av

nybilparken, først i retning av biler med lave CO₂-utslipp, deretter i retning av nullutslippskjøretøy.

Personbilparken er på god vei til å bli uten utslipp. I 2024 var 88 prosent av alle nye personbiler elektriske. Hitil i år er andelen på over 90 prosent. Dette innebærer at måltallene for personbiler i praksis er oppnådd.

Bilavgiftene har vært et sentralt virkemiddel for å nå 2025-målene for personbilparken.

Eventuelle endringer i bilavgiftene blir presentert forbindelse med de årlige budsjettene.

SPØRSMÅL NR. 1955**Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 29. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvordan har Vys foreslåtte tiltak for å dempe reduksjonen i togtrafikk i sommer, på Vestfoldbanen og flere andre strekninger blitt vurdert av myndighetene, og hvilke andre avbøtende tiltak for å sikre gode muligheter for kollektivtrafikk på berørte strekninger har regjeringen vurdert, eventuelt, hvilke tiltak planlegger de å gjennomføre?

BEGRUNNELSE:

Bane Nor skal i sommer ruste opp Sundland verksted. Det er forståelig at viktige oppgraderinger som dette skaper problemer, men det er god grunn til å være bekymret for den reduserte togtrafikken de neste månedene, på Vestfoldbanen og andre baner.

Vy har lansert en rekke tiltak, gjengitt i Aftenposten 10. april, som kan gjøre at konsekvensene for jernbanen blir mindre.

Samferdselsministeren og regjeringen har også et overordnet ansvar for å sikre god trafikkflyt og kollektivtrafikk i landet. Jeg ønsker derfor å vite hva statsråden har gjort for å minimere konsekvensene av opprustningen av Sundland verksted, dempe reduksjonen i togtrafikk og komme med avbøtende tiltak, som å få satt inn flere busser.

Svar:

Regjeringen er svært opptatt av og jobber for at togtilbudet skal være pålitelig og godt for de reisende.

Det er fagmiljøene som må vurdere VYs foreslåtte tiltak og noe av det første jeg gjorde etter at Samferdselsdepartementet ble kjent med saken, var å forsikre meg om at det pågår dialog mellom relevante fagmiljøer for å gjøre vurderinger av tiltak for å minimere konsekvensene for de reisende. Jernbanedirektoratet vil også følge opp dialogen mot Bane NOR Eiendom og Vygruppen både for å redusere omfanget av nedskaleringer, og avtale avbøtende tiltak for avganger i rushtid som må nedskaleres. Direktoratet har tilgang til daglige tellinger pr. avgang, og vil også overvåke om nedskaleringene medfører kapasitetsbrist i berørte avganger.

Bane NORs prosjektplan for ombygging av verkstedet på Sundland medfører noe redusert tilgang for Vygruppen til å vedlikeholde togsettene som benyttes i region- og regionekspresstog på Østlandet. Vygruppens vurdering er at situasjonen innebærer at 22 avganger daglig må kjøres med redusert kapasitet sammenlignet med

ordinær produksjonsplan. 14 av disse avgangene kjøres i rushtidsperioder. Totalt er det ca. én prosent av de reisende samlet sett på Østlandet som benytter togene som rammes av reduksjon i antall togsett. Det planlegges ingen innstillinger av avganger.

Vygruppen har, basert på trafikktegninger, redusert antall avganger der det har minst negative konsekvenser for kundene, enten ved å kjøre enkle togsett når det ikke er stor trengsel eller ved at det er ledig kapasitet på avganger før eller etter på tilsvarende strekning.

Planlagte nedskaleringer gjelder fra 22. april og frem til ordinære sommerinnstillinger starter i slutten av juni måned. For enkelte avganger er det allerede etablert supplerende busstransport, slik at togkundene har et reisealternativ dersom det oppleves trengsel på togene. Erfaringsvis velger de aller fleste kunder å akseptere ståplass fremfor å ta suppleringsbuss. Hovedårsaken til dette er at toget har vesentlig kortere reisetid enn buss i rushtid, samt at det er kort tid til neste avgang både i Oslokorridoren Drammen/Asker-Lillestrøm og på Follobanen.

Umiddelbart etter at Jernbanedirektoratet mottok informasjon om kapasitetsreduksjonene, ble det etablert dialog med Vygruppen og Bane NOR Eiendom for å finne løsninger som kan redusere problemene i byggeperioden. Partene har skissert 13 mulige tiltak knyttet til kapasitet og logistikk. I tillegg har Vygruppen skissert ytterligere 18 potensielle tiltak for bedre flåtestyring på kjøretøyene. Tiltakene kan bidra til å øke tilgangen på kjøretøy på Østlandet i en overgangsfase. Tiltakslisten skal bearbeides ytterligere for å identifisere hvilken effekt dette har for omfanget av planlagte nedskaleringer. Eventuell effekt av tiltakene tas ut fortløpende gjennom redusert antall nedskaleringer.

SPØRSMÅL NR. 1956**Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 28. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Statsråden har sagt at det ikke står på penger for å få opp et godt togtilbud på Nordlandsbanen igjen, men likevel er det ingen løsning i sikte. Det skal på plass nye fjerntog innen 2030 på Nordlandsbanen, og det planlegges å bestille fire nye tog. Med dagens erfaringer vil dette være en sårbar minimumsløsning når målet er at flere skal ta tog. Et framtidig alternativ er flere togavganger, og tog direkte fra Bodø til Oslo.

Kan statsråden sørge for at det blir bestilt flere enn fire tog til Nordlandsbanen, eksempelvis åtte tog?

Svar:

Regjeringen har kjøpt flere nye tog, og vil løpende vurdere kjøp av enda flere. Norske togs pågående anskaffelser

av tog åpner for stor grad av fleksibilitet til å kjøpe flere tog når behovet oppstår. Å bestille flere tog nå vil ikke innebære at de nye togene kommer raskere enn planlagt til Nordlandsbanen.

For å gjennomføre regjeringens Nasjonale transportplan (NTP) for perioden 2025-2036 har Jernbanedirektoratet laget en plan som blant annet gir oversikt over hvor i landet det vil bli behov for flere tog. Planen ligger offentlig tilgjengelig på direktoratets hjemmeside. Regjeringen vil i tråd med gjennomføringsplanen for NTP og pågående kontrakter for anskaffelse av nye tog vurdere om det er behov for å benytte seg av opsjonene som del av det årlige budsjettarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1957**Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 28. april 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

KD har gitt klarsignal for pilotering av ny modell for GLU 1-10 på Nesna med opptak i 2025, 2026 og 2027. Samtidig satses det på mer praktiske fag i skolen der også de mer praktiske anlagte elevene skal kjenne på læring og mestring. Samtidig som dette skjer, ser det ut som om Campus Nesna blir uten lokaler for estetiske- og håndverksfag neste skoleår.

Kan statsråden løse situasjonen, eksempelvis ved å stoppe riving av B-bygget, og/eller sørge for en dispensasjon til å bruke dagens lokaler til nye står ferdige?

Svar:

Nord universitet gjør en god jobb med å revitalisere og videreutvikle Nesna som studiested. De har spennende planer fremover, blant annet utprøvingen av ny modell for grunnskolelærerutdanning for 1.-10. trinn.

Nord universitet har et selvstendig ansvar for å disponere sin bevilgning for å nå de målene og føringene som er satt for sektoren og den enkelte institusjon på en best mulig måte. Føringen knyttet til Nord universitets midler til Nesna, er at Nord universitet skal videreføre et lærested og tilby høyere utdanning på Nesna. Herunder ligger det til Nord universitet å vurdere eventuelle behov knyttet til infrastruktur, innenfor universitetets faglige autonomi, økonomiske rammebetingelser og fullmakter. Kunnskapsdepartementet følger opp måloppnåelsen til Nord universitet på dette området på lik linje som departementet følger opp andre forventninger til universitetene og høyskolene, i styringsdialogen med universitetet.

SPØRSMÅL NR. 1958**Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 30. april 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil regjeringen notifikere Norgespris til ESA?

BEGRUNNELSE:

Støtteordninger til privatpersoner kan medføre indirekte statsstøtte. For eksempel har fritaket fra merverdiavgift for elbiler blitt ansett for å være indirekte statsstøtte til elbilbransjen. Et annet eksempel er Enovas støtteordninger for energitiltak hos husholdningene. For å være lovlig, må slik støtte godkjennes av ESA. Departementet bes i svaret redegjøre for om det har vært dialog med ESA om statsstøtteproblematikk knyttet til Norgespris.

Svar:

Norgesprisordningen, i likhet med strømstønsordningen, er innrettet slik at fordelene tilfaller husholdningsskunder. Ordningen forvaltes av nettselskapene, som ikke gir noen økonomisk fordel for å administrere ordningen. Det er ingen foretak som mottar støtte fra staten i strid med EØS-avtalens bestemmelse om offentlig støtte. Norgespris er avgrenset mot næringsdrivende, griper ikke inn i organiseringen av kraftmarkedet og regulerer heller ikke

prisene i sluttbrukermarkedet. Forslaget om Norgespris innebærer også at fjernvarmekundene skal få tilsvarende mulighet til å velge Norgespris som strømkundene.

Som strømstønsordningen er Norgespris en statlig stønsordning til husholdningene, og ikke en fastprisavtale i sluttbrukermarkedet. Ordningen med Norgespris griper dermed ikke direkte inn i eller gir vesentlige virkninger for andre aktører i engrosmarkedet. Som departementet har gjort rede for i høringsnotatet antas virkningene på engrosprisene av innføringen av Norgespris til å være begrenset, gitt at det er stor fleksibilitet i det norske kraftmarkedet og at prisen avhenger av en rekke faktorer innad i Norge og i landene rundt oss. Påvirkningen er uansett ikke mye forskjellig fra dagens situasjon med strømstønsordningen. Videre forventer ikke departementet at Norgespris vil bidra til økt sannsynlighet for energiknapphet eller kraftrasjonering, eller at ordningen i seg selv vil gi vesentlige virkninger på husholdningenes strømforbruk eller forbruk av fjernvarme.

Etter min vurdering vil verken strømstønsordningen eller Norgesprisordningen innebære statsstøtte, og ordningene trenger derfor heller ikke å notifikeres til ESA.

SPØRSMÅL NR. 1959**Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 30. april 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Oppfyller Norgespris elmarkedsdirektivets krav om at statlige inngrip i kraftmarkedsprisdannelse må være nødvendig for å oppnå et legitimt formål, er forholdsmessige og ikke-diskriminerende?

BEGRUNNELSE:

Det virker som om høringsnotatet i vurderingen opp mot rådsdirektiv 2009/72/EF (elmarkedsdirektivet) kun har vurdert krav for å sikre nettkonsesjonærenes nøytralitet.

Svar:

Som strømstønsordningen er Norgespris en statlig stønsordning til husholdningene, og ikke en fastprisavtale i sluttbrukermarkedet. Ordningen med Norgespris griper dermed ikke direkte inn i engrosmarkedet. Som departementet har gjort rede for i høringsnotatet antas virkningene på engrosprisene av innføringen av Norgespris til å være begrenset, gitt at det er stor fleksibilitet i det norske kraftmarkedet og at prisen avhenger av en rekke faktorer innad i Norge og i landene rundt oss. En innføring av Norgespris vil også ha begrenset påvirkning i forhold til

dagens situasjon med strømstønad. Departementet forventer ikke at Norgespris vil bidra til økt sannsynlighet for energiknapphet eller kraftrasjonering.

De siste årene har vi sett en utvikling der kraftmarkedet i økende grad preges av volatile og tidvis svært høye priser i deler av landet. I fortalen til elmarkedsdirektivet er det en målsetting om at medlemsstatene bør sikre at privatkunder har rett til elektrisk kraft til klart sammenlignbare, oversiktlige og rimelige priser, og at sårbare kunder bør beskyttes. Det fremheves at slike tiltak

kan omfatte særlige tiltak knyttet til betaling av strømregninger. Jeg mener Norgespris nettopp er et slikt målrettet tiltak som beskytter strømkundene mot høye og uforutsigbare strømpriser.

Fordi Norgespris ikke er et statlig inngrep i fastsettelsen av strømpriser, verken i sluttbrukermarkedet eller i engrosmarkedet, og derfor ikke er en hindring for et konkurransebasert kraftmarked som omfattes av direktivet, er min vurdering at ordningen ikke er i strid med elmarkedsdirektivet.

SPØRSMÅL NR. 1960

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 28. april 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden utelukke at innføring av Norgespris på sikt kan øke strømprisene med 7 øre i Sverige, med 5 øre i Finland og med 2 øre i Danmark?

BEGRUNNELSE:

THEMA Consulting har gjennomført en ny analyse av effektene av Norgespris etter at regjeringen la frem sitt høringsforslag den 10. mars. Denne analysen omfatter alle nordiske prisområder. Både Altinget og E24 har spurt om en kommentar fra politisk ledelse i Energidepartementet til at innføring av Norgespris kan medføre at strømprisene øker i våre nordiske naboland. Disse spørsmålene ble ikke besvart.

Svar:

Fremtidige kraftpriser avhenger av mange ulike faktorer, som for eksempel den norske og nordiske kraftbalansen, overføringskapasitet i strømmettet og utviklingen i det europeiske energimarkedet. Eventuelle prisendringer i kraftmarkedet vil avhenge av hvordan forbruket utvikler seg, og hvordan kraftprodusenter og øvrige aktører i kraftsystemet tilpasser seg. Som departementet har gjort rede for i høringsnotatet antas virkningene på engrosprisene ved innføringen av Norgespris å være begrenset. Det er stor fleksibilitet i det norske kraftmarkedet og prisen avhenger av en rekke faktorer innad i Norge og i landene rundt oss.

Rapporten som representanten viser til, inneholder flere forutsetninger som jeg mener fører til urealistiske

estimer. For eksempel antas det at alle husholdninger i Norge velger Norgespris, og at denne prisen holdes uendret på 40 øre/kWh 10 år fram i tid. Videre mener jeg den store forbruksøkningen som legges til grunn i rapporten, er overdreven sett opp mot dagens situasjon hvor husholdningene allerede er omfattet av strømstøndsordningen. Ut fra det vi vet om husholdningsforbruket de siste 30 årene er det etter mitt syn ikke belegg for å hevde at økt forutsigbarhet om strømutgiftene, vil føre til at folk flest endrer adferd framover.

Tvert imot ser vi at husholdningsforbruket først og fremst varierer med temperaturer, og at endringene i det samlede forbruket er beskjedent sett opp mot at vi i denne perioden har fått over 600 000 flere husholdninger samtidig som det har vært en betydelig velferdsøkning i det norske samfunnet.

SPØRSMÅL NR. 1961**Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 28. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen vurdere asylsøknader fra transpersoner som flykter fra USA, gitt den pågående forfølgelsen av deres rettigheter, og kan regjeringen vurdere å endre praksis for å anerkjenne at USA ikke er et trygt land for transpersoner i lys av den nåværende politiske utviklingen?

BEGRUNNELSE:

Transpersoner i USA står nå overfor omfattende rettighetsbrudd under det nåværende regimet, der presidentens ordre har ført til forbud mot kjønnsbekreftende behandling, manglende tilgang til helsehjelp, og angrep på deres juridiske kjønn og identitet. USA er ikke lenger et trygt land for transpersoner. I flere delstater har det blitt vedtatt lover som ulovliggjør transpersoners rett til medisinsk behandling, og i enkelte tilfeller har deres liv blitt direkte invalidert gjennom politiske beslutninger. Dette skjer i et land hvor den politiske ledelsen har som mål å frata transpersoner deres rett til å eksistere offentlig som sitt autentiske kjønn.

Til tross for dette klassifiserer UDI USA som et trygt land, og dette fører til at alle søknader fra personer som søker beskyttelse fra USA blir avslått. I lys av de pågående

menneskerettsbruddene og de livsfarlige forholdene for transpersoner i USA, er det avgjørende at Norge tar et standpunkt for å beskytte mennesker som er i livsfare og som trenger beskyttelse. Vi har også eksempler på at det allerede er transpersoner som har søkt om asyl i Norge og fått den avslått. I tillegg har transkvinner blitt tvunget til å dele rom med menn, og det er også noen som til og med ble sendt til Trandum. Ved å åpne for asyl for transpersoner fra USA kan Norge bidra til å redde liv og sende et viktig signal om menneskerettighetenes udelelighet, spesielt for minoriteter som er utsatt for systematisk forfølgelse.

Svar:

Jeg vil minne om at det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør saker og klager etter utlendingsloven, herunder asylsaker. UDI og UNE vurderer hver enkelt asylsak etter norsk regelverk og internasjonale forpliktelser, og de baserer sine vurderinger på tilgjengelig og oppdatert landinformasjon fra bl.a. utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon – Landinfo. Verken statsråden eller departementet har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkelt saker, med mindre de gjelder hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn.

SPØRSMÅL NR. 1962**Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 29. april 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Etter Norges handelsavtale med det Europeiske Økonomiske Felleskap (EØF-avtalen), som trådte i kraft 1. juli 1973, og EØS-avtalen mellom Norge og EU-landene gjeldende fra 1. januar 1994, er det generelt forbud mot å innføre økt toll på handel med varer.

Kan statsråden gi en konkret redegjørelse med norsk offisiell fortolkning av de paragrafer i disse avtalene som berører dette tema?

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra representanten Per Olaf Lundteigen til finansministeren.

Jeg tolker representantens spørsmål dithen at han lurer på om EU kan ekskludere oss fra beskyttelsestiltak, hvorvidt EØF-avtalen og EØS-avtalen gir en rettslig garanti for at Norge ikke kan bli rammet av eventuelle beskyttelsestiltak i form av toll som EU måtte innføre.

Både EØF-avtalen og EØS-avtalen har formål om å fremme frihandel mellom avtalepartene. De innehol-

der bestemmelser som forbyr økt toll på varer i handelen mellom partene. EØF-avtalens artikkel 3 forbyr innføring av nye tollsatser eller økning av eksisterende tollsatser på industrivarer som definert i avtalens artikkel 2, og fastslår at tollsatser på industrivarer skal avvikles. EØS-avtalens artikkel 10 og 11 forbyr både toll og kvantitative restriksjoner samt tiltak med tilsvarende virkning.

EØS-avtalen, som omfatter de aller fleste industrivarer og bearbejdede landbruksvarer, regulerer ikke eksplisitt globale beskyttelsestiltak hjemlet i WTO-regelverket. Hvordan slike tiltak forholder seg til EØS-avtalen, beror på en helhetlig tolkning av avtalen. Norges klare posisjon er at både avtalens formål og innhold tilsier at

globale beskyttelsestiltak EØS-avtalepartene imellom ikke er forenlig med EØS-avtalen.

Det er også Norges syn at det vil være i samsvar med EUs WTO-rettslige forpliktelser å holde produkter fra EØS/EFTA-statene utenfor eventuelle EU-beskyttelsestiltak.

Jeg vil til slutt gjøre representanten oppmerksom på at EØS-avtalen, på tross av sin bredde og dybde, også har mangler. Den dekker ikke toll og handel. En handelsspolitisk uro, som vi opplever i dag, omhandler toll. Sånn sett treffer den oss potensielt på vårt mest usikre punkt i tilknytningen til EU, der det indre markedet slutter og tollunionen starter.

SPØRSMÅL NR. 1963

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 29. april 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for aktivt statlig eierskap gjennom å gi tilbakemeldinger til Equinors oppdaterte energiomstillingsplan i tråd med eierskapsmeldingen?

BEGRUNNELSE:

Equinor presenterte denne våren en oppdatert energiomstillingsplan for selskapet. Flere aksjonærer har tidligere påpekt at den nåværende energiomstillingsplanen ikke setter mål, milepæler og ambisjoner som er tilstrekkelige til at selskapet kan regnes for å ha en strategi som er i tråd med 1,5-gradersmålet i Parisavtalen. I stedet for å øke ambisjonene i tråd med disse tilbakemeldingene, har Equinor nå senket sine mål for utslippskutt og ambisjoner for investering i, og produksjon av, fornybar energi. Samtidig har Equinor oppjustert sine estimat for fremtidig olje- og gassproduksjon.

Stortinget har vedtatt eierskapsmeldingen "Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap" som har tydeliggjort og forsterket hensynet til bærekraft i statens mål som eier. For selskaper som opererer i konkurranse med hverandre, det vil si Equinor, er statens mål endret til:

«Høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer».

Videre står det i meldingen (kap. 12.2):

"Gjennom å stille tydelige forventninger til selskapene ønsker staten å bidra til å nå statens mål som eier på en bærekraftig

måte. Dette forutsetter at selskapene balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold uten å redusere muligheten for at kommende generasjoner kan få dekket sine behov."

Equinor har i sin årsrapport bedt om tilbakemeldinger på den oppdaterte energiomstillingsplanen, som skal legges frem for rådgivende avstemming på generalforsamlingen 14. mai.

Svar:

Det fremgår av Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen) hvilke selskaper staten eier, hvorfor staten er eier og hvordan eierskapet skal utøves. I meldingen fremgår det at statens mål som eier i Equinor ASA er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Dette forutsetter blant annet at selskapet integrerer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold gjennomgående i sine ambisjoner, mål, strategier og virksomhetsstyring. Det fremgår også i eierskapsmeldingen at staten forventer at i) Selskapet identifiserer og håndterer risiko og muligheter knyttet til klima og integrerer dette i sine strategier. ii) Selskapet setter mål og iverksetter tiltak for reduksjon i klimagassutslipp på kort og lang sikt i tråd med Parisavtalen, og rapporterer om måloppnåelse. Målene er vitenskapsbaserte der dette er tilgjengelig. iii) Selskapet rapporterer på direkte og indirekte klimagassutslipp og klimarisiko, og benytter anerkjente standarder for rapportering på klimagassutslipp og klimarisiko.

I meldingen er det også redegjort for hvordan staten som eier følger opp selskapene, se særlig kapittel 8 og 10–12. Staten benytter eierdialogen til å følge opp selskapenes resultater og måloppnåelse, herunder selskapenes arbeid med statens forventninger og andre aktuelle temaer. I eierdialogen tar staten opp forhold, stiller spørsmål og formidler synspunkter som er innspill selskapsledelsen kan vurdere i tilknytning til sin virksomhet og utvikling.

Staten forventer at styret og administrasjonen arbeider aktivt med statens forventninger og vurderer hvordan de kan hensyntas, blant annet i Equinors energiomstillingsplan og tilhørende rapportering. Oppfølging

av energiomstillingsplanen, basert på forventningene i eierskapsmeldingen, inngår i eierdialogen. Staten skal være en aktiv, ansvarlig og langsiktig eier som bidrar til å oppnå statens mål som eier.

Det er styrets ansvar å forvalte selskapet, inkludert å legge strategi, jf. selskapslovgivningens rollefordeling mellom eier, styret og daglig leder samt allment anerkjente eierstyrings-prinsipper og -standarder.

Staten som eier vil ta stilling til den oppdaterte energiomstillingsplanen ifm. generalforsamlingen, der den er lagt frem for en rådgivende avstemning.

SPØRSMÅL NR. 1964

Innlevert 11. april 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 28. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hva vil Fjellbergsambandet kunne få i ferjeavløysingsmidlar basert på dagens tilskott til fylkeskommunen for ferjedrift og gratisferje?

GRUNNGJEVING:

Kvinnherad kommunestyre godkjente 10. april reguleringsplanen for Fjellbergsambandet og dermed er det eit steg nærmare å kunne realisere dette prosjektet som vil gje øyane Borgundøy og Fjellbergøy fast forbindelse til Halsnøy. Prosjektet ser ut til å kunne realiserast og det er viktig for framdrift å få oppdaterte tall på kva ein årleg kan forvente i ferjeavløysingsmidlar til prosjektet.

Svar:

Ifølge retningslinjene for den fylkeskommunale ferjeavløsningsordningen er det fylkeskommunen som har ansvaret for å utrede og fremme søknad om ferjeavløsningsmidler for aktuelle veiprosjekter. Kommunal- og distriktsdepartementet kan i den forbindelse beregne et anslag på ferjeavløsningsmidlene til bruk i fylkeskommunens planlegging.

Størrelsen på de årlige ferjeavløsningsmidlene beregnes ut fra reduksjonen i tilskudd gjennom inntektssystemet når et ferjesamband blir avløst eller kortet inn av en ny bro eller tunnel, jf. Prop. 121 S (2014–2015) Kommuneproposisjonen 2016. Avløsning eller forkorting av et ferjesamband vil gi en lavere verdi for krit-

eriet «normerte ferjekostnader» i kostnadsnøkkelen som brukes i utgiftsutjevningen, mens det nye veinettet vil gi økt verdi for kriteriet «vedlikeholdsbehov fylkesvei». Det årlige beløpet med ferjeavløsningsmidler blir beregnet som nettoeffekten i utgiftsutjevningen av disse endringene.

Kriteriene for fylkesvei og ferje beregnes ut fra detaljerte opplysninger om veinettet og det enkelte ferjesamband. Departementet er derfor avhengig av nærmere informasjon om den nye veien for å kunne beregne hvordan den vil påvirke fylkesveikriteriet i kostnadsnøkkelen. Det må også avklares om fylkeskommunen planlegger å legge ned hele ferjesambandet, eller om deler av ferjestrekning skal opprettholdes. Dette vil ha betydning for om ferjeavløsningsmidlene skal beregnes som en full avløsning av det eksisterende sambandet, eller en forkorting av sambandet.

På forespørsel fra Vestland fylkeskommune beregnet departementet i 2021 et anslag på årlige ferjeavløsningsmidler for Fjellbergsambandet til 21,475 mill. kroner. Dette anslaget var basert på kriteriene i inntektssystemet for 2021 og opplysninger om det nye veinettet fra en tidligere henvendelse fra fylkeskommunen fra 2017. I anslaget ble det lagt til grunn at hele ferjesambandet vil bli lagt ned hvis veiprosjektet realiseres.

Det har skjedd flere endringer i modellene som brukes til å beregne fylkesvei- og ferjekriteriene siden det forrige anslaget ble utarbeidet (jf. omtale av nytt inntektssystem for fylkeskommunene i Prop. 112 S (2022–2023) Kommuneproposisjonen 2024). Departementet

trenger derfor nye opplysninger om veiprosjektet for å kunne beregne et nytt anslag på ferjeavløsningsmidler til dette prosjektet.

Jeg kan derfor ikke gi et oppdatert anslag på ferjeavløsningsmidler for Fjelbergsambandet nå, siden de-

partementet mangler de nødvendige opplysningene. Der-
som fylkeskommunen sender en ny forespørsel, inkludert en nærmere beskrivelse av det nye veinettet, vil departementet beregne et oppdatert anslag basert på dagens inntektssystem.

SPØRSMÅL NR. 1965

Innlevert 12. april 2025 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 28. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Støtter statsråden vedtaket fra Helse Nord som ikke iverretar pasientens behov for en raskest mulig behandling, eller vil statsråden ta grep for å instruere Helse Nord til å sikre at pasienten får behandling raskets mulig, slik at ikke liv går tapt?

BEGRUNNELSE:

Helse Nord har vedtatt å legge ned akuttfunksjoner ved Helgelandssykehuset Mosjøen i Nordland fylke. Helse Nord skulle vedtok i sitt siste styremøte det motsatte av det Helgelandssykehusets styre vedtok.

Det betyr at pasientene fra Vefsn skal til Mo i Rana, og ikke til Sandnessjøen som ligger nærmere. Argumentasjonen for dette ligger i areal-, økonomi- og kapasitetsutfordringer. Dette medfører lengre reisevei til pasientene i Vefsn noe som i ytterste konsekvens kan medføre at liv går tapt. Den mest fordelaktige løsningen ville vært at alle pasientene fra Vefsn skulle gått til Sandnessjøen. Men arealmangel og økonomiske utfordringer gjør at det ikke kan gjennomføres, sa direktør Marit Lind.

Svar:

Jeg godkjente i foretaksmøtet i Helse Nord RHF i juli i fjor endringer i sykehusstrukturen ved Helgelandssykehuset HF som innebar at Mosjøen sykehus ikke lenger skal være et akuttsykehus. I samme foretaksmøte fikk Helse Nord RHF og Helgelandssykehuset HF ansvaret for å beslutte funksjons- og oppgavefordelingen utover somatiske akuttfunksjoner mellom de fire tjenestestedene ved Helgelandssykehuset.

Saken ble fulgt opp av Helse Nord RHF og Helgelandssykehuset HF med endelig behandling i styret i Helse Nord RHF 14. mars 2025. Jeg er kjent med at Helse Nord RHF sitt vedtakspunkt 3 i saken, som tilsier at

opptaksområdet for lokalisasjonen i Mo i Rana utvides med Vefsn kommune for indremedisinske tilstander, har skapt debatt.

Som oppfølging av styremøtet avholdt Helse Nord RHF foretaksmøte i Helgelandssykehuset HF 24. mars 2025 om funksjon og oppgavedeling i Helgelandssykehuset HF. Her framkommer det at foreslått løsninger for struktur og oppgavedeling på Helgeland er «...utformet innenfor det mulighetsrommet som det politiske vedtaket, tilgangen på personell, bygningsmessige forhold, tilstand og beholdning av medisinsk teknisk utstyr og økonomiske tilgjengelige ressurser tillater.»

Med bakgrunn i krav og føringer i foretaksmøtet i Helgelandssykehuset HF gjennomføres ROS-analyser og den prehospitale beredskapen skal styrkes før de somatiske akutt- og døgnfunksjonene overføres fra Mosjøen.

SPØRSMÅL NR. 1966**Innlevert 13. april 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 29. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Har kommunene noen form for lokalt skjønn når det gjelder behandling av dispensasjoner i strandsonen?

BEGRUNNELSE:

Selv om det er strenge lover og regler som skal følges så leser undertegnende loven slik at det er rom for noe lokalt skjønn i behandlingen av dispensasjonssaker i strandsonen.

Svar:

Som lokal planmyndighet har kommunene stor grad av frihet til å bestemme arealbruken. Utgangspunktet er likevel at plan- og bygningsloven § 1-8 fastsetter et byggeforbud i 100-meterbeltet langs sjøen, med mindre kommunene har fastsatt en annen byggegrense i sine arealplaner. I 100-metersbeltet skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. De rettslige rammene for å gi dispensasjon ligger fast. I hver enkelt sak skal kommunene gjøre en vurdering av om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt. Det er mulig å dispensere fra arealplaner, dersom vilkårene er

oppfylt. Av plan- og bygningsloven § 19-2 framkommer at hensynene bak bestemmelsene det blir dispensert fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, ikke må bli vesentlig tilsidesatt. Fordelene ved å gi dispensasjon må også være klart større enn ulempene. Dette innebærer at kommunens adgang til å fravike lovens byggeforbud eller arealplaner som ivaretar for eksempel strandsonen, er begrenset. Dersom en kommune gir dispensasjon i strid med disse interessene, kan statsforvalteren klage på kommunens dispensasjon. Vurderingene er rettsanvendelse, som innebærer at kommunene må holde seg innenfor de rettslig rammene. Er vilkårene for dispensasjon oppfylt, er det kommunene som gjennom fritt skjønn vurderer utfallet av en dispensasjonssøknad. Her står kommunene friere i vurderingen av hva man skal legge vekt på, så lenge saklige hensyn vektlegges. Jeg vil også legge til at et bredt flertall i Stortinget vedtok endringer i dispensasjonsbestemmelsen i Plan- og bygningsloven § 19-2 i 2021. Hensikten med lovforslaget var å gi bestemmelsen en bedre og klarere ordlyd, for å forenkle praktiseringen av bestemmelsen og samtidig sikre at nasjonale og regionale interesser blir ivaretatt i vurderingen av dispensasjonssøknaden.

SPØRSMÅL NR. 1967**Innlevert 13. april 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 28. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Synes statsråden det er fornuftig at dialysepasienter som ofte har behov for det 3-7 ganger i uken får lenger reisevei til et allerede overfylt sykehus i stedet for å opprettholde tilbudet i Askim, Indre Østfold kommune, eller vil statsråden stoppe dette?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens helseforetak og sykehusstyre i Østfold vurderer nå å legge ned dialysetilbudet i Askim, Indre Østfold

kommune. Dette til tross for at regjeringen i sin egen Hurdalsplattform lovet det motsatte.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 24. april 2025 til representanten Dag-Inge Ulstein om dialysetilbudet i Askim (spørsmål 1928).

Et godt tilbud om dialysebehandling er nødvendig når nyrene ikke fungerer som de skal og dialysebehandlingen må overta nyrenes funksjon. Behandlingen må

skje regelmessig, ofte flere ganger i uken og tar mange timer hver gang. I årene framover vil det bli flere pasienter med nyresvikt som har behov for dialysebehandling og oppfølging av nyrelege og nyresykepleier. Samtidig vil det bli mer krevende å ha tilgang til kvalifisert personell i helse- og omsorgstjenestene. Behandlingen bør derfor skje effektivt, og samtidig slik at man sikrer god faglig kvalitet i behandlingen.

For å besvare spørsmålene fra Stortinget om dialysetilbudet i Østfold, har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF.

Helse Sør-Øst RHF opplyser i sitt svar at det er effektiv bruk av helsepersonell som er viktigste grunn til at Sykehuset Østfold HF vurderer å samle all sykehusdialyse på Kalnes fra 2030. Det vil bli flere dialysepasienter og sykehuset må organisere behandlingstilbudet på en hen-

siktsmessig måte. Helse Sør-Øst RHF opplyser videre at effektiv bruk av dialyse-personellet gjelder både hvordan og hvor medarbeiderne arbeider, og hvilke rom som er tilgjengelige ved de ulike lokalisasjonene.

For mange pasienter er hjemmedialyse et godt alternativ, og det er et mål å øke andelen pasienter som kan få hjemmedialyse. Noen sykehus har en andel på over 40 % av nyresviktpasientene som får hjemmedialyse.

Behovet for dialyse vil øke og vi må organisere tilbudet og benytte kvalifisert personell på en hensiktsmessig måte. For de pasientene som ikke ønsker eller ikke kan tilbys hjemmedialyse, forutsetter jeg at Sykehuset Østfold HF og andre sykehus også vurderer betydningen reisevei vil ha for pasienter som er avhengig av tidkrevende dialysebehandling.

SPØRSMÅL NR. 1968

Innlevert 13. april 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 30. april 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Avisen Fremover har i flere artikler avslørt at utenlandske arbeidere utnytter det norske sykepengesystemet ved å få fiktive sykmeldinger i hjemlandet.

Vil statsråden ta initiativ til å gjøre endringer i kravene til sykemelding for å motta sykepenger for å hindre denne typen trygdeeksport til EU-land?

BEGRUNNELSE:

I avisen Fremover har flere bedriftsledere i Narvik-regionen slått alarm om et alvorlig og omfattende misbruk av sykepengeordningen, der utenlandske arbeidere reiser til hjemlandet og får utstedt fiktive sykmeldinger. Disse dokumentene sendes så til arbeidsgiver i Norge og danner grunnlag for utbetaling av sykepenger fra folketrygden – ofte i opptil ett år. Etter en slik sykmeldingsperiode kan de samme arbeiderne returnere til Norge, jobbe i seks måneder og deretter starte en ny runde.

Svært mange i bygg- og malerbransjen i Nord-Norge forteller at dette har utviklet seg til et mønster, og at det finnes organisasjoner i Europa som hjelper til med både papirer, legeattester og kommunikasjon med NAV – mot betaling. Arbeidsgivere må dekke de første 16 dagene med sykepenger, og kostnadene for små og mellomstore bedrifter blir enorme. En bedrift i Narvik-området opp-

lyser at vinterens sykemeldingsutgifter alene beløp seg til over en halv million kroner. Flere arbeidsgivere har sluttet å forskuttere sykepenger og frykter konkurs, og én har til og med mottatt trusler etter å ha bestridt sykmeldinger.

Dette undergraver velferdsstaten og er dypt urettferdig mot arbeidere som faktisk blir syke og følger regelverket. Samtidig setter det seriøse bedrifter i en umulig økonomisk situasjon, og tilliten til NAV og trygdesystemet svekkes. Det fremstår klart at det må stilles strengere krav til dokumentasjon, kontroller må styrkes, og det bør vurderes om Norge kan sette foten ned for å stoppe denne typen trygdeeksport i samarbeid med EU/EØS.

Svar:

Bruk av fiktive sykmeldinger er en alvorlig form for svindel, og jeg deler representantens bekymring for konsekvensene av at arbeidstakere får utbetalt sykepenger på bakgrunn av uriktige eller direkte falske sykmeldinger og uten at vilkårene for sykepenger er oppfylt. For den enkelte arbeidsgiver som utsettes for systematisk misbruk av den gode sykepengeordningen vi har i Norge, kan de økonomiske konsekvensene bli store.

Ifølge informasjon jeg har fått fra Arbeids- og velferdsetaten utgjør sykmeldinger fra leger i andre EØS-land en svært liten del av det totale antallet sykmeldinger

etaten behandler hvert år. Arbeidsgivere og Arbeids- og velferdsetaten bør være oppmerksomme på at det er økt risiko for feil i sykmeldinger fra leger som ikke kjenner norske arbeidsforhold f.eks. når mulighetene for tilrettelegging, gradert sykmelding og annen sykefraværsoppfølging vurderes.

Eventuelle endringer i kravene til sykmelding vil måtte gjelde generelt, ikke bare leger i andre EØS-land. Økte krav vil derfor også gi økt arbeidsbyrde til norske fastleger, og vil være lite målrettet.

Det er arbeidsgiver som først mottar melding om sykdom, ofte direkte fra den ansatte. Det er derfor arbeidsgiver som først kan reagere på at noe ikke stemmer. Når arbeidsgiver mener det er grunn til det, kan de bestride sykmeldingen. Bestridelse av sykmelding må brukes med omhu, men er et virkemiddel som både kan og bør benyttes. Når en arbeidsgiver bestrider en sykmelding, vil Arbeids- og velferdsetaten undersøke saken, og ikke utbetale sykepengen før den har fått bekreftet at det foreligger arbeidsuførhet som følge av sykdom eller skade. I for-

bindelse med disse undersøkelsene vil etatens rådgivende leger kunne bli involvert for å vurdere opplysninger og dokumenter fra sykmelder. Jeg tror dette er en bedre måte å avdekke misbruk på, enn å belaste fastleger og syke arbeidstakere med mer kompliserte krav til sykmeldingen.

Alle sykmeldte har i henhold til arbeidsmiljøloven og folketrygdloven en aktivitets- og medvirkningsplikt. I den nye IA-avtalen er vi enige med partene om å vurdere tiltak som kan føre til en bedre praktisering, og ev. forsterking, av disse pliktene. En bedre og mer konsekvent håndheving av disse pliktene kan være god oppfølging av sykmeldte, som skal holde kontakt med arbeidsplassen. Det kan i tillegg hindre at personer som faktisk ikke er arbeidsuføre, mottar sykepengen.

Jeg har ikke sett dokumentasjon på at det foregår organisert misbruk av den norske sykepengeordningen fra utenlandske virksomheter, men jeg vil understreke at det er viktig at arbeidsgivere som mistenker dette, melder fra til Arbeids- og velferdsetaten, slik at den kan undersøke nærmere.

SPØRSMÅL NR. 1969

Innlevert 13. april 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 2. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I Dagsnytt 18 den 7. april 2025 uttalte statssekretær Karl Kristian Bekeng at ventetidene for hjertekirurgi er på vei ned, og viste til en nedgang ved Oslo universitetssykehus.

Kan statsråden oppgi gjennomsnittlig ventetid per 31. mars 2025 for hjertekirurgi nasjonalt og per helseforetak, både for elektive og hasteinngrep, hvor mange som venter på slik behandling, hvor stor andel får behandling innen 30 (elektiv) og 7 dager (hast), samt hva som er regjeringens plan for kapasitetsøkning?

BEGRUNNELSE:

Hjertekirurgi er livreddende behandling med stramme faglige krav til hvor raskt inngrep bør utføres. Norsk hjertekirurgiregister viser at mange pasienter ikke får behandling innen anbefalt tid, særlig ved planlagte (elektive) operasjoner. Det finnes likevel ingen offentlig samlet oversikt over faktisk ventetid målt i dager, hvor mange pasienter som venter, eller hvordan helseforetakene oppfyller de nasjonale kvalitetsindikatorene på 30 dager for elektive og 7 dager for hasteinngrep.

I Dagsnytt 18 den 7. april 2025 viste statssekretær Karl Kristian Bekeng til en reduksjon i gjennomsnittlig ventetid ved Oslo universitetssykehus på litt over 20 dager fra januar til mars. Dette er et positivt tegn, men gir ikke svar på hvordan situasjonen er i resten av landet, eller i hvilken grad utviklingen bidrar til at flere pasienter får behandling innen de anbefalte tidsfristene.

Skal vi sikre likeverdig behandling og god ressursutnyttelse, trengs det en oversikt over både ventetider og kapasitetsutfordringer i hele helsetjenesten. Det er viktig at statsråden redegjør for hvordan ventetidene faktisk utvikler seg nasjonalt og regionalt, hvilke konkrete tiltak regjeringen iverksetter for å øke kapasiteten i hjertekirurgien, og hvordan man skal sikre at pasienter behandles i tide i tråd med faglige retningslinjer.

Svar:

Som det framgår nedenfor er det fire sykehus i Norge som utfører hjertekirurgi. I Helse Nord er det Universitetssykehuset Nord-Norge, i Helse Midt-Norge er det St. Olavs hos-

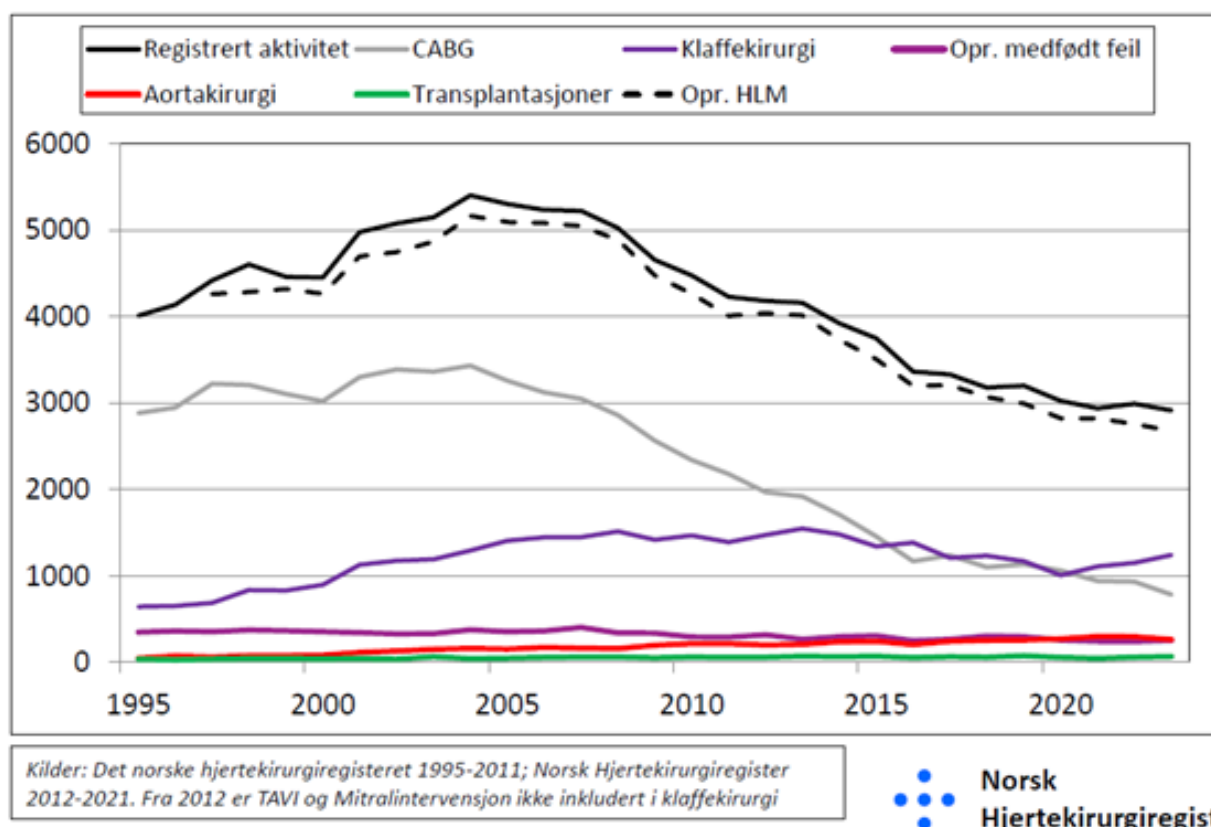
pital, i Helse Vest er det Haukeland universitetssjukehus og i Helse Sør-Øst er det Oslo universitetssykehus.

Hver vår publiserer Norsk Hjerterkirurgiregister resultatene fra foregående år. Tallene som diskuteres i den nåværende offentlige debatten er derfor fra 2023. Siden 2004 har det vært kontinuerlig reduksjon av behov for hjerterkirurgi i Norge. I dag utføres det derfor bare

hjerterkirurgi ved regionssykehusene i Bergen, Oslo, Tromsø og Trondheim. Årsaken til det reduserte behovet for hjerterkirurgi er flere. Epidemiologiske endringer (mindre kransåresykdom i befolkningen), nye behandlingsmetoder (medikamenter og ny teknologi – bl.a. mindre og enklere inngrep ved hjelp av kateterbaserte teknikker), nye retningslinjer og pasientpreferanser er noen forklaringer.

Hjerterkirurgi Norge 2023

Utviklingen i antall operasjoner 1995 - 2023

For å svare konkret på representantens spørsmål har jeg innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene. Denne informasjonen framgår under.

Helse Sør-Øst RHF

Helse Sør-Øst RHF har innhentet følgende informasjon fra Oslo universitetssykehus HF:

Det er thoraxkirurgisk avdeling i Oslo universitetssykehus HF (OUS) som utfører hjerterkirurgi i Helse Sør-Øst. Per uke 13 i 2025 hadde OUS 177 pasienter på venteliste og ventetiden for inngrep, som ikke hastet vurdert ut fra medisinske kriterier, var 75 dager (gjennomsnitt) /52 dager (median). I Norsk Hjerterkirurgiregister er ambisjonen for ventetid 30 dager og derfor innført som kvalitetsindikator. Imidlertid er det et bredt tverrfaglig «hjertermøte» som endelig beslutter både strategi og ven-

tid basert på individuelle medisinske kriterier. I praksis vil det derfor oftest anbefales kirurgi innen 3 måneder. Alle pasienter tiltrengende øyeblikkelig hjelp blir operert umiddelbart (24/7/365). Der det haster skjer alltid operasjonen i løpet av sykehusoppholdet, dvs. innen 7 dager.

Det er ikke økende køer til hjerterkirurgi og ventetiden er fallende i OUS. I 2025 er ventelisten redusert med 40 pasienter og ventetiden med 25 dager. Noen pasienter har ventet lenger enn ønskelig, men dette skyldes daglig nødvendig sortering etter medisinsk hastegrad basert på alvorlighetsgrad/symptomer. Det er også satt inn tiltak for å behandle de som har ventet lengst.

Alle som må hjerteropereres har alvorlig hjertesykdom. Noen ganger blir pasienter dårligere mens de venter på utredning, under utredningen eller rett etter at beslutningen om operasjon er tatt. Disse pasientene får høyeste prioritet og opereres raskt uten å bli satt på en liste

for planlagte operasjoner. Det er umulig å operere alle pasienter umiddelbart etter at beslutningen om operasjon er tatt. Det er derfor nødvendig å sette opp et planlagt operasjonsprogram med prioritet etter medisinske kriterier der det også gjøres plass til de som må hasteopereres. Av denne grunn gjennomgås ventelisten flere ganger daglig slik at de rette prioriteringene gjøres ut fra medisinske kriterier.»

Helse Vest RHF

Gjennomsnittlig ventetid for elektive aorto-coronare by-pass operasjoner (ACB) var i perioden 2019-2025 på 77,6 dager. I januar og februar 2025 ble det operert 17 pasienter som hadde en gjennomsnittlig ventetid på 62 dager. Vi har dessverre ikke tall tilgjengelig via vår rapportløsning for ventetiden i mars enda. Det har vært en positiv utvikling for ventetider for ACB-operasjon det siste halvåret.

For elektiv aortaklaffekirurgi var gjennomsnittlig ventetid i perioden 2019-2025 på 128,9 dager, noe som også gjenspeiler dagens status.

Vi har ikke tilgang på data for 2025 som gjengis i Norsk hjertekirurgiregister knyttet til gjennomsnittlig ventetid for hasteoperasjoner.

Plan for kapasitetsøkning: Helse Bergen HF jobber med å øke kapasiteten for kirurgi som må utføres i regionssykehuset hvor vi ser på planlegging for og prioritering av pasienter, bemanning, arbeidstidsordninger, oppgavedeling, logistikk, utbygging av operasjonsstuer og økning av postoperativ overvåkings- og intensivkapasitet, samt flytting av kirurgi som ikke må utføres ved regionssykehuset til andre sykehus.

Helse Midt-Norge RHF

For Helse Midt-Norge RHF sin del er det St. Olavs hospital som utfører hjertekirurgi. Pga. registreringsmetodikk besvares spørsmålet med data per 23.04.2025. Å svare ut eksakt på spørsmålsstillingen vil kreve manuell gjennomgang og utregning per pasient og det er uklart hvilke pasient som skal inngå i et gjennomsnitt (hittil dette år, kun på dagen 31.mars, måneden mars osv.).

Den 23.04.2025 har St. Olavs Hospital 74 pasienter på venteliste for åpen hjertekirurgi.

- Alle hastepasienter opereres pr dd innenfor fristen på 7 dager.
- For prioriterte pasienter har St. Olavs hospital en gjennomsnittlig ventetid på ca. 30 dager, altså innenfor det som er anbefalt i prioriteringsveilederen.
- For uprioriterte pasienter har St. Olavs hospital en gjennomsnittlig ventetid på ca. 8 uker. Pr. dd har St. Olavs hospital ca. 10 pasienter som antakelig vil måtte vente noen dager ut over 8 uker.

Hvilke faktorer forklarer ventetiden:

Det er god kapasitet for hjertekirurgi i Helse Midt-Norge og regionen tar imot pasienter fra andre helseregioner. I fjor ble 66 pasienter fra OUS behandlet ved St. Olavs hospital. Per 10. mars 2025 hadde 9 pasienter fra andre helseregioner blitt operert ved St. Olavs hospital.

Status for ventetid elektiv hjertekirurgi:

Ventetid til bypasskirurgi er 8 uker.

Ventetid til åpen hjerteklaffkirurgi er 8 uker.

Ventetid til kateterbasert hjerteklaffoperasjon (TAVI): Her varierer medisinsk behov og dermed ventetider i betydelig grad mellom undergrupper. Det gir liten mening å presentere enkelttall her. Se for øvrig kommentar nederst i eposten.

Ventetid til planlagt operasjon for trange hjertepulsårer er 10 uker.

Hvilke tiltak er aktuelle for å få ned ventetidene:

Kapasiteten er god og det jobbes kontinuerlig for å holde kapasiteten god.

Helse Nord RHF

Helse Nord RHF har innhentet informasjon fra Universitetssykehuset Nord-Norge HF.

Ventetiden for elektiv hjertekirurgi er lenger enn ønsket. Antall ventende, gjennomsnittlig og median ventetid for elektive operasjoner pr. 23.4.2025 er:

- ACB [utskiftning av hjerteårer/bypassoperasjon]: 26 pasienter, gjennomsnittlig ventetid 49 dager, median ventetid 54 dager
- AVR [operasjon av hjerteklaffer]: 25 pasienter, gjennomsnittlig ventetid 42 dager, median ventetid 33 dager

Fem pasienter venter på hasteoperasjon pr. 23.4. med gjennomsnittlig ventetid fem dager.

Øvrige data knyttet til hjertekirurgi i Helse Nord finnes i [Norsk hjertekirurgiregister](#):

- 42% av pasientene ble operert innen 30 dager ved planlagt kransårekirurgi
- 68% av pasientene ble operert innen 7 dager ved vedtatt hasteoperasjon

For å bedre måloppnåelsen jobber UNN med å øke den totale operasjonskapasiteten. Hvordan økningen skal fordeles mellom ulike kirurgiske fagområder er ikke besluttet, men prioriteringskriterier vil bli lagt til grunn for fordeling av økt kapasitet.

Jeg forstår veldig godt at mennesker som venter på hjertekirurgi blir bekymret om ventetiden for operasjon trekker ut og det er derfor bra at det jobbes systematisk for å få ventetidene ned innen dette området.

Regjeringen startet Ventetidsløftet i mai 2024 for å sørge for en markant nedgang i ventetidene for påbegynt helsehjelp. Som en del av oppfølgingen følger vi også med på andre indikatorer som passert planlagt tid, slik at vi har kontroll på at innsatsen ikke går utover pasienter i forløp.

Tid til tjenestestart er en annen indikator RHF-ene følger tett.

SPØRSMÅL NR. 1970

Innlevert 13. april 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 28. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er oppdatert anslag for kostnad ved ev. å innføre toetasjes tog på Østlandet, hvordan vurderer regjeringen dette alternativet opp mot andre alternativer for økt togkapasitet på Østlandet, hvilken fremdrift ser regjeringen for seg i arbeidet, herunder når vil toetasjes tog kunne være i drift dersom dette alternativet velges, og hva vil være kostnad, inkludert usikkerhet, hhv i første og andre seksårsperiode av NTP dersom regjeringen straks skulle starte en prosess for anskaffelse av toetasjes tog til regiontogstrekningene?

BEGRUNNELSE:

I NTP 2025 - 2036 er det satt av 0,8 mrd. kr. i første seksårsperiode og 5,1 mrd. kroner i andre til «økt kapasitet regiontog (KVU Regiontog)», og det omtales at det i KVU-en er

«vurdert hvordan forskjellige typer togmateriell som har mer kapasitet om bord kan møte veksten i kapasitetsbehovet i regiontrafikken på Østlandet. Jernbanedirektoratet anbefaler å innføre toetasjes tog for å øke kapasiteten i regiontogene på Østlandet. Det er gjennomført KS1 av konseptvalgutredningen. KVU og KS1 vil danne beslutningsgrunnlaget for regjeringens konseptvalg og prioriteringer av midler til å følge opp utredningen i løpet av planperioden.»

Jernbanedirektoratet beregnet I 2023 at det ville koste 8,5 milliarder kroner å innføre toetasjes tog på Østlandet. I en pressemelding fra direktoratet 18.09.23, uttalte avdelingsdirektør Jan Fredrik Geiner at:

«Etter å ha vurdert flere ulike alternativer, anbefaler vi å gå til innkjøp av toetasjes tog som kan settes i trafikk i 2030.»

I KS1-rapporten fra Dovre/TØI 26.02.24 fremkommer et helt annet bilde. Investeringskostnad for toetasjers tog beregnes i rapporten til 16,4 mrd. kr. (P50)/ 22,2 mrd. kr. (P85). Alternativet som scoret best (utover 0-alternativet) hadde til sammenligning 5,3/6 mrd. kr. i investeringskostnad og positiv beregnet nytte. Videre heter det i rapporten at:

«Alternativene med toetasjes tog har høye investeringskostnader og er samfunnsøkonomisk de mest ulønnsomme. Selv om toetasjes tog er i drift i alle andre nordiske land, vil toetasjes vil være nytt i Norge og togene må tilpasses norske spesifikasjoner og krav. Toetasjes tog vil kreve en lang separat anskaffelsesprosess, og det er uttrykt bekymringer knyttet til attraktivitet i leverandørmarkedet fordi det i europeisk sammenheng er snakk om et relativt lite volum. For toetasjes tog er det er i tillegg uttrykt bekymringer rundt passasjerutveksling og oppholdstider på stasjoner med mange reisende. Dette kan påvirke punktligheten på en negativ måte. Toetasjes tog krever også investeringer i profilutvidelser, uavhengig av antall tog. Løsninger med toetasjes tog har dermed stor gjennomføringsrisiko. Toetasjes tog scorer også dårlig med hensyn til realopsjoner og beslutningsfleksibilitet. Samlet sett bør det dermed ikke satses på innføring av toetasjes tog nå.»

Svar:

Toetasjes tog ble av Jernbanedirektoratet vurdert som én av flere mulige løsninger for hvordan regiontogavgangene kan frakte flere passasjerer enn i dag, uten å bygge ny og kostbar infrastruktur. Formålet er å utrede om flere kan reise med toget ved at vi utnytter kapasiteten i infrastrukturen på best mulig måte.

Både direktoratet selv og TØI og Dovre, som kvalitetssikret direktoratets KVU, fremhevet flere usikkerhetsmomenter knyttet til bruk av toetasjes tog i Norge. Usikkerheten gjelder både kostnader og teknisk egnethet for bruk på norsk infrastruktur. Samferdselsdepartementet ba derfor i tildelingsbrevet for 2025 om at Jernbanedirektoratet oppdaterte sin anbefaling i lys av ny kunnskap som er kommet frem i tidsrommet etter at KVUen ble overlevert Samferdselsdepartementet i 2023.

Den supplerende utredningen ble levert Samferdselsdepartementet 4. april. I lys av oppdatert kunnskapsgrunnlag anbefales det i den supplerende utredningen å videreutvikle konsepter som er spesifikt tilpasset de enkelte toglinjene for å imøtekomme behovet for økt transportkapasitet i regiontogtilbudet på Østlandet. Analysen avdekker også at de toetasjes togene som per i dag er tilgjengelige i leverandørmarkedet har utfordringer med å møte krav tilpasset norske forhold. Både nødvendige til-

passinger av kjøretøyene, og påkrevde endringer i infrastruktur, vurderes å medføre økonomisk og teknologisk risiko. I lys av den nye kunnskapen vil departementet og

Jernbanedirektoratet nå vurdere hvilke alternativer som finnes for å optimalisere valg av kjøretøy og utnyttelse av eksisterende infrastruktur.

SPØRSMÅL NR. 1971

Innlevert 13. april 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 28. april 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil statsråden innføre en felles standard for alle fylkenes prøvenemnder?

BEGRUNNELSE:

Prøvenemnda for vei og anleggsfagene i Innlandet Fylkeskommune har lagt ned sine verv, angivelig fordi Innlandet Fylkeskommune ikke har funnet rom til å besørge disse med verneklær klasse 3, som kreves for arbeid langs veg. Dette medfører at det er prøve kandidater som har fått utsett fagprøve, da prøvenemd må hentes fra andre fylker. Samtidig råder det usikkerhet på ansvarsfordeling under fagprøver med tanke på ansvar / forsikring.

Svar:

Jeg viser til spørsmål til samferdselsministeren, og jeg svarer som ansvarlig statsråd for videregående opplæring.

Det er fylkeskommunen som har ansvar for videregående opplæring, og fylkeskommunen oppnevner prøvenemnder for fag- og svenneprøver. Dette er regulert i opplæringsforskriften § 9-59. Fylkeskommunen skal hente inn forslag til medlemmer i prøvenemnda fra partene i det lokale arbeidslivet. Fylkeskommunen har også ansvar for å sikre at prøvenemndene har den nødvendige kompetansen og ressursene til å utføre oppgavene sine på en tilfredsstillende måte.

Prøvenemndene har ansvar for å lage fag- og svenneprøver og vurdere dem. Utdanningsdirektoratet har utarbeidet informasjon til prøvenemndene om oppgavene som følger med dette ansvaret. Informasjonen på udir.no inneholder også tips og råd om hvordan medlemmene kan gå fram når de skal gjennomføre fag- og svenneprøver. Dette er med på å sikre kvaliteten i prøvenemndenes arbeid med fag- og svenneprøver.

Det er fylkeskommunen som kjenner lokale forhold og behov i sitt fylke, og jeg har tillit til at fylkeskommunene gjør gode vurderinger når de oppnevner prøvenemnder.

SPØRSMÅL NR. 1972

Innlevert 14. april 2025 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 29. april 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kan statsråden stå inne for slike forhold på norske verpefarmer, og vil statsråden tidfeste et forbud mot burhøns?

BEGRUNNELSE:

Nettverk for Dyrs frihet har denne uken avdekket sjokkerende forhold for burhøner på norske eggfarmer. De publiserte denne uken bilder fra to norske bureggfarmer som

er tatt i mars d.å. Bildene viser syke og skadde dyr som ikke har fått behandling, blodige åpne sår, høner ribbet for fjær, og så trange bur at hønene ikke kan strekke på vingene. I flere bur ligger det også råtnende døde høner sammen med de levende dyrene.

Det er ingen tvil om at høner som holdes i miljøbur lider med dagens krav. I buret har hønene minimal mulighet til naturlig sosial og fysisk adferd. De har ikke plass til å strekke ut vingene. De står på nettinggulv og har ikke mulighet for støvbading, hakking og graving i jorda. Regjeringen trekker i dyrevelferdsmeldingen frem fjørhakking som en av de viktigste velferdsutfordringene for verpehøner, i bur har de ingen mulighet til å komme seg unna når andre høner hakker.

I over 20 år har Rådet for dyreetikk og Veterinærforeningen anbefalt å avvikle bureggindustrien. De mener det det er umulig å tilfredsstille hønenes naturlige behov i trange nettingbur. Også Mattilsynet uttalte i 2023 at bur “sterkt begrenser fuglenes mulighet til å utføre naturlig atferd”, og foreslo et forbud mot etablering av nye bureggfarmer. Flere europeiske land har innført forbud mot burhøns allerede.

Svar:

Som bakgrunn for spørsmålet er det blant annet vist til at Nettverk for dyrs frihet har publisert bilder av syke og skadde dyr fra to norske bureggfarmer.

Først vil jeg si at det må skilles mellom brudd på gjeldende regelverk og behov for endring av regelverk. Også i fjørfehus med miljøbur er det krav til dyrevelferd. Det er fortsatt tillatt å holde høns i slike bur, men bildene i filmen viser syke og døde dyr som skulle ha vært tatt hånd om. Flere av forholdene vist i filmen er uakseptable og innebærer brudd på allerede gjeldende regler om dyrevelferd. Det er bonden som har ansvar for å følge reglene og for at dyrene har det bra.

I stortingsmelding om dyrevelferd, som regjeringen leverte til Stortinget i desember 2024 og som ble behandlet av Stortinget før påske, har regjeringen varslet et forbud mot nyetableringer av fjørfehus med miljøbur og utfasing av slik innredning i eksisterende fjørfehus. Det er 4,5 prosent av verpehønene i Norge som holdes i bur, de øvrige 95,5 prosentene holdes i frittgående systemer. Jeg vil følge opp stortingsmeldingen og sende en

bestilling til Mattilsynet om å utarbeide forslag til regelverk om forbud mot nyetablering av fjørfehus med miljøbur, og utfasing av slik innredning i eksisterende fjørfehus.

SPØRSMÅL NR. 1973

Innlevert 14. april 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 29. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan vil staten, som har ansvar for fly- og togtrafikken, sørge for et bedre kollektivtilbud til Værnes lufthavn, særlig fra Nord-Trøndelag?

BEGRUNNELSE:

Reisende i Trøndelag opplever at toget til Værnes, R70 Støren - Steinkjer, er dårlig koordinert med de faktiske avgangene fra Værnes. Særlig for tidlige flyavganger, og sene flyankomster. I og rundt Trondheim finnes det heldigvis gode alternativer med flybuss og AtB, men for de fleste steder i Nord-Trøndelag særlig er situasjonen mye verre. Å flytte minst en av togavgangene til i god tid før første flyavgang, og minst en av avgangene til etter siste flyankomst, ville løst mye av problemet.

Svar:

Det er gjort en rekke forbedringer i togtilbudet til og fra Trondheim lufthavn de siste årene:

- Ny stasjon integrert i terminalbygget (2016)
- Nye tog med bedre kapasitet, komfort og bagasjeplass (2021/2022)
- Tidlig morgenavgang fra Steinkjer etter ønske fra Trøndelag fylkeskommune (fra desember 2021)
- Timesavganger på kveldstid (fra desember 2021)
- Utvidet helgetilbud med timesavganger (fra desember 2024)
- To nye avganger fra Stjørdal til Trondheim på ettermiddagen (fra desember 2023)
- Takstsamarbeid i sone A, med lavere priser enn tidligere (fra mars 2022)

Togtilbudet dekker, i likhet med Oslo lufthavn, ikke alle flyavganger. Det er først og fremst rettet mot regionale behov som arbeid, skole og fritidsreiser. Samtidig har det fått en sterkere rolle som tilbringertjeneste til flyplassen etter innføringen av takstsamarbeid.

I og rundt Trondheim er det, som representanten peker på, gode alternativer med tog, AtB og en egen flybuss. Sistnevnte et kommersielt tilbud som dekker alle fly til/fra Trondheim lufthavn.

For reisende mellom Steinkjer og flyplassen er Trønderbanen det eneste kollektive alternativet, med

timesavganger på hverdager. Første tog går fra Steinkjer 04:29 og ankommer flyplassen 05:54. Siste tog går fra flyplassen 23:53, med ankomst Steinkjer 01:17. Disse tidene dekker ikke de tidligste og seneste flyavgangene/-ankomstene.

Jernbanedirektoratets sin vurdering er at etterspørselen etter enda tidligere og senere avganger er svært lav. Slike sene og tidlige avganger vil utfordre Bane NOR sitt behov for viktig nattarbeid på infrastrukturen.

SPØRSMÅL NR. 1974

Innlevert 15. april 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 28. april 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

I Prop. 88 L står det at «kostnadsøkningene (...) er nødvendige», altså økningene i kostnader for de som er avhengige av transport ved hjelp av skip er en villet kostnadsbyrde for norske bedrifter.

Har regjeringen kartlagt hvilken reell konsekvens forslaget kan ha for norske industribedrifter langs kysten, særlig nord for Trondheim, før den har konkludert med at en slik økning for norske bedrifter er nødvendig?

BEGRUNNELSE:

I Prop 88 L kapittel 9 Økonomiske og administrative konsekvenser utelater regjeringen omtale av hvordan forslaget vil påvirke norske industribedrifters konkurransekraft. Det gis ingen inngående vurdering av i hvor stor grad norske industribedrifter vil måtte legge ned sin virksomhet eller flytte virksomhet enten sørover i Norge eller ut av landet. I Prop 88 L kapittel 9 Økonomiske og administrative konsekvenser uttaler regjeringen følgende:

«Overordnet viser utredningene at en kostnadsøkning som følge av krav om norsk lønn vil måtte bæres av rederiet selv og/eller rederiets kunder. For kystfartsegmentet utgjør rederiets kunder i hovedsak industrien (...) I hvilken grad kostnaden vil overføres til kundene vil være avhengig av konkurransesituasjonen i de ulike segmentene og tilstedeværelsen av substitutter, eller kundenes evne til å finne rimeligere alternativer. For deler av kystfartsegmentet kan aktuelle alternativer være (...) tilpasning av verdikjedene for å redusere behovet for transport i Norge. Kostnadsøkninger kan medføre en konkurransevidning til fordel for europeisk nærskipsfart, og tilpasninger av logistikkjeder og produksjonssted, ettersom frakt mellom norske havner i enkelte tilfeller relativt sett kan bli dyrere enn

transport fra utenlandsk havn (...). Departementet har merket seg innspill fra ulike næringsaktører, både rederier, fastlandsindustri og turistnæring, om at et krav om norsk lønn vil kunne få betydelige negative økonomiske konsekvenser for disse næringene, og særlig for bedrifter i utkantstrøk og i Nord-Norge.»

I regjeringens høringsrunde i 2024 kom det flere uttalelser fra norske industribedrifter som belyste konsekvensene for deres virksomheter. To eksempler kan trekkes frem:

Esso Norge uttalte at forslaget «vil medføre en vesentlig konkurransevidning til fordel for utenlandske aktører, knyttet til import og distribusjon av flytende drivstoff i Norge. Dette vil true norske arbeidsplasser og forsyningssikkerhet». Esso Norge påpekte videre at de er «bekymret for at ... lovendringen vil medføre en betydelig konkurransevidning for utenlandske aktører som importerer og distribuerer flytende drivstoff langs norskekysten med lastehavn utenfor Norge». Nedleggelse av norske arbeidsplasser anses som en mulig konsekvens av forslaget.

Svar:

Kravet om norsk lønn i norske farvann og på norsk sokkel vil kunne bety økte kostnader for rederier med skip i norsk innenriksfart hvor de ansatte i dag har dårligere lønnsvilkår. Som vist i lovproposisjonens punkt 3.2 er det til dels store lønnsforskjeller mellom norske og utenlandske ansatte på skip, og lønnsnivået til en utenlandsk ansatt vil ofte være under halvparten av det til norsk ansatt.

For regjeringen er det et viktig prinsipp at arbeidstakere på skip i norske farvann skal ha norske lønns-

vilkår, og at næringsvirksomhet i Norge skjer på norske vilkår. Etter mitt syn kan ikke bedrifter i Norge basere seg på at innenriks sjøtransport skal utføres av utenlandske ansatte som følger lønnsnivået i den enkeltes hjemland, for eksempel Filippinene.

Departementet har, som representanten viser til, i proposisjonen vurdert at et krav om norske lønnsvilkår for kystfarten vil kunne resultere i økte transportkostnader. Dette vil kunne føre til økte kostnader for rederier med utenlandsk besetning, deler av norsk næringsliv og norske konsumenter. Samtidig er det også viktig å merke seg at kravet ikke gjelder internasjonal skipsfart.

Jeg viser også til at Oslo Economics i 2019 på oppdrag fra daværende regjering utredet de samfunnsøkonomiske konsekvensene av å innføre krav om norske lønns- og arbeidsvilkår. Det vurderes blant annet at «en gitt kostnadsøkning vil kunne være ignorerbar for mange kunder, men vil kunne medføre ikke tilfredsstillende lønnsomhet for andre kunder. For de fleste transportkunder vil antagelig transportkostnaden utgjøre en såpass

begrenset del av den totale kostnadsmassen at det er mest trolig at virksomhetene vil være i stand til å absorbere de økte fraktkostnadene, uten vesentlig endring i virksomhetenes produksjon eller lønnsomhet. Men denne generelle vurderingen betyr ikke at det ikke kan være enkeltvirksomheter som blir skadelidende som en følge av reguleringen».

Utslagsgivende er å sikre arbeidstakernes rettigheter og en rettferdig konkurransesituasjon i det norske arbeidsmarkedet, og potensielle kostnadsøkninger på innenriks skipsfart er en nødvendig følge av dette. Eventuelle rateøkninger vil på den måten bedre reflektere de reelle kostnadene som er forbundet med å tilby innenriks skipsfartstjenester i Norge.

Norsk lønn for arbeidstakere på skip vil være et viktig tiltak for å sikre rekruttering og sysselsetting til maritim næring i fremtiden. For norske sjøfolk vil det bety økt forutsigbarhet og gi flere muligheter til å arbeide på skip i norske farvann og på norsk sokkel.

SPØRSMÅL NR. 1975

Innlevert 15. april 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 29. april 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Regjeringens forslag i Prop. 88 L innebærer en kostnadsøkning og ulempe for norsk sjøtransport. Dette vil gjøre det mindre attraktivt å benytte sjøtransport og få mer transport på vei.

Hvordan vil regjeringen oppfylle Stortingets godsoverføringsambisjoner, når sjøtransporten gjøres mindre konkurransedyktig mot landtransport, og har regjeringen vurdert hvilken konsekvens dette vil gi i form av økte utslipp?

BEGRUNNELSE:

Det er tverrpolitisk enighet på Stortinget om å få mest mulig godstransport fra vei til bane og sjø, med bakgrunn i at sjøtransport er den mest miljøvennlige transportformen. I Prop 88 L kapittel 9 Økonomiske og administrative konsekvenser skriver regjeringen imidlertid følgende:

«For kystfartsegmentet utgjør rederiets kunder i hovedsak industrien, og for cruisesegmentet konsumentene. I hvilken grad kostnaden vil overføres til kundene vil være avhengig av konkurransesituasjonen i de ulike segmentene og tilstedeværelsen av

substitutter, eller kundenes evne til å finne rimeligere alternativer. For deler av kystfartsegmentet kan aktuelle alternativer være former for landtransport(...)».

Regjeringen viser videre til at en konsekvens av kostnadsøkningen dette innebærer vil være en vridning av transport via sjøen til landeveien, særlig for enkelte segmenter, som stykkgoedssegmentet:

«...som i dag konkurrerer med vei og bane, vil en kostnadsøkning imidlertid kunne innebære en konkurransevridning til fordel for vei og bane.»

Svar:

Jeg oppfatter at representanten i spørsmålet henviser til godsoverføringsambisjonen som tidligere var forankret i Nasjonal transportplan (NTP). I seneste NTP, Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036, har imidlertid regjeringen og Stortinget gått vekk fra denne ambisjonen. Begrunnelsen for dette er erfaring og forskning som viser at godsoverføring i den størrelsesorden som godsoverføringsambisjonen la til grunn, altså overføring

av 30 prosent av godset som fraktes over 300 km fra vei til sjø eller bane, ikke er hensiktsmessig eller realistisk. Både studier og praktisk erfaring har vist at potensialet for å redusere samfunnskostnadene ved godstransport gjennom overføring av gods mellom transportformer er vesentlig mindre enn tidligere anslått. Også når det gjelder reduksjon av klimagassutslipp har godsoverføring begrenset potensial og høy tiltakskostnad.

I stedet for å legge til grunn godsoverføringsambisjonen, vil regjeringen legge til rette for at transportformene utvikler sine fortrinn i de relevante godsmarkedene, samtidig som skadevirkninger reduseres. Dette innebærer blant annet å redusere klimagassutslipp og andre negative virkninger av godstransporten innenfor alle transportformer. Stortinget sluttet seg til dette gjennom behandlingen av Nasjonal transportplan 2025-2036.

Konkurransen i transportmarkedet må basere seg på like forutsetninger, og at de ansatte har norske lønns-

vilkår. Formålet med lovforslaget er å sikre arbeidstakere på skip i norske farvann og på norsk sokkel norske lønnsvilkår. Situasjonen i dag er at store deler av sjøtransporten langs kysten skjer med skip der de ansatte har langt dårligere lønnsvilkår enn det som er vanlig i det norske arbeidsmarkedet. Til sammenligning er de landsomfattende tariffavtalene for godstransport på vei delvis allmenngjort, og arbeidstakerne har krav om norske lønnsvilkår. Det er ingen grunn til at ikke det samme skal gjelde for arbeidstakere på skip i norsk innenriksfart.

Sjøtransport er, og skal fortsatt være, et attraktivt og konkurransedyktig alternativ for transportbrukere. Vi har gode rammebetingelser for maritim næring. Sentrale virkemidler som rederiskatteordningen og tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk bidrar til å sikre rederivirksomhet i Norge og arbeidsplasser for norske sjøfolk. Disse virkemidlene bidrar også til å redusere transportkostnadene til sjøs.

SPØRSMÅL NR. 1976

Innlevert 16. april 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 29. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Er helseministeren bekymret for at hjertepasienter må vente lengre en anbefalt på behandling og operasjon, og ev. hva vil helseministeren konkret foreta seg for at flere skal få hjerteoperasjon/behandling innen anbefalt tid ved bl.a. Haukeland sykehus?

BEGRUNNELSE:

I BT 15. april kan vi lese at hjertepasienter i vest må vente for lenge på behandling. Grunnet kapasitetsproblemer sliter Haukeland sykehus med å operere hjertepasienter innen anbefalt tid.

“Haukeland er dårligst i klassen, sier generalsekretær Magne Wang Fredriksen i Landsforeningen for hjerte og lungesyke.”

I artikkelen fremkommer følgende:

“I fjor ble 15 prosent av pasientene på Haukeland operert innen fristen, ifølge foreløpige tall i Norsk hjertekirurgiregister. Planlagt kransårekirurgi skal også skje innen 30 dager. I fjor ble 12 prosent av pasientene på Haukeland operert før fristen. Når inngrepene haster, er fristen er syv dager. På Haukeland var under halvparten operert innen en uke.”

Dette er selvsagt svært bekymringsverdig og harmonerer dårlig med helseministerens ventetidsløft. Dette er pasienter som trenger behandling for å forhindre alvorlige komplikasjoner og dødsfall. Å utsette slike operasjoner kommer til en stor belastning for pasientene og med en risiko.

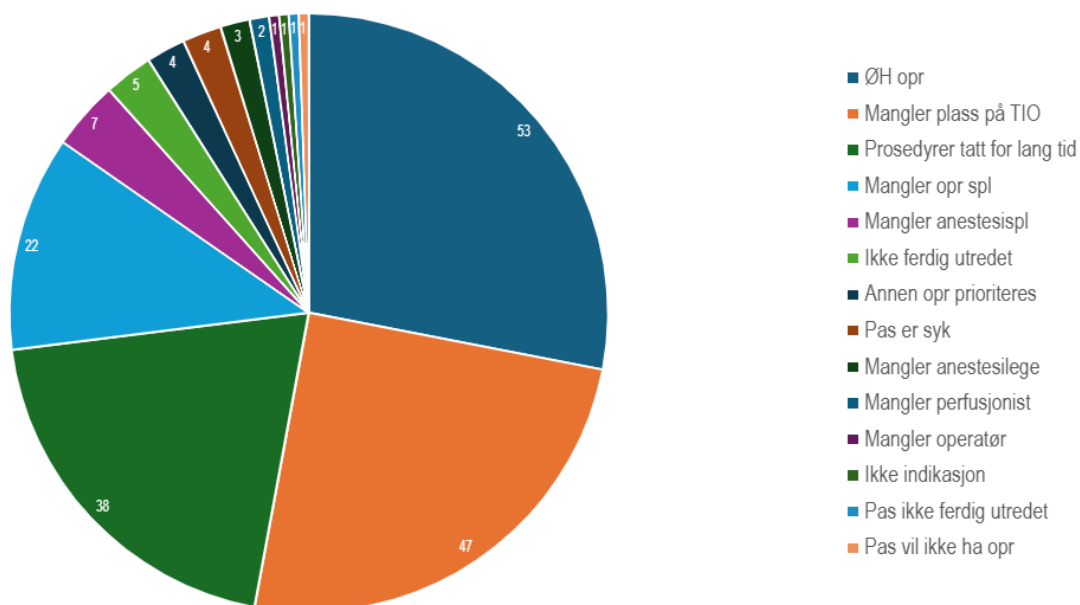
<https://www.bt.no/helse/i/LMxqvQ/haukeland-lar-hjertepasienter-vente-lenger-enn-anbefalt-for-daarlig-kapasitet>

Svar:

For å svare konkret på representantens spørsmål har jeg innhentet informasjon fra Helse Vest RHF. De har igjen innhentet informasjon fra Helse Bergen HF. Informasjonen gjengis under:

Helse Bergen HF oppgir at de lange ventetidene gjenspeiler en underkapasitet for hjertekirurgi, som er en kompleks virksomhet med mange ledd og enheter som må være bemannet og samarbeide for at pasientene skal slippe å vente. I 2024 måtte 189 operasjoner strykes av ulike årsaker som fremstilt grafisk under (Kilde: Registrering i Thoraxkirurgisk seksjon)

Strykningsårsaker Thoraxkirurgisk seksjon HUS 2024

Oppsummert skyldes 57 % for dårlig kapasitet i operasjons- og intensivleddene (oransje, grønt og lyseblått felt). Tar man i betraktning også de 53 strykningene som skyldes øyeblikkelig hjelp (ØH) operasjoner, tydeliggjøres den manglende robustheten i behandlingsapparatet.

Til tross for det betydelige antall strykninger, behandlet Thoraxkirurgisk seksjon 647 hjerterpasienter i 2024, opp fra 577 i 2023.

Plan for kapasitetsøkning: Helse Bergen HF jobber med å øke den kapasiteten for kirurgi som må utføres i regionsykehuset hvor vi ser på planlegging for og prioritering av pasienter, bemanning, arbeidstidsordninger, oppgavedeling, logistikk, utbygging av operasjonsstuer og økning av postoperativ overvåkings- og intensivkapasitet, samt flytting av kirurgi som ikke må utføres ved regionsykehuset til andre sykehus.

Vurdering fra Helse Vest RHF

Det er viktig å presisere at det alltid gjøres grundige kliniske vurderinger med tanke på å vurdere hvor lenge den enkelte pasient kan vente på operasjon uten at dette gir helsetap. Dette er en viktig del av den daglige driften av alle kliniske avdelinger, men spesielt ved thoraxkirurgiske avdelinger.

Helse Bergen HF ivaretar dette ansvaret i vår region og som beskrevet over er dette en svært kompleks aktivitet. Det har vært en positiv utvikling for ventetider til ACB-operasjon de siste månedene, men det er en del å gå på for å nå måltallene som er definert i norsk hjertekirurgiregister. Som beskrevet over er det satt i verk flere tiltak for å øke kapasiteten og dermed redusere ventetidene til thoraxkirurgiske operasjoner i vår region. I tillegg til det

som er nevnt over har Helse Vest RHF også gjort en særskilt anskaffelse av 100 ablasjonsbehandlinger for hjerteflimmer for å øke kapasitet og redusere ventetider, og Helse Vest RHF vil også delfinansiere ekstra hjerteklaff-operasjoner i Helse Bergen som kan gjøres etter TAVI-prosedyre (invasiv prosedyre gjennom blodkar i lyske, men ikke åpen operasjon – egner seg for mange pasienter som trenger operasjon på hjerteklaff).

Helse Vest RHF vil sammen med Helse Bergen HF ha ekstra oppmerksomhet mot dette med mål om en markant reduksjon av ventetidene.

Jeg forstår veldig godt at mennesker som venter på hjertekirurgi blir bekymret om ventetiden for operasjon trekker ut og det er derfor bra at det arbeides systematisk i Helse Bergen HF og i Helse Vest RHF for å få ventetidene ned innen dette området.

SPØRSMÅL NR. 1977**Innlevert 16. april 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 29. april 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Vil statsråden innføre et forbud mot bureggproduksjon før utgangen av denne stortingsperioden, og vil han sørge for at det settes av midler til ombygging til frittgående produksjon i forbindelse med jordbruksoppgjøret 2025?

BEGRUNNELSE:

Nettverk for dyrs frihet publiserte denne uken bilder fra to norske bureggfarmer. Bildene viser syke og skadde dyr som ikke får veterinærbehandling, høner ribbet for fjær, og så trange forhold at hønene ikke kan strekke på vingene sine.

Rådet for dyreetikk uttalte allerede i 1996 at: “det må være et mål at dagens burdrift på sikt blir avviklet.” Veterinærforeningen er “på prinsipielt grunnlag motstander av at fjørfe holdes i bur. Foreningen mener at slikt hold av fjørfe gjør det umulig å tilfredsstille dyras naturlige behov.” I 2023 konkluderte EFSAAs ekspertpanel på dyrevelferd med at burhønshold burde avvikles, og samme år uttalte også Mattilsynet at “Vi er enig i at hold av fjørfe i bur, sterkt begrenser fuglenes mulighet til å utføre naturlig atferd”.

Mattilsynet har allerede utarbeidet et forslag til forskriftsbestemmelse om forbud mot nyetablering av

burhønsfarmer. Mattilsynet har øg konkludert med forbud mot hold av høner i bur ikke vil ha store konsekvenser for eggindustrien, i og med at bare 4,5 % av norske høner i dag holdes i bur.

I stortingsmelding om dyrevelferd skriver regjeringen at “Regjeringen vil: Innføre forbud mot nyetablering av anlegg med miljøbur. Eksisterende miljøbur skal fases ut”, med “en overgangstid der eksisterende miljøbur skal fases ut innen 2030.” For å sikre bøndene forutsigbarhet, samtidig som man sikrer hønene bedre velferd, bør et slikt forbud fastsettes raskest mulig, og investeringsstøtte til nye bygninger bør også avklares gjennom årets jordbruksoppgjør.

Svar:

Regjeringen har i stortingsmeldingen Dyrevelferd varslet et forbud mot nyetableringer av fjørfehus med miljøbur og utfasing av eksisterende miljøbur. Jeg vil følge opp stortingsmeldingen og sende en bestilling til Mattilsynet om å utarbeide forslag til regelverk om forbud mot nyetablering av fjørfehus med miljøbur og utfasing av slik innredning i eksisterende fjørfehus. Forslaget vil bli sendt på offentlig høring.

SPØRSMÅL NR. 1978**Innlevert 17. april 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 29. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan jeg få en oversikt over registrerte ulykker (pr. ÅDT) på strekningen E18 vest for Retvet- Holstadkrysset pr. år fra 2015 frem til i dag, og evalueringen?

BEGRUNNELSE:

Da Fremskrittspartiet i regjering fikk økt fartsgrensen fra 70 til 80 km/t på den aktuelle strekningen på E18 skulle det være et prøveprosjekt som skulle evalueres.

Svar:

I oktober 2019 ble fartsgrensen satt opp fra 70 til 80 km/t på to delstrekninger på E18 mellom Holstad og Retvet. Endringen ble formelt behandlet som en ordinær fartsgrenseendring og er således ikke å anse som et prøveprosjekt.

Statens vegvesen opplyser at de siste fire årene før fartsgrensen ble endret, ble det registrert ni personskadeulykker til sammen på de to delstrekningene. En person ble hardt skadet og ti personer lettere skadet i disse ulykkene. Til sammenligning ble det registrert ti ulykker med seks

hardt skadde og elleve lettere skadde personer de første fire årene etter at fartsgrensen ble satt opp.

Tallene viser at antallet ulykker har holdt seg stabilt etter endret fartsgrense, men at antallet skadde og alvorlighetsgraden på ulykkene har økt. Statens vegvesen viser også til at trafikkmengden på strekningene i løpet av perioden har hatt en økning på omtrent 3 pst., og en økning i trafikk er forventet å gi en økning i antall ulykker.

Økning i alvorlighetsgrad på ulykkene gir en indikasjon på at økningen i fartsgrense har hatt en negativ effekt på trafikksikkerhet på den aktuelle strekningen.

Statens vegvesen opplyser også om at fartsgrensen før sommeren vil bli satt ned til 70 km/t på den søndre av de to delstrekningene som del av en systematisk implementering av fartsgrensekriteriene for fartsgrense 70 km/t.

SPØRSMÅL NR. 1979

Innlevert 17. april 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 5. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Er kravene og kontrollen knyttet til lagring av el-batterier gode nok med tanke på brannsikkerhet?

BEGRUNNELSE:

Viser til nylig sak fra Indre Østfold kommune som Smaalenenes Avis har skrevet om knyttet til lagring av el-batterier. Hvis undertegnende har forstått rett er det brann- og eksplosjonsvernloven og interkontrollforskriften som regulerer dette, men det stilles spørsmål ved om dette lovverket er godt nok og også oppfølgingen av det.

Svar:

Spørsmålet er oversendt meg for besvarelse. Det er flere fagmyndigheter som har forvaltningsansvar for krav og kontroll knyttet til lagring av el-batterier ettersom batteriene som oppbevares kan være produkter, del av et energilagringssystem eller avfall. DSB er én sentral fagmyndighet med oppgaver innen brann-, el- og produktsikkerhet.

Batterier som oppfyller kravene i produktkontroll-oven, el-tilsynsloven og forskrift om elektrisk utstyr skal være sikre og trygge å bruke. Samtidig vil jeg understreke at det er produsenten mv. som har ansvaret for at batterier som plasseres på markedet i Norge oppfyller relevante helse- og sikkerhetskrav.

Brann- og eksplosjonsvernloven stiller ikke spesifikke krav til oppbevaring av batterier, men virksomheter plikter å utvise aktsomhet for å forebygge brann, eksplosjon og annen ulykke. Dette innebærer blant annet å jobbe systematisk med helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten og å redusere risiko til et nivå som med rimelighet kan oppnås. Etter internkontrollforskriften

skal virksomheten ha oversikt over den risikoen som virksomhetens aktivitet representerer, og iverksette planer og tiltak for å redusere denne risikoen.

Aktører som oppbevarer større mengder batterier skal ha oppmerksomhet på brannsikkerhet og god kunnskap om batteriene de oppbevarer. RISE Fire Research har på vegne av DSB utarbeidet en rapport «Brannrisiko ved lagring av ikke-tilkoblede litium-ion og litiumbatterier» (2019). I rapporten blir det trukket fram at brannrisikoen i disse lagerbygningene er omtrent som på et vanlig lager. Rapporten lister opp anbefalinger som blant annet å:

- begrense mengden batterier på ett sted
- ha god avstand til brennbart materiale
- adskille forskjellige batterityper
- oppbevare batteriene på et tørt sted
- ha dialog med lokalt brann- og redningsvesen

Bygninger som benyttes til lagring av batterier vil være omfattet av byggeteknisk forskrift (TEK17) og de generelle kravene til brannsikkerhet som framgår der.

EU vedtok i juli 2023 forordning (EU) 2023/1542 om batterier og kasserte batterier (batteriforordningen). Forordningen, som erstatter dagens batteridirektiv, fastsettes når den er tatt inn i EØS-avtalen. Et forslag til forskrift som vil gjennomføre forordningen i norsk rett, har vært på høring og vurderes for fastsettelse av Klima- og miljødepartementet. Dette er en fellesforskrift som vil forvaltes av bl.a. Miljødirektoratet og DSB.

Den nye forordningen har en helhetlig livssyklus-tilnærming til batterier og stiller derfor krav i hele verdikjeden, fra utvinning av mineraler og produksjon, til ombruk, materialgjenvinning og håndtering av kasserte batterier. Det er etter min mening positivt at vi får en

fellesforskrift som stiller krav til hele verdikjeden. De nye kravene i forordningen, slik som krav til innsamling, vil kunne ha en indirekte effekt for å forebygge brann. Forordningen regulerer i utgangspunktet ikke sikkerhet, med unntak av stasjonære energilagringssystemer, men

stiller krav til ombruk, videre bruk og materialgjenvinning av brukte, oppladbare batterier. Kravene i forordningen vil bli nærmere presisert gjennom utfyllende rettsakter fra EU.

SPØRSMÅL NR. 1980

Innlevert 20. april 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 25. april 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Har statsråden oversikt over sårbarheten vindkraftverkene representerer for norsk kraftforsyning i en krisesituasjon, og har han noen estimater for konsekvensene av denne sårbarheten?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet tar utgangspunkt i Meld. St.9 (2024-2025) og Nasjonal trusselvurdering for 2025, lagt frem av PST 5. januar.

Her registreres det at ved pågående kriger og konflikter, er kritisk infrastruktur som kraftforsyning prioriterte mål ved sabotasje, bombing, missiler og droneangrep.

I Norge som er et av de mest elektrifiserte landene i verden, er stabil kraftforsyning helt avgjørende for å opprettholde sivile og militære samfunnsfunksjoner. At Norge er et kaldt og til tider mørkt land med krevende topografi stiller enda sterkere krav til beredskap over hele landet for å sikre kraftforsyning.

Sikring av kraftforsyning har derfor hatt stor oppmerksomhet i utbygging av kraftproduksjon og -overføring, spesielt i tiden etter 2. verdenskrig. Dette omfatter sikring av dammer mot bombeangrep eller flodbølger. De fleste store kraftstasjoner både med turbiner, generatorer og transformatorer ble plassert i fjell og dermed sikret mot bombeangrep. Norge har gunstig geologi for slike anlegg. Norsk kompetanse var og er banebrytende på dette området.

Norge har knapt 1800 vannkraftstasjoner fordelt over hele landet. Største delen av disse er selvstendige anlegg og viktige for sivil og forsvarsmessig beredskap. Ved en krisesituasjon kan disse ofte repareres lokalt med lokal kompetanse forutsatt at det er bygget opp med nødvendige brytere og reservelager med kabler og andre vitale reservedeler. Dette er svekket de senere år ut ifra leveranser «just in time» som praktiseres av mange kraftselskap.

Sentralisering og sammenslåing av nettselskap kan også redusere lokal kompetanse.

I Norge er det allerede bygget ut 65 vindkraftverk med mer enn 1300 vindturbiner. Disse er selvstendige kraftverk, men avhengig av tilkobling til et stabilt kraftsystem. For tiden arbeides det med planer om stadig flere slike anlegg, ikke minst under påtrykk fra regjeringen. I hovedsak er det private investorer fra inn- og utland som står bak disse prosjektene. Teknologi og utstyr er importert, hovedsakelig fra Asia.

Vindkraftverkene ligger selvstakt i åpent landskap, gjerne med en transformator for hvert anlegg. Transformatorene ligger også åpent i terrenget og kan enkelt ødelegges med missiler, droner eller enkel sabotasje. Vindkraftverk kan ikke repareres lokalt.

Svar:

Det norske kraftsystemet skiller seg fra mange andre land ved å være desentralisert, med mer enn 1 800 kraftstasjoner spredt over hele landet, og et nett som muliggjør strømtilførsel fra flere retninger. Denne strukturen gir god forsyningssikkerhet, og i en krisesituasjon vil ikke det enkelte vindkraftverk utgjøre en sårbarhet, men heller bidra til å øke forsyningssikkerheten. Om enkelte områder i landet skulle bli isolert fra det øvrige kraftsystemet eller oppleve redusert overføringskapasitet, vil man kunne være avhengig av vannkraftverk for å opprettholde balansen. Også vindkraftverk kan bidra positivt til strømforsyningen i slike situasjoner, særlig i områder med få regulerbare magasinkraftverk. Selv om vindkraft kan være et viktig supplement, kan ikke vindkraft, med dagens teknologi, alene drifte isolerte områder.

På samme tid vurderer både Energidepartementet og NVE at vindkraft har og vil få en større betydning for kraftforsyningssikkerheten enn det man har sett for seg tidligere. NVE har derfor et pågående arbeid hvor de

vurderer å stille ytterligere krav til vindkraftverkene. NVE

vurderer særlig kravene til den digitale sikkerheten, men ser også på kravene til fysisk sikring og organisering.

SPØRSMÅL NR. 1981

Innlevert 20. april 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 28. april 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor det gamle prosjektet tilsynelatende er forlatt, og redegjøre for hvordan planene for prosjektoppgraderinger og miljøforbedringer ligger an nå?

BEGRUNNELSE:

Det har over tid blitt jobbet med oppgradering og forbedring av miljøtilstanden ved Aura kraftverk. «Vann - det reine under» og «Vilkårsrevisjon Aura» er delprosjekter som har blitt utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av fageksperter fra både Norges geologiske undersøkelse (NGU), kommunal forvaltning og privat næringsliv – og med støtte fra Statkraft. Prosjektet har særlig forsøkt å ta hensyn til Vanndirektivets miljøkrav.

Kort fortalt går det ut på å tilføre flomvann fra elven Jura inn i Aursjømagasinet med en 7 km lang tunnel; bygge en kraftstasjon nedstrøms på Finset for å gjenopprette vannføringen i Aura og ivareta laksebestanden der; samt bygge en ny kraftstasjon i Karhammeren med overført i takrenne fra Aursjøen.

Prosjektet er beregnet til å totalt gi 5 TWh, noe som er en økning på ca. 3 TWh i forhold til eksisterende anlegg.

Jeg har blitt fortalt at ved en budsjettrevisjon, har støttet til prosjektet blitt kuttet, og erstattet med et nytt prosjekt kalt AURA redesign.

Svar:

Aurareguleringen fikk ved kongelig resolusjon i 2021 nye, reviderte vilkår. Vilkårene gir myndighetene muligheter til å pålegge regulanten, Statkraft, å gjennomføre undersøkelser og tiltak av hensyn til skader forårsaket av utbyggingen. Statkraft er som følge av dette pålagt å utarbeide en helhetlig plan for å bedre gyte- og oppvekstforholdene for fisk og å utrede tiltak for å lette fiskevandring i Aura. Planen må sees i sammenheng med eksisterende krav om fiskeutsettinger. Denne planen jobber nå Statkraft med. Jeg kan også legge til at Norsk institutt for naturforskning

(NINA) årlig gjennomfører undersøkelser i vassdraget etter pålegg fra Miljødirektoratet.

Når det gjelder gamle og nye planer om oppgradering av Aura kraftverk, så er dette ikke en type informasjon som departementet innehar. Dersom Statkraft går videre med planene og vil oppgradere kraftverket etter vassdragsreguleringsloven, må søknad sendes til Norges vassdrags og energidirektorat (NVE) som forbereder saken for behandling i Energidepartementet.

Representanten viser også til Norges geologiske undersøkelse (NGU) i begrunnelsen for spørsmålet. I følge Nærings- og fiskeridepartementet har ikke NGU noen formell rolle i oppgradering og forbedring av miljøtilstanden ved Aura kraftverk.

SPØRSMÅL NR. 1982**Innlevert 20. april 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 29. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre at pasienter som får komplikasjoner etter sykehusbehandling ikke blir stående i et tomrom mellom spesialist- og kommunehelsetjenesten – slik avisen Fremover omtaler – og hvordan vil statsråden sikre at slike pasienter får den nødvendige oppfølgingen og hjelpen de trenger for å komme tilbake i arbeid?

BEGRUNNELSE:

Avisen Fremover skrev i januar om en pasient ble operert for prostatakreft i 2019, og har i etterkant fått alvorlige komplikasjoner i form av urinlekkasje (<https://www.fremover.no/vil-ta-bjornars-sykdomshistorie-til-storting-et/s/5-17-1331875>). Ifølge avisen har han vært fanget i en langvarig runddans mellom fastlege og spesialisthelsetjeneste, uten å få adekvat behandling for komplikasjonene. Han står nå i kø for en ny operasjon, men uttrykker selv tvil om hvorvidt dette er riktig behandling for ham. I mellomtiden har plagene ført til langvarig sykefravær og risiko for uføretrygd, selv om både han og arbeidsgiver ønsker at han skal komme tilbake i jobb.

Saken reiser viktige spørsmål om oppfølging av pasienter etter avsluttet sykehusbehandling, og om ansvarslinjene mellom nivåene i helsetjenesten er tydelige nok. Det fremstår som om han har falt mellom to stoler – mellom fastlege og spesialist, mellom system og virkelighet – og hans historie er dessverre trolig ikke unik.

I tillegg er det en kraftig økning i andelen pasienter som blir avvist fra spesialisthelsetjenesten, uten å få ny vurdering eller ny plass i køen. Dette kan føre til at pasienter mister tillit til helsevesenet, samtidig som det svekker muligheten for å redusere sykefraværet gjennom nødvendig medisinsk oppfølging.

Det er derfor avgjørende at helseministeren redegjør for hvordan slike tilfeller kan unngås i fremtiden, og hvilke konkrete tiltak som kan sikre sømløs og forsvarlig oppfølging av pasienter som ikke er ferdigbehandlet – men som likevel ikke får hjelpen de trenger.

Svar:

Jeg deler representanten Hoksruks påpekning om betydningen av tydelig ansvarsdeling og god samhandling mellom de ulike aktørene, for å sikre god oppfølging av pasienter etter avsluttet sykehusbehandling. Først og fremst er det avgjørende at den enkelte pasient får nød-

vendig helsehjelp i samsvar med sine behov og også oppfølging fra sykehusets side ved alvorlige komplikasjoner. Et mer sammenhengende behandlingstilbud er høyt prioritert av denne regjeringen, og vi er derfor i gang med en helsereform for en felles helsetjeneste med høy kvalitet og sammenhengende behandling.

Pakkeforløp hjem for pasienter med kreft skal bidra til å sikre god samhandling og logistikk i helsetjenesten, samt sikre trygghet og forutsigbarhet for personer som lever med kreft eller etter endt kreftbehandling. Pakkeforløpet skal bidra til sammenhengende tjenester på tvers av sykehus og kommuner og bedre samhandling mellom aktørene som har kontakt med pasienten. Det er et mål i den nye kreftstrategien at pasienter med kreft er inkludert i pakkeforløp hjem for pasienter med kreft.

Helhetlig og god helsehjelp er også viktig for å øke den enkeltes mulighet for å gjenoppta arbeid eller annen aktivitet. Her mener jeg vi har et potensiale for å styrke samarbeidet også på tvers av sektorgrensene og i større grad ta i bruk samtidige tiltak og intervensjoner for å øke mulighet for arbeidsinkludering og redusere sykefravær. Av Meld. St. 23 (2024-2025) om framtidens allmennlegetjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus, framgår det at regjeringen vil inkludere flere med helseutfordringer i arbeid gjennom et forsterket samarbeid mellom helsesektoren og arbeids- og velferdssektoren. Videre er regjeringen opptatt av å legge til rette for at sykmelder skal kunne ivareta sin rolle i arbeidet med oppfølging av sykmeldte på en god måte, og gjøre gode vurderinger også av arbeidsevne og mulighetene for aktivitet og arbeidsdeltakelse. Fastlegens rolle etter avsluttet behandling i sykehus er således særlig viktig for å bidra til et helhetlig oppfølgingstilbud for den enkelte. Også i den nylig fremlagte kreftstrategien har vi satt som et mål at alle pasienter med en kreftdiagnose som ønsker å stå i arbeid under og etter kreftbehandling, får støtte til det. Videre at pasienter med kreft skal kunne kombinere behandling og arbeid eller utdanning. Helse- og omsorgstjenesten skal i større grad også bidra til dette, i tillegg til Nav som har flere konkrete tiltak også for personer med helseutfordringer.

SPØRSMÅL NR. 1983**Innlevert 20. april 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 29. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvor mange årsverk i Direktoratet for medisinske produkter (DMP) arbeider i dag konkret med metodevurderinger av vaksiner, og kan statsråden bekrefte at det faktisk pågår aktive metodevurderinger – utover vurderingene som utføres av FHI – slik statsråden ga inntrykk av i sitt svar til Stortinget 11. april?

BEGRUNNELSE:

Statsråden svarte nylig at DMP arbeider med flere metodevurderinger av vaksiner. Dette er imidlertid ikke i tråd med hva representanter fra vaksineindustrien og fagmiljøet selv opplever. Deres inntrykk er at det i realiteten kun er vurderingene av RSV-antistoff og HPV som prioriteres av DMP i 2025, og at én av de pågående vurderingene – for vannkopper og helvetesild – faktisk utføres av FHI, ikke DMP.

Dette reiser spørsmål om statsråden har mottatt feil informasjon, eller om det er en kommunikasjonsbrist mellom DMP og vaksineprodusentene. Det skaper uansett usikkerhet om tempoet og kapasiteten for metodevurderinger av nye vaksiner, som er avgjørende for både folkehelsen og beredskapen i Norge.

Dersom DMP faktisk har satt i gang flere metodevurderinger, bør det være enkelt å oppgi antall årsverk som jobber med dette, samt presisere hvilke vaksiner som vurderes og hvor langt de ulike sakene har kommet. Dersom dette ikke kan dokumenteres, må statsråden redegjøre for hvordan han kan stå inne for den informasjonen han har gitt Stortinget.

Svar:

Direktoratet for medisinske produkter (DMP) gjør fullstendige metodevurderinger av vaksiner, i samarbeid med Folkehelseinstituttet (FHI). Som jeg skrev i mitt svar på spørsmål nr. 1803 til Stortinget, har DMP startet en metodevurdering av produkter for å forebygge RSV-infeksjoner (Respiratorisk syncytialvirus) hos barn. Direktoratet har bekreftet at arbeidet med metodevurderingen er startet, og at det er prioritert i år. Dette er en vurdering av RSV-antistoff. Bruken av produktet har likhetstrekk med vaksiner, og kan være aktuelt for tilbud gjennom barnevaksinasjonsprogrammet. Produktet blir derfor vurdert på samme måte som vaksiner. Direktoratet vurderer bruk av produktet for to ulike grupper, og arbeidet gjøres som to parallelle metodevurderinger.

DMP gjør også en ny gjennomgang av metodevurderingen av vaksine mot humant papillomavirus (HPV). I tildelingsbrev for 2025 til DMP og FHI fikk etatene oppdrag om å oppdatere anbefalingen om bruk av HPV-vaksine i barnevaksinasjonsprogrammet, og gjennomgangen av metodevurderingen av HPV-vaksine gjøres som en del av arbeidet med oppdraget. Oppdraget skal leveres høsten 2025.

FHI arbeider med en fullstendig metodevurdering av tilbud om vaksine mot vannkopper for barn og vaksine mot helvetesild for voksne.

Ved endringene i den sentrale helseforvaltningen fra 2024 ble det overført ett årsverk til DMP knyttet til metodevurderinger av vaksiner. I det pågående arbeidet med metodevurderinger vil DMP bruke flere ressurser i etaten.

SPØRSMÅL NR. 1984**Innlevert 20. april 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 29. april 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Er næringsministeren enig i at det er ein uholdbar situasjon at mange små og mellomstore bedrifter i anleggs-

bransjen vurderer å legge ned på grunn av stadig veksande offentlig byråkrati og stadig fleire nye forskrifter, meiner næringsministeren det er godt nok når Regelrådet opplyser at forenkling blir vektlagt i under 30 % av nye regler

og forskrifter, og når vil næringsministeren følge opp lista med forslag til forenklingar som Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) sende over til Næringsdepartementet i januar i år?

Svar:

Forenklingsarbeidet er viktig for regjeringa, særleg tiltak som er retta mot små og mellomstore bedrifter. Dette handlar ikkje berre om å fjerne krav, men òg om å finne nye og smarte løysingar som gjer rapportering lettare og samtidig støttar ansvarleg næringsliv. Eit regelverk som fungerer godt, og som er lett å forstå, føreseieleg og samordna, bidreg til dette.

Eg er einig med representant Bjørlo i at det er behov for å forenkle og harmonisere krava til sjekklister og rapportering. Dette er eit område der vi ser at mange aktørar opplever unødvendig byråkrati og tidkrevjande rapporteringsrutinar. Målet til regjeringa er å kutte ned

på unøvendige krav til rapportering – både i tal og kor omfattande dei er.

Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) har sendt inn fleire forslag til forenkling, og slike innspel er svært verdifulle for oss. Å vite kvar skoen trykkjer, og å ha kunnskap om dei praktiske utfordringane bedriftene møter, er nyttig i arbeidet med å samordne og forenkle krava på ein god måte – utan at det går utover viktige om-syn som tryggleik, arbeidsvilkår og miljø.

Regjeringa jobbar kontinuerleg med å gjennomgå gjeldande reglar, fjerne unødige krav og sørgje for at nye reguleringar blir nøye vurderte med tanke på konsekvensane for bedriftene. Det blir mellom anna jobba med å effektivisere plan- og byggesaksprosessane og det føregår ei evaluering av openheitslova.

Lovverk MEF tek opp ligg under fleire departement sine ansvarsområder. Relevante departement er informerte om forslaga, og dei er no til vurdering.

SPØRSMÅL NR. 1985

Innlevert 20. april 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 5. mai 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Er det riktig at regjeringa ikkje har sørga for å gjere analyser av verknader for omfanget av investeringar i energieffektivisering i norske husholdningar før forslaget om «Norgespris» på strøm vart sendt på høyring, og kva syn har energiministeren på at store aktørar innanfor energieffektivisering og energisparing no ser på Noreg som eit mindre trygt og stabilt land for framtidige investeringar etter at Norgespris blei sendt på høyring utan at konsekvensar av forslaget var utgreia?

GRUNNGJEVING:

I eit lesarinnlegg i Dagens Næringsliv 10. april skriv Gerteric Lindquist, konsernsjef i Nibe Industrier AB:

«Etter en grundig gjennomlesning av høringsforslaget er vi overrasket og skremt over at et forslag som har så store virkninger for næringslivet ikke er bedre konsekvensutredet før det sendes på høring.

Det er uforståelig for oss at høringsforslaget ikke inneholder grundige analyser fra NVE og Statnett av virkninger på kraftsystemet og priselastisiteter på kort og lang sikt. Det mangler også

analyser av virkningen på markedet for energieffektivisering når alle boliger og hytter skal tilbys en så lav fastpris som Norgespris.»

Vidare skriv Lindquist:

«Som konsernsjef i Nibe er jeg dypt bekymret for utviklingen. Norge har vært et trygt og stabilt land å investere i, men når ny politikk innføres brått og uventet og uten grundige konsekvensutredninger er ikke dette lenger tilfellet. Vi er vant til å forholde oss til markedsrisiko, men politisk risiko er mye mer krevende.

Vi oppfordrer norske myndigheter til å tenke nøye gjennom konsekvensene av å innføre Norgespris. Forutsigbarhet og stabile rammevilkår er avgjørende for at selskaper som vårt skal kunne bidra til innovasjon, arbeidsplasser og en bærekraftig utvikling i Norge. Vi ønsker fortsatt å investere i Norge, men da må rammevilkårene være forutsigbare – ikke undergrave verdiene vi har bygget opp.»

Svar:

Jeg merker meg representantens bekymring for bunnlinja i store selskap innanfor energieffektivisering. Jeg mener at hensynet til folks trygghet for egen hverdagsøkonomi bør veie tyngst. Det kan være at noen selskap, slik repre-

sentanten peker på, vil flytte investeringer til andre land fordi strømprisen blir for lav eller for stabil som følge av Arbeiderpartiregjerings politik. Jeg tror imidlertid norske husholdninger, selv med Norgespris, vil fortsette å ta gode energivalg.

Regjeringen har varslet at vi ønsker å innføre Norgespris på strøm, med sikte på at ordningen trer i kraft fra 1. oktober 2025. Forslag til lov om Norgespris og strømstønad til husholdninger har vært på høring, hvor vi har bedt om innspill på flere viktige elementer i Norgesprisordningen. Norgespris behandles på vanlig måte, og vi jobber nå med å vurdere alle innkomne høringsinnspill. Regjeringen vil etter planen fremme en lovproposisjon for Stortinget som kan behandles i løpet av vårsesjonen.

Strømprisutvalget gjorde omfattende vurderinger av hvilke tiltak som på kort og lang sikt kan sikre strømbrukere lavere og mer forutsigbare priser, innenfor handlingsrommet i EØS-avtalen. Det ble utredet tiltak i både sluttbrukermarkedet og engrosmarkedet. Tiltak i engrosmarkedet krever større regulatorisk omlegging og kan ha negative konsekvenser for kraftsystemet og forsyningssikkerheten. Utvalget konkluderte derfor med at eventuelle tiltak for å sikre strømbrukere lavere og mer forutsigbare priser bør gjøres i sluttbrukermarkedet. Norgespris griper

ikke direkte inn i engrosmarkedet, men er en ordning som inngår i sluttbrukermarkedet. Norgespris er en statlig finansiert ordning der staten tar ansvar for forskjellen mellom spotprisen i markedet og Norgespris, slik at kunden betaler en fast pris, uavhengig prisene i engrosmarkedet.

Jeg vil også minne om at husholdningene fremdeles vil kunne spare utgifter til både strøm og nettleie ved å redusere strømbruken, uavhengig av om man velger Norgespris eller fortsetter med dagens strømstønadsordning. Effekttariffene i nettleien vil fortsatt gi insentiver til å spre forbruket utover døgnet.

Jeg vil understreke at regjeringen har styrket arbeidet med energieffektivisering betydelig og at vi vil fortsette å vektlegge energieffektivisering. I denne stortingsperioden har regjeringen sørget for i overkant av 4 mrd. kroner til energitiltak i bygg gjennom Enova og Husbanken. Det er mer enn en dobling av det som gikk til energieffektivisering i bygg under Høyre-regjeringen i forrige stortingsperiode. Regjeringen har også lagt frem en egen handlingsplan for energieffektivisering, som inneholdt en rekke nye virkemidler, herunder videreutvikling av informasjonsvirkemidlene, særskilte krav til industrien og videreutvikling av virkemidlene for energieffektivitet i bygg.

SPØRSMÅL NR. 1986

Innlevert 20. april 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 29. april 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvor mange informasjonsmedarbeidere finnes i departementene og underliggende direktorater/etater, og hvordan er utviklingen på dette feltet?

BEGRUNNELSE:

Staten har svært mange informasjonsmedarbeidere. Det ønskes en oversikt over antallet på hvert departement og underliggende direktorat/etater.

Svar:

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) publiserer hvert år en rapport om utviklingen i antall ansatte i statsforvaltningen, herunder de senere årene sær-

skilt tall på kommunikasjonsansatte. Rapporten for 2023 ble publisert høsten 2024. Tallene for 2024 vil publiseres høsten 2025. Ifølge [den siste DFØ-rapporten](#) var det 1 976 arbeidsforhold som primært jobbet med kommunikasjon i de 164 virksomheter som svarte (av 181) i statsforvaltningen i 2023. Andelen kommunikasjonsansatte av totalt antall arbeidsforhold i statsforvaltningen var 1,12 prosent i 2023. Siden 2016 har andelen ligget stabilt rundt 1 prosent. Se også [DFØ-rapport 2023:3 Mye mer enn ord](#), en kartlegging av kommunikasjonsfunksjonen i staten.

De mest sammenlignbare tallene DFØ har, fremgår av tabellene under.

Tabell 1: Antall kommunikasjonsansatte i departementene og Statsministerens kontor

Depomr	alle kommunikasjons-ansatte_2020	alle kommunikasjons-ansatte_2023	Endring 2020-2023	Prosentvis endring 2020-2023
AID	8	9	1	12,5
BFD	9	6	-3	-33,33
FD	9	ikke oppgitt		
FIN	6	6	0	0
HOD	12	10	-2	-16,67
JD	11	10	-1	-9,09
KD	19	13	-6	-31,58
KDD	13,2	10	-3,2	-24,24
KLD	7	7	0	0
KUD	6,5	7	0,5	7,69
LMD	6	5	-1	-16,67
NFD	9	9	0	0
OED	6	6	0	0
SD	7	6	-1	-14,29
SMK	7	7	0	0
UD	17	15	-2	-11,76

Generelt påpeker DFØ at det kan være ulikt hva virksomhetene legger i begrepet kommunikasjonsansatte. F.eks. har Patentstyret (underlagt NFD) plassert brukerstøtten sin i kommunikasjonsavdelingen.

Tabell 2: Antall kommunikasjonsansatte per departementsområde

Depomr	alle kommunikasjons-ansatte_2020	alle kommunikasjons-ansatte_2023	Endring 2020-2023	Prosentvis endring 2020-2023
AID	149,5	128	-21,5	-14,38
BFD	52,8	56	3,2	6,06
FD	136	157	21	15,44
FIN	131	149	18	13,74
HOD	83,56	75	-8,56	-10,24
JD	146,6	151	4,4	3
KD	572,5	707,7	135,2	23,62
KDD	104,2	100,45	-3,75	-3,6
KLD	60,5	64	3,5	5,79
KUD	54,1	46	-8,1	-14,97
LMD	45	43	-2	-4,44
NFD	75	101,5	26,5	35,33
OED	15	22	7	46,67
SD	86,3	83	-3,3	-3,82
SMK	7	7	0	0
UD	30	30	0	0

Tallene gjelder 162 av 181 statlige virksomheter – dvs. departementer, SMK og underliggende etater - som har angitt tall for både 2020 og 2023)

SPØRSMÅL NR. 1987

Innlevert 20. april 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 28. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kva vil statsråden gjera for unngå ein stor kostnadsbombe for norske forbrukere grunna EU, og er det gjort berekningar på kva ein innføring vil koste?

GRUNNGJEVING:

Avløpsdirektivet er nå vedtatt i EU. Kjentetegnet for Vestlandet, Midt Norge og Nord Norge er mange og små utslipp med enkle mekanisk anlegg. Alle disse vil få økte krav om rensing noko som framstår som urimeleg sett i forhold til at naturlege forhold utanfor vår kyst. Det er stor

forskjell på Nordsjøen og Middelhavet som sikkert har vært i EU sine tanker når regelverk lages i Brussel. Konsekvensane for norske forbrukarar vært store om dette blir innført i Norge og kostnaden veltes over på vanlege folk.

Svar:

Kravene i revidert avløpsdirektiv vil være kostnadskrevenne for norske kommuner. Samtidig har Norge et betydelig vedlikeholdsetterslep i avløpssektoren - uavhengig av strengere krav fra EU. Det er et stort behov for at mange kommuner oppgraderer sine renseanlegg raskt. Det totale kostnadsbildet består derfor både av investeringer for å ta igjen dagens etterslep og for å gjennomføre nye krav i revidert avløpsdirektiv.

Miljøforvaltningen har fortløpende utredet hvilke konsekvenser revidert avløpsdirektiv vil ha for Norge, og dette fortsetter vi med. Utredning av konsekvenser har

vært bakgrunn for de innspillene Norge har gitt for å påvirke prosessen i EU. Revidert avløpsdirektiv er nå til vurdering i EØS/EFTA-landene på vanlig måte. Vi jobber med å vurdere handlingsrommet vårt og behov for eventuelle tilpasninger. Regjeringen skal fortsette å jobbe for norske interesser i dette arbeidet.

Avløp er et kommunalt ansvar. Utgangspunktet er at finansiering av vann- og avløpsinfrastruktur skal skje gjennom selvkost. Det er vi som bruker avløpstjenestene som må betale for disse. Regjeringen vil tilrettelegge for at kommunene gjør gode og smarte investeringer, og at avløpsrensing kommer raskt på plass. For eksempel har regjeringen i 2025 bevilget over 50 millioner i tilskudd til kommuner i Oslofjordens nedbørsfelt som planlegger nitrogenfjerning. Vi har også styrket Miljødirektoratet og statsforvalterne slik at kommunene skal få god veiledning og at saksbehandlingen av nye tillatelser skal gå raskere.

SPØRSMÅL NR. 1988

Innlevert 20. april 2025 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 28. april 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor mange av uføre som har fått skjermingstillegg i sin alderspensjon etter pensjonsforliket, får hele eller deler av dette tillegg avkortet mot andre ytelser?

BEGRUNNELSE:

I pensjonsforliket fra 2024 ble det enighet om et skjermingstillegg i alderspensjon for uføre som er født mellom 1954 og 1962. Mange tidligere uføre alderspensjonister opplever nå å få avkortet dette skjermingstillegg mot andre offentlige ytelser, som for eksempel bostøtte eller utbetalinger fra Statens Pensjonskasse. Ber om et anslag på hvor mange tidligere uføre alderspensjonister som mister hele eller deler av skjermingstillegget fordi de får avkortet andre offentlige ytelser som bostøtte eller utbetalinger fra statlige eller kommunale pensjonskasser.

Svar:

Skjermingstillegg i alderspensjon

Skjermingstillegget i uføres alderspensjon er med virkning fra 1. januar 2025 utvidet til også å omfatte uføre født i årene 1954–1962. Første utbetaling av skjermingstillegg for disse årskullene kom i mars 2025, med tilbakebetaling for perioden fra 1. januar 2025. Det foreligger ikke statistikk for antall nye personer med skjermingstillegg etter utvidelsen. Alderspensjonsstatistikken for 1. kvartal 2025 publiseres først 15. mai. Et grovt overslag basert på antall mottakere av skjermingstillegg i eldre årskull tilsier at om lag 70 000 alderspensjonister så langt har fått økt alderspensjon fra folketrygden som følge av utvidelsen av skjermingstillegget.

Bostøtte

Kommunal- og distriksdepartementet (KDD) har ansvaret for bostøtten, som er en støtteordning for husholdninger med lave inntekter og høye bostøttestrukturer. Bostøtten er behovsprøvd mot all skattepliktig inntekt.

Når inntekten øker, vil bostøtten (med mindre inntekten er særlig lav) reduseres med 59 pst. av inntektsøkningen for enslige. For husstander med flere personer vil reduksjonen bli mindre jo større husstanden er, eksempelvis vil reduksjonen for en familie med to voksne og tre barn utgjøre 37,3 pst. av inntektsøkningen.

KDD har hentet ut statistikk som viser at om lag 6 900 husstander med bostøtte mottok skjermingstillegg i alderspensjon i april 2025. Om lag 2 500 av disse antas å ha mottatt det for første gang som følge av utvidelsen av tillegget for pensjonister født fra 1954 til 1962. Dette indikerer at det så langt er om lag 2500 husstander som har fått bostøtten redusert med inntil 59 prosent av den økningen i alderspensjonen som følger av utvidelsen av skjermingstillegget. Noen saker for personer som allerede har fylt 67 år kan også komme til senere. Uføre i årskullene 1958–1962 vil motta skjermingstillegg når disse fyller 67 år og har overgang til alderspensjon, og vil eventuelt ha krav på bostøtte i henhold til den inntekten de da får.

Offentlig tjenestepensjon

Alderspensjon fra offentlige tjenestepensjonsordninger etter gammel ordning er utformet som bruttoordninger ved at de definerer et samlet (brutto) pensjonsnivå. Bruttoberegnet alderspensjon fra offentlige tjenestepensjonsordninger skal samordnes med alderspensjon fra folketrygden. Skjermingstillegget er imidlertid ikke samordningspliktig. At dette tillegget er unntatt samordning innebærer at uføre med offentlig tjenestepensjon også skjermes for deler av virkningen av levealdersjusteringen. Personer som mottar en bruttoberegnet offentlig tjenestepensjon vil altså som hovedregel ikke få redusert sin tjenestepensjon som følge av utvidelsen av skjermingstillegget til årskullene 1954–1962.

Etter pensjonsreformen i 2011 levealdersjusteres offentlig tjenestepensjon på samme måte som alderspensjon fra folketrygden. Avtalen i offentlig sektor fra tariffoppgjøret 2009 inneholdt imidlertid en individuell garanti for opptjente rettigheter i tjenestepensjonsordningene per 1. januar 2011. Det het i avtalen:

«Levealdersjustering i dagens offentlige tjenestepensjon gjennomføres slik at grunnlovsvernet ivaretas. Det gis en individuell garanti for opptjente rettigheter i tjenestepensjonsordningene pr. 1. januar 2011 som sikrer at medlemmer av offentlige tjenestepensjonsordninger med 15 år eller mindre igjen til 67 år er sikret 66 prosent av pensjonsgrunnlaget ved 67 år etter 30 års opptjening.»

Både uføre og ikke-uføre er omfattet av denne ordningen med individuell garanti, som skjermes offentlig ansatte født til og med 1962 mot deler av virkningen av levealdersjusteringen, dersom levealdersjusteringen reduserer pensjonsnivået til mindre enn 66 prosent av pensjonsgrunnlaget, jf. Lov om Statens pensjonskasse § 24 b og c.

Mottakere av offentlig tjenestepensjon som har tjenestepensjon beregnet med utgangspunkt i den individuelle garantien, har gjennom garantitillegget allerede blitt skjermet for deler av virkningen av levealdersjusteringen. Disse vil få redusert garantitillegget i tjenestepensjonen når folketrygden øker som følge av utvidelsen av skjermingstillegget. Basert på statistikk til og med mars 2025 er det i Statens pensjonskasse om lag 1500 alderspensjonister i årskull 1954–1957 som har garantitillegg og mottok uføretrygd ved fylte 67 år. Disse får redusert tjenestepensjon som følge av innvilgelse av skjermingstillegg i folketrygden. KLP har opplyst om at det så langt er drøyt 1000 personer med løpende tjenestepensjon fra KLP har fått redusert garantitillegg i tjenestepensjon som følge av utvidelsen av skjermingstillegget i folketrygden.

Forholdet mellom skjermingstillegg og minstesats i alderspensjon

Satsene for minste pensjonsnivå reguleres på samme måte som pensjon under utbetaling, og dette medfører i utgangspunktet at pensjonen ikke kan bli lavere enn minste pensjonsnivå. Det kan imidlertid oppstå situasjoner der løpende pensjon vil falle under minste pensjonsnivå, for eksempel ved særskilte satsøkninger. Regelen som følger av folketrygdloven § 19-4 femte ledd sikrer at den enkelte i slike tilfeller likevel ikke faller under gjeldende minste pensjonsnivå som vedkommende har rett til. Dersom pensjonsnivået blir lavere enn ny sats, skal det utbetales et tillegg til pensjonen. Dette tillegget kalles minstenivåtillegg individuelt, og innebærer at den samlede pensjonen løftes opp til minstesatsen. Med samlet pensjon menes her alderspensjonen fra folketrygden inkludert ev. skjermingstillegg, samt AFP.

I tillegg finnes det en bestemmelse om minste samlede pensjonsnivå til pensjonistektepar, jf. folketrygdloven §19-8 niende ledd og tilhørende forskrift. Denne bestemmelsen gir ektefeller mv. en minstesikring for parret samlet ved at det beregnes et minstenivåtillegg pensjonistpar dersom samlet pensjon for par blir lavere enn to ganger minste pensjonsnivå med ordinær sats.

Uføre født 1954–1962 som har minstenivåtillegg individuelt eller minstenivåtillegg pensjonistpar, vil etter utvidelsen av skjermingstillegget få høyere samlet pensjon og da vil hele eller deler av minstenivåtillegget falle bort. Dette sikrer at denne gruppen har samme minste pensjonsnivå som de som ikke er uføre. Jeg har bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om statistikk som viser antall med minstenivåtillegg blant de som har fått innvilget skjermingstillegg etter utvidelsen. Om lag 2000 mottakere av skjermingstillegg i de aktuelle årskullene har fått redusert minstenivåtillegg per mars 2025. For flertallet av disse har tillegget falt helt bort, noe som indikerer at de har fått høyere samlet pensjon som følge av at de nå mottar

skjermingstillegg. Om lag 750 personer mottar fortsatt minstenivåtillegg og har derfor uendret samlet pensjon.

Andre ytelser

Økonomisk sosialhjelp utgjør samfunnets siste sikkerhetsnett, og er en behovsprøvd, subsidiær ytelse. Det innebærer at alle andre inntektsmuligheter skal være utnyttet før det foreligger rett til stønad. Dersom mottakere av økonomisk sosialhjelp får økt sin inntekt, skal sosialhjelpen i utgangspunktet reduseres tilsvarende. For personer som mottar supplerende økonomisk sosialhjelp vil en økning i utbetalt alderspensjon (for eksempel som følge av utvidelsen av skjermingstillegget) medføre reduksjon i utbetalingene av sosialhjelp. Samtidig sikres vedkom-

mende en mer stabil og forutsigbar inntekt. Departementet har ikke grunnlag for å anslå hvor mange dette gjelder.

Supplerende stønad for personer over 67 år skal sikre en minste samlet inntekt til personer som får ingen eller redusert pensjon fordi en har bodd for kort tid i Norge. Supplerende stønad reduseres krone for krone mot andre inntekter, herunder alderspensjon fra folketrygden. Tilsvarende som for økonomisk sosialhjelp vil en økning i utbetalt alderspensjon medføre reduksjon i utbetalingene av supplerende stønad. Om lag 800 personer i årskullene 1954–1958 mottar supplerende stønad. Departementet har ikke tall på hvor mange av disse som også mottar alderspensjon fra folketrygden med skjermingstillegg, og som dermed har vil kunne få redusert supplerende stønad som følge av utvidelsen av skjermingstillegget.

SPØRSMÅL NR. 1989

Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Peter Frølich

Besvart 28. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan jeg be statsråden om en tabell som viser per år antall besøk, antall utstedte pass og ID-kort, og totalkostnad per utstedte pass og ID-kort for hver av de 15 nye passkontorene Støre-regjeringen har åpnet?

BEGRUNNELSE:

Med totalkostnad per utstedte pass og ID-kort menes etablerings- og driftskostnadene for passkontoret delt på antall utstedte pass og ID-kort.

Svar:

Kontor	Åpnet	Antall pass og ID-kort 2024	Antall pass og ID-kort pr. 22.04.2025
Flisa	nov. 2024	96	866
Kragerø	apr. 2024	1 165	454
Kvinnherad	okt. 2024	389	573
Lyngen	sep. 2024	15	94
Lærdal	nov. 2024	0	365
Oslo lufthavn	nov. 2003	15 530	6 083
Røros	jun. 2024	596	759
Sauda	jun. 2024	534	541
Sigdal	okt. 2024	134	167
Vestnes	okt. 2024	374	617
Vinje	jun. 2024	261	272

Pass- og ID-kontorene i Hitra, Kautokeino, Verdal og Ørnes vil etableres i løpet av 2025 og 2026 i nye politistasjonslokaler.

Det har ikke latt seg gjøre å beregne kostnader per utstedte pass og ID-kort for disse passkontorene innen fristen. Å dele etablerings- og driftskostnader på antall utstedte pass og ID-kort vil ikke gi et representativt kost-

nadsbilde. I praksis er det flere faktorer som må defineres og avgrenses for å gi en riktig kostnad.

SPØRSMÅL NR. 1990

Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Peter Frølich
Besvart 28. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan jeg be statsråden om en tabell som viser åpningstider for hver av de 15 nye passkontorene Støre-regjeringen har åpnet?

Svar:

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør-søn
Flisa	Stengt	08:40-14:10	Stengt	08:40-14:10	Stengt	Stengt
Kragerø	08:30-14:30	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt	Stengt
Kvinnherad	Stengt	Stengt	14:00-17:00	Stengt	09:00-11:30	Stengt
Lyngen	En dag i uken annenhver uke kl.10:00-14:00					
Lærdal	Stengt	Stengt	09:30-13:30	09:30-13:30	Stengt	Stengt
Oslo lufthavn	08:00-22:00	08:00-22:00	08:00-22:00	08:00-22:00	08:00-22:00	10:00-14:30
Røros	09:00-14:00	Stengt	Stengt	09:00-14:00	09:00-14:00	Stengt
Sauda	09:00-15:00	09:00-15:00	09:00-15:00	09:00-15:00	Stengt	Stengt
Sigdal	Stengt	Stengt	09:00-14:00	Stengt	Stengt	Stengt
Vestnes	10:00-14:00	Stengt	10:00-14:00	Stengt	Stengt	Stengt
Vinje	Stengt inntil videre					

Pass- og ID-kontorene i Hitra, Kautokeino, Verdal og Ørnes vil etableres i løpet av 2025 og 2026 i nye politi-stasjonslokaler.

SPØRSMÅL NR. 1991**Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 29. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva er status for oppfølgingen av høringen om opphevelse av utlendingsloven § 46, og vil departementet fremme forslag til lovendring for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Justis- og beredskapsdepartementet sendte 7. oktober 2024 på høring et forslag om å oppheve utlendingsloven § 46, som omhandler familiegjeningforening for enslig mor eller far med voksne barn i Norge. Høringsfristen var 22.

november 2024, og forslaget er ikke omtalt i Prop. 113 L (2024–2025). Jeg ber derfor om en avklaring om hvorvidt departementet har besluttet å fremme lovforslaget, og i så fall når saken kan forventes lagt frem for Stortinget.

Svar:

Jeg har besluttet ikke å gå videre med dette forslaget nå. Forslaget vil derfor ikke bli fremmet for Stortinget i inneværende stortingsperiode.

SPØRSMÅL NR. 1992**Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 29. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvem mener statsråden er rett mottaker av regningen for ambulanseberedskap på Haugesund Lufthavn?

BEGRUNNELSE:

Det er en selvfølge at ambulanseberedskapen på Haugesund lufthavn skal opprettholdes, men det er per i dag ikke klarlagt hvem som er ansvarlig for finansieringen. I tiden etter at driften på Haugesund Lufthavn i 2019 ble overtatt av Lufthavndrift AS, har Lufthavndrift AS på eget initiativ betalt for kostnadene på rundt 5 millioner årlig for ambulanseberedskapen. Som statsråden godt kjenner til er luftfarten hardt rammet etter Korona, og økonomien kraftig endret. Derfor er det ikke lenger anledning for myndighetene å utsette avgjørelsen om hvem som skal ha regningen.

17 helserelaterte flyvninger ble foretatt bare i 2024, noe som viser viktigheten av denne beredskapen.

av Avinors lufthavner der det etter samråd mellom Avinor og helsesektoren er vurdert at det er behov for slik beredskap.

I 2018 inngikk Lufthavndrift AS en tjenestekonsesjonskontrakt med Avinor for perioden 2019–2039. Kontrakten innebærer at Lufthavndrift AS har det økonomiske ansvaret for driften av lufthavnen, mens Avinor fortsatt eier infrastrukturen. Det skal ikke gis tilskudd til driften, jf. Prop. 31 (2016–2017) og Innst. 129 S (2016–2017).

I Avinors konsesjon for Haugesund lufthavn, gitt 12. februar 2014 og som gjaldt frem til Lufthavndrift AS fikk konsesjon i 2019, var det i vilkårene satt krav om at lufthavnen skal holdes åpen på de tider som er nødvendig for å betjene blant annet ambulanseflyginger. Dette vilkåret om ambulanseberedskap ble imidlertid ikke videreført da Lufthavndrift AS under den forrige regjeringen fikk konsesjon for Haugesund lufthavn.

Svar:

Det har vært praksis for at Avinor som konsesjonshaver har ansvar for og betaler for ambulanseberedskap på de

SPØRSMÅL NR. 1993**Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 24. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kva er regjeringa si prinsipielle haldning til å selja eigarskapen i ei statsdriven lufthamn, og meiner regjeringa at Haugesund lufthamn Karmøy kan vera til sals for private investorar?

GRUNNGJEVING:

Det private Lufthavndrift AS har i fleire brev til Samferdselsdepartementet (det siste datert 8. november 2024) uttrykt ønskje om å kjøpa den statleg eigde Haugesund lufthamn Karmøy. Staten har førebels avvist alle slike førespurnader med grunngjeving i at flyplassen er kritisk infrastruktur.

Svar:

Av Hurdalsplattformen følgjer det at regjeringa vil vidareføre og styrkje Avinor-modellen som inneber at Avinor skal vere sjølvfinansierande og drive samfinansier-

ing mellom bedriftsøkonomisk lønsame og ulønsame lufthamner.

I 2018 inngjekk Avinor ein tenestekonsesjonskontrakt med Lufthavndrift AS for perioden 2019–2039. Kontrakten inneber at Lufthavndrift har ansvaret for drifta av lufthamna, mens Avinor framleis eig lufthamna. Ansvaret vil bli ført attende til Avinor dersom konsesjonshavaren ikkje klarer å halde oppe drifta. Saka blei forankra i Stortinget, jf. Prop. 31 (2016–2017) og Innst. 129 S (2016–2017).

Lufthavndrift har ved ulike høve teke opp spørsmålet om eigarskapen til Haugesund lufthamn med Samferdselsdepartementet. Saka er vurdert i eit brev frå Samferdselsdepartementet til Lufthavndrift datert 13. september 2022. Departementet vurderer i brevet at Haugesund lufthamn bør halde fram som ei statleg eigd lufthamn. I brevet vert det vist til at staten ved Avinor eig dei lufthamnene som blir vurderte å ha ein viktig samfunnsfunksjon for den sivile luftfarten, og at Haugesund lufthamn er vurdert å vere ei slik lufthamn. Brevet konkluderer derfor med at det ikkje er ønskjeleg med eit sal av Haugesund lufthamn.

SPØRSMÅL NR. 1994**Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 29. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er det riktig at Bane Nor koordinerer sitt arbeid så dårlig med togselskapene at det vil ramme de reisende så hardt som mediene skriver, og vil statsråden foreta seg noe for at manglende kapasitet på jernbanen blir erstattet med for eksempel busser slik at pendlerne kan få et verdig transporttilbud?

BEGRUNNELSE:

Vys påskevarsel til alle togpendlerne på Østlandet om enda trangere tog og innstillinger er en håpløs nyhet for tusenvis av norske pendlere. Vy har også varslet at det kan føre til flere innstillinger som følge av mangel på materi-

ell. Flere medier skriver at årsaken til forsinkelsene hos Vy er at Bane Nor utfører anleggsarbeid flere steder. Anleggsarbeidet skal gjøre at Sundland verksted er helt eller delvis utilgjengelig fra april til august. Ifølge mediene blir halvparten av togene som hører til i Oslo-området vedlikeholdt der. Aftenposten viser til en korrespondanse mellom Vy og Bane Nor som viser at det kunne blitt satt inn avbøtende tiltak, noe Bane Nor ikke ønsker. Vy mener også at de ikke har blitt involvert på en god måte, som den eneste togoperatøren som har vedlikeholdsbase på Sundland.

Svar:

Regjeringen er svært opptatt av og jobber for at togtilbudet skal være pålitelig og godt for de reisende. Det er derfor krevende at Vy nå ikke får vedlikeholdt togsettene sine slik det var lagt opp til på grunn av arbeider ved Sundland verksted i Drammen.

Noe av det første jeg gjorde etter at Samferdselsdepartementet ble kjent med saken, var å forsikre meg om at det pågår dialog mellom relevante fagmiljøer for raskt å gjøre vurderinger av tiltak for å minimere konsekvensene for de reisende. Jernbanedirektoratet vil også følge opp

dialogen mot Bane NOR Eiendom og Vygruppen både for å redusere omfanget av nedskaleringer, og avtale avbøtende tiltak for avganger i rushtid som må nedskaleres. Direktoratet har tilgang til daglige tellinger pr. avgang, og vil også overvåke om nedskaleringene medfører kapasitetsbrist i berørte avganger.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 1955 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen til samferdselsminister Jon-Ivar Nygård, sendt 29. april 2025.

SPØRSMÅL NR. 1995

Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 29. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for den universelle utformingen av det nye fjerntogmateriellet som er bestilt, og hva som eventuelt må gjøres for at både togene og plattformer tilrettelegger for av- og påstigning for rullestolbrukere på en hensiktsmessig måte?

BEGRUNNELSE:

Universell utforming av både plattformer og tog er viktig for at alle skal kunne reise med jernbanen. SV har registrert at flere brukerorganisasjoner har uttrykt bekymring for at nye fjerntog ikke vil ha god nok tilrettelegging for enkel av- og påstigning for rullestolbrukere, eksempelvis at heisene på togene ikke er svingbare. Det kan også skape problemer på smale plattformer.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at alle skal ha mulighet til å reise med jernbanen, og arbeider for at jernbanesystemet i størst mulig grad skal være universelt utformet. Dette har vært et viktig hensyn i utformingen av de nye fjerntogene, og når stasjoner langs togstrekningene rustes opp.

De nye fjerntogene vil ha et større område i togene tilgjengelig for reisende som sitter i rullestol eller som av andre årsaker har behov for mer plass for å bevege seg om bord. Tilgangen til bistro og vogn med familieavdeling er eksempler på områder om bord i togene som blir mer tilgjengelige. Det blir bedre muligheter for rullestolbruk-

ere som reiser med kjæledyr. Videre vil togene få ett ekstra toalett som er tilpasset reisende med behov for mer plass. Togene blir også utstyrt med to ekstra rullestolheiser, noe som gjør innstigning til togene enklere.

Heisene på de nye fjerntogene er ikke svingbare. Norske tog og Bane NOR har startet en kartlegging av alle banestrekninger og stasjoner hvor fjerntogene stopper for å identifisere stasjoner med for smale plattformer og/eller fysiske installasjoner kan hindre eller begrense uttrekk av heisene. Der det identifiseres problemer, vil mulige avbøtende tiltak vurderes. Dette kartleggingsarbeidet er ikke ferdigstilt.

Det stopper fjerntog ved 98 stasjoner i dag. Av disse er ni stasjoner klassifisert som universelt utformet. Det er i tillegg 14 stasjoner som har plattformhøyde på 76 cm, men som ellers ikke er klassifisert som universelt utformet. I tillegg er det ni fjerntogstasjoner der det enten er igangsatt utbygging eller planlegges utbygging som vil sikre universell utforming. Det gjenstår fremdeles et stort arbeid med stasjonsoppgraderinger, og kostnadene ved å oppgradere alle plattformene som fjerntogene stanser ved til standard plattformhøyde er svært høye. Samtidig er det stor forskjell mellom stasjonene med tanke på antall reisende og dermed hvor mange passasjerer tiltakene for universell utforming kommer til gode. Selv om det i dag er mange stasjoner med lav plattform, favner stasjonene som er universelt utformet eller der universell utforming planlegges, en stor andel av de reisende.

SPØRSMÅL NR. 1996**Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 29. april 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Ber om en oversikt over hvilke skoler som har blitt godkjent, hvilke skoler som er i søknadsprosess og hvilke skoler som har blitt avvist, etter at innstrammingene trådte i kraft.

Kan det også bes om en oversikt over hvilke av de godkjente skolene som ikke ville blitt godkjent dersom forslaget som er ute på høring hadde blitt innført tidligere?

BEGRUNNELSE:

Viser til pressemelding sendt ut på høring 13.april hvor regjeringen skriver:

«De siste årene har det vært en stor økning i søknader om å etablere skoler på grunnlag av et humanistisk livssyn, og det har vært en økning i antallet skoler godkjent på dette grunnlaget. Flere av de nyere skolene profilerer idrett, realfag eller andre fokusområder langt tydeligere enn humanisme.»

Svar:

: Med virkning fra 1. august 2015 ble privatskoleloven § 2-1 andre ledd bokstav a. endret ved at begrepet «religiøst» ble erstattet med begrepet «livssyn». I forarbeidene til loven er det presisert at de samme kravene som gjelder for godkjenning av religiøse skoler, også vil gjelde for sekulære livssynsskoler, jf. Prop. 84 L (2014–2015) punkt 5.4.4.

Det er i dag godkjent og i drift rundt 130 private skoler som drives på grunnlag av livssyn. Ni av disse skolene er godkjent på grunnlag av livssynshumanisme, mens de resterende skolene er godkjent på et kristent grunnlag. Av de ni skolene som til nå er godkjent på grunnlag av humanisme, er fem godkjent etter 2020. Se vedlagte liste over skoler som er godkjent på grunnlag av livssynshumanisme (vedlegg 1). Tre av de ni skolene som er godkjent på grunnlag av livssynshumanisme, har ennå ikke startet opp sin virksomhet. En skole må starte opp virksomheten i løpet av tre skoleår etter at godkjenning er gitt, jf. privatskoleloven § 2-1 femte ledd.

Per søknadsfristen 1. februar 2025 er det fremsatt ti søknader om godkjenning av nye skoler på grunnlag av livssynshumanisme, se vedlagte liste (vedlegg 2). Disse søknadene er under behandling hos Utdanningsdirektoratet. Departementet er klageinstans.

Som tallene ovenfor viser, har det de siste årene vært en stor økning i antall søknader om godkjenning på grunnlag av et humanistisk livssyn – og i antall godkjente

skoler på dette grunnlaget. Flere av de nyere skolene har profilert seg på en måte som kan reise spørsmål om i hvilken grad livssynet har vært den overordnede motivasjonen bak etableringen.

Jeg mener at det er viktig for livssynsskolenes legitimitet at skoler som søker om godkjenning på grunnlag av livssyn, har en reell tilknytning til det aktuelle livssynet. Skoler som ikke har en slik tilknytning, bør ikke kunne få godkjenning, da dette innebærer en uthuling av grunnlaget. Dette er bakgrunnen for at jeg nylig sendte på høring et forslag om å lovfeste et krav om at skoler som søker godkjenning på grunnlag av livssyn, må ha en tilknytning til det aktuelle livssynet. I høringsnotatet omtales også hvilke hensyn som skal vektlegges i den skjønnsmessige vurderingen av om godkjenning skal gis. Selv om de endringene som foreslås vil gjelde generelt for skoler godkjent på grunnlag av livssyn, er mitt inntrykk at det store flertallet av de kristne skolene vil oppfylle kravene, og at endringene derfor vil få størst betydning for skoler som søker godkjenning på grunnlag av et sekulært livssyn.

Jeg vil understreke at de skolene som allerede er godkjent på grunnlag av et humanistisk livssyn (vedlegg 1), er godkjent innenfor den forståelsen av regelverket som ble lagt til grunn da skolene ble godkjent. Det lovforslaget som er sendt på høring vil ikke få noe direkte konsekvenser for disse skolenes godkjenninger. Jeg legger likevel til grunn at Utdanningsdirektoratet ved tilsyn er oppmerksom på i hvilken grad skolene reelt sett driver innenfor sine godkjenningsgrunnlag, herunder om kravet om synliggjøring av grunnlaget som de er godkjent etter er oppfylt. Dette uavhengig av hvilket grunnlag de er godkjent etter og når de ble godkjent.

Jeg har ikke grunnlag for å foreta en tilbakeskuende vurdering av om hver enkelt av de ni skolene som er godkjent på grunnlag av et humanistisk livssyn, ville ha fylt vilkårene for godkjenning etter det forslaget til lovendringer som nå er sendt på høring. En slik kontrafaktisk vurdering av allerede godkjente skoler ser jeg heller ikke at det er hensiktsmessig å prioritere, da dette ikke vil ha betydning for skolenes godkjenning.

Vedlegg

Vedlegg 1

Skoler godkjent på grunnlag av livssynshumanisme per 23. april 2025

Navn	Nivå	Fylke	Godkjent	Driftsstatus
Humanistiskolen AS	Grunnskole	Oslo	2014	I drift
Akademiet Realfags-skole Oslo AS	Grunnskole	Oslo	2015	I drift
Akademiet vgs Bragernes Drammen AS	Vgo	Buskerud	2015	I drift
Akademiet Fredrikstad AS	Vgo	Østfold	2021	I drift
Akademiet ungdomsskole Lier AS	Grunnskole	Buskerud	2022	I drift
Akademiet vgs Sandvika AS	Vgo	Akershus	2022	I drift
Drammen private skole	Grunnskole	Buskerud	2024	Ikke i drift
Asker private ungdomsskole AS	Grunnskole	Akershus	2024	Ikke i drift
Akademiet vgs Kongsberg AS	Vgo	Buskerud	2025	Ikke i drift

Vedlegg 2

Søknader om godkjenning på grunnlag av livssynshumanisme per søknadsfristen 1. februar 2025

Navn	Nivå	Fylke
Akademiet vgs Ski AS	Vgo	Akershus
Akademiet vgs Lillestrøm AS	Vgo	Akershus
Akademiet vgs Christiania AS	Vgo	Oslo
Solør videregående skole	Vgo	Innlandet
Akademiet vgs Hønefoss AS	Vgo	Buskerud
Akademiet Privatskole Østfold AS	Grunnskole	Østfold
Akademiet Grunnskole Hokksund AS	Grunnskole	Buskerud
Akademiet Halden AS	Grunnskole	Østfold
Akademiet Privatskole Sandnes AS	Grunnskole	Rogaland
Laupstad private Skole AS	Grunnskole	Nordland

SPØRSMÅL NR. 1997**Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud****Besvart 24. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Når kan EUs direktiv om kredittjenestevirksomheter og kredittkjøpere bli gjennomført i Norge?

BEGRUNNELSE:

Direktiv (EU) 2021/2167 om kredittjenestevirksomheter og kredittkjøpere (NPL-direktivet) ble vedtatt i EU i november 2021 og skal styrke annenhåndsmarkedet for banklån som er misligholdt («non-performing loans»). Frist for gjennomføring av direktivet i EU-landene var i desember 2023. I sitt arbeid med ny inkassolov har Justis- og beredskapsdepartementet hatt på høring forslag til norsk gjennomføring av enkelte deler av NPL-direktivet. Det er imidlertid antatt at direktivet også vil kreve endringer i andre regelverk under både Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.

Svar:

Direktiv (EU) 2021/2167 om kredittjenestevirksomheter og kredittkjøpere (også kalt «non-performing loans» / NPL-direktivet) ble vedtatt i EU i november 2021, med gjennomføringsfrist for EU-landene 29. desember 2023. Det er foreløpig ikke tatt inn i EØS-avtalen. Formålet med NPL-direktivet er å styrke/forbedre annenhåndsmarkedet for lån som er ytt av kredittinstitusjoner (banker og kredittforetak) og som er misligholdt. Dette skal gjøre det lettere for kredittinstitusjoner å få misligholdte lån ut av sine balanser, for å skape mer rom for nye utlån. Foretak som driver såkalt kredittjenestevirksomhet («credit servicers»), skal etter direktivet underlegges krav om konsesjon og tilsyn, mens det ikke skal være krav om konsesjon for foretak som kjøper misligholdte fordringer («credit purchasers»/«kredittkjøpere»), samtidig som direktivet setter visse krav til nasjonal regulering også av denne type virksomhet.

Justis- og beredskapsdepartementet har, i forbindelse med et større arbeid for å forberede forslag til ny inkassolov, hatt utkast til norsk gjennomføring av deler av NPL-direktivet på høring til 10. februar 2025. Direktivets krav til regler om inndrivning av de fordringstypene som er omfattet av direktivet og om konsesjon, tilsyn mv. for foretak som skal drive kredittjenestevirksomhet, foreslås gjennomført ved generelle regler om inkassovirksomhet og ved at slike foretak skal ha konsesjon som inkassoforetak. Det er i høringsnotatet vist til at virkeområdet for NPL-direktivet er forskjellig fra, og mye mindre enn,

virkeområdet for gjeldende inkassolovgivning, jf. at direktivet bare gjelder kredittinstitusjoners fordringer som etter mislighold er kjøpt opp av en ikke-kredittinstitusjon, mens inkassolovgivningen gjelder utenrettslig inndrivning av alle typer forfalte pengekrav.

Finansdepartementet har i samråd med Justis- og beredskapsdepartementet i dag bedt Finanstilsynet om å avklare hvilke deler av direktivet som bør gjennomføres i regelverk på hhv. Justis- og beredskapsdepartementets og Finansdepartementets område. Finanstilsynet skal i tillegg utarbeide et høringsnotat med utkast til nødvendige lov- og forskriftsregler for å gjennomføre direktivbestemmelser innenfor Finansdepartementets område. Frist for arbeidet er satt til 20. juni 2025.

Basert på avklaringene fra Finanstilsynet om hvilke gjenstående deler som bør gjennomføres på de to departementenes områder, og parallelt med Finanstilsynets arbeid med et høringsnotat på Finansdepartementets område, vil Justis- og beredskapsdepartementet utarbeide et høringsnotat om de gjenstående delene på sitt område.

Målsettingen er raskt å kunne fremme forslag for Stortinget og å fastsette forskrifter som vil legge til rette for gjennomføring av hele NPL-direktivet i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1998**Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 28. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for om det er igangsatt arbeid med ny pårørendestrategi, i hvilken form strategien utformes og når denne forventes å være klar?

BEGRUNNELSE:

Den gjeldende pårørendestrategien 2021–2025 går nå mot slutten. Strategien har bidratt til økt forståelse for pårørendes rolle og situasjon, og har løftet frem både utfordringer og behov for bedre støtteordninger. Nå etterlyser flere sentrale pasient- og interesseorganisasjoner, blant dem Kreftforeningen og Pårørendealliansen, tydelighet fra regjeringen om hvordan dette arbeidet skal følges opp videre.

Det er igangsatt et arbeid med en ny nasjonal strategi for pårørende, men pasient- og interesseorganisasjonene savner informasjon om når en slik strategi vil legges frem, og om den vil bygge videre på forankringen, forpliktelsene og ambisjonene som preget den forrige strategien.

Samtidig er det knyttet klare forventninger til at en ny strategi skal utformes med reell involvering fra berørte parter. Frivillige organisasjoner, brukerforeninger og pårørende selv besitter en kunnskap og erfaring som er avgjørende for å sikre treffsikre og bærekraftige løsninger. Det er derfor viktig at det legges til rette for en strukturert og inkluderende medvirkningsprosess.

Pasient- og pårørendeorganisasjoner representerer tusenvis av mennesker med førstelinjeerfaring fra helse- og omsorgstjenestene. Regjeringen bør anerkjenne

verdien av denne innsikten og gjøre det til et mål å lytte til disse stemmene i utformingen av ny strategi.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å gjøre alt vi kan for å legge til rette for at pårørende kan fortsette å være den ressursen de er, uten at deres pårørendeinnsats går på bekostning av egen helse og livskvalitet. I en tid der vi både blir flere eldre og flere som lever med kronisk sykdom, samtidig som vi blir færre i arbeidsfør alder og har mangel på helsepersonell, har det antagelig aldri vært viktigere å legge til rette for pårørende.

Pårørendestrategien og handlingsplanen har vært viktige og har gitt en helhetlig retning for pårørendefeltet, og mye godt arbeid er igangsatt. Sett i lys av den tiden vi lever i, og de tidene vi står overfor både med hensyn til bærekrafts- og demografiutfordringene, er regjeringen opptatt av å understøtte og videreføre det gode arbeidet som strategien har bidratt til og dannet grunnlag for. Samtidig ønsker vi å gjøre mer. Det vil vi fortsette å gjøre i nært samspill med bruker- og pårørendeorganisasjoner. Det er de pårørende og brukerne som har skoen på og vet hvor det trykker. Derfor er deres bidrag og innspill viktig for oss – gjennom å lytte til deres erfaringer og behov kan vi sørge for at vi treffer med nye tiltak på en måte som er nyttig og ønskelig.

Vi jobber i lys av dette med å vurdere hva som vil være den beste og mest hensiktsmessige veien videre for pårørendefeltet.

SPØRSMÅL NR. 1999**Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 28. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kan jeg be om en oversikt over antall statlige arbeidsplasser som er flyttet ut til Vestfold, og som skal flyttes fra Vestfold, i løpet av denne regjeringsperioden, og ber også over

en oversikt over antallet statlige arbeidsplasser som ble flyttet ut til Vestfold, og fra Vestfold, i løpet av Solberg-regjeringens regjeringsperiode i 2013–2021?

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet publiserer oversikt over statlige arbeidsplasser vedtatt opprettet eller flyttet utenfor Oslo-området under regjeringen Støre på denne nettsiden:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/regional--og-distriktspolitikk/flytting-og-opprett-ting-av-statlige-arbeidsplasser/id3095519/>

Dette er statlige arbeidsplasser som kommer inn under Retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon. Retningslinjene gjelder ikke for stiftelser, statsforetak, særlovsselskap, statsselskap eller andre foretak som staten eier. Retningslinjene gjelder heller ikke for Forsvaret sin operative virksomhet, og den delen av Arbeids- og velferdsetaten (NAV) som er regulert gjennom avtale mellom NAV og kommunene.

Retningslinjene gjelder videre ikke for klart tid-savgrensede arbeidsplasser, for kollegiale organ som råd og utvalg, ved flytting innenfor samme kommune som følge av at leiekontrakter går ut eller der en virksomhet bare skifter navn og organisasjonsnummer.

1. For regjeringen Støre er det ikke registrert noen statlige arbeidsplasser flyttet til Vestfold eller nyetablert der. I

denne sammenheng forstås Vestfold som gamle Vestfold fylke også i perioden 1. januar 2020 til 31. desember 2023.

2. Når det gjelder statlige arbeidsplasser som skal flyttes fra Vestfold, er det de ulike departementene som har underliggende virksomheter i Vestfold som eventuelt har opplysninger om dette.
3. For Solberg-regjeringens regjeringsperiode mellom 2013 og 2021 ble følgende statlige arbeidsplasser flyttet til og etablert i Vestfold, opplysningene kan være ufullstendige:
 - Valgdirektoratet flyttet til Tønsberg (27 arbeidsplasser på rapporteringstidspunktet)
 - Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) flyttet deler av virksomheten til Tønsberg (uavklart antall arbeidsplasser for Tønsberg på rapporteringstidspunktet, men 13 arbeidsplasser skulle fordeles på fem steder i Norge)
 - Seksjon for trafikant- og kjøretøykriminalitet i Statens vegvesen ble etablert i Tønsberg (9 arbeidsplasser på rapporteringstidspunktet)
4. Når det gjelder flytting av statlige arbeidsplasser fra Vestfold i Solberg-regjeringens regjeringsperiode har KDD ikke opplysninger om dette.

SPØRSMÅL NR. 2000

Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 30. april 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kan statsråden klargjøre handlingsrommet som kommunene har til å innføre mer lek i første klasse?

BEGRUNNELSE:

Flere partier tar til orde for å innføre mer lek i første klasse, og det er flere forslag til behandling i Stortinget, herunder Dokument 8:176 S (2024-2025) og Dokument 8:103 S (2024-2025). Kunnskapsministeren har selv sagt til Utdanningsnytt at "mange skoler og lærere allerede jobber veldig godt med lek i skolen". Ministeren sa også til Dagsavisen 18. juni 2024:

“- Den nye læreplanen, som ble innført for fire år siden, viser til lekeundervisningen for at elevene skal ha et godt utgangspunkt for læring. Rammeverket er klart og det må fylles med lek og handlingsrom for lærerne”.

Svar:

Jeg er glad for å se at det er flere som er opptatt av at leken skal ha plass i skolen. Det er jeg også. Den er viktig for elevenes faglig, sosiale og kreative læring og utvikling, og for deres trivsel. Det er derfor viktig at vi gir leken gode vilkår og tar den på alvor. Forskerne bak evaluering av seksårsreformen fant at det er mindre frilek på skolen i dag, enn i 2001, særlig inne. Men de fant også at lærere, skoleledere og skoleeiere var opptatt av lek i skolen, og mange vil ha mer lek for de yngste elevene. Og de mente at de nye læreplanene er et skritt i riktig retning for å få dette til. Det mener jeg er positivt.

Skolen har et bredt samfunnsmandat, og skal legge til rette for at elevene lærer, trives og utvikler seg. Representanten ber meg klargjøre handlingsrommet kommunen har til å innføre mer lek i første klasse. Hva representanten da tar utgangspunkt i at dette skal være mer enn,

framgår ikke av spørsmålet. Det vil variere fra kommune til kommune, skole til skole og også mellom klasserom.

Dagens regelverk gir både et pedagogiske handlingsrom til å tilrettelegge opplæringen i klasserommet, og stiller samtidig også krav til å ivareta de yngstes behov for lek i skolen.

Loven og læreplanverket gir lærerne et stort handlingsrom til å velge metodene de vil bruke for at elevene skal nå målene i læreplanene, herunder lek. Læreplanver-

ket stiller også krav til at lek, undring og utforskning skal ha en tydelig plass i opplæringen, særlig i de første skoleårene. I overordnet del av læreplanverket står det blant annet at for de yngste barna i skolen er lek nødvendig for trivsel og utvikling. I tillegg står det at et bredt spekter av aktiviteter, fra strukturert og målrettet arbeid til spontan lek, gir elevene en erfaringsrikdom. Lek gir mulighet til kreativ og meningsfylt læring. Lek er også presisert i flere kompetansemål for de yngste elevene i flere fag.

SPØRSMÅL NR. 2001

Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Olve Grotle

Besvart 28. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan eg be om ei oversikt over tal på trafikkkontrollar politiet (UP) har gjennomført i Sogn og Fjordane GDE dei siste fem åra, og kva type kontrollar dette har vore?

Svar:

Politidirektoratet styrer politiets einingar si trafikk-sikringsinnsats gjennom årlege målkrav og indikatorar i resultatavtalane, særleg når det gjeld å avdekke fartsbrot og ruspåverka køyring som dei mest sentrale trafikkkontrollane. Resultatkravet som politidistrikta og Utrykningsspolitiet (UP) har fått tildelt, føreset omfattande kontrollinnsats og bidreg til å førebyggje og avdekke fartsbrot og ruspåverka køyring. Desse vegtrafikklovbrota er ofte ei hovudårsak eller medverkande årsak til dei fleste dødsulukker i trafikken, og dei har difor høgaste prioritet i politiet si trafikk-sikringsinnsats gjennom manuell kontrollaktivitet på veg.

Dette inneber at einingane ikkje rapporterer til POD om sjølv kontrollinnsatsen, men om resultat av kontrollinnsats retta mot fartsbrot og ruspåverka køyring. Einingane har derimot intern rapportering på talet ruskontrollerte førarar.

I den etterspurde 5-årsperioden 2020–2024 har politiet samla sett kontrollert 101 552 førarar i GDE Sogn og Fjordane, Vest politidistrikt, for ruspåverka køyring.

Desse fordelar seg slik: Patruljar frå Vest politidistrikt: 55 854, og patruljar frå UP: 45 698.

I same periode, og i same GDE, har politiet samla meldt 722 førarar for ruspåverka køyring, fordelt slik:

Meldingar frå Vest politidistrikt: 446, og meldingar frå UP: 276.

I same periode og i same GDE har politiet samla reagert med forenkla førelegg eller meldingar mot 13 182 førarar for fartsbrot gjennom manuelle politikontrollar, fordelt slik: Fartsbrot registrert av Vest politidistrikt: 1 610, derav 99 meldingar og førarkortbeslag på grunnlag av høg fart, og fartsbrot registrert av UP: 11 572, derav 436 meldingar og førarkortbeslag på grunnlag av høg fart.

I tillegg har politiet samla avdekt 3 306 andre vegtrafikklovbrot enn fart og rus i Sogn og Fjordane. Dette er trafikklovbrot som ikkje inngår i tertialrapporteringa til POD og omfattar hovudsakleg ulovleg bruk av mobiltelefon, brot på regelverk om offentlege trafikkskilt, køyring utan førarkort, manglande bruk av bilbelte osv. – fordelt slik: Forhold avdekt av Vest politidistrikt: 1 963, og forhold avdekt av UP: 1 343.

Vidare ønskjer eg å nemne at 839 638 køyretøy vart kontrollert for fart gjennom automatisk trafikkontroll (ATK) i Sogn og Fjordane i 2024 ved passering av aktive ATK-boksar eller strekningar. Denne innsatsen, som vert administrert av UP gjennom politiet sitt ATK-senter, har ført til at 677 forenkla førelegg vart utferda, samt 39 meldingar og førarkortbeslag for fartsbrot.

SPØRSMÅL NR. 2002

Innlevert 22. april 2025 av stortingsrepresentant Olve Grotle

Besvart 28. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan eg be om ein tabell som viser dei 50 verksemdene i Sogn og Fjordane som betalte mest skatt i 2023 og kor mykje dei betalte?

Svar:

Jeg har innhentet tall fra Skatteetaten som viser beregnet skatt for de 50 største virksomhetene i tidligere Sogn og Fjordane i 2023. Tallene er sammenstilt fra kommuner som tidligere utgjorde Sogn og Fjordane fylke.

orgnr	firmanavn	organisasjonsform	inntektsaar	beregnetSkatt	kontorkommune	kommunenavn
984882106	SFE PRODUKSJON AS	aksjeselskap	2023	118651872	4650	Gloppen
916069634	SOGNEKRAFT PRODUKSJON AS	aksjeselskap	2023	117297390	4639	Vik
984882106	SFE PRODUKSJON AS	aksjeselskap	2023	109099276	4650	Gloppen
919372362	OKKEN KRAFT AS	aksjeselskap	2023	48934554	4642	Lærdal
946917990	BUSTADKREDITT SOGN OG FJORDANE AS	aksjeselskap	2023	38419572	4647	Sunnfjord
984882092	SOGN OG FJORDANE ENERGI AS	aksjeselskap	2023	27308216	4650	Gloppen
975965260	FIRDA SEAFOOD AS	aksjeselskap	2023	25008313	4635	Gulen
911647605	FIRDA KRAFT AS	aksjeselskap	2023	24006838	4650	Gloppen
988023868	NORTEKSTILAS	aksjeselskap	2023	23183719	4602	Kinn
923662618	LEIKANGER KRAFT AS	aksjeselskap	2023	21060777	4639	Vik
953745321	Legula AS	aksjeselskap	2023	20259730	4651	Stryn
939535977	Fjord Base AS	aksjeselskap	2023	19232168	4602	Kinn
914881447	NORVA24 HOLDING AS	aksjeselskap	2023	19164503	4651	Stryn
979276923	FLÅMSBANA AS	aksjeselskap	2023	19152328	4641	Aurland
971003936	Coast Seafood AS	aksjeselskap	2023	18181175	4602	Kinn
921398336	NORDFJORD LAKS AS	aksjeselskap	2023	17845475	4650	Gloppen
993153044	SVELGEN KRAFT HOLDING AS	aksjeselskap	2023	17666377	4650	Gloppen
946661287	AVERY DENNISON NTP AS	aksjeselskap	2023	15573629	4644	Luster
961389070	BIRKNES MARTIN EEFTE AS	aksjeselskap	2023	15169119	4635	Gulen
958848641	Birkeland Entreprenørforretning AS	aksjeselskap	2023	14939222	4635	Gulen
923265511	WERGELAND HOLDING AS	aksjeselskap	2023	13821670	4635	Gulen
911942429	FIRDA SETTEFISK ARNAFJORD AS	aksjeselskap	2023	13401584	4635	Gulen
936482104	WERGELAND HALSMIK AS	aksjeselskap	2023	13131782	4635	Gulen
918064907	LERUM BRYGGE AS	aksjeselskap	2023	12176893	4640	Sogndal
999638872	SULEFISK AS	aksjeselskap	2023	10544998	4636	Solund
923265651	WERGELAND EIGEDOM AS	aksjeselskap	2023	9982352	4635	Gulen
911724197	GLOBAL FLORØ AS	aksjeselskap	2023	9944081	4602	Kinn
975965260	FIRDA SEAFOOD AS	aksjeselskap	2023	9593081	4635	Gulen
919690089	BRAANAAS HOLDING AS	aksjeselskap	2023	9303508	4635	Gulen
985504288	PETROLEUM SERVICES AS	aksjeselskap	2023	9295246	4602	Kinn
922694443	ÅRDAL KRAFTLAG AS	aksjeselskap	2023	7614379	4643	Årdal
976762207	NORWELL AS	aksjeselskap	2023	7352679	4602	Kinn
981912047	WERGELAND BASE AS	aksjeselskap	2023	7192282	4635	Gulen
976596587	MARØ HAVBRUK EIGEDOM AS	aksjeselskap	2023	6916626	4602	Kinn
981682912	NORDFJORD KJØTT AS	aksjeselskap	2023	6553884	4651	Stryn
940316073	Firda Settefisk AS	aksjeselskap	2023	6547566	4635	Gulen
997152743	KARSTENSEN EFISKEOPPDRETT AS	aksjeselskap	2023	6438350	4602	Kinn
913324277	LOEN SKYLIFT AS	aksjeselskap	2023	6432678	4651	Stryn
920356478	STAR SEAFOOD AS	aksjeselskap	2023	6095385	4602	Kinn
917257957	BRAVO SEAFOOD AS	aksjeselskap	2023	5786569	4602	Kinn
837105382	LERUM AS	aksjeselskap	2023	5639995	4640	Sogndal
915865895	FIRDA EIGEDOM AS	aksjeselskap	2023	5217466	4635	Gulen
919033398	O BRAANAAS AS	aksjeselskap	2023	5153895	4635	Gulen
823265522	WERGELAND HOLDING AS	aksjeselskap	2023	5044337	4635	Gulen
965651381	Båtbygg AS	aksjeselskap	2023	4900971	4602	Kinn
987514477	FRØYANES SENIORAS	aksjeselskap	2023	4801634	4649	Stad
979746628	NORMATIC AS	aksjeselskap	2023	4690572	4649	Stad
988118346	OLDEN CRUISE AS	aksjeselskap	2023	4592598	4651	Stryn
979793049	TEAM 10 AS	aksjeselskap	2023	4507684	4647	Sunnfjord
926962698	BOTNASTRANDA EIGEDOM AS	aksjeselskap	2023	4462680	4602	Kinn

SPØRSMÅL NR. 2003**Innlevert 23. april 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 30. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mens private kommersielle aktører tener pengar på operasjoner som ikkje er naudsynte eller medisinsk grunngeve, er det fellesskapet som må rydda opp og ta rekninga når det går gale.

Vil statsråden syta for at private kommersielle aktører får eit større økonomisk ansvar for behandlingane dei gir, særleg ved grove feil?

GRUNNGJEVING:

Dei aller fleste kosmetiske kirurgiske inngrep blir gjort av private kommersielle klinikkar som har profitt som formål. Det er tydelege økonomiske insentiv til å gjennomføra flest moglege inngrep, også i tilfeller der slike inngrep er risikable. Rekninga for inngrep som går gale, blir i praksis sendt til skattebetalarane gjennom det offentlege helsevesenet. Det er fastlækjarane eller statlege sjukehus som får ansvaret for å følgja opp pasientar som har fått smerter eller skader etter kosmetiske kirurgiske inngrep. I ei tid med stor mangel på helsepersonell, er det alvorleg dersom kosmetiske operasjonar som blir gjort i privat regi, får leggja band på viktige tilsette og ressursar i det offentlege helsevesenet.

Svar:

Regjeringen ønsker å sikre en offentlig finansiert helse- og omsorgstjeneste som gir innbyggerne helsehjelp av god kvalitet. Målet er alle som har behov for tjenester som er medisinske nødvendige skal få det i den offentlige helsetjenesten. Noen ønsker helsetjenester som ikke er anbefalt eller prioritert på medisinskfaglig grunnlag i den offentlige helsetjenesten. Det kan for eksempel være kosmetisk kirurgi eller en behandlingsmetode som ikke er anbefalt av det offentlige.

Private behandlingssteder er på lik linje med den offentlige helsetjenesten bundet av krav til forsvarlig medisinsk behandling. Det alminnelige forsvarlighetskravet i helsepersonelloven § 4, ble utdypet ved en lovendring 1. april 2022 (trådte i kraft 1. juli 2022). Helsepersonelloven § 4 a krever nå at kosmetiske inngrep, injeksjoner og behandling som kan påføre pasienten alvorlig skade, sykdom, komplikasjon eller bivirkning bare kan utføres av helsepersonell. Helsepersonelloven § 13 krever at markedsføring av helse- og omsorgstjenester skal være forsvarlig, nøktern og saklig. Jeg forventer at også de som tilbyr private tjenester følger loven, både når det kommer

til behandling og markedsføring. De tjenestene som tilbys skal være forsvarlige, uavhengig av om de er medisinsk nødvendige eller ikke. Overtredelse av helsepersonellovens bestemmelser, vil på vanlig måte bli møtt med ulike reaksjoner etter helsepersonelloven kap. 11.

Det offentlige har en plikt til å hjelpe pasienter uansett hvordan skaden er oppstått, og slik må det også være. I dag dekkes pasientenes økonomiske tap av de private forsikring i Norsk pasientskadeerstatning (NPE), men den dekker ikke de offentlige sykehusenes utgifter til å behandle skader som følge av slik helsehjelp. De regionale helseforetakene får kompensasjon for behandling som utføres uavhengig av hvor pasienten har vært i tidligere behandling og hvordan eventuelle komplikasjoner er oppstått. En oppgjørsordning som gjør private helseaktører ansvarlig for å dekke slike utgifter vil derfor kreve lovendringer.

Vi vet ikke hvor mye ressurser i form av penger eller ansatte som anvendes til å følge opp komplikasjoner av behandling gitt gjennom helprivate tilbud. Manglende registreringer i Norsk pasientregister (NPR) og Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR) gjør at det ikke er mulig å etablere kunnskap for styrings- og kvalitetssikringsformål om de private tjenestene og hvordan disse henger sammen med tjenester levert innenfor det offentlige tilbudet. Regjeringen har sørget for at privatfinansierte helse- og omsorgstjenester fra i år har plikt til å rapportere inn aktivitetsdata til Norsk pasientregister (NPR) og Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR). Folkehelseinstituttet har fått i oppdrag å utrede nødvendige forhold for å tilrettelegge for rapportering til registrene. Regjeringen har også foreslått for Stortinget hjemler for en godkjenningssordning av private helsetjenester.

Det å innføre en rettslig mulighet til å kreve betaling fra private tjenesteytere ved feilbehandling reiser mange problemstillinger, spesielt med hensyn til næringsfrihet og konsekvenser for pasientrettighetene. Videre kan en skjerpet økonomisk ansvarliggjøring føre til at økte kostnader for private aktører overføres til pasientene i form av høyere egenbetaling. Det er også praktiske og rettslige utfordringer knyttet til å definere hva som skal anses som "ikke-medisinsk nødvendig helsehjelp". Det finnes for eksempel gråsoner der inngrep både kan ha estetiske og funksjonelle indikasjoner.

SPØRSMÅL NR. 2004**Innlevert 23. april 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 28. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I dag finst det ingen garanti for at private klinikkar sjølv melder frå til Helsetilsynet dersom det skjer alvorlege komplikasjonar eller hendingar.

Vil statsråden stille krav til private klinikkar om at dei må melde frå om slike hendingar sjølv?

Svar:

Det følger av helsetilsynsloven § 6 at virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester, straks skal varsle Statens helsetilsyn om dødsfall eller svært alvorlig skade på pasient eller bruker som følge av tjenesteytelsen eller ved at en pasient eller bruker skader en annen. Varslingsplikten gjelder dersom utfallet er uventet ut fra påregnelig

risiko. Bestemmelsen omfatter både offentlige virksomheter, virksomheter som yter tjenester etter avtale med offentlig instans og virksomheter som yter tjenester i rent privat regi. Det er dermed allerede i dag krav om at private klinikker, på lik linje med alle andre virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester, selv må melde fra om alvorlige hendelser til Helsetilsynet. I tillegg har alt helsepersonell, også helsepersonell ved private klinikker, en selvstendig plikt til å gi tilsynsmyndighetene informasjon om forhold som kan medføre fare for pasienters eller brukers sikkerhet etter helsepersonelloven § 17. Videre fører tilsynsmyndighetene tilsyn med helse- og omsorgstjenesten og alt helsepersonell og annet personell som yter helse- og omsorgstjenester i Norge. Dette gjelder uavhengig av om tjenestene ytes i offentlig eller privat regi.

SPØRSMÅL NR. 2005**Innlevert 23. april 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 2. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvilke retningslinjer har staten utarbeidet for å sikre at ME-pasienter får den helsehjelpen de har krav på, og hvilke konkrete tiltak er iverksatt for å sikre at kommunene følger opp sitt ansvar overfor denne pasientgruppen?

BEGRUNNELSE:

I et tidligere innslag i Dagsrevyen ble det satt søkelys på situasjonen til alvorlig syke ME-pasienter. Reportasjen viste til en pasient som, i mangel på nødvendig helsehjelp, ble pleiet døgnet rundt av sin mor. Statssekretær Bekeng uttalte i innslaget at ansvaret ligger hos kommunene, men at staten må gi tydeligere retningslinjer. Dette reiser spørsmål om hvordan staten faktisk følger opp sitt ansvar for å sikre forsvarlig helsehjelp til ME-pasienter.

Pasienter med alvorlig ME er ofte helt pleietrenende og har rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester. Likevel opplever mange at de blir neglisjert av helsevesenet, og at pårørende må ta et uforholdsmessig

stort ansvar. Dette er en belastning både for pasientene og deres familier.

Svar:

Mitt og regjeringens mål er at pasienter med utmattelseslidelser skal få best mulig behandling og oppfølging. Jeg har derfor nylig, sammen med Helsedirektoratet og de regionale helseforetakene, hatt et møte med fire pasientorganisasjoner for å høre deres synspunkter på det viktige arbeid som pågår om utmattelseslidelser.

Helsedirektoratet reviderer nå Nasjonal veileder for pasienter med CFS/ME. Nylig publiserte FHI en systematisk oversikt om pasienters erfaringer med behandling av langvarig utmattelse av uklar årsak, i hovedsak CFS/ME. Oversikten viser blant annet at pasienter etterlyser bedre informasjon, realistiske forventninger til behandling og større vekt på både fysiske og psykiske aspekter av sykdommen. Pasientene verdsetter en helhetlig tilnærming til behandling som tar hensyn til både fysisk

og psykisk helse. Kunnskapsgjennomgangen er utført som del av et kunnskapsgrunnlag for ny nasjonal veileder.

Helsedirektoratet har over lengre tid arbeidet med å etablere et nasjonalt pasientforløp for langvarig utmatelse. Nasjonale pasientforløp innebærer en viss standardisering av utredning, behandling og oppfølging. Departementet mottok nylig Helsedirektoratets anbefaling, og direktoratets vurdering er at det ikke ligger til rette for å innføre et nasjonalt pasientforløp nå. Etter en omfattende

høring, mener direktoratet at vi trenger mer kunnskap og erfaring – blant annet om hvilke deler av pasientpopulasjonen som skal inngå i et pasientforløp, hvilken organisering av tilbudet som gir best ressursbruk og hvilke faglige ressurser og kompetanse som er nødvendige i et nasjonalt pasientforløp. Direktoratet anbefaler at pasientforløpet, slik det er beskrevet i utredningen, først gjennomføres som en pilot i ett eller flere helseforetak.

SPØRSMÅL NR. 2006

Innlevert 23. april 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 2. mai 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan har staten fulgt opp vedtaket fra Bergen bystyre, og vil den gjøre noe for å verne Kanadaskogen?

BEGRUNNELSE:

I Bergen ble det for noen år siden stor ståhei da det ble lansert planer om å bygge ned deler av det folkekjære friluftsområdet kjent som Kanadaskogen. Planene ble stoppet, men vi vet at slike, bynære områder fort utsettes for press.

Kanadaskogen er som kjent et mye brukt rekreasjonsområde, med mange stier og turvei. Vel så viktig er det å understreke at det også finnes flere myrområder og naturskog der.

I 2022 behandlet Bergen bystyre et innbyggerinitiativ om varig vern av Kanadaskogen.

Initiativet førte frem. Bystyret vedtok følgende:

«Bystyret ber byrådet gå i dialog med øvrige grunneigarar for å starte arbeidet med å spele inn Kanadaskogen til Statsforvalteren for mogleg vern.»

Derfor lurer jeg på hvor dette arbeidet ligger, og hva staten har gjort for å bidra til dette vernet, som er sterkt ønsket fra bergenserne selv.

Svar:

Jeg er glad for at både innbyggere og kommuner bryr seg om naturen vår og er opptatt av å ta vare på den. Vi har vernet mye natur i Norge, men det er noen mangler i vernet. Det pågår prosesser for å i større grad sikre leveområder for truede arter og naturtyper og for å gjøre vernet mer representativt, slik at variasjonsbredden i norsk natur

er fanget opp i verneområdene og alle typer natur har en del lokaliteter som er vernet. Som ledd i dette pågår det en prosess for å verne mindre områder med verdifull natur i lavlandet, såkalt «supplerende» vern. For Bergen er det Statsforvalteren i Vestland som driver denne prosessen.

Områdevern er for områder med høy naturverdi, og som derfor er verneverdige. Kanadaskogen står ikke på lista over områder som kan være aktuelle for supplerende vern i Vestland fylke, og det er derfor ikke planlagt verneprosess for dette området. Kommunen kan imidlertid spille området inn som et forslag til statsforvalteren dersom de ønsker det. Det er statsforvalteren som eventuelt da i første omgang vurderer om området har verneverdier som tilsier at det er aktuelt for prosessen med supplerende vern. Også grunneiere kan melde inn skogområder som aktuelle for frivillig skogvern.

For områder som ikke er aktuelle for vern, har kommunene gode virkemidler i plan- og bygningsloven for å ta vare på naturmangfold lokalt. Klima- og miljødepartementet har også en tilskuddsordning som forvaltes av Miljødirektoratet, Natursats. Der kan kommuner søke om tilskudd til å gå gjennom eldre arealplaner for på en bedre måte å ivareta naturverdiene («planvask»). I tillegg til planvask kan kommuner søke tilskudd om å utarbeide kommunedelplaner for naturmangfold, revidere kommunedelplaner og lokale tiltak slik som kartlegging av naturmangfold, planlegging og gjennomføring av konkrete forbedringstiltak for naturmangfoldet og informasjonstiltak. Det er også mulig for kommunen, eventuelt et interkommunalt friluftsråd, å søke Miljødirektoratet om økonomisk støtte til statlig sikring av området som friluftslivsområde. Slik sikring betyr at det offentlige kjøper eller inngår avtaler med grunneier om varig bruksrett for areal-

er som kan brukes av allmennheten til friluftsliv. Området kan dermed ikke omdisponeres uten samtykke fra Staten ved Miljødirektoratet. Gjennom denne ordningen blir

årlig mellom 20 og 30 natur- og friluftslivsområder varig sikret mot nedbygging og annen forringelse.

SPØRSMÅL NR. 2007

Innlevert 23. april 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 30. april 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil statsråden øke antallet mangfoldsrådgivere i ungdoms- og videregående skoler, og vil statsråden sørge for at også elever i barneskolen får tilgang på mangfoldsrådgivere?

BEGRUNNELSE:

I mars kom det nye tall fra Bufdir som viser at 2024 var et rekordår for saker om tvangsekteskap, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll. I 2024 har Kompetanseteamet gitt råd og veiledning, eller bistått på andre måter, i 1402 enkeltsaker. Dette er det høyeste antall saker noensinne, og en økning på 23 prosent fra 2023 til 2024. Det er trusler og vold, ufrivillig opphold i utlandet, og negativ sosial kontroll som er hovedbekymringen i majoriteten av sakene. Dette viser etter spørsmålsstillers syn at det finnes barn og unge i norske skoler som ikke er frie og som lever et kontrollert, strengt og lukket liv.

Mangfoldsrådgivere jobber for å hjelpe elever i vanskelige situasjoner og for at unge mennesker skal ha mulighet til å bestemme over egne liv. IMDi har mangfoldsrådgivere som er utplassert på videregående skoler og ungdomsskoler i alle landets fylker, og ved enkelte vokse- og opplæringskontor. I 2024 var det 65 mangfoldsrådgivere i Norge. En ufri oppvekst starter lenge før barn begynner i ungdomskolen. Dette bør etter spørsmålsstillers syn også gjenspeiles i de forebyggende tiltakene for barn i risikoso- nen, og at man også bør ha mangfoldsrådgivere i barne- skolen.

Svar:

Regjeringen har de siste årene styrket mangfoldsrådgiver- ordningen med ti nye stillinger, jf. Prop. 1 S (2023-2024) og Prop. 1 S (2024-2025). Mangfoldsrådgivere er én av flere hjelpetjenester for barn og unge som blir utsatt for nega- tiv sosial kontroll og æresmotivert vold, eller som står i fare for å bli utsatt for dette. Det jobbes også kontinuerlig

for å heve kompetansen blant ansatte i ordinære tjenester som møter barn og unge, slik at negativ sosial kontroll og æresmotivert vold kan avdekkes på et tidlig tidspunkt og avverges. Dette gjelder blant annet ansatte i oppvekstsektoren, barnevernet og Nav.

Når det gjelder antallet mangfoldsrådgivere fremover, er dette et budsjettspørsmål. Jeg viser derfor til Prop. 1 S (2025-2026) som legges fram til høsten.

SPØRSMÅL NR. 2008**Innlevert 23. april 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 2. mai 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Hva er landbruksministerens overordnede vurderinger av hvordan et eventuelt norsk EU-medlemskap vil påvirke mulighetene til å føre en nasjonal landbrukspolitik?

BEGRUNNELSE:

Den norske landbruksmodellen bygger på følgende bærebjelker:

- Jordbruksforhandlinger og økonomisk støtte over statsbudsjettet.
- Tollvernet.
- Den samvirkebaserte markedsreguleringen.
- Eiendomslovgivningen.

Det er ønskelig at det gjøres rede for hvordan et eventuelt EU-medlemskap vil påvirke hver av disse bærebjelkene. Spesielt er det interessant med vurderinger knyttet til økonomisk støttenivå og tollvern.

Svar:

Regjeringen har gjort klart at det ikke er en aktuell problemstilling at Norge skal søke om EU-medlemskap. Arbeiderpartiets landsmøte vedtok også en uttalelse tidligere i vår at det ikke er tiden for en medlemskapsprosess nå. Det er derfor ikke grunnlag for å spekulere i innhold i en slik prosess.

SPØRSMÅL NR. 2009**Innlevert 23. april 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 5. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Når vil statsråden offentliggjøre KDI/POD si siste delutgreiinga for overføring av drifta av Utlendingsinternatet ved Trandum frå Politiet til Kriminalomsorga, og kan denne ventast innan to veker?

GRUNNGJEVING:

17. februar 2025 svara justis og beredskapsministeren til meg (Dok.15:1050 (2024-2025)), at Tilsynsrådet sin klage på avslag på innsyn i KDI/POD s tilleggsutgreiing skulle handsamast i mars, men eg kan ikkje sjå at klagesaka er omtala i protokollar frå statsråd. Det er eit viktig prinsipp at avgjerder frå departementet kan klagast. Manglande oversending av saker frå departementet til Regjeringa vil svekke effektiviteten i klageordninga. Eg viser til at saka gjeld krav om innsyn, og at den difor kunne førebuast og sendast over utan at det skulle ta svært lang tid.

Ved fleire høve, mellom anna i samband med igangsettinga av tilleggsutgreiinga, har departementet gitt signal som kan tyde på at det er planar om å gjere

substansielle endringar i internatdrifta ved Trandum, og ikkje berre endringar i regelverket. Oppfylginga av denne utgreiinga vil vere ei viktig avklaring om signala frå departementet samsvarer med ein reell vilje til å gjere nødvendige endringar ved drifta. Eg minner igjen om at det i den første utgreiinga frå direktorata vart gitt ei tydeleg tilråding om rask oppfylging. Når det gjeld dette temaet har eg elles merka meg avsnitt 38 i CPT s siste rapport nr.1680b37399, der det heiter:

“However, the transfer of responsibility from police to correctional services has been under discussion since 2022. This change in responsibility could ensure that the conflict of interest between the police investigating in the context of the immigration procedure and their duty to care for detained foreign officials be avoided. In this regard, the delegation met various police officers, who considered that their responsibilities as police officers conflicted to a certain degree with their role as carers and persons of confidence for the detained foreign nationals.³⁷ In the CPT’s view, staff responsible for the custody of immigration detainees should be in a different and separate service from law enforcement officials.”

Svar:

Saka om endringar i driftsansvaret for Utlendingsinternatet ved Trandum har prioritet i Justis- og beredskapsdepartementet. KDI og POD si tilleggsutgreiing og Tilsyns-

rådet si klage på innsyn er til vurdering i departementet. Departementet tar sikte på ei snarleg avklaring på klagesaka.

SPØRSMÅL NR. 2010

Innlevert 23. april 2025 av stortingsrepresentant Tina Bru

Besvart 5. mai 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Hva har den finansielle avkastningen vært på Meraker Brug hvert år siden statens kjøp, og hva har årlig avkastning vært på å plassere 2,63 milliarder kroner risikofritt i samme periode?

Svar:

Regjeringen er opptatt av at norske naturressurser skal komme felleskapet til gode. De brede lag av befolkningen i Norge skal ha tilgang til jakt og fiske. Dette er noen av de sentrale målene med kjøpet. Det er bra at disse naturområdene har blitt enda mer tilgjengelige for folk.

Statskog SF kjøpte 100 prosent av aksjene i AS Meraker Brug i slutten av 2022. Dette sikret at eiendommen på 1,2 mill. dekar med sine ressurser og sin historie, forblir på norske hender. Kjøpet skjedde etter en prosess der Statskog SF, sammen med rådgivere innen blant annet skog, finans og energi, hadde gjennomført en verdivurdering av aksjene. Verdivurderingen var basert på eksisterende inntektsstrømmer, priser på tømmer og energi m.m., samt utviklingsmuligheter på lang sikt. Denne verdivurderingen ble forelagt Landbruks- og matdepartementet, som i sin tur innhentet en uavhengig vurdering fra Pareto Securities. Pareto Securities mente at prisen var innenfor den rammen andre budgivere ville kunne verdsatt aksjen til.

Statskog SF har vært eier av AS Meraker Brug i to hele regnskapsår. Årsregnskapene for Statskog Meraker AS i 2023 og 2024, viser et årsresultat på 10,5 millioner kroner i 2023 og 13,5 millioner kroner i 2024. Statskog SF viser til at disse resultatene er i tråd med forventningene som ble lagt til grunn ved kjøpet. Den største endringen fra verdivurderingene gjort ved kjøpstidspunktet knytter seg til tømmerprisene, som har økt vesentlig fra 2022 til 2025. Om vi sammenligner oppnådde tømmerpriser i Meraker i 1. kvartal 2025 med prisene som lå til grunn i

2022, så representerer dette en økning på om lag 75 %. Dette igjen innebærer betydelige økte verdier i skogen.

Den totale avkastningen av aksjene vil ikke kunne beregnes med mindre eiendommen hadde blitt solgt, børsnotert eller ved annen reell verdsetting i markedet. Regjeringen har derimot et langsiktig perspektiv på eierskapet av Statskog SF, også av de grunner som er nevnt innledningsvis i svaret.

Når det gjelder avkastning på et risikofritt beløp av samme størrelse har jeg fått bistand fra Finansdepartementet som peker på at det kan være flere innganger for å fastsette avkastning på en relevant risikofri plassering. Legges det til grunn at Meraker Brug er en langsiktig investering, kan en naturlig risikofri rente å sammenligne med, være den langsiktige statsrenten på det tidspunktet investeringen ble gjort. Gjennomsnittlig tiårig statsobligasjonsrente i oktober 2022 var om lag 3,5 pst. En annen tilnærming kan være å se på avkastningen av en statsrente med én måneds løpetid i perioden etter kjøpet. Denne renten hadde en årlig avkastning på om lag 4 pst. i perioden 2023-2024.

SPØRSMÅL NR. 2011**Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 2. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Bingo er en viktig inntektskilde for grasrota i norsk frivillighet. Det er bred støtte til innføring av registrerte spillere og nasjonale tapsgrenser pr. spiller pr. måned for bingo på linje med Norsk Tipping og Rikstoto. Innstramninger skal være faglig begrunnet, blant annet av hensyn til aktørene i markedet og formålmottakerne.

Ut fra utviklingen i økonomien i norsk bingobransje med sterk nedgang i antall bingohaller, ikke minst i distriktene, vil statsråden ta en ny vurdering av tapsgrensene for bingo som gjelder fra 1.9.2025?

BEGRUNNELSE:

Det er bred enighet om at forsvarlighet skal ligge til grunn for spillpolitikken i Norge. Det er gledelig at utviklingen har gått i riktig retning når det gjelder antall personer med spillproblemer, og enerettsmodellen gir en god ramme om en ansvarlig spillpolitikk.

Samtidig må vi gi forutsigbarhet til aktørene i markedet, og til formålmottakerne i form av lag og organisasjoner som får viktige frie inntekter fra overskuddet fra spillvirksomheten. Felles lov om pengespill trådte i kraft 1. januar 2023 med nye restriksjoner, blant annet på bingo. Resultatet er at 25 % av bingohaller i Norge er lagt ned, en nedgang fra 237 til 187 bingohaller. Regjeringen har i tillegg vedtatt ny forskrift for bingo, og tapsgrenser som bransjen og ideelle aktører har advart mot, vil gjelde fra 1. september i år. Dette vil særlig ramme bingoer i distriktene hardt, noe som også vil gå utover lokal frivillighet i disse områdene.

Målet med innstramningene for bingo har vært ansvarlighet og ikke en sterk nedgang i antall bingohaller, herunder også nedgang i inntektene til lag og organisasjoner. Vi er derfor bekymret for at det faglige grunnlaget for så strenge tapsgrenser for bingo ikke er godt nok.

Ideelle organisasjoner henter viktige frie inntekter fra pengespill. Når disse inntektsmulighetene strammes inn, samtidig som andre inntektsmuligheter ikke øker tilsvarende, betyr det strammere rammer for frivillig sektor som ellers fremheves som viktig i den norske samfunnsmodellen.

Svar:

Som det vises til i spørsmålets begrunnelse er det ansvarlighet som ligger til grunn for spillpolitikken i Norge. Det er bakgrunnen for innføring av tapsgrenser på elekt-

ronisk bingospill i bingohaller, som trer i kraft 1. september i år. Tapsgrenser er det viktigste ansvarlighetstiltaket i pengespillpolitikken, og bingospill har hatt overrepresentasjon av problemspillere gjennom alle befolkningsundersøkelsene Universitetet i Bergen har gjennomført om pengespill siden 2013.

Jeg er innforstått med at innføring av tapsgrenser vil føre til et visst inntektsbortfall for bingobransjen og følgelig også reduserte overføringer til formålmottakerne. Dette inntektsbortfallet skyldes imidlertid at enkeltpersoner ikke lengre kan tape mer enn 4 400 kr per måned. For mange spillere er 4 400 kr i seg selv et betydelig beløp, og jeg mener det vil være uansvarlig å åpne for at de skal kunne tape enda mere enn dette. Tapsgrensene trer som nevnt først i kraft 1. september i år, og det er derfor uansett ikke aktuelt å gjøre noen ny vurdering av disse nå.

SPØRSMÅL NR. 2012**Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 2. mai 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Mener statsråden at prosessen rundt nytt honorarsystem for frilanstolker fremmer godt partssamarbeid når departementet vedtar en ordning og deretter inviterer den andre parten til «en slags høringsrunde» uten at de har fått kjennskap til innholdet i det nye systemet, samtidig som at tolkene må sende innspill på sine lønnsvilkår fremover uten å kjenne til arbeidsvilkårene, og vil statsråden gjøre nødvendige endringer i det nye systemet etter innspill fra fagforeningene i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Frilanstolker som tar oppdrag for Nav får fastsatt sine honorarsatser etter lønnstrinn 29 i statens tariffavtale mellom staten og LO/YS. Lønnstrinn 29 har fra 2014 til 2024 økt med 20,4 prosent. Mens lønnsveksten for statsansatte har vært ca. 40,5 prosent i samme periode. Konsumprisindeksen har i denne perioden økt med 36,5 prosent. Frilanstolkene har derfor hatt en betydelig reallønnsnedgang siden 2014 og sakkett akterut sammenliknet med resten av staten.

Frilanstolkenes organisasjoner har nå blitt informert av Nav om at Arbeids- og Inkluderingsdepartementet har vedtatt et nytt honorarsystem med nye satser. Tolkenes organisasjoner ble nylig invitert til et møte uten at de på forhånd fikk vite noe om innholdet i det nye systemet. Det ble heller ikke ført referat fra dette møtet. Tolkenes organisasjoner ble under møtet framlagt elementer fra det nye systemet og med beskjeden om at departementet har vedtatt den nye ordningen og det gjennomføres likevel «en slags høringsrunde».

Det jobbes også for tiden med å konkurranseutsette hele tolketjenesten. Innholdet i denne konkurransen er fortsatt ikke kjent for tolkenes organisasjoner. Tolkene må derfor nå sende innspill på lønnsvilkårene uten at de kjenner til arbeidsvilkårene.

Svar:

Tolketjenester til personer som er døve, hørselshemmede og døvblinde blir gitt både av fast tilsatte i Arbeids- og velferdsetaten og av frilanstolker.

Når frilanstolker benyttes, har etaten kjøpt tolketjenestene direkte fra frilanstolkene. Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) har kommet til at dette utgjør ulovlige direkteanskaffelser (sak 2023/1099). Arbeids- og velferdsetaten må derfor legge om modellen for anskaf-

felse av tolketjenester, for å sørge for at disse anskaffes i tråd med lov om offentlige anskaffelser. Arbeids- og velferdsetaten vil på bakgrunn av en kunngjort konkurranse inngå rammeavtale med en eller flere formidlingsleverandører av tolketjenester. Frilanstolkene vil inngå avtaler med disse leverandørene, og ikke direkte med etaten.

I forbindelse med omleggingen av modellen for anskaffelse av tolketjenester, har Arbeids- og inkluderingsdepartementet fastsatt nye satser for honorering av tolketjenester. Utarbeidelsen av det nye systemet har skjedd i samarbeid med Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst meg om at direktoratet og Nav hjelpemidler og tilrettelegging hadde et møte 31. mars med de fire organisasjonene som representerer frilanstolkene, der det nye systemet ble presentert. Direktoratet vurderte å sende ut informasjon om systemet i forkant, men falt ned på at det sikret en bedre informasjons-prosess om direktoratet fikk anledning til å forklare systemet grundig samtidig som det ble presentert for første gang. Informasjon om dette ble gitt i invitasjonen til møtet.

På møtet ble systemet presentert muntlig og visuelt. Presentasjonen ble sendt ut til organisasjonene i etterkant av møtet. Direktoratet vurderte at det ikke var behov for ytterligere informasjon eller referat fra møtet.

Organisasjonene har fått frist til 2. mai for å gi skriftlige tilbakemeldinger til direktoratet om systemet som ble presentert. Dersom departementet vurderer at tilbakemeldingene gir grunn til å endre systemet, vil vi gjøre nødvendige endringer.

SPØRSMÅL NR. 2013**Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 28. april 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kvifor har ein valt å sjå vekk frå omforeina råd frå næringa og Stortingets føringar i denne saka?

GRUNNGJEVING:

Våren 2024 vedtok Stortinget med stort fleirtal «Kvote-meldinga». Det vart gjort eit godt arbeid i Stortinget med å samle eit breidt fleirtal for viktige punkt i denne meldinga slik at føringane derifrå kunne stå seg over tid, og være med på å skape etterspurd stabilitet i politiske rammevilkår. Ikkje minst gjaldt dette reglar for langsiktig fordeling av kvoteandelar av ulike fiskeslag mellom flåtegruppene. Ei felles forståing om fordeling av ubrukte kvoter av land vi har fiskeriattaler med var forløysande for eit etter måten breitt kompromiss.

Sitat frå komiteinnstillinga:

- Partiene anerkjenner at fiske i andre lands soner er en viktig del av havfiskeflåtens aktivitet. I år der det er ubrukt tredjelandskvote til fordeling til nasjonal kvote, er det naturlig at dette kvantumet prioriteres disse berørte flåtegruppene.

Departementet har for ei tid attende fordelt ubenyttta tredjelandskvotar av Norsk arktisk torsk, hyse og sei til norske fartygrupper. Sjøl om kvantumet i år er lite, registrer eg at ein monaleg grad har lagt den nye ordinære fordelinga til grunn og dermed i mindre grad har fulgt opp det Stortinget har sagt om saka. Ein har dermed også ikkje teke til fylgje det rådet Norges Fiskarlag har kome med i saka.

I lys av kor viktig stabilitet er for næringa, bekymrar det meg at ein så viktig premiss for eit breidt kompromiss blir skuva på til negativ verknad for dei flåtegruppene som i utgangspunktet har teke brorparten av kvotenedgangen, også som fylgje av omfordeling av kvoteandelar. Om dette held fram, destabiliserar dette den nødvendige trua på stabile statlege rammevilkår, og i dette tilfelle også Stortingets plass i styringsbiletet.

Svar:

I Stortingets behandling av Meld. St. 7 (2023-2024) Folk, fisk og fellesskap vart det i vedtak 596 (2023-2024) bestemt:

«Stortinget ber regjeringen prioritere berørte flåtegrupper i henhold til avtalen av 19.04.2024 mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig

Folkeparti i år der det er ubrukt tredjelandskvote som tilbakeføres til nasjonal kvote.»

I avtalen av 19.04.2024 står det:

«Partiene anerkjenner at fiske i andre lands soner er en viktig del av havfiskeflåtens aktivitet. I år der det er ubrukt tredjelandskvote til fordeling til nasjonal kvote, er det naturlig at dette kvantumet prioriteres disse berørte flåtegruppene.»

Etter at fiskeriforhandlingane vart avslutta, stod det att 321 tonn torsk og 1 229 tonn hyse i Noregs økonomiske sone. Når desse skulle fordelast, valde eg å leggje vekt på Stortingets vedtak, og fordelte dei første 100 tonn av ubrukt tredjelandskvote av torsk til havfiskegruppene, og resten av kvantumet etter gjeldande fordelingsnøklar. Etter desse nøklane får havfiskegruppene om lag drygt ein tredel. I fordelinga av ubrukt tredjelandskvote av hyse, valde eg å fordele 773 tonn til trål og 227 tonn til konvensjonell hav, det vil seie til saman 1000 tonn til havfiskegruppene. Dei resterande 229 tonn ble fordelt til fartøy som fiskar i konvensjonell lukka gruppe over 11 meter.

Eg meiner denne fordelinga viser at eg har vektlagt Stortingets vedtak nummer 596 (2023-2024).

SPØRSMÅL NR. 2014**Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 29. april 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Gitt at det er mulig å utstyre KNM Roald Amundsen med et Wildcat-helikopter, hvorfor utstyres ikke samtlige Nansen-fregatter med tilsvarende helikopter?

BEGRUNNELSE:

Den norske fregatten KNM Roald Amundsen seiler nå mot Stillehavet med et britisk Wildcat-helikopter om bord. Dette i motsetning til Nansen-fregattene som forblir i norske farvann. Disse er ikke utstyrt med helikopter.

I NATOs årlige vurdering av norske kapasiteter, som fremkommer i Prop. 1 S (2024-2025), står det at fraværet av helikopter med anti-ubåt-kapasiteter på Nansen-fregattene "forverrer en kritisk mangel for alliansen".

Til tross for denne vurderingen har regjeringen slått fast at «det ikke er planlagt å anskaffe anti-ubåt helikoptre til bruk på dagens Nansen-klasse fregatter i løpet av far-

tøyenes resterende levetid». (Svar på budsjettspørsmål 809 fra Finanskomiteen/Hs fraksjon av 15.10.2024).

Svar:

Wildcat-helikopteret som er om bord på fregatten KNM Roald Amundsen er primært et anti-overflate helikopter med evne til å bære våpen til bruk mot overflatefartøy og droner. I tillegg bidrar helikopteret til å bygge situasjonsoversikt rundt fartøyet det opererer fra ved bruk av egne sensorer. Helikopteret er ikke utrustet til å fylle en anti-ubåt rolle på linje med det som er behovet på Fritjof Nansen-klassen fregatter.

Embarkeringen av Wildcat-helikopteret gir fregatten verdifull erfaring i å operere med organisk helikopter. Erfaringen vil være nyttig i overgangen til en fremtidig ny fregatt-klasse med helikopter utrustet for anti-ubåt krigføring. Tidspunktet for dette er ikke fastsatt, da valg av nytt fregatthelikopter må ses i sammenheng med valg av strategisk partner for fregattanskaffelsen.

SPØRSMÅL NR. 2015**Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 2. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Hvem er det som er ansvarlig for å kontrollere at turistfiskere forholder seg til tillatt mengde fisk både på land og sjø, og gjennomføres disse kontrollene i tilstrekkelig grad?

BEGRUNNELSE:

13. april var jeg så heldig å få være med på havet på yttersida av Sørvær. Vi skulle "drage" noen stamper line. Nydelig vær var det, et enormt bra fiske var det også. Det var effektiv levering når båtene kom på land. Det var ikke så mange båter som fisket, men de som fisket hadde gode fangster. samtidig var det utfordringer med de turistfiskere som skulle berge sine 18 kilo fisk, de la seg for å fiske der staurerene til yrkesfiskerne var. Jeg skjønner ikke hvorfor? Det

må jo ta maksimalt 20 minutter å få 5 fisker som fint burde dekke 18 kilosbehovet.

Konflikt mellom turistfiskere og yrkesfiskere er totalt uakseptabelt, respektløst og helt unødvendig.

Her må staten sørge for kontroll til havs og til lands. Alt av bruk fra fiskere er merket slik det skal være. Mens turistfiskere ikke har merkekrav på båtene, AiS eller noe annet som viser hvor de fisker burde være en selvfølge. Om en ødelegger line så er det jo en selvfølge at en sier ifra. Gjør en ikke det så bør en se på sporinga hvem som fisker. Kontroll og regler må det være og her må fiskerimyndighetene ta ansvar.

Fantastisk fint på havet var det og for et yrke det er å være fisker. Jeg er stolt av å være en del av dette landet som har slike enorme fiskeressurser rundt seg.

Svar:

Turistfisket har hatt vekst i flere år og bidrar til viktige arbeidsplasser og verdiskaping langs kysten. Vi må derfor legge til rette for at denne næringen kan holde fram innenfor bærekraftige rammer.

Turistfisket er i dag regulert gjennom redskapsbegrensninger og en utførselskvote som er satt til 18 kg fisk eller fiskeprodukt inntil to ganger per år. Det er kun tillatt å utføre fisk som er fisket i regi av en registrert turistfiskebedrift, og dette må kunne dokumenteres. Tolletaten er ansvarlig for å håndheve utførselsregelverket og fører kontroll på grenseovergangene.

En arbeidsgruppe i Fiskeridirektoratet leverte i fjor en rapport med forslag til hvordan turistfisket kan reguleres bedre framover. I rapporten gjennomgås blant annet relevant kunnskapsgrunnlag og dagens turistfiske i sjø i Norge, etterfulgt av en beskrivelse av hvordan turistfiske er regulert i andre sammenlignbare land. Tekniske systemer og utfordringer omtales også. Siste del av rapporten omhandler arbeidsgruppens konkrete forslag til tiltak og begrunnelse for disse. Arbeidsgruppen har vært tydelig om at det i dag mangler reguleringer, gode kontrollpunkter og verktøy for å kunne kontrollere turistfisket – ut over det å kontrollere utførselskvote ved grensepassering. En

innføring av arbeidsgruppens forslag til tiltak vil kunne sikre en mer bærekraftig utøvelse av turistfisket og gi grunnlag for et langt mer målrettet og effektivt kontrollarbeid.

Med utgangspunkt i arbeidsgruppens rapport ba jeg Fiskeridirektoratet om å raskt sende på høring forslag til tiltak som kan innføres med virkning allerede fra denne turistfiskesesongen.

Fiskeridirektoratet har gjennomført en høring som omfattet forslag om reduksjon i utførselskvoten fra 18 kg til 10 kg to ganger per år, at turistfiskere ikke skal kunne fryse ned fisk ut over sin utførselskvote og kun om denne er fisket i regi av en turistfiskebedrift, daglig fangstrapportering, forbedret utførselsdokumentasjon og ytterligere sanksjonsmuligheter. Fiskeridirektoratet har oppsummert høringen og kommet med sin tilrådning, og jeg vurderer nå hvilke av tiltakene som skal innføres.

Det som nå har vært på høring, er kun første etappe i å vurdere nye tiltak. Fiskeridirektoratet jobber med å følge opp de andre forslagene fra arbeidsgruppen. Flere av tiltakene krever mer utredning, og Fiskeridirektoratet vil derfor gjennomføre en ny høring med ytterligere tiltak for turistfiske senere i år.

SPØRSMÅL NR. 2016

Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 2. mai 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Ansatte i barnehager i Oslo varsler om at de bruker mye tid daglig på dokumentasjon, særlig via apper. Noe dokumentasjon kan være nødvendig for ansatte og foreldre, men flere ansatte vi har vært i kontakt med mener dagens nivå av tidsbruk og ressurser tar viktig tid fra kjerneoppgaver og kontakt med barna.

Mener regjeringen at det bør på plass nasjonale retningslinjer eller regler for å sikre at dokumentasjon ikke tar mye tid fra kjerneoppgavene i barnehagen og at tidsbruken ikke varierer stort fra kommune til kommune?

BEGRUNNELSE:

Avisa Oslo har nylig skrevet sak om en barnehagelærer som mener tidsbruken i dag på logging og dokumentasjon i appene ikke kan forsvares: <https://www.ao.no/>

[merve-kutluca-reagerer-pa-omfattende-bruk-av-appen-vigilo-i-barnehager/s/5-128-1031695](https://www.ao.no/merve-kutluca-reagerer-pa-omfattende-bruk-av-appen-vigilo-i-barnehager/s/5-128-1031695)

Barnehageansatte må i dag bruke appene til å loggføre alt fra dobesøk for barn, til å sende bilder til foreldre fra turer m.m. MDG har vært i kontakt med flere som frustrerer seg over dagens nivå og forventninger til dokumentasjon, og som mener det går utover evnen til å gjøre en god jobb for barna. Det er forståelig at foreldre har et informasjonsbehov, særlig ved tilvenning til barnehagen og om barnet har vært sykt nylig eller har andre utfordringer i barnehagen.

Men dagens praksis ved storstilt rapportering som også går utover tiden til de ansatte og deres evne til å gjøre sine kjerneoppgaver virker ikke alltid like hensiktsmessig. Barnehagene sliter allerede i dag med bemanning, og tidsbruk på oppgaver de ansatte mener er unødvendige i dagens skala bør sees på for å frigjøre ressurser til barnas

beste. Ansatte har også nevnt at de i praksis blir tvunget til å installere appene på egne mobiler som følge av manglende ressurser, og at dette gjør det mer utfordrende å skille mellom jobb og fritid. Derfor er det viktig at regjeringen avklarer om de mener det bør noen form for nasjonale retningslinjer eller regler på plass, eller om regjeringen mener at praksisen rundt tidsbruk for dokumentasjon og påkrevd appbruk for ansatte skal forvaltes lokalt fra kommune til kommune eller barnehage til barnehage.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at det er viktig at de ansatte bruker tiden sin på oppgaver de mener er nødvendige for at barna i barnehagen får det tilbudet de skal ha. Barnehagesektoren har utfordringer med å rekruttere både faste ansatte og vikarer, med å sikre tilstrekkelig pedagogisk bemanning og med høyt sykefravær. Situasjonen understreker viktigheten av at ansatte får bruke tiden til å gi barna et best mulig barnehagetilbud, og ikke må bruke tid på overdreven rapportering i apper eller på andre måter.

Et godt samarbeid mellom foreldre og barnehage er viktig, og god informasjon til foreldre eller foresatte er del av dette. Men foreldres ønske om informasjon om hva som skjer i løpet av barnehagedagen må balanseres opp mot barnas behov for at ansatte får være til stede for dem

i barnehagedagen. Barnehagene må ha et gjennomtenkt forhold til hva og hvor mye de dokumenterer. Rapportering på for eksempel antall bleieskift, dobesøk, sovetid eller daglige bilder fra barnehagedagen er noe barnehagene derfor må vurdere om er nødvendig og riktig bruk av tiden. Gode rammer for samarbeid mellom barnehagen og hjemmet innebærer også tydeligere avklaring av hvilken informasjon foreldre kan forvente. Jeg forventer at barnehagene organiserer arbeidet sitt slik at rapportering eller bruk av apper ikke går ut over tiden med barna. Dette må også barnehageeiere være opptatt av.

Det er opp til barnehageeier å vurdere hvordan informasjonsdelingen skal være hver enkelt barnehage, men jeg deler bekymringen for om økte forventninger til detaljert rapportering om barnas hverdag går utover viktigere oppgaver i barnehagen. Jeg vil derfor drøfte behovet for felles nasjonale råd eller retningslinjer om krav om informasjonsdeling med partene i barnehagesektoren på neste møte i Nasjonalt forum for barnehagekvalitet. Jeg understreker at det er barnehageeier som har ansvar for kvaliteten på barnehagetilbudet, det omfatter også å gjøre gode avveininger om bruk av apper eller andre krav til informasjonsdeling. Barnehageeier har også ansvar for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk, inkludert regelverket som gjelder barns rett til personvern.

SPØRSMÅL NR. 2017

Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 2. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Regjeringens forslag i Prop. 88 L vil indirekte innebære økte kostnader for den norske staten, all den tid operatører på norsk sokkel som er omfattet av petroleumsskatteloven, kan skrive av 78 % av sine utgifter fra virksomheten der.

Har regjeringen et estimat over hva dette vil koste for Norge, og hva det vil tilsvare opp mot gjennomsnittslønn for de utenlandske sjøfolk som etter lovforslaget nå vil få norsk lønn?

BEGRUNNELSE:

Jeg tar her utgangspunkt i en økonomisk sammenheng som ikke synes å være tilstrekkelig belyst i Prop. 88L.

Denne utvider rettigheter til norsk lønn for utenlandske sjøfolk på norsk sokkel vil medføre økte lønnskostnader for operatørene. En konsekvens av dette er at disse kostnadene kan gi skattemessige fradrag etter petroleumsskatteloven.

Med den særskilte skattesatsen på 78 % som gjelder for petroleumsvirksomhet på norsk sokkel, vil en betydelig andel av disse økte kostnadene i realiteten bli båret av den norske staten gjennom reduserte skatteinntekter. Dette utgjør en indirekte statsfinansiell konsekvens som fortjener å belyses.

En fullstendig konsekvensanalyse av lovforslaget bør derfor inkludere:

1. Et estimat over de samlede lønnsøkningene som følger av forslaget

2. Beregning av skattefradragene dette vil utløse
3. Den faktiske kostnaden for staten gjennom reduserte skatteinntekter
4. En sammenligning av denne kostnaden opp mot gjennomsnittlig lønnsøkning for de berørte utenlandske sjøfolkene

Dette vil gi et mer komplett bilde av de reelle økonomiske konsekvensene av lovendringen, både for statens finanser og for de berørte arbeidstakerne.

Svar:

I lovproposisjonen punkt 9 vises til at «rettighetshavere kan få økte kostnader ved bruk av tjenester forbundet med undersøkelse, utbygging og etablering, samt drift og avslutning». Det er lagt til grunn at det fortrinnsvis vil «bli økte kostnader i segmenter som i dag domineres av NIS- eller utenlandsregistrerte skip, hvor et flertall av de ansatte ikke har norsk lønnsnivå, herunder konstruksjonsskip og seismikkfartøy». Departementet har imidlertid også lagt til grunn at lønnsforskjellene er mindre enn de histo-

risk har vært på grunn av svakere norsk kronekurs, og at et krav om norsk lønn særlig for offiserstillinger vil ha liten betydning, gitt at lønnsnivået i Norge og internasjonalt er relativt likt.

Forslaget kan resultere i økte fradrag for petroleumsselskapene som kjøper inn skipsfartstjenester dersom disse tjenestene fordyres av økte lønnskostnader. I den grad Petoro er rettighetshaver, vil også Petoro måtte betale sin respektive andel av eventuelle økte kostnader. I så fall kan nettoinntekten fra Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) bli redusert.

Vi har ikke gjort separate beregninger på potensielle økte skattemessige fradrag til petroleumsselskapene, og hva dette «vil koste for Norge» i form av reduserte skatteinntekter, eller hva det vil tilsvare opp mot gjennomsnittslønnen for de utenlandske sjøfolkene som etter lovforslaget vil få norsk lønn. Jeg viser til at et slikt estimat som etterspørres under enhver omstendighet vil være forbundet med stor usikkerhet, og i liten grad bidra til å opplyse saken ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 2018

Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 2. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Har statsråden oversikt over de ikke-pasientrelaterte årsakene til strykninger av operasjoner, altså hva konkret skyldes tre av fire strykninger av operasjoner; hvilke årsaker utenfor pasientens kontroll oppgis, hvor hyppig inntrer de ulike årsakene i de ulike helseregionene, og hva koster dette?

BEGRUNNELSE:

Ifølge nrk.no er en av fire strykninger av operasjoner ved norske sykehus i 2024 (operasjon avlyst etter kl. 16.00 dagen før) pasientrelaterte, dvs. at pasienten avlyser, ikke er forberedt, ikke møter eller andre pasientrelaterte årsaker.

Tre av fire strykninger skyldes årsaker utenfor pasientens kontroll.

I Finnmark erfarer mange at operasjoner må avlyses på kort varsel på grunn av stengte fjelloverganger, stengte flyplasser eller andre værforhold, og mange erfar-

er at behandling avlyses på kort varsel på grunn av manglende personell.

Svar:

Helsedirektoratet har satt en målsetting om under 5 % strykninger, jf. nasjonal kvalitetsindikator «Strykninger av planlagte operasjoner»: [Utsettelse av planlagte operasjoner - Helsedirektoratet](#).

For å svare på representantens spørsmål har jeg bedt om innspill fra de regionale helseforetakene. På grunn av tiden til rådighet har det ikke vært mulig å svare på representantens spørsmål om kostnader. Informasjonen fra de regionale helseforetak er gjengitt nedenfor.

Helse Sør-Øst RHF

I tabellen nedenfor følger oversikt over antall ikke pasientrelaterte strykninger til operasjoner i regionen. Det vil kreve et større kartleggingsarbeid å kunne svare

mer detaljert på dette spørsmålet. Det forutsettes at hel-

seforetakene utnytter ledig kapasitet og ressurser på en effektivt og best mulig måte.

Årsak	Antall strykninger	Andel
Pasient avbestilt, ikke møtt, syk, død	3 851	32 %
Manglende utredning, forberedelse og indikasjon	2 978	25 %
Manglende kapasitet	1 857	16 %
Fortrengt av ø-hjelp	1 642	14 %
Personellmangel	1 291	11 %
Allerede behandlet	221	2 %
Feilregistrert	11	0 %
Totalsum	11 851	

Helse Vest RHF

Helse Vest RHF har data om strykninger fra operasjonsprogrammet fra våre fire egne helseforetak, samt for Haraldsplass diakonale sykehus og svaret vil basere seg på det.

Det ble i 2024 utført 57 897 operasjoner i våre sykehus, i tillegg ble 4 622 operasjoner strøket etter kl. 16 dagen før (nasjonal definisjon av strykning). Andel strykninger i vår region utgjorde dermed 7,4 %. Ved vurdering av tallene er det viktig å ha i mente at alle operasjoner som var planlagt utført regnes med i tallene, selv om man senere har besluttet at operasjon likevel ikke bør utføres.

Blant strykninger som fyller de nasjonale definisjoner av strykninger er årsakene til strykning som oppgis i våre sykehus følgende:

- Mangler operasjonssykepleier, operatør eller anestesisykepleier – 15,6%
- Ikke funnet indikasjon for operasjon ved revurdering av pasient – 14,5%
- Pasienten er ikke i medisinsk stand til å bli operert– 13,0%
- ØH-operasjoner måtte prioriteres – 13,0%
- Prosedyrer har tatt lenger tid enn planlagt – 10,2%
- Pasienten er ikke ferdig utredet – 4,5%
- Akutt oppstått annen sykdom hos pasienten som medfører utsettelse – 3,7%
- Årsaker som var pasient-bestemt:
 - o Pasienten har ønsket utsettelse – 5,7%
 - o Pasienten har ikke møtt til operasjon – 5,7%
 - o Pasienten vil ikke opereres – 4,9%
- Andre årsaker – 9,2%

For operasjoner som ble strøket før kl 16 dagen før operasjonen var planlagt (20.904 operasjoner i 2024) var følgende årsaker til strykning de vanligste:

- Årsaker som var pasient-bestemt
 - o Pasienten ønsket utsettelse – 25,1%
 - o Pasienten vil ikke opereres – 13,6%
 - o Pasienten har ikke møtt – 1,7%
- Pasienten var ikke i medisinsk stand til å opereres – 10,9%
- Ikke funnet indikasjon for operasjon ved revurdering – 8,5%
- Mangler operatør, operasjonssykepleier eller anestesisykepleier – 6,3%
- ØH-operasjoner måtte prioriteres – 5,1%
- Operert på annet sykehus – 5,0%
- Annen operasjon prioriteres – 3,9%
- Pasienten er ikke ferdig utredet – 3,7%
- Fremskyndet operasjon (pasienten altså operert før planlagt tid) – 2,8%
- Akutt oppstått annen sykdom hos pasienten – 2,7%
- Prosedyrer har tatt lenger tid enn planlagt – 2,0%
- Andre årsaker – 8,8%

Det er i Helse Vest ikke registrert avlyste operasjoner relatert til stengte flyplasser eller ekstremvær. Som det beskrives i tallene ovenfor er pasientbestemte årsaker til strykning langt vanligere for operasjoner som ble strøket før kl 16 dagen før operasjon enn ved strykninger siste døgnet før operasjon.

Helse Vest RHF har dialog med våre helseforetak om hvordan operasjonskapasiteten kan økes. Reduksjon i andel strykninger, spesielt i henhold til nasjonal definisjon, er en viktig del av dette arbeidet. Alle våre enheter har god oversikt over hvilke årsaker til strykning som er vanligst i sine enheter og kan slik målrettet arbeide med å redusere andel strykninger.

Det har ikke vært mulig på den korte tiden som var stilt til rådighet å kostnadsberegne dette da det vil være et

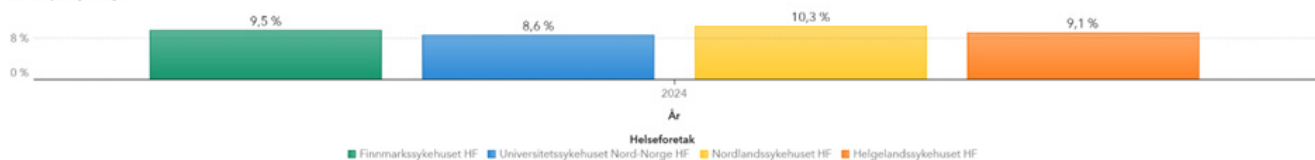
svært komplisert regnestykke, blant annet på grunn av at man ved ulike årsaker til strykning vil ha mulighet til at operasjonsteamet gjør andre oppgaver.

Helse Midt-Norge RHF

I Helse Midt-Norge ligger strykprosenten hos våre helseforetak på mellom 5,7 og 7,5 prosent. Hva som er innenfor pasientens kontroll, er ikke alltid mulig å si. I Midt-Norge er stengte veier og manglende flyavgang mindre forekommende enn i nord. Når årsaken er at pasienten har tatt medikament som skulle vært nullet, kan dette være at helsepersonell ikke har gitt god nok informasjon, eller at pasienten ikke har fulgt beskjeden som er gitt. Det er i tillegg stor variasjon mellom ulike fagområder hvor stor andel som er pasientrelaterte strykninger.

Årsaker (i prosent av totalt antall strykninger):

Andel operasjonsstryk etter år gruppert etter Helseforetak
Andel operasjonsstryk

Tall for 2025 viser tilnærmet samme tendens med total andel strykninger på 10%; henholdsvis 11,7% ved Finnmarkssykehuset, 9,5% ved UNN, 10,3% ved Nordlandssykehuset og 9,5% ved Helgelandssykehuset.

Flest strykninger er det innen fagområdene ortopedisk kirurgi (inkludert revmakirurgi),

gastroenterologisk kirurgi, urologi, kvinnesykdommer og elektiv fødselshjelp og øre-nese-hals sykdommer.

Årsaker til strykninger er delt i flere kategorier, der de tre viktigste er:

- Årsaker hos pasient
- Sykehusutsatt – ikke kliniske årsaker
- Sykehusutsatt – kliniske årsaker

- Mangel på ressurser/personell 11-22%
- Fortrengt av ø-hjelp 6-24%
- Tatt medikament som skulle vært nullet 15%
- Annen sykdom hos pasient 15-20%
- Manglende indikasjon 12-24%
- Tidsforlengelse første operasjon 9-33 %
- Pasient ikke møtt eller trekker seg 4-29%

Helse Nord RHF

I Helse Nord var andelen strykninger av operasjoner i 2024 på totalt 9,3%, 2516 pasienter.

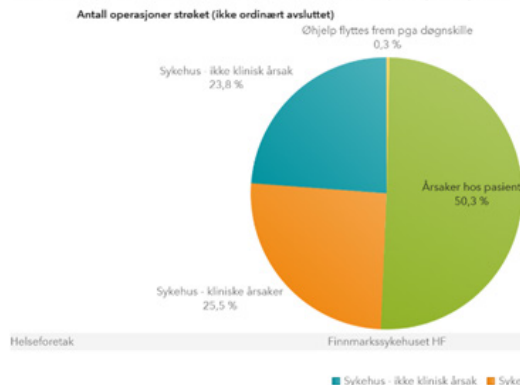
Det var forholdsvis liten variasjon mellom helseforetakene.

Av alle som ble strøket i 2024 var 33% utsatt pga. årsaker hos pasienten, 46% sykehusutsatt pga. ikke klinisk årsak, 21% sykehusutsatt pga. klinisk årsak.

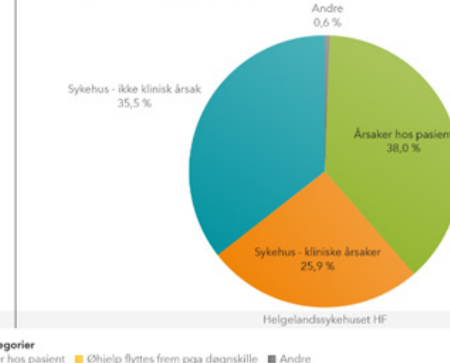
Hittil i 2025 er fordelingen 32% utsatt pga. årsaker hos pasienten, 49% sykehusutsatt pga. ikke klinisk årsak, 18% sykehusutsatt pga. klinisk årsak.

Fordeling mellom årsakskategoriene er noe ulik i helseforetakene i Helse Nord i 2024, der Finnmarkssykehuset har en høyere andel pasientrelaterte strykninger enn de øvrige. Finnmarkssykehuset ligger høyere også når vi ser på gjennomsnittet for perioden 2021-2024, med 42% pasientrelaterte strykninger.

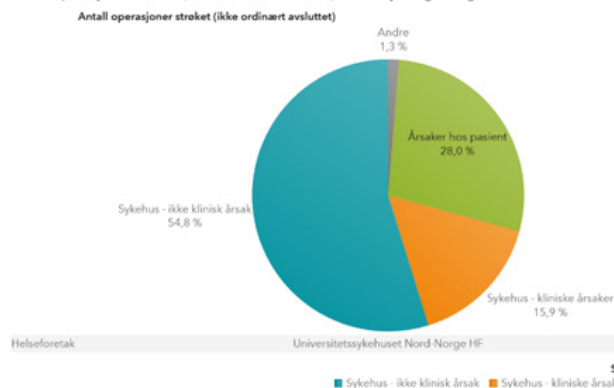
Antall operasjoner strøket (ikke ordinært avsluttet) etter Strykningskategorier

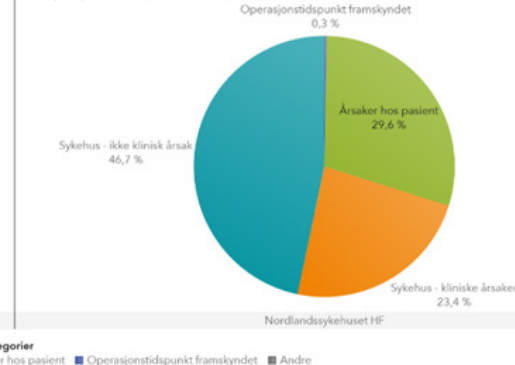
Antall operasjoner strøket (ikke ordinært avsluttet)

Antall operasjoner strøket (ikke ordinært avsluttet) etter Strykningskategorier

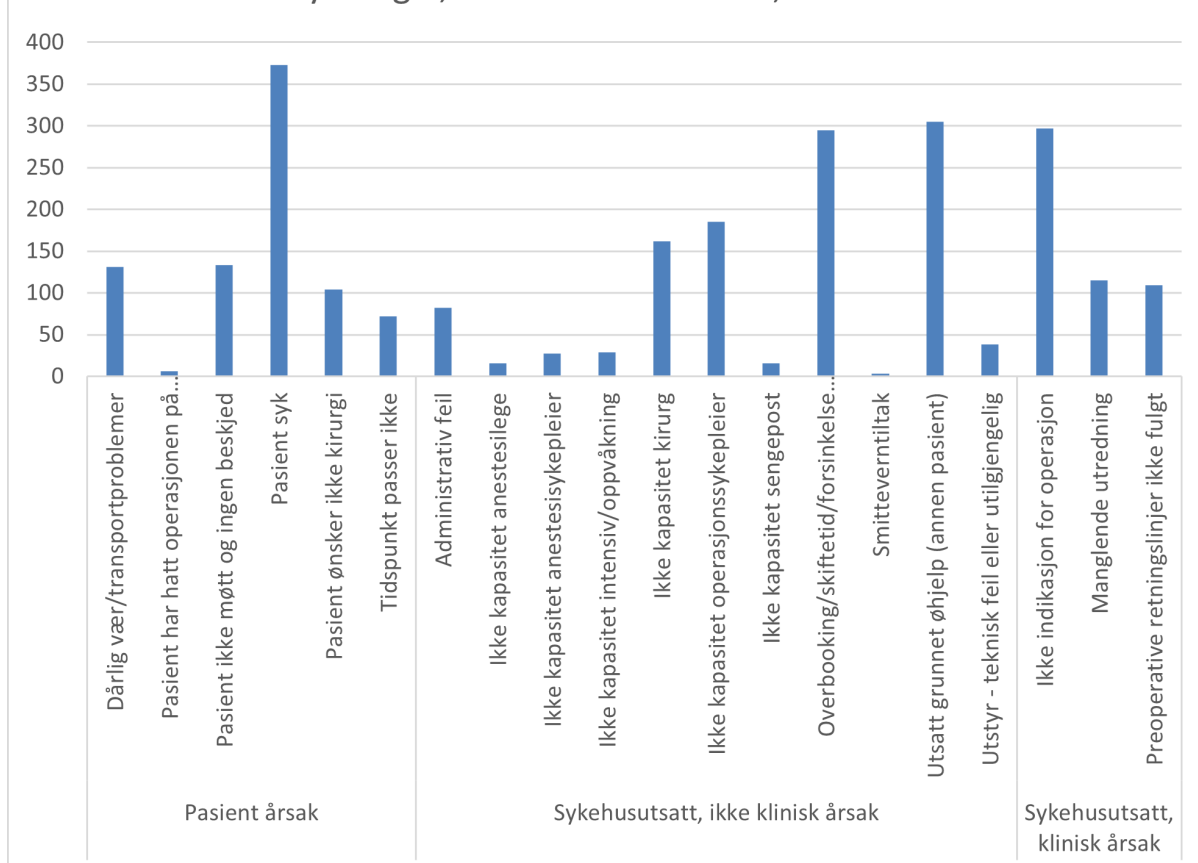
Antall operasjoner strøket (ikke ordinært avsluttet)

Mer detaljert fordeling av årsaker innen de ulike kategoriene, Helse Nord 2024:

- Årsaker hos pasient, totalt 819 pasienter
 - o Tidspunkt passer ikke (9%)
 - o Pasient ønsker ikke kirurgi (13%)
 - o Pasient syk (46%)
 - o Pasient ikke møtt og ingen beskjed (16%)
 - o Pasient har hatt operasjon på annet sykehus (1%)
 - o Dårlig vær, transportproblemer (16%)
- Sykehusutsatt – ikke kliniske årsaker, totalt 1158 pasienter
 - o Utstyr – teknisk feil eller utilgjengelig (3%)
 - o Utsatt grunnet øyeblikkelig hjelp for annen pasient (26%)
- Sykehusutsatt – kliniske årsaker, totalt 521 pasienter
 - o Smitteverntiltak (0%)
 - o Overbooking/skiftetid/forsinkelse annen elektiv operasjon (25%)
 - o Ikke kapasitet sengepost (1%)
 - o Ikke kapasitet operasjonssykepleier (16%)
 - o Ikke kapasitet kirurg (14%)
 - o Ikke kapasitet intensiv/oppvåkning (3%)
 - o Ikke kapasitet anestesisykepleier (2%)
 - o Ikke kapasitet anestesilege (1%)
 - o Administrativ feil (7%)

Antall strykninger, fordelt etter årsaker, Helse Nord 2024

Helse Nord RHF har ikke gjort kostnadsberegninger i senere tid. UNN gjorde en beregning i 2019 (strykesak 7/2019) der de beregnet sammedags-strykninger til å ha en kostnad pr. strykning fra 3033 kr til 4222 kr. Justert for deflator for 2019 til og med 2025 er tallene mellom 3900 og 5400 kr. Reisekostnad, ekstra liggedøgn, forbruksmateriell med mer var ikke inkludert i beregningene, og heller ikke tapte inntekter.

Kostnader

Helse-Midt-Norge RHF har satt opp en oversikt over hvilke faktorer som påvirkes når det gjelder kostnader ved strykning. Dette gjengis nedenfor.

Strykprosent avhenger av hvor mye aktivitet som er planlagt og gir derfor ikke hele bildet over hvor mye tid operasjonsteamet står ubrukt. Lavere strykprosent oppnås dersom man planlegger med større hull til ø-hjelp, men det fører imidlertid til færre gjennomførte operasjoner totalt sett. Det er i tillegg vesentlig å stryke pasienter som har forhold som har endret seg siden forrige kontakt med sykehuset, eller har forhold som ikke er oppdaget på forhånd. Det er imidlertid viktig å påpeke at flere av punktene under som regel ikke blir gjeldende da operasjonsstuen ikke står tomme ved en strykning, og det ved andre tilfeller ikke er indikasjon for operasjon.

Det er dessverre ikke mulig å oppgi konkrete tall for å synliggjøre kostnaden. Punkter en må ta med inn i vurderingen er:

Sykehusets direkte kostnader

- Tapte inntekt (ISF/DRG-refusjon)
- Lønn til personell (operasjonsteam, anestesi m.m)
- Ubenyttet stuetid/lokaler
- Åpnet forbruksmateriell som ikke kan gjenbrukes

Indirekte driftskostnader

- Administrasjon (replanlegging av operasjonsprogram, ny innkalling)
- Merarbeid for klinikere, støttepersonell (nye bilder og ny vurdering)
- Økte ventetider

Pasientrelaterte kostnader

- Tapte arbeidsfortjeneste og forlenget sykemelding
- Reise-/oppholdsutgifter
- Forsinket behandling kan gi forverring av helsetilstand

Andre konsekvenser

- Lavere produktivitet
- Psykologisk belastning for både ansatte og pasienter
- Redusert tillit og pasienttilfredshet

Det er en viktig problemstilling representanten tar opp. Strykning av operasjoner påvirker både pasienten som skal opereres, og har konsekvenser for pasientene som venter på operasjon og sykehuset – spesielt med tanke på ressursbruk.

SPØRSMÅL NR. 2019

Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 5. mai 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

I Norsk rødliste for arter ble statusen for villaks oppjustert til nær truet i 2021. Dette er alvorlig for en art Norge har et spesielt ansvar for. Derfor var det gledelig at det var enighet i Energi- og miljøkomiteen den gang om at bygging og restaurering av laksetrappene i Beiarelva måtte raskt i gang. Prosjektet ble dessverre prosjektert før den store kostnadsøkningen på grunn av verdenssituasjonen, og underprosjekter.

Kan statsråden sørge for at den klare intensjonen om å ferdigstille laksetrappene i Beiarelva følges opp?

BEGRUNNELSE:

Beiarelva er et nasjonalt laksevassdrag som munner ut i en nasjonal laksefjord. Elva har vært infisert av gyrosmitte. Fungerende laksetrapp er en forutsetning for å få best mulig effekt av de etablerte nasjonale laksevassdragene. I Beiarelva som er en av Norges beste lakseelver vil planlagt og påbegynte laksetrapp åpne store arealer oppstrøms for villaksen – fire nye lakseførende mil i Beiarelva – samtidig som oppdrettslaks og pukkellaks kan hindres tilgang. Tiltakene er bra for villaksen, for folk og lokalsamfunn, og for næringslivet i distriktet – vinn-vinn-vinn.

Svar:

Norconsult AS ble engasjert av Beiarelva SA i 2021 for utarbeidelse av forprosjekt med tilhørende kostnadsoverslag for reetablering av laksetrappene i Beiarelva. Med bakgrunn i rapporten fra Norconsult søkte Beiarelva SA til Miljødirektoratet om 27,7 mill. kroner via tilskuddsordningen for fisketiltak i 2022. Søknaden ble avslått på grunnlag av at den omsøkte summen oversteg de tilgjengelige midlene på tilskuddsposten. Prosjektet ble imidlertid prioritert av Stortinget i revidert nasjonalbudsjett (RNB) i 2022 der det ble vedtatt statlige bevilgninger og tilsagnsfullmakter på totalt 24,5 mill. kroner. Sammen med ca. 13 mill. kroner fra andre bidragsytere var trappene da fullfinansiert.

Departementet er kjent med at Beiarelva SA våren 2024 besluttet å fryse arbeidet med laksetrappene med umiddelbar virkning. Slik departementet forstår det var årsaken den finansielle situasjonen med økte priser, avslag på full moms-refusjon mv. Beiarelva SA uttalte at de ønsket å gjenoppta prosjektet hvis og når ny fullfinansiering etter kostnadsøkningene er sikret.

I en søknad til Miljødirektoratet i august 2024 opplyste Beiarelva SA om at det er behov for ytterligere 38,2 mill. kroner for å kunne ferdigstille fisketrappeprojektet i Beiarn. Miljødirektoratets tilskuddsmidler til fisketiltak for inneværende år var på det tidspunktet allerede fordelt og søknaden ble avslått. Direktoratet informerte samtidig om at det kunne søkes om tilskudd til fisketiltak i 2025 med søknadsfrist 15. januar 2025. Beiarelva søkte ikke på denne ordningen.

Beiarelva SA har til sammen et behov for over 62 mill. kroner i tilskudd fra staten for å ferdigstille prosjek-

tet. Til sammenlikning har tilskuddsordningen for vannmiljøtiltak, kalking og anadrome laksefisk under kap. 1420 post 80 en total budsjetttramme på 40,7 mill. kroner i 2025 (ekskl. 25 mill. kroner fra Stortingets budsjettforlik øremerket restaurering for Oslofjorden).

Som representanten skriver, er Beiarelva et nasjonalt laksevassdrag med stor verdi. Med fungerende laksetrapp vil et større gyteområde bli tilgjengelig for laksen i elva. Om laksetrappene skal fullfinansieres eller ikke er samtidig et spørsmål som må besvares gjennom ordinære budsjettprosesser. Det er mange andre prosjekter i Norge som har bedre forhold mellom kostnader og nytte og som kan hjelpe flere laksebestander sammenliknet med laksetrappene i Beiarelva. Jeg vil også peke på at Statsforvalteren i Nordland i en oversendelse til Miljødirektoratet fra 2022 problematiserer gyteforholdene oppstrøms laksetrappene, og at nytteverdien av trappene derfor er usikker. Statsforvalterne anbefalte at det gjennomføres ytterligere undersøkelser av gyteområdene oppstrøms Høgforsen før det eventuelt brukes nye store midler på restaurering av fisketrappene.

Bakgrunnen for anbefalingen fra Statsforvalteren er en rapport fra NTNU om registrerte tettheter av ungfisk av laks og ørret ovenfor Høgforsen i Beiarelva i 2022. I rapporten påpekes det at en ikke kan konkludere med om de lave tetthetene av ungfisk på gyteplasser ovenfor laksetrappa skyldes at fisken – som har blitt flyttet manuelt – ikke har funnet veien til plassene eller om det skyldes en mangel på gyte- og/eller oppvekstområder i seg selv. Hvis sistnevnte stemmer, kan det vise seg at laksetrappa vil få mindre effekt for fisken enn tidligere antatt pga. mangel på godt gytehabitat.

SPØRSMÅL NR. 2020

Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 5. mai 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Ber statsråden om å be Statkraft om å offentliggjøre de største bonusutbetalingene som ble gjort i 2022, og kan statsråden avkrefte at det er blitt opptjent bonuser til enkeltpersoner på over 100 millioner kroner dette året?

BEGRUNNELSE:

Som sterk forsvarer av offentlig eierskap mener jeg det er viktig med åpenhet om pengebruk i offentlig eide selskaper.

Svar:

Statkraft er Norges klart største kraftprodusent og har også en betydelig kraftproduksjon utenfor Norge. I tillegg til

egen kraftproduksjon har Statkraft i en årrekke også hatt en omfattende virksomhet knyttet til energihandel, særlig kraft. Dette spenner fra handel i standardiserte kontrakter som er notert på energibørser til skreddersydde avtaler direkte med kraftbrukere og kraftprodusenter. Denne virksomheten, «trading og origination», bidrar med betydelig inntjening for selskapet – i perioden 2018 til 2023 var samlet nettoresultat på 22 mrd. kroner. Trading og origination-virksomheten er ikke knyttet til Statkrafts egen produksjon. Bonusordningene som representanten trolig sikter til, påvirker derfor ikke selskapets kostnader til forvaltning av norsk vannkraft.

Handelsvirksomheten bidrar til effektive og likvide energimarkeder, og legger blant annet til rette for at industribedrifter og kraftprodusenter kan få mer forutsigbare energipriser som grunnlag for sine investeringer.

Innenfor krafthandel er Statkrafts konkurrenter ikke bare andre energiselskaper, men også investeringsbanker og selvstendige handelsselskaper. For å lykkes på dette området er det avgjørende å kunne tiltrekke seg ekspertkompetanse. Det krever at selskapet kan tilby konkurransedyktige vilkår. Resultatavhengig lønn er standard i denne delen av bransjen, og dette kan gi høye bonuser i år med gode resultater, og på nivåer som i en allmenn sammenheng vil kunne fremstå som meget høye.

Det er ikke tvil om at enkeltpersoner i Statkraft fikk svært høye bonusopptjeninger i 2022. Statkraft har også gitt uttrykk for at den gamle ordningen ga urimelige ut-

slag og at kritikken mot ordningen har vært berettiget. Ordningen ble endret for mer enn to år siden.

Som eier er vi opptatt av at selskapene utviser åpenhet om vesentlige forhold knyttet til selskapets drift. Det er imidlertid styret som må vurdere hvilken åpenhet selskapet kan utvise om sine ordninger, og her kan det være mange hensyn å ta, eksempelvis hensynet til selskapets konkurranseevne og lovkrav i de markedene selskapet opererer i.

Statkraft viser til at for ansatte innenfor trading og origination offentliggjøres ikke tall for enkeltpersoner. I flere av de landene der selskapet har handelsvirksomhet gjør personvernregelverket at selskapet ikke kan offentliggjøre informasjon som kan knyttes til enkeltansatte ut over det som følger av lovgitte krav til selskapsrapportering. Gitt de lovkravene som var gjeldende knyttet til opptjeningen i 2022, viser selskapet til at de ikke kan offentliggjøre tall for enkeltpersoner innenfor trading og origination i 2022.

Som en konsekvens av utilsiktet høye bonuser foretok selskapet sommeren 2024 en grundig gjennomgang og konkluderte med at det var behov for økt transparens. I kombinasjon med endringer av lovkrav gjør dette at selskapet fra og med årsrapporten for 2024 vil oppgi høyeste utbetaling i Norge (innenfor trading og origination) og for konsernet og gjennomsnittlig utbetaling for medarbeidere innenfor trading og origination utenfor Norge.

SPØRSMÅL NR. 2021

Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 5. mai 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Stortinget vedtok i 2024 at regjeringen skulle utrede potensialet for gjenbruk av elbilbatterier og økonomiske insentiver for at bedrifter eller husholdninger kan disse i bruk. Nylig rapporterte NRK om at elbilbatterier hoper seg opp i Spydeberg, og ikke håndteres på en forsvarlig og sirkulær måte. Det finnes trolig lignende eksempler andre steder i landet.

Hva har regjeringen gjort for å følge opp vedtaket fra 2024 så langt, og hvilke økonomiske insentiver vil regjeringen fremme for å sørge for økt gjenbruk av slike batterier?

Svar:

Som oppfølging av Stortingets vedtak, har Miljødirektoratet fått i oppdrag i supplerende tildelingsbrev for 2025 «å utrede potensialet og vurdere og eventuelt anbefale virkemidler for ombruk av elbilbatterier». Miljødirektoratet skal levere svar på oppdraget innen 31. desember 2025. Regjeringen vil basert på dette vurdere videre oppfølging av Stortingets vedtak.

Regjeringen har også satt ned en ekspertgruppe som vurderer virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter. Det er planlagt lansering av rapporten i uke 22. Regjeringen vil vurdere ekspertgruppens anbefalinger når rapporten foreligger.

SPØRSMÅL NR. 2022**Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 5. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Regjeringen foreslår i Prop. 88 L å innføre norsk lønn for alle som arbeider på skip på norsk sokkel. En tidligere juridisk vurdering har påpekt at det kan gjøre at nettolønnsordningen for norske sjøfolk ikke kan videreføres innen EØS-avtalen. Partene i arbeidslivet er klare på at ordningen er avgjørende for å ivareta konkurransekraften til norske sjøfolk og at et bortfall vil være dramatisk.

Har regjeringen avklart dette og kan den garantere at nettolønnsordningen ikke er truet av forslaget?

BEGRUNNELSE:

Prop. 88 L innebærer en vesentlig endring av regelverket for skip som opererer på norsk sokkel. Gjennom å kreve norske lønnsvilkår for samtlige arbeidstakere på disse fartøyene, reiser forslaget fundamentale spørsmål om konkurransesituasjonen for norske sjøfolk og norsk maritim næring.

En juridisk utredning fra advokatfirmaet BAHN vedlagt et høringssvar til det lignende lovforslaget fra 2022 påpeker at dette kan medføre at den eksisterende nettolønnsordningen for norske sjøfolk ikke lenger vil være forenlig med Norges forpliktelser under EØS-avtalen. Dette er ikke en triviell bekymring.

Nettolønnsordningen har siden innføringen vært helt sentral for å opprettholde norsk maritim kompetanse og sikre norske arbeidsplasser til sjøs. Sjømannsorganisasjonene har gjentatte ganger understreket at ordningen er avgjørende for å bevare konkurransekraften

i en internasjonalisert næring med sterk konkurranse fra lavkostland.

Et eventuelt bortfall av denne ordningen vil kunne få dramatiske konsekvenser for norske sjøfolk og maritim kompetanse i Norge. I ytterste konsekvens står vi i fare for å miste kritisk maritim kompetanse som har vært grunnleggende for utviklingen av vår maritime klynge og off-shore-virksomhet gjennom flere tiår.

Det er derfor av avgjørende betydning å få klarhet i hvorvidt regjeringen har vurdert denne problemstillingen grundig, og om statsråden kan forsikre at det foreliggende lovforslaget ikke vil true videreføringen av nettolønnsordningen for norske sjøfolk.

Svar:

Tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk er et viktig tiltak for å sikre rekruttering og opprettholde sysselsetting i maritim sektor. Jeg er glad for at det er høy aktivitet i maritim næring, og at om lag 14 000 sjøfolk er omfattet av ordningen. Ordningen har en overslagsbevilgning på 2 459 mill. kroner i 2025.

Tilskuddsordningen er godkjent av EFTAs overvåkingsorgan (ESA) frem til april 2026. Departementets vurdering er at lovforslaget ikke endrer ved lovligheten av ordningen eller godkjenningen som er gitt.

Departementet vil innen kort tid starte prosessen med ESA om re-notifisering av tilskuddsordningen for perioden fra 2026 og fremover. I den forbindelse vil rammebetingelsene for maritim næring i Norge og behovet for å videreføre ordningen være sentrale vurderingstemaer.

SPØRSMÅL NR. 2023**Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 2. mai 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Når eigarkommunane for Åknes /Tafjord IKS nå har besluttet å legge ned selskapet, avvikle befolkningsvarslingen slik som tyfonanlegg i heile Storfjorden, UMS

befolkningsvarsling som er grundig bygd opp for raskt kunne varsle felles alle som oppholder seg i flodbylgeområdet for eit ras fra Åkneset, der det overhode ikkje er klart

hvordan den einskilde kommune nå videre skal liksom organisere dette på eiga hand, og er befolkninga nå trygg.

Spørsmålet er, vil dette vere i tråd med TEK17, og krava i § 7,4, og er dette forsvarleg?

GRUNNGJEVING:

Dei fleste har sikkert sett den norske katastrofefilmen "BØLGEN" som ganske realistisk viser kva som kan skje ved eit fjellskred frå Norges desidert største risiko for ei naturkatastrofe frå eit skred ved Åkneset i Sunnøylvsfjorden.

Åknes/Tafjord beredskap IKS har i en årrekke stått for beredskapen for eit varsla fjellskred frå Åkneset og Heggurdaksla i Møre og Romsdal.

Desse to høgrisiko fjellskredobjektene er klassifisert som noko av Noregs høgaste risikoer for større naturkatastrofer og har vore på topp 5 i dei årlige rapportene om Nasjonalt risikobildene frå DSB.

Grunnlaget for å kunne bygge og bu under sekundær effekten frå flodbylgjer frå eit varsla skred frå Åkneset, er forankra i TEK17, som dannar grunnlaget for at fleire titals tusen innbyggjarar samt fleire kommunesenter ligger under oppskyllingshøgden for eit katastrofe skred frå Åkneset.

Det har vore etablert noko av verdas beste overvåkings og varslingssystem for fjellskred ved Åknes/Tafjord IKS på vegner av alle dei utsette kommunane langs Storfjorden frå Geiranger til Ålesund, samt fra NVE sitt beredskapssenter for fjellskred på Stranda som døgnovervakar Åkneset.

Det har vore etablert omfattande varslingssystem via tyfonanlegg i alle bygdelaga samt UMS telefon/mobilvarslingssystem som varslar absolutt alle som oppholder seg i fareområdet, uansett nasjonalitet og på mange språk.

I TEK17 står følgjande:

Det stilles strenge krav til overvåkings- og beredskapssystemene.

Det må være tilstrekkelig bemanning og kompetanse for å ivareta et pålitelig system for overvåking, varsling og evakuering.

Det må være kontinuerlig drift av overvåkingssystemet, for eksempel teknisk tilsyn med sensorer, strømforsyning, kommunikasjon og signaloverføring.

Det må gjennomføres jevnlig varslings- og evakueringsprøver for å påse at overvåkingen fungerer tilstrekkelig.

Det må foreligge gode beredskapsplaner for varsling og evakuering.

Det må være pålitelige og effektive varslingssystemer. Varsling skjer for eksempel ved hjelp av tyfonanlegg, automatisk varsling med telefon, mobiltelefon, SMS, media, radio mv. slik at hele befolkningen i det aktuelle området kan varsles.

Nå har plutselig eigarkommunane for Åknes / Tafjord IKS besluttet å legge ned selskapet, og alt av dagens gjeldende befolkningsvarsling.

Svar:

I pressemelding fra Åknes/Tafjord IKS datert 31.5.24 framgår det at styret har besluttet å legge ned eget tyfonsystem. Dette erstattes av et SMS-varslingssystem, samt at det er innført et nytt nasjonalt varslingssystem (Nødvarsel) som dekker hele området. Nødvarsel er en tjeneste fra norske myndigheter. Nødvarsel skal brukes av politiet til å varsle befolkningen om akutte og alvorlige hendelser som truer liv og helse.

Jeg har fått opplyst fra Justis- og beredskapsdepartementet at Statsforvalteren i Møre og Romsdal vurderer at Nødvarsel er egnet til befolkningsvarsling ved skred med etterfølgende flodbølge. Statsforvalteren oppgir også at Politiet har bekreftet at nødvarsel kan brukes til varsling om ekstrem fare og i forbindelse med evakuering.

Hver kommune skal ha en plan for befolkningsvarsling i henhold til forskrift om kommunal beredskapsplikt § 4d. Når kommunene går over til Nødvarselssystemet, tilfredsstiller de kravet til kommunal beredskapsplikt etter forskriften. Statsforvalteren gjennomfører for øvrig tilsyn med kommunal beredskapsplikt.

Jeg kan også, etter innspill fra Kommunal- og distriktsdepartementet, legge til at byggeteknisk forskrift (TEK17) § 7-4 ikke gjelder generell sikkerhet og varsling for hele befolkningen, men er en unntaksbestemmelse for nye byggetiltak i områder med fare for fjellskred og flodbølge som følge av fjellskred. Unntaksbestemmelsen har som vilkår for å tillate ny utbygging at det foreligger et forsvarlig beredskapssystem som omfatter overvåking, varsling og evakuering. Disse vilkårene skal sikre at liv ikke går tapt, og at folk er ute av området i god tid før skredhendelsen skjer.

I veiledningen til forskriften presiseres det at varslingssystemene må være pålitelige og effektive. Det gis eksempler på ulike varslingsmåter som anses som forsvarlige, som tyfonanlegg, automatisk varsling med telefon, mobiltelefon, SMS, media, radio m.m. Det er med andre ord flere alternativer til tyfonanlegg som kan bidra til å oppfylle forskriftens krav. Beredskapsvilkåret i TEK17 § 7-4 for nye byggetiltak kan fremdeles være oppfylt uten tyfonvarsling, ved for eksempel SMS og pushvarsling for smarttelefon.

I tillegg vil jeg legge til at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) overvåker fjellpartier med høy risiko, slik som Åknes, kontinuerlig. NVE varsler endringer i farenivå til sentrale beredskapsmyndigheter, slik som kommuner, statsforvalter og politi.

SPØRSMÅL NR. 2024**Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 5. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Hvordan skal statsråden sørge for at Norsk Tipping ettergår de feilene som har blitt gjort, vil statsråden sørge for at Norsk Tipping kompenserer kundene for å ikke ha mottatt det de har betalt for?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på mitt spørsmål datert 02.03.2025 svarer statsråden at selskapet selv må svare for hva de vil gjøre for å eventuelt kompensere kunder, og også hvordan de akter å rydde opp i problemene som er avdekket.

Siden den tid har saken vokst i omfang. Ikke bare har det vist seg at problemet også gjelder andre spill enn Eurojackpot, men det er også klart at problemet kan ha vedvart i en lang periode. Gitt at opplysningene statsråden ga i sitt svar til meg på forrige spørsmål, at 1-2 kroner av innsatsen på 25 kroner går til trekning av nasjonal premie, vil spillerne urettmessig ha betalt inn flere hundre millioner kroner i perioden. Kun for Eurojackpot. I tillegg kommer eventuelle andre spill.

Norsk Tipping selv virker å ha liten kontroll på situasjonen. Da feilen ved Eurojackpot-trekningen ble avdekket gikk de ut og sa at feilen kun gjaldt Eurojackpot, og ingen andre spill. Dette utsagnet kom etter – ifølge dem selv – grundige interne undersøkelser. Nå vet vi at det ikke stemmer, og tilliten til at Norsk Tipping selv skal rydde opp er tynnslitt.

Lotteri- og Stiftelsestilsynet har allerede vært ute og klargjort sitt syn i VG 23.04.2025. Der er direktør i tilsynet, Atle Hamar klokkeklar i sin beskrivelse av hvordan Norsk Tipping har håndtert den lange rekken av feil den siste tiden. Han uttaler blant annet at troverdigheten til den norske spillmodellen står på spill, og at Norsk Tipping har brydd seg mer om egen bunnlinje enn å kontrollere at det de leverer faktisk er i tråd med det de har lovet.

Når summene det er snakk om kommer opp i en så betydelig størrelse som her, når feilene er så omfattende og tallrike, når Norsk Tipping selv ikke har klart å gjennomføre tilstrekkelige tiltak og kontrollorganet kommer med så skarp kritikk av selskapet så er det generalforsamlingens oppgave å ta affære. Generalforsamlingen til Norsk Tipping er som kjent regjeringen ved statsråd Jaffrey, og det er dermed statsråden som må ta ansvar for å instruere Norsk Tipping om hvordan saken og situasjonen skal håndteres videre.

Svar:

Det er sterkt beklagelig at Norsk Tipping flere ganger det siste året har opplevd feil i sine tekniske løsninger. Det er Lotteri- og stiftelsestilsynet (LS) som tilsynsmyndighet som følger opp de konkrete hendelsene. Men jeg har også bedt mitt departement om å følge opp overfor Norsk Tipping. Departementet har de siste ukene hatt flere møter med styreleder og administrerende direktør. Møter hvor feilene har blitt gjennomgått og selskapets ledelse har gitt sin vurdering av situasjonen.

Jeg ba også, som en del av forberedelsene til ordinær generalforsamling i selskapet, styret om en skriftlig redegjørelse for disse hendelsene. I min bestilling ba jeg om styrets vurdering av om de ulike eksemplene på teknisk svikt kan betraktes som isolerte enkelthendelser, eller om de er uttrykk for en systemisk svikt eller mangel i selskapets kontrollrutiner. Jeg ba også om at redegjørelsen skulle inneholde en orientering om hvilke tiltak som blir satt i verk for å redusere sannsynligheten for at tilsvarende hendelser inntreffer i fremtiden.

I redegjørelsen viser styret til at det har igangsatt en ekstern gjennomgang av hendelsene. Styrets foreløpige vurdering, i påvente av den eksterne gjennomgangen, er imidlertid at de ulike tekniske feilene kan sees på som isolerte hendelser, men at det er noen fellestrekk ved hendelsene som må tas på alvor. Felles for hendelsene er at de etter styrets vurdering indikerer svakheter i kontrollprosesser for testing av kvalitet ved endringer, samt svakheter i overvåkning av forretningskritiske tjenester. Styret peker bl.a. spesielt på behovet for å styrke kontrollen med eksterne teknologileverandører, samt bedre interne rutiner for overvåkning av tekniske systemer.

Redegjørelsen ble behandlet på generalforsamling 8. april i år. Jeg tok der redegjørelsen til orientering, men bemerket alvorret av disse tekniske feilene og at det i første omgang er svært viktig at omfanget og årsakene til feilene blir avklart. Jeg varslet også at jeg vil be LS om å utrede om det er behov for å forskriftsfeste et krav om bruk av uavhengige testinstitutt.

Det er helt avgjørende for publikums tillit til Norsk Tipping, og dermed til hele enerettsmodellen, at selskapets tekniske systemer fungerer som de skal. Derfor varslet jeg på generalforsamlingen også at departementet vil følge opp dette sakskomplekset i den løpende styringsdialogen med selskapet.

Jeg har i forrige uke fått opplyst fra Norsk Tippings ledelse at selskapet stopper alt utviklingsarbeid, for å fokusere fullt ut på kvaliteten i eksisterende systemer. Som

et ledd i dette arbeidet vil selskapet utpeke en egen kvalitetssjef, som sammen med en tverrfaglig spesialgruppe får hovedansvaret for dette kvalitetssikringsarbeidet. Kvalitetssjefen vil rapportere direkte til administrerende direktør.

Når det gjelder spørsmål om eventuell kompensering av kunder, har jeg besvart et tilsvarende spørsmål fra representanten Pettersen tidligere. Som nevnt i mitt svar til Stortingets president datert 17. mars 2025, er Norsk

Tippings håndtering av kunder knyttet til selskapet forretningsmessige drift, og dermed noe selskapet selv må svare for. Norsk Tipping har informert at de behandler innkomne kundeklager fortløpende etter gjeldende kundevilkår og spilleregler. Kundene vil få svar på håndteringen av feilene så snart sakene er tilstrekkelig kartlagt av både selskapet og internrevisjonen. Det er først etter det at Norsk Tipping kan ta stilling til hvordan feilene skal avsluttes overfor berørte kunder.

SPØRSMÅL NR. 2025

Innlevert 25. april 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 5. mai 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Meiner utenriksministeren at det å vera konsul for Noreg kan sameinast med styreverv i israelsk krigsindustri, og kva er reglane for utnemning av konsular?

GRUNNGJEVING:

Dagbladet avslørte nyleg at Rakefet Russak-Aminoach, som blei utnemnt til norsk konsul i Israel i 2023, i fleire år har sete i styret til selskapet Hailo Technologies. I 2024 vart ho utpekt til styreleiar i selskapet. Ifølgje Dagbladet samarbeider Hailo Technologies med selskapet Axon-Visikon om å levera KI-teknologi til det israelske militæret for bruk til målutveljing med meir.

Bruken av KI-teknologi i krigføringa reiser fleire etiske og juridiske problemstillingar. I tillegg til desse dilemma er det svært problematisk at selskap bidrar med teknologi til det israelske militæret når det er fare for at desse blir brukt i Israels krigføring mot dei palestinske områda. Det er dokumentert omfattande brot på internasjonal humanitærrett av Israel i palestinske område, og Den internasjonale domstolen har konkludert med at Israels okkupasjon av desse områda er ulovleg.

At Noreg i dag har ein norsk konsul som også er styreleiar i Hailo Technologies som bidrar med leveransar til det israelske militæret, stiller spørsmål ved om Noreg oppfyller våre internasjonale forpliktingar om å gjera det me kan for å hindra grove folkerettsbrot.

Svar:

Honorære konsular skal ivareta norske interesser i utlandet og skal stimulere til norsk samarbeid med vertslandet.

Konsulata er ein del av den norske utanrikstenesta og bidreg til ambassadane si samla tenesteyting overfor nordmenn og norsk næringsliv. Honorære konsular mottok ikkje lønn for dette arbeidet.

Honorære konsular blir utnemnde av Utanriksdepartementet, jamfør Lov om utenriktstjenesten § 5. Prosessen for utnemning av konsular startar med at ansvarleg ambassade identifiserer eigna kandidatar til ny honorær konsul. Det skal som hovudregel fremjast tre kandidatar til vervet.

Ambassaden intervjuar kandidatane, og vurderer kvalifikasjonane deira for å vera konsul for Noreg. Ambassaden sender deretter den grunngitte innstillinga si til departementet.

Utanriksdepartementet vurderer innstillinga frå ambassaden før den føreslåtte konsulen blir tilsett av utanriksråden. Deretter søker ambassaden om godkjenning for konsulkandidaten vår frå lokale styresmakter.

Den honorære konsulen i Israel, Rakefet Russak-Aminoach, blei utnemnd 16. mai 2023 etter ein grundig prosess. Det blei ikkje avdekt tilhøve som er uforenleige med hennar oppdrag for Noreg. Det er jamn kontakt mellom vår ambassade i Tel Aviv og den honorære konsulen. Forventninga om at oppdraget for Noreg blir løyst på ein måte som ikkje er i konflikt med norske interesser ligg til grunn i denne dialogen.

Den honorære konsulen si oppgåve i Israel er fyrst og fremst å bistå ambassaden med forståing av israelsk næringsliv og samfunn. På grunn av situasjonen i Israel etter 7. oktober 2023 har ambassaden hatt mindre fokus på å fremje handel mellom Noreg og Israel enn tidlegare.

SPØRSMÅL NR. 2026**Innlevert 25. april 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 30. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Ser statsråden at det er behov for økte midler i 2025 til ideelle aktører som bidrar med kompetanse på forebygging og behandling av spiseforstyrrelser og lavterskeltjenester til en gruppe som ofte mangler offentlig tilbud?

BEGRUNNELSE:

Rådgivning om spiseforstyrrelser (ROS) i Troms og Finnmark må nedbemanne senteret på grunn av vanskelig økonomi. Samtidig står mange hundre mennesker i kø for ROS sine lavterskeltjenester.

Som kjent er det mange med spiseforstyrrelser som ikke oppdages eller får hjelp tidlig nok, og mange kommuner mangler kompetanse og ressurser til å forebygge og gi et godt tilbud til personer som sliter med mat og kropp. ROS har spisskompetanse på dette området, og er det største kompetansemiljøet innenfor forebygging av spiseforstyrrelser i Norge.

Svar:

ROS – Rådgivning om spiseforstyrrelser, gjør en viktig jobb med å støtte og gi råd og veiledning til mennesker

som har et problematisk forhold til kropp, mat, trening og følelser. Organisasjoner som ROS er et viktig supplement til det offentlige tilbudet, både ved å forebygge og ved å gi informasjon og støtte underveis i behandling og etter behandling. Regjeringen støtter opp om frivillige og ideelle organisasjoners innsats gjennom ulike tilskuddsordninger. ROS har søkt om og mottar midler over flere av disse.

Som representanten påpeker, er det mange kommuner som mangler kompetanse om hvordan man kan forebygge, fange opp og følge opp personer som strever med mat og kropp. De kommunale tjenestene, som for eksempel helsestasjons- og skolehelsetjenesten, psykiske helsetjenester og fastlegen, er viktige for tidlig å fange opp mennesker som strever med mat og kropp – slik at de får nødvendig hjelp og oppfølging. Vi har derfor igangsatt et arbeid for økt bevissthet og kompetanse i kommunehelsetjenesten om forebygging, tidlig oppdagelse, tidlig intervensjon og behandling av spiseforstyrrelser. Det er også opprettet en egen tilskuddsordning som kommunene kan søke på.

SPØRSMÅL NR. 2027**Innlevert 25. april 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 5. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å benytte private aktører i forbindelse med prøveordningen med en digital allmennlegetjeneste?

BEGRUNNELSE:

I mars 2025 la regjeringen frem «Tre grep for en mer moderne og tilgjengelig allmennlegetjeneste», herunder endringer i fastlegeforskriften. I den forbindelse skal regjeringen lansere en digital allmennlegetjeneste. Ordningen er

ment å supplere det eksisterende kommunale tilbudet og styrke tilgangen på helsehjelp, ved å avlaste både fastleger og legevakter gjennom et lavterskeltilbud for medisinske henvendelser som ikke krever fysisk oppmøte.

Ifølge regjeringen tas det sikte på prøve ut ordningen i 10-20 kommuner. Helsedirektoratet har fått ansvar for å etablere og koordinere arbeidet. Samtidig står private aktører, som for eksempel Dr. Dropin, klare med både teknologiske løsninger og tilgjengelige leger, og kan etablere en digital allmennlegetjeneste på kort varsel.

Tidligere debatter om private aktørers rolle i primærhelsetjenesten har ofte trukket frem behovet for kontinuitet mellom fastlege og pasient som et motargument. Dette hensynet er imidlertid lite relevant for en digital allmennlegetjeneste, som ifølge regjeringen skal gi raske svar på henvendelser som ikke krever fysisk undersøkelse og bidra til mindre fravær ved at pasienter slipper å møte opp hos fastlege eller legevakt.

Samfunnet står ovenfor en økende etterspørsel etter helsetjenester i årene fremover, og kapasiteten i mange kommuner er allerede presset. Private aktører har i flere sammenhenger vist evne til å bidra raskt og effektivt i perioder med høy etterspørsel eller kapasitetsutfordringer, blant annet under pandemien.

Formålet med prøveordningen for den digitale allmennlegetjenesten bør være å tilby et best mulig tilbud for pasientene, samtidig som fastleger og legevakt avlastes i perioder med høy etterspørsel. Dersom det offentlige

ikke har tilstrekkelig kapasitet til å utvikle og teste denne tjenesten raskt nok, bør kapasitet i privat sektor vurderes for å fremskynde etableringen og bidra til å oppnå de ønskede resultatene.

Svar:

Regjeringen omtaler utprøvingen av en kommunal nettlegetjeneste i Meld. St. 23 (2024-2025) Forsterke, fornye, forbedre, som ble lagt frem før påske. Utprøvingen er planlagt i inntil 20 kommuner i 2025, og den skal evalueres.

En forskrift med hjemmel i folketrygdloven § 25-13 er under utarbeidelse, og vil komme på høring snarlig. Deltakende kommuner vil kunne organisere sine tjenester innenfor rammene av denne forskriften. Helsedirektoratet skal stå for den praktiske oppfølgingen av utprøvingen.

SPØRSMÅL NR. 2028

Innlevert 25. april 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 5. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre et likeverdig og bærekraftig tilbud om PGT til bærere av alvorlig sykdom?

BEGRUNNELSE:

Nylig varslet helseministeren og helsepolitisk talsperson i Arbeiderpartiet at de legger frem endringer i Bioteknologiloven som skal gjøre PGT (preimplantasjonsgenetisk testing) tilgjengelig for flere bærere av alvorlige sykdommer.

De har spesielt trukket frem arvelig bryst- og eggstokkreft. Det er fint at Arbeiderpartiet sørger for en presisering i regelverket som tydeliggjør dette tilbudet, men denne politikken ble vedtatt allerede i 2020 da Fremskrittspartiet sammen med Ap og SV sikret flertall for store endringer i bioteknologiloven – inkludert at PGT skal tilbys bærere av arvelig bryst- og eggstokkreft. Arbeiderpartiet og regjeringen tar derfor en ny seier for gammel politikk, men uten en plan for hvordan det skal gjennomføres i praksis.

Hovedgrunnen til at tilbudet ikke ennå er utvidet som tiltenkt, er at helsetjenesten ikke har nødvendige ressurser. PGT-tilbudet er allerede presset på kapasitet, og

kun noen få par med arvelig bryst- og eggstokkreft har fått tilbudet siden endringen i loven ble vedtatt for fem år siden. Arvelig bryst- og eggstokkreft er med god margin den største gruppa som får PGT i andre land vi pleier å sammenligne oss med, og det er helt urealistisk å tro at alle i denne gruppa skal kunne få PGT på en likeverdig måte uten en budsjettøkning.

At ikke flere innen gruppa ber om PGT, tror pasientforeningene og helsetjenesten skyldes at tilbudet ikke er godt kjent. Det vil nå endre seg, ikke minst i lys av utspillet fra Statsråden og helsepolitisk talsperson fra Ap i media.

Svar:

Preimplantasjonsdiagnostikk kan bare tilbys ved virksomheter som er godkjent for dette. St. Olavs Hospital HF og Oslo universitetssjukehus HF har slik godkjenning i dag. I godkjenningsvedtakene ble de to helseforetakene bedt om å ta utgangspunkt i praksis fra den tidligere Preimplantasjonsdiagnostikknemnda (PGD-nemnda). PGD-nemnda innvilget ikke søknader om preimplantasjonsdiagnostikk ved risiko for arvelig bryst- og eggstokkreft.

Regjeringen har nå lagt frem forslag til endringer i bioteknologiloven der vi blant annet foreslår å ta inn i lovteksten at det i vurderingen av om en sykdom er tilstrekkelig alvorlig til å gi grunnlag for tilbud om preimplantasjonsdiagnostikk, skal legges vekt på hvilke eventuelle smerter eller belastninger behandlingen av

sykdommen fører med seg. Dette klargjør at preimplantasjonsdiagnostikk kan tilbys ved høy risiko for arvelig bryst- og eggstokkreft.

Helsedirektoratet har anslått at denne klargjøringen vil gi en økning på antall par som får tilbud om preimplantasjonsdiagnostikk på ca. 60 par i året.

SPØRSMÅL NR. 2029

Innlevert 25. april 2025 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 5. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Når vil regjeringen sørge for gjennomføring av det varslede prøveprosjektet i Oslo der det tillates syklistene å svinge til høyre på rødt lys i utvalgte kryss, slik det er tillatt i en rekke andre europeiske land?

BEGRUNNELSE:

I 2022 ba samferdselsminister Jon-Ivar Nygård (Ap), etter initiativ fra SV, Statens vegvesen gå i dialog med Oslo kommune for å vurdere om det finnes steder som kan være egnet for forsøk med å tillate høyresving på rødt lys for syklistene.

Siden den gang har Oslo kommune aktivt forsøkt å skape fremdrift i prøveprosjektet i samarbeid med Veidirektoratet, men i et skriftlig svar til SV i Oslo, skriver byråd for miljø og samferdsel følgende den 7. april 2025:

“Jeg deler representantens frustrasjon over at statlige myndigheter konsekvent bruker fryktelig lang tid når Oslo vil teste ut nye løsninger. Basert på informasjon fra Vegdirektoratet er svaret nå at en pilotering tidligst vil kunne gjennomføres i løpet av 2026-2027. Selv om jeg har forståelse for at det blir noe forsinkelse i påvente av ny prosjektleder i Vegdirektoratet, har jeg vansker for å forstå at det skal forsinke prosessen med et helt år.

Jeg reagerer også på den generelle skepsisen fra nasjonalt hold til å prøve ut nye trafikale løsninger, og mener Vegdirektoratet her har en altfor firkantet tilnærming. Hadde Veidirektoratet vært litt smidigere her, kunne vi fått til en pilotering allerede denne sesongen. Det er kontraintuitivt å mene at det krever en forskriftsendring for å tillate Oslo å prøve høyresving på rødt lys for syklistene i Oslo. Hele poenget med en pilotering er jo å teste ut ordningen, slik at erfaringene fra dette deretter kan brukes til en eventuell forskriftsendring. Jeg har innhentet en redegjørelse for forventet fremdrift fra Bymiljøetaten. Denne er vedlagt dette notatet i sin helhet.”

Det er med bakgrunn i dette svaret ønskelig at statsråden klargjør om et prøveprosjekt i Oslo er mulig å

gjennomføre uten en forskriftsendring. Eller om statsråden eventuelt er uenig i at hele poenget med en forsøksordning er å vurdere behovet for en forskriftsendring.

Svar:

Vegdirektoratet har, sammen med Oslo kommune, utarbeidet en plan for å prøve ut å tillate høyresving på rødt lys i utvalgte kryss i byen. Sykling til høyre på rødt trafikklens er imidlertid forbudt etter dagens regelverk, og det finnes i dag ingen skilt som kan benyttes til å etablere en slik regel.

Etter vegtrafikkloven § 5 skal trafikantene rette seg etter de forbud og påbud som gis ved offentlig trafikkskilt. Skiltforskriften gir nærmere regler om utformingen av slike skilt.

For at trafikantene skal ha plikt til å rette seg etter regler gitt ved trafikkskilt, signal eller oppmerking, og for at slike regler skal kunne håndheves av politiet eller annen myndighet, og for å sikre forutsigbarhet i trafikantenes samhandling i trafikken, må aktuelt skilt mv. være inntatt i gjeldende skiltforskrift. Dette gjelder selvsagt også når skilt eller annen regulering er under «utprøving». Uten slik formell forankring av en ny trafikal regulering, vil trafikantenes rettigheter og plikter ikke være forutsigbare og rettslig avklart, noe som åpenbart vil innebære økt trafikksikkerhetsrisiko og gi store konsekvenser etter en eventuell ulykke.

Jeg har fått opplyst at Vegdirektoratet og Oslo kommune samarbeider om å gjøre denne prosessen så rask og enkel som mulig. Det ble høsten 2024 enighet om at Oslo kommune ved Bymiljøetaten skal utarbeide løsningsbeskrivelsen og utforme et forslag til høringsnotat, som så skal sendes Vegdirektoratet for gjennomgang. Vegdirektoratet vil deretter gjennomføre høring.

SPØRSMÅL NR. 2030**Innlevert 25. april 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 2. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Responstid på ambulanse når man trenger akutt hjelp er ikke fastsatt i lovverket nå. Samtidig står ambulanser utenfor tjeneste hver dag i hele landet av ulike årsaker, ifølge Ambulanseforbundet.

Kan statsråden gi en oversikt over antall ambulansebiler som står i snitt per måned i 2024, og tilsvarende hva responstida er i snitt for de ulike helseforetakene?

Svar:

Det er riktig at krav til responstid for ambulansetjenesten ikke er forskriftsfestet. Dette er nærmere begrunnet i Meld. St. 23 (2024–2025) Fornye, forsterke, forbedre. Framtidens allmennlegetjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus. Konsekvensene av å forskriftsfeste responstider er årlige ekstrakostnader i størrelsesorden 780 mill. til 1,26 mrd. kroner, behov for mellom 96 og 147 nye ambulansebiler og mellom 700–1200 flere årsverk. Det vil i tillegg påløpe investeringskostnader og kostnader til oppføring av nye stasjoner, flytting av stasjoner, utdanning av flere ambulanserearbeidere mv. Tilgang til kvalifisert ambulansepersonell og opprettholdelse av deres kompetanse i nye ambulansestasjoner med få oppdrag, vil være en stor utfordring hvis responstid skal forskriftsfestes.

Representanten Strand ber om tall for responstider for ambulansetjenesten for 2024. Responstider for ambulansetjenesten er en nasjonal kvalitetsindikator og resultatene publiseres på Helsedirektoratets nettsider. Helsedirektoratets opplyser at resultatene for responstider for ambulansetjenesten for 2024 etter planen publiseres i juni.

Representanten Strand ber videre om en oversikt over antall ambulansebiler som står i snitt per måned i 2024. Helse- og omsorgsdepartementet har bedt de regionale helseforetakene om en oversikt.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at behovet for ambulansetjenester varierer gjennom døgnet, ukedagene og årstidene. Helseforetakene har til enhver tid oversikt over behovet ved hjelp av historiske data og forhåndsbestillinger av planlagte oppdrag, slik at dimensjoneringen av tjenesten er forsvarlig. Reduksjon i antall ambulanser i drift skjer vanligvis i forbindelse med ferieavvikling og sykefravær. Ved fravær gjøres det vurdering av om det skal settes inn ekstra ambulanseressurser, eller om det kan reduseres enkelte dager. Det gjøres alltid en konkret risikovurdering basert på at tjenesten skal være forsvarlig. Helse

Sør-Øst RHF opplyser videre at de ikke har statistikk over omfanget av ambulanser som er ute av drift av ulike årsaker. En spørring til helseforetakene tilsier at omfanget er lite. Tjenesten består av 103 ambulansestasjoner, de fleste i distrikt hvor det er stasjonert en til to ambulanser.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at det i dag er 96 operative ambulansebiler, supplert av 30 reserveambulanser. Disse reservebilene er fullt utstyrte og kan tas i bruk umiddelbart ved behov, enten det gjelder planlagt vedlikehold, tekniske feil eller ekstraordinære hendelser. På grunn av reservebilene, har tjenesten nesten ikke nedetid. Helse Midt-Norge RHF opplyser videre at det det i 2024 ble levert totalt 948 270 operative timer, noe som tilsvarer en oppetid på over 99,7 prosent for hele flåten. Det er kun to stasjoner som har rapportert nedetid grunnet manglende tilgjengelig bemanning: Frøya og Roan. Disse to stasjonene har i 2024 en nedetid på 340 timer knyttet til manglede personell. Dette er dagbiler som supplerer for døgnbil. Helseforetaket arbeider aktivt med tiltak for å rekruttere og sikre stabil bemanning også i disse områdene.

Helse Nord RHF opplyser at verken Helgelandssykehuset HF, Nordlandssykehuset HF eller Universitetssykehuset Nord-Norge HF har tatt ambulanser ut av drift over lengre perioder i 2024. Det har vært noen tilfeller der ambulanser midlertidig har vært ute av tjeneste på grunn av akutt sykdom, inntil vikarer har vært tilgjengelig. Hvis det er behov for vedlikehold av ambulansene, har helseforetakene tilgang på reserveambulanser. Finnmarkssykehuset HF opplyser at de i 2024 har måttet ta to ambulanser ut av drift i Tana og Hammerfest i feriemånedene på grunn av bemanningsutfordringer. Totalt har ambulanser vært ute av drift i 71 dager i 2024. Helseforetaket melder om tilfeller av kortvarige utmeldinger grunnet akutt sykefravær, inntil vikar har vært tilgjengelig. Slike hendelser har funnet sted 56 ganger i 2024. Det er viktig å understreke at antall hendelser ikke gir informasjon om hvor lenge ambulansene har vært ute av drift, og dette kan variere fra så lite som 10 minutter til flere timer. Ellers melder helseforetaket at det i 2024 har vært svært god ambulanseberedskap. Ved behov for vedlikehold eller verkstedbesøk har ambulanser blitt erstattet med reserveambulanser.

Helse Vest RHF opplyser at ingen ambulansebiler ble tatt ut av drift i Helse Stavanger HF og Helse Fonna HF i 2024. I Helse Bergen HF var ambulansebiler ute av drift eller parkert i totalt 3074 timer i 2024 på grunn av tekniske problemer, administrativt fravær og sykefravær. Dette tilsvarer i gjennomsnitt 256 timer per måned, eller omtrent

0,3 ambulanse. I Helse Førde HF var ambulansebiler ute av drift eller parkert i totalt 704 timer i 2024, som følge av tekniske problemer, administrativt fravær og sykefravær. Det tas normalt kun én ambulanse ut av drift av gangen. Dette tilsvarer i gjennomsnitt 59 timer per måned, eller omtrent 0,25 ambulansebil ute av tjeneste til enhver tid.

Jeg viser avslutningsvis vil at regjeringen i Meld. St. 23 (2024–2025) Fornye, forsterke, forbedre. Framtidens allmennlegetjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus, har lagt fram grep for å styrke en allerede god akuttberedskap. Vårt mål er at innbyggere med akutt sykdom og skade får rask og trygg helsehjelp i hele landet. Regjeringen vil styrke den lokale akuttberedskapen ved å

ta alle ressursene i akuttkjeden i bruk og sørge for bedre prioritering og styring av disse. Det viktigste tiltaket for gode akuttmedisinske tjenester er å få til et godt samarbeid og planlegging mellom helseforetak og kommuner. Det gir bedre tjenester, er bra for pasientene og gir god bruk av ressursene. Det finnes mange gode eksempler på hvordan helseforetak og kommuner sammen finner gode løsninger for å opprettholde og videreutvikle akuttberedskapen – som i Telemark, Lillehammer og Røros. Helseforetakene vil få i oppdrag å gjennomgå og planlegge de akuttmedisinske tjenestene utenfor sykehus i samarbeid med kommunene med mål om å styrke den lokale akuttberedskapen ut fra lokale behov.

SPØRSMÅL NR. 2031

Innlevert 25. april 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 4. mai 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en uttømmende oversikt over alle vedtak, herunder tillatelser og samtykker, som er nødvendige for utbygging og drift av Tyrving og Yggdrasil, herunder igangsettelse, gjennomføring og ferdigstillelse av utbygging, forurensende aktivitet under utbygging og drift, samt vedtak knyttet til oppstart og produksjon?

Svar:

Tyrvingfeltet er satt i produksjon og trenger i utgangspunktet ingen nye myndighetstillatelser for 2025. Ved behov for ev. endringer i gjeldende tillatelser kan det være behov for nye myndighetsvedtak. Energidepartementet gir årlig produksjonstillatelse og operatøren for Tyrving har søkt om revidert produksjonstillatelse for 2025.

Yggdrasil-feltene er under utbygging. For å besvare spørsmålet er det innhentet opplysninger fra operatøren for den samordnede utbyggingen av feltene. Operatøren opplyser at det vil være nødvendig å søke om en rekke samtykker og tillatelser fra flere myndighetsorganer (Energidepartementet, Havindustritilsynet, Miljøverndirektoratet, Sjøkeldirektoratet m.fl.) før oppstart av Yggdrasil. Tematisk vil dette gjelde for boreaktivitet, bruk av innretninger, oppstart av rørledninger og kabel, godkjenning til oppstart, produksjon og drift, og tillatelser til utslipp til luft og sjø. Slike søknader vil bli behandlet av departementer og underliggende etater, herunder Energidepar-

tementet, Klima- og miljødepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Sjøkeldirektoratet, Havindustritilsynet, Miljødirektoratet, Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet og Kystverket.

SPØRSMÅL NR. 2032

Innlevert 25. april 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 5. mai 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over nye lovvedtak, nasjonale og lokale forskrifter og regler som er pålagt næringslivet de siste ti årene, og kan det gis en oversikt over hvilke kostnader dette har hatt for næringslivet, mht. dokumentasjon, opplysninger til tredjepart og innberetning til myndighetene?

Svar:

Tall fra Lovdata viser at det i perioden 2015-2024 ble kunngjort 1 315 lover i Norsk Lovtidend, herav 186 nye lover. Tallet inkluderer lover av midlertidig karakter, som for eksempel lønnsnemndlover.

I samme periode ble det kunngjort 15 782 sentrale (nasjonale) forskrifter m.m. Tallet inkluderer forskrifter vedtatt av underliggende organer. Når det gjelder regionale og lokale forskrifter, ble det i perioden kunngjort 11 925 forskrifter.

Det er viktig å merke seg at perioden inkluderer pandemiårene 2020-2022, som hadde næringsrettede reguleringer, men som i hovedsak omhandlet smittevernregler.

Lovdata gir ikke et tilstrekkelig grunnlag for presist å fastslå hvor stor del av regelverket vedtatt i denne peri-

oden som utelukkende gjelder næringslivet, men det er rimelig å anta at en betydelig andel har direkte eller indirekte betydning for næringslivet.

Vi har per i dag ingen samlet tallfesting av kostnader ved foreslått eller vedtatt regelverk.

Tallfesting av etterlevelsen av nytt regelverk er krevende og må ofte inneholde nokså grove anslag. Videre er en del virkninger vanskelige å tallfeste, og generelt må kostnaden med kartleggingen stå i forhold til nytten.

Regelrådet har siden 2019 kartlagt løpende antatt omfang av nye kostnader for næringslivet forbundet med hvert enkelt lovforslag. Av 1 797 kartlagte forslag i perioden 2019-2024 vurderer Regelrådet at 29 lovforslag hadde et høyt omfang av nye kostnader, mens 434 hadde et middels omfang og 985 et lavt omfang. De øvrige 349 forslagene antas å ha en besparende effekt for næringslivet. Et høyt omfang av nye kostnader innebærer at forslaget medfører betydelige kostnader for mange berørte. Middels omfang av nye kostnader innebærer at forslaget medfører høye kostnader for noen berørte, eller lave kostnader for mange berørte. Lavt omfang av nye kostnader innebærer at de nye kostnadene anses som marginale. Det kan for eksempel være forslag der den eneste nye kostnaden er å gjøre seg kjent med nytt regelverk.

Tabell: Regelverkets kartlegging av omfang av nye kostnader for næringslivet, antall saker

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Stort	6	6	4	4	2	7
Middels	72	85	62	64	72	81
Lite	183	174	164	153	149	162
Netto besparelse	58	53	65	58	65	50
Totalsum	319	316	295	279	288	300

SPØRSMÅL NR. 2033**Innlevert 23. april 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 6. mai 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvordan vurderer Utenriksdepartementet å styrke støtten gjennom Nansen-programmet til ukrainsk sivilsamfunn som arbeider med å identifisere og returnere barn deportert til Russland, samt evakuere familier fra okkuperte områder, i lys av Norges diplomatiske engasjement og bortfall av amerikansk finansiering?

BEGRUNNELSE:

Norge har tatt en diplomatisk lederrolle i internasjonale samarbeidsfora i arbeidet med beskyttelse og retur av ukrainske barn deportert til Russland og russisk-okkuperte områder, blant annet gjennom medledelsen i arbeidsgruppe 4 i den ukrainske fredsformelen. Flere ukrainske organisasjoner som jobber med beskyttelse og retur av ukrainske barn, som NGI-en Save Ukraina, har opplevd kraftig redusert finansiering etter at USAID har trukket seg ut. Hvordan vurderer departementet og NORAD å styrke slike aktører gjennom Nansen-programmet, for å sikre at arbeidet med identifisering, behandling og rehabilitering kan fortsette effektivt, og at Norge fortsatt kan ha en lederrolle i det internasjonale arbeidet for disse barna.

Svar:

Beskyttelse av sivile, og ikke minst barn, er en sentral del av Norges humanitære politikk og prioriteres høyt i samarbeidet med Ukraina. Vi arbeider for at internasjonal humanitærrett blir respektert, ikke minst for å forhindre krigsforbrytelser og redusere menneskelig lidelse som en følge av Russlands angrepskrig. Sammen med Ukraina og Canada er Norge med-leder av arbeidsgruppe 4 (løslatelse av fanger og deporterte) under president Zelenskys «fredsformel», et initiativ som skal hjelpe Ukraina til å være best mulig forberedt til en framtidig fredsprosess.

Ulike land har ulike roller, noen har en tilretteleggerrolle, mens andre arbeider med påvirkningsarbeid. Arbeidsgruppe 4 bistår land og organisasjoner som har et mandat fra partene til å jobbe med retur av krigsfanger, ulovlig fengslede sivile og deporterte eller tvangsforflyttede barn i Russland eller i russisk-okkuperte områder. Presidentens kontor har bedt med-lederne i denne gruppen om å fortsette dette viktige arbeidet nettopp fordi det handler om menneskeliv. For Ukraina står den menneskelige dimensjonen i sentrum for forhandlingene med Russland.

I fjor høst var Norge sammen med Ukraina og Canada vertskap for en internasjonal konferanse om krigens «menneskelige dimensjon» i Montreal, hvor jeg deltok, og som blant annet bidro til å skape større forståelse for problemstillingen og større eierskap internasjonalt. Flere land er nå engasjerte som tilretteleggere for å jobbe for retur av ukrainske barn. Norge fortsetter å ha dette høyt på agendaen slik at enda flere kan engasjere seg.

Ved siden av det politiske arbeidet har Norge siden Russlands fullskalakrig mot Ukraina i februar 2022 støttet opp om arbeidet som blant annet FN, Røde Kors-bevegelsen og frivillige organisasjoner gjør for å hjelpe de tre gruppene av tilfangetatte, i nær dialog med ukrainske myndigheter. Blant annet er Den internasjonale Røde Kors-komiteen (ICRC) en viktig tilrettelegger i arbeidet med å hjelpe barn ut via Belarus. Retur, reintegrering og rehabilitering av ulovlig deporterte eller tvangsforflyttede ukrainske barn er en prioritert målsetning for den ukrainske regjeringen, og Norge innretter vår støtte i tråd med internasjonal humanitærrett og Ukrainas anmodninger om bistand.

Gjennom Nansen-programmet har Norge allerede gjort mye på dette området. FNs barnefond UNICEF er en sentral partner for oss når det gjelder beskyttelse av barn i Ukraina, og vi har øremerket midler spesielt til UNICEFs samarbeid med ukrainske myndigheter og andre aktører om reintegrering av deporterte eller tvangsforflyttede barn. I år vil vi øke støtten til UNICEFs arbeid på feltet. Vi ser også på muligheten for økt støtte via ulike frivillige organisasjoner og nettverk. På grunn av sensitiviteten i dette arbeidet og hensynet til dem det gjelder, er det imidlertid vanskelig for meg å gå i detaljer.

Vi ser også at det er stort bortfall av amerikansk støtte til organisasjoner som gjør et viktig arbeid med å identifisere, dokumentere og etterforske de forbrytelsene som blir begått mot ukrainske barn. For å få en rettferdig og bærekraftig fred må krigsforbrytelser etterforskes, og ofre må få oppreisning. Vi vil derfor fortsette å se på hvordan vi kan bidra til å styrke arbeidet med ansvarliggjøring.

Vi vet at løslatelse og tilbakeføring av tilfangetatte barn og voksne er et viktig tillitsbyggende tiltak i en fredsprosess. Fra norsk side trekker vi på våre erfaringer med konfliktløsning for å bidra til Ukrainas forberedelser til eventuelle forhandlinger, og vi er klare til å gjøre mer, i nært samarbeid med andre land og organisasjoner.

Når det gjelder evakuering av familier fra okkuperte områder, er dette svært utfordrende. FN har gjentatte ganger forsøkt å etablere humanitære korridorer for dette

formålet, i et forsøk på å sikre trygg tilgang for nødhjelp og evakuering av sivile. Til tross for gjentatte oppfordringer fra det internasjonale samfunnet har disse forsøkene foreløpig vært resultatløse, pga. manglende samarbeid fra Russlands side, vedvarende kamphandlinger og andre sikkerhetsutfordringer.

Grenseposter hvor det tidligere har vært mulig å krysse, er nå stengt av Russland, og den eneste muligheten for å evakuere i dag er over den belarusiske grensen. Dette gjør reisen lang, komplisert og kostbar. I tillegg blir mange

ukrainere tvunget til å gi fra seg ukrainsk pass for å få tilgang til nødvendige offentlige tjenester på russisk-okkuperte områder. Dette ble forsterket etter et dekret signert av president Putin i april 2025, som for alle praktiske formål pålegger ukrainske borgere å søke russisk statsborgerskap. Flere internasjonale organisasjoner som inngår i Nansen-programmet, jobber på ulike områder sammen med nasjonale lokale partnere/nettverk, bl.a. med kontantutbetalinger som kan benyttes til forflytning og tilretteleggelse for evakuering av ukrainere.

SPØRSMÅL NR. 2034

Innlevert 24. april 2025 av stortingsrepresentant Olve Grotle

Besvart 6. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Er fiskeri- og havministeren samd i at deltakarlova er for firkanta og rigid ved generasjonsskifte, og vil ministeren i så fall endre praksis ved fritaksbehandling og/eller ta initiativ til nødvendig endring av regelverket?

GRUNNGJEVING:

Den 22. april i år hadde NRK ein artikkel om Ervik Havfiske i Kinn kommune. Reiarlaget har gjennom åra bygd seg opp til å bli ei stor og viktig fiskeriverksemd med over 600 tilsette, og med svært stor aktivitet og investor i lokalsamfunnet. Av artikkelen går det fram at Ervik Havfiske står i fare for å bli selt på grunn av deltakarlova, og krava sett til at eigarar av fiskebåtar og kvotar må vere aktive fiskarar.

Nå står sju arvingar klar til overta verksemda, men i følge leiar Robert Ervik er det ikkje praktisk mogeleg å oppfylle vilkåra i lova i dag. Det er derfor eit ønske om å få fritak, men det går fram av artikkelen at sjansane for å få dette er små. For sjølv om statssekretær Kristina Hansen (Ap) naturleg nok seier ho ikkje kan kommentera saka konkret, blir svara tolka slik at dette ikkje er mulig.

Av artikkelen går det fram av sal av verksemda kan få svært negative konsekvensar for lokalsamfunnet, og ordførar Judith Kvåle (Ap) i Stad kommune er sitert på dette:

«Dei genererer veldig mange arbeidsplassar. De rekrutterer og kompetanse til Nordfjord, som er vanskeleg å få tak i elles. Eg meiner at fellesskapets beste er at reiarlaget ikkje blir delt opp.»

Det er riktig som statssekretær Kristina Hansen (AP) seier at det har vore brei politisk einigheit om at del-

takarlova ligg fast. Spørsmålet her blir om det er grunn til å sjå nærmare på lova og/eller praktisering av denne, og særleg om den blir for firkanta og lite fleksibel i samband med generasjonsskifte. Dette ikkje minst fordi det er tale om store verdiar som gjer det vanskeleg å løyse ut andre arvingar, og fordi reiarlag i dag gjerne har større behov for tilsette som arbeider på land enn tidlegare.

Svar:

Reglane om generasjonsskifte i fiskeria kjem fram av deltakarlova. Av lova følgjer det fleire krav til den som ønskjer å driva yrkesmessig fiske, blant anna blir det stilt krav om ervervsløyve. Ervervsløyve blir tildelt fartøyeigar for eitt bestemt fartøy, og inneber at berre den som har blitt tildelt ervervsløyve for fartøyet, kan nytta dette i yrkesmessig fiske eller fangst. Dei to hovudprinsippa bak tildeling av ervervsløyve er aktivitetskravet og nasjonalitetskravet.

Nasjonalitetskravet inneber hovudsakleg at den som ønskjer ervervsløyve må vera norsk statsborgar, eller likestilt med norsk statsborgar. Aktivitetskravet er eit uttrykk for prinsippet om at fiskeflåten skal vere eigd av fiskarar, som er eitt av dei bærande prinsippa i norsk fiskeripolitikk. Det følgjer av aktivitetskravet at ervervsløyve berre kan givast til den som har drive yrkesmessig fiske eller fangst på eller med norsk fartøy i minst tre av dei siste fem åra, og

framleis er knytt til fiske- og fangststyrket. Aktivitetskravet inneber at når eit føretak søker om ervervsløyve må personar som oppfyller aktivitetskravet inneha meir enn 50 prosent av eigarinteressene i føretaket. Personar som fyller aktivitetskravet må også ha tilsvarande kontroll

over verksemda. For tilfelle der ein person ikkje oppfyller krava i deltakarlova § 6, kan det i samband med arv og generasjonsskifte bli gitt eit unntak frå aktivitetskravet. Dette unntaket inneber at ein person som overtek eit fartøy ved arv eller som ledd i eit generasjonsskifte, får eit tid-savgrensa ervervsløyve på inntil fem år til aktivitetskravet er oppfylt. Det er såleis tilrettelagt for at generasjonsskifte skal kunne gjennomførast på ein rimeleg måte, samtidig

som ein sikrar at aktivitetskravet blir oppretthalde i norske fiskeri. Det er brei og tverrpolitisk semje om at prinsippa bak deltakarlova ligg fast. Prinsippet om at fiskeflåten skal vere eigd av fiskarar har også lege fast i norsk fiskeripolitikk gjennom fleire tiår. Det vil etter mi meining være utfordrande å endre på reglane om generasjonsskifte utan å rokke ved dette grunnprinsippet.

SPØRSMÅL NR. 2035

Innlevert 25. april 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 6. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

«Vi er for lite bemanning til å følge opp pasientene på en forsvarlig måte (...) Jeg gruer meg til å gå på jobb hver eneste dag her, og vet at de fleste kollegaene mine gjør det samme». Dette er eit av sitata frå avviksmeldingane frå tilsette i sjukeheimar og heimesjukepleie i Sør-Rogaland, publisert i Stavanger Aftenblad. Oppslaga føyer seg inn i ei lang rekke avsløringar av fullstendig uakseptable forhold i eldreomsorga.

Kva for grep tenkjer statsråden å ta for å bøta på mangelen på kvalifisert personell i norsk eldreomsorg?

GRUNNGJEVING:

Dei siste oppslaga i Stavanger Aftenblad føyer seg inn i ei lang rekke avsløringar av fullstendig uakseptable forhold i norsk eldreomsorg. Årsakene til svikten er samansette, men mangelen på kvalifisert personell peikar seg ut som ei hovudårsak. Regjeringa er godt kjent med utfordringane. NAVs seinaste bedriftsundersøking slo fast at helse- og sosialtenestene er den næringa som rapporterer størst mangel på arbeidskraft. Bedriftsundersøkinga slår fast at mangelen er stor i alle landets fylke, men samla sett manglar det flest i Vestland, Innlandet og Rogaland.

Det er godt kjent at mange helsearbeidarar vurderer å slutta på grunn det dei opplever som eit uuthaldeleg arbeidspress og forverra arbeidsforhold. Heile 5 000 av ca. 12 000 sjukehuslegar rapporterer at dei er usikre på om dei vil halda fram i jobben om to år. Me manglar allereie både sjukepleiarar, helsefagarbeidarar, jordmødrer og legar i stort omfang.

Mange sektorar opplever mangel på arbeidskraft. Det må det takast høgde for i arbeidet med å rekruttere og behalda helsepersonell. Det må leggjast stor vekt på å behalda dei som allereie er i sektoren, leggja til rette for stør-

re stillingar og ta tak i dei arbeidsmiljøutfordringane som mellom anna Kvinnearbeidshelseutvalet har peika på.

Ei reell styrking av kommeøkonomien, fleire og meir målretta rekrutteringssatsingar og betre HMS-arbeid må koma på plass fort. Dette er grunnen til at SV har fremma 20 forslag i Stortinget for å følgja opp og få fortgang i rekrutteringsarbeidet i både spesialist- og kommunehelsetenesta.

Helsepersonellmangelen er ein godt varsla katastrofe. SSBs framskrivingar har åtvare mot dette i årevis, utan at verken sittande eller tidlegare regjeringar har tatt grep som har kunna avverga den situasjonen me er i. Helsepersonellkommisjonen og Kvinnearbeidshelseutvalet har gitt oss eit godt kunnskapsgrunnlag og nå er tida, slik tittelen på Helsepersonellkommisjonens NOUs slår fast, inne for handling.

Svar:

Fagfolkene er vår viktigste ressurs. Gode ansettelsesforhold, arbeidsvilkår og et godt og trygt arbeidsmiljø er grunnleggende for jobbtilfredshet og for å beholde fagfolk, og kompetanse er helt vesentlig for å kunne tilby gode og forsvarlige tjenester til eldre. Det er derfor viktig å understøtte arbeidet med å få fagfolk til å velge de kommunale helse- og omsorgstjenestene som arbeidssted, og for å få fagfolk til å bli værende i tjenestene.

Regjeringen ruster vår felles helsetjeneste for fremtiden, og vi har lagt frem flere meldinger som viser retning for utvikling av helse- og omsorgstjenesten fremover. I Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027 har regjeringen fremmet sin politikk for å rekruttere, beholde og utvikle fagfolk til vår felles helsetjeneste. Vi har løftet tre overordnede innsatsområder for å sikre tilgang på per-

sonell: i) arbeidsmiljø og arbeidsvilkår; ii) oppgavedeling og effektiv organisering; og iii) rekruttering, kvalifisering og kompetanseutvikling.

I 2022 la vi fram Opptrappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten. Målet med planen er å bistå kommunene i møtet med personellutfordringene i tjenestene på kort og lang sikt. I tillegg er Kompetanseløft 2025 en plan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og den fylkeskommunale tannhelsetjenesten. Regjeringen har også lagt frem en eldrereform, Bo trygt hjemmereformen, der det fremmes flere tiltak for kompetente og myndiggjorte medarbeidere. Heltid og faste stillinger er viktige elementer her, da det bidrar til kontinuitet for både ansatte og brukere. Kontinuitet er vesentlig for kvalitet og bidrar også til et bedre arbeidsmiljø og god bruk av kompetanse i tjenestene.

Jeg vil også vise til at denne regjeringen har lansert et fagarbeiderløft som er fulgt opp i Meld. St. 23 (2024–2025) Fornye, forsterke, forbedre – Framtidens allmennlegetjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus og Meld. St. 11 (2024–2025) Fagfolk for en ny tid – med høyere yrkesfaglig utdanning. Fagarbeiderne utgjør en sentral del av de kommunale helse- og omsorgstjenestene, og helsefagarbeideren er en viktig ressurs for bærekraften i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Formålet vårt med et fagarbeiderløft er å bidra til å beholde personell i helse- og omsorgstjenesten. Fagarbeidernes kompetanse er viktig og vil kunne bidra til mer hensiktsmessig oppgavedeling. Fagarbeiderløftet skal også understøtte en langsiktig karrierevei i sektoren.

Med denne regjeringen er det iverksatt flere tiltak for å underbygge økt kvalifisering av personellet i sektoren:

- Tørnprogrammet skal skape en mer bærekraftig helse- og omsorgstjeneste hvor organisering av arbeid og kompetanse i større grad samsvarer med de reelle behovene i tjenesten. I 2020 startet Tørn med 12 deltakerkommuner, og i 2025 er eller har 220 kommuner deltatt i Tørn. Vi ser at flere kommuner som har vært med tidligere melder seg på nye tjenesteområder, og det bredder seg ut i hele helse- og omsorgstjenestene. Vi har nå egne program for Tørn kommune, Tørn spesialist og Tørn samhandling.
- Regjeringen har styrket kompetanse- og tjenesteutviklingstilskuddet som skal bidra til å utvikle bærekraftige og gode omsorgstjenester ved å understøtte tilgang på relevant fagutdannet personell.
- Rekrutteringstiltakene «Menn i helse», «Med ABC til fagbrev» og «Jobbvinner» er eksempler på tiltak som har bidratt til rekruttering av flere helsefagarbeidere.
- God veiledning er avgjørende for at helse- og omsorgstjenestene skal kunne motta praksisstudenter, nyutdannede og nyansatte på en måte som gjør at de utvikler seg faglig, trives og blir værende i tjenesten.

For å understøtte kommunene i veiledningsarbeidet har regjeringen derfor etablert en tilskuddsordning for veiledning av studenter og ansatte i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

- For å støtte og veilede kommunene i arbeidet med strategisk kompetanseutvikling har regjeringen etablert en regional koordinatorrolle hos statsforvalterne.

Jeg er godt kjent med de utfordringene kommunesektoren står overfor når det gjelder personellsituasjonen framover. Det er nettopp derfor denne regjeringen har vært opptatt av å styrke tiltak som sektoren gjør seg nytte av og som vi ser har effekt. Det er gledelig å se at andelen søkere til helse- og oppvekstfag i videregående opplæring har økt i 2025. Jeg er også svært glad for å se at antallet søkere med sykepleie som førstevalg har økt med nesten 40 prosent i 2025, til 13 885 søkere, som er det høyeste antallet på fem år. Økningen markerer et brudd med nedgangen i søknader til sykepleie som vi så etter pandemien.

Vi ser positive tegn i årets søkertall. Innsatsen vår skal fortsette, og vi ønsker å tenke nytt om hvordan vi rekrutterer til sektoren vår. Jeg lar meg inspirere av alt det gode arbeidet som pågår i kommunesektoren for å rekruttere til helse- og omsorgssektoren.

Regjeringen jobber fortløpende med å finne nye måter å rekruttere personer til helse- og omsorgstjenesten, og er særlig opptatt av å finne veier inn i arbeidslivet for personer som ikke er i jobb eller utdanning, og å få de som ønsker, til å stå lenger i jobb.

Regjeringen mål er at de ulike innsatsområdene samlet sett skal bidra til nok personell med rett kompetanse i sektoren. På den måten legger til rette for et godt og forsvarlig helse- og omsorgstilbud til de eldre rundt om i kommune-Norge.

SPØRSMÅL NR. 2036**Innlevert 25. april 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 5. mai 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Ifølge en fersk rapport fra NINA har svært mange elever for liten plass i skolegården sin. Evalueringen av seksårsreformen viser at mangel på areal er en stor utfordring som ikke er i tråd med intensjonene i reformen om å legge til rette for lek og aktivitet i skolehverdagen. I Oslo er det foreslått flere skolenedleggelseser som vil bidra til å øke presset på areal ytterligere ved flere skoler.

Hva mener statsråden om skolenedleggelsene i Oslo og hvordan vil regjeringen arbeide for bedre tilgang på utearealer rundt skolene i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger og evalueringen av seksårsreformen?

BEGRUNNELSE:

I NRK kan vi lese at den kritiske mangelen på utearealer gjør seg gjeldende særlig i byene. Studien fra NINA omfatter 372 grunnskoler, klassifisert som rurale, urbane eller kompakte urbane basert på befolkningstetthet i skolekretsen. Målet med rapporten var å gi et grunnlag for nye retningslinjer for uteområdene ved norske skoler slik at det ivaretar barnas behov fra et folkehelseperspektiv. Rapporten vektlegger betydningen av uteområder i skolen som viktige for barns helse, trivsel og læring. Mens Helsedirektoratets anbefaler 50 kvadratmeter uteområde per elev, er mange skolegårder nede i 4 kvadratmeter per elev. For flere elever betyr det at de må leke på skift, og belage seg på trange skolegårder i friminuttene. I Oslo er det foreslått flere skolenedleggelseser, som vil øke presset på areal. For eksempel er Nordpolen skole nedleggingsstruet, elevene her skal henvises til Sagene skole, mens sistnevnte allerede er sterkt presset på uteareal. Samtidig slår evalueringen av seksårsreformen fast at mangel på areal er en betydelig utfordring for å realisere reformens mål om mer lek- og aktivitetsbasert læring for de yngste elevene.

Svar:

Elevene har rett til et trygt og godt fysisk skolemiljø i medhold av opplæringsloven. Dette inkluderer tilgang til tilfredsstillende arealer. Nærmere krav til skolens lokaler og uteområder følger av forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger § 4 andre ledd. Skolens lokaler og uteområder skal være utformet slik at de fremmer helse, trivsel, lek og læring for alle barn og elever. Behovene til barn og elever med funksjonsnedsettelse skal ivaretas. Lokaler og uteområder skal kunne dekke

behov for aktivitet og hvile, og forebygge sykdom, skader, ulykker, overgrep og andre alvorlige hendelser.

Gjeldende retningslinjer og anbefalinger for skolebygg og utearealer følger av Helsedirektoratets veileder til forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger. Helsedirektoratet jobber for tiden med en revisjon av veiledningen om uteområder i barnehager og skoler, basert på et oppdatert kunnskapsgrunnlag. Det er med andre ord igangsatt et utredningsarbeid på dette feltet.

Ut fra prinsippet om kommunalt selvstyre mener jeg det er riktig at det er lokale folkevalgte i kommunene og fylkeskommunene som skal finne gode løsninger på skolestrukturen til det beste for sine innbyggere. Jeg mener ikke det er hensiktsmessig at staten vilkårlig skal overstyre beslutninger fattet av lokale folkevalgte. Representanten spør også om hvordan regjeringen vil arbeide for bedre tilgang på utearealer rundt skolene. Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at skolene drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk. Det er opp til kommunene å vurdere hvordan de best kan oppfylle kravene som lovverk og forskrifter stiller til skolens uteområder. For regjeringen er det viktig å bidra med gode rammer og en forutsigbar økonomi, slik at de kan gi innbyggerne de tjenestene de har krav på.

Jeg mener som representanten at skolens uteområder er, og bør være, en viktig arena for både å fremme læring, sosiale aktiviteter og praktisk og fysisk aktivitet. I arbeidet med Meld. St. 34 (2023-2024) En mer praktisk skole; Bedre læring, motivasjon og trivsel på 5.–10. trinn, kom det fram at mange peker på at mangel på egnede rom, arealer og utstyr er et hinder for at skolene prioriterer praktiske arbeidsmåter, og at det er behov for bedre læringsarenaer og mer utstyr til å kunne drive praktisk læring, både ute og inne. Dette er bakgrunnen for at vi i 2024 etablerte både en rentekompensasjonsordning og en årlig tilskuddsordning for utstyr, inventar og læringsarenaer på 5.–10. trinn.

I rentekompensasjonsordningen, som administreres av Husbanken, kan kommunene få kompensert renteutgifter for å oppgradere læringsarenaer inne, for oppgradering av skolens utearealer eller tilrettelegging av naturområder i skolens nærområde, for mindre nybygg og for anskaffelser av større utstyr og inventar. Gjennom tilskuddsordningen, som administreres av Utdanningsdirektoratet, ble det i 2024 fordelt 127 mill. kroner i tilskuddsmidler til kommunene, og i 2025 økte tilskuddet til 160 millioner. Mange kommuner oppgir at de vil kjøpe

inn og oppgradere utstyret til musikkundervisningen, skolekjøkkenet, kunst- og håndverkssaler og verksteder, mens andre vil prioritere å oppgradere skolenes uteom-

råder, etablere skolehager og legge til rette for mer fysisk aktivitet, friluftsliv og uteskole for elevene.

SPØRSMÅL NR. 2037

Innlevert 25. april 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 6. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Det er i dag svært trange rammer for å bli kjøpt inn som sakprosaforfatter til bibliotekene. Å bli innkjøpt betyr å bli tilgjengelig i svært mange bibliotek, og en viktig inntektskilde for forfatteren.

Vil statsråden vurdere å gjøre innkjøpsordningen for sakprosa automatisk, og med det like gode som innkjøpsordningen for skjønnlitteratur der alle bøker som er regnet som gode nok blir kjøpt inn?

Svar:

Sakprosasjangeren bidrar til kunnskap, innsikt og utvikling av språk og samfunnsdebatt, og det er viktig at et godt utvalg av sakprosa-bøker blir tilgjengelig for lesere i bibliotek over hele landet. I tillegg har ordningen stor betydning for forfatter- og forlagsøkonomien. Regjeringen og Stortinget har vært enige om å løfte sakprosaen i denne Stortingsperioden, og ordningen har fått en økning på til sammen 15 mill. kroner i statsbudsjettene for 2023 og 2025.

Avsetningen til ordningen har økt fra 23,5 mill. kroner i 2020 til 40,7 mill. kroner i 2025.

Det at en innkjøpsordning er selektiv betyr at det kjøpes inn så mange titler over ordningen som budsjett-trammen for det aktuelle året tillater. I 2024 ble 35 pst. av de påmeldte titlene til innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa for voksne innkjøpt. 48 pst. ble ikke prioritert, men ville ha blitt kjøpt inn dersom den økonomiske rammen var videre. 17 pst. fikk avslag på grunn av kvalitet, relevans eller fordi de ikke var omfattet av ordningen.

Hvis vi legger behandlingsrunden for 2024 til grunn, ville det koste om lag 92 mill. kroner å gjøre innkjøpsordningen for sakprosa for voksne, automatisk. Summen omfatter de innkjøpte bøkene og bøkene som ikke kunne prioriteres innenfor budsjett-trammen (jf. punkt 1 over). Dette ville innebære en økning på om lag 51 mill. kroner sammenlignet med i dag.

Kulturrådet har i dag kun to automatiske innkjøpsordninger; ny norsk skjønnlitteratur for voksne, og ny norsk skjønnlitteratur for barn og unge. I praksis blir alle bøker som oppfyller et minstekrav til kvalitet, kjøpt inn. Dersom innkjøpskostnadene overstiger budsjettet, må de dekkes inn på andre måter. Selv med interne omdisponeringer i Kulturrådet, har økte kostnader medført at det er lagt inn en avkorting på utbetaling til forlagene. Det vil være krevende for Kulturrådet å håndtere flere automatiske innkjøpsordninger enn de gjør i dag.

Det er forlagene som melder bøker på en innkjøpsordning. Utgivelser som meldes på en automatisk ordning, blir forhåndsbetalt med hele beløpet til forlaget før Kulturrådet har foretatt innkjøpet. Dersom boka er blant den andelen titler som ikke blir kjøpt inn, må forlaget betale tilbake hele beløpet, både utgiverens og forfatterens andel. Samtidig står forlaget fremdeles ansvarlig for forfatterens andel. Det er med andre ord risiko knyttet til å melde bøker på automatiske ordninger, særlig for mindre forlag. Basert på tidligere dialog med feltet, er Kulturrådets vurdering at det ikke nødvendigvis er i alle forlags interesse at sakprosaordningen gjøres automatisk.

Å gjøre innkjøpsordningene for sakprosa automatiske har noen problematiske sider ved seg. Dersom disse ordningene skal gjøres like gode som de automatiske innkjøpsordningene for skjønnlitteratur, der alle bøker som er regnet som gode nok blir kjøpt inn, er det viktigere å styrke ordningene slik at det blir rom for flere innkjøp, enn å gjøre dem automatiske. Det er i hovedsak et budsjettsspørsmål.

SPØRSMÅL NR. 2038**Innlevert 25. april 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 5. mai 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Haldenreaktoren har tidligere spilt en sentral rolle i norsk og internasjonal reaktorforskning, og er en av få reaktorer som egner seg for materialtesting og reaktorfysikk i full-skala miljø.

Kan statsråden redegjøre for om det er gjort vurderinger av mulighetene for å starte opp igjen Haldenreaktoren, om man har mottatt forespørsler om dette, og om departementet anser dette som gjennomførbart i et teknisk og økonomisk kost-nytte-perspektiv?

BEGRUNNELSE:

Haldenreaktoren ble stengt i 2018 etter å ha fungert som en viktig plattform for sikkerhetsforskning, brenseltesting og internasjonalt samarbeid. Reaktoren hadde en unik funksjon i OECDs Haldenprosjektet, og var sentral i utvikling og verifikasjon av avanserte reaktormaterialer og digitale kontrollsystemer. I lys av økende nordisk og global interesse for kjernekraft, og ikke minst for å beholde det sterke norske fagmiljøet på området som leverer kunnskap av høy klasse til partnerne, bør en mulig gjenåpning vurderes. En eventuell oppstart vil kunne sikre viktig test- og opplæringskapasitet i Europa, samt legge til rette for videre forskning på reaktorbrensel og thorium. Det er derfor av stor interesse å få klarhet i om regjeringen har vurdert en mulig gjenåpning av Haldenreaktoren, slik vi nå ser i en rekke andre land, blant annet Sverige, USA, Belgia, Japan og Storbritannia, hvor reaktorer enten gjenåpnes eller får forlenget levetid som følge av endrede energipolitiske prioriteringer.

Reaktoren ble besluttet stengt ned i en annen tid, og med en annen energi- og sikkerhetspolitisk realitet. En revurdering av nedstegningen bør derfor foretas.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet er ikke kjent med at det er gjort vurderinger av muligheten for gjenåpning av Haldenreaktoren. Departementet har heller ikke mottatt forespørsler om en eventuell gjenåpning.

Haldenreaktoren ble stanset i mars 2018 for rutinemessig vedlikehold. Under inspeksjon ble det oppdaget feil på hovedsikkerhetsventilen, noe som medførte at ny oppstart av reaktoren ble utsatt. I juni 2018 vedtok Institutt for energiteknikk styre å ikke starte opp reaktoren igjen, samt å ikke søke om ny driftskonsesjon da konsesjonen utløp i 2020. Dette var begrunnet i reaktorens alder,

tekniske tilstand og kostnadene ved en eventuell oppgradering sett opp mot inntekspotensialet for reaktoren. Haldenreaktoren var ved nedstenging 60 år gammel.

Nærings- og fiskeridepartementet har ikke annen informasjon om mulighet for teknisk og økonomisk forsvarlig drift av Haldenreaktoren enn de som forelå ved nedstenging av reaktoren. Da vurderte Institutt for energiteknikk det som ikke regningssvarende å drive reaktoren videre grunnet reaktorens alder, tekniske tilstand og svikt i markedet for de tjenester som ble utført ved reaktoren. Det finnes videre ikke tilfredsstillende lagre for eventuelt nytt reaktorbrensel. Institutt for energiteknikk har ikke lenger kompetanse til å drive reaktoren, da personellet som drev reaktoren er overført Norsk nukleær dekommisjonering som skal forestå nedbygging av reaktorene.

Jeg viser også til at et samlet storting ved behandling av Meld. St. 8 (2020–2021) Trygg nedbygging av norsk atomanlegg og håndtering av atomavfall har vedtatt å finansiere nedbygging av de nedstengte reaktorene, i tråd med de planene som der forelå.

SPØRSMÅL NR. 2039**Innlevert 26. april 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 5. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kan kommunen kreve tilknytning av eksisterende gardstun til kommunale vass- og avløpsanlegg sjølv om kostnadene er svær høge, og med det pålegge husstandar å betale millionar i tilknytningsavgift, og vil departementet utarbeide ei forskrift for praktisering av dette lovverket slik Stortinget tilrådte i Innst. O. nr. 50 (2008-2009) for å sikre ei rettferdig praktisering av Pbl. § 27 1 og 2?

GRUNNGJEVING:

I plan- og bygningslova § 27- 1 og § 27- 2, andre og tredje, ledd står det at kommunene kan utøve skjønn når det er snakk om å kreve at eksisterende bygg skal knytast til offentleg vass- og avløpsanlegg. Kommunen kan godkjenne ei anna ordning når kostnadene er uforholdsmessig store.

Kommunalkomiteen har blitt kontakta av huseigarar som er fortvila over at dei har fått pålegg om å knyte eksisterende gardstun til kommunalt vass og avløpsanlegg sjølv om det vil innebere svært store kostander i tilknytningsavgift. Det er antyda summar på over 2 millionar kroner for spreidd busetnad, og 1, 8 millionar for næringsbygg som normalkostnad i kommunen si saksutgreiing. I same dokumentet er det vist til at departementet har uttalt at tre gongar "normalkostnaden" kan verer rimelig utan at det er definert om det då er vist til alminnelig tilknytningsavgift for småhus på 348 tusen kroner eller summane for spredt busetnad og næringstomt. Dette er uansett store summar for alminnelege husstandar som kanskje allereie har gjeld på eigedomane.

Då Stortinget handsama Plan og bygninglova og paragrafane om tilknytningsplikt 26. februar i 2009 skreiv komiteen fylgjande merknad i punkt 11. Tilknytning til vannforsyning, avløp og atkomst.

«Innst. O. nr. 50 (2008-2009) Komiteen viser til § 27-1 andre ledd og § 27-2 andre ledd angående forutsetning for at det skal kunne kreves tilknytning til eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur. Komiteen mener det trengs en presisering av disse forutsetninger for å sikre lik og mer rettferdig praktisering og for å unngå uforholdsmessig store kostnader på grunn av disse tilknytningsbestemmelsene. Komiteen ber derfor om at Regjeringen vurderer å lage en veileder til nevnte bestemmelser.»

Svar:

Innledningsvis vil jeg nevne at jeg ikke har kjennskap til de konkrete sakene stortingsrepresentanten viser til. Jeg har stor forståelse for at huseiere opplever det belastende å få beskjed fra kommunen om å knytte bygningen til

kommunalt vann- og avløpsanlegg, med de kostnadene det innebærer.

For å hindre forurensning og ivareta folks helse, er det avgjørende med tilfredsstillende og helhetlige vann- og avløpsløsninger. Stortinget har bestemt at dette best kan ivaretas gjennom krav om tilknytning til kommunale vann- og avløpsanlegg. Tilknytningsplikten følger ikke bare av plan- og bygningsloven, men også av forurensningsloven. Stortinget har også bestemt at større vann- og avløpsanlegg skal være kommunalt eid. Tilknytningsplikten er nødvendig for at kommunene skal være i stand til å drifte det kommunale anlegget teknisk og driftsøkonomisk rasjonelt, noe som igjen har betydning for størrelsen på vann- og avløpsgebyrene.

Det er en snever mulighet i plan- og bygningsloven for å kunne gjøre unntak fra hovedregelen om tilknytning, og godkjenne en annen ordning dersom kostnaden blir uforholdsmessig stor. Bruk av unntaket må baseres på en totalvurdering der blant annet kostnadene med å gjennomføre tilknytningen må veies opp mot hensynene bak plikten.

Samtidig er det slik at muligheten til å bruke unntaket også er avhengig av at annen løsning lar seg ordne, og at denne er i samsvar med offentligrettslige krav. Dersom for eksempel forurensningsmyndighetene ikke gir eller kan gi utslippstillatelse til et separat privat anlegg, vil ikke annen løsning la seg ordne. Det betyr da at huseier ikke har annet valg enn å knytte bygningen til kommunal avløpsledning.

I Innst.O.nr.50 (2008-2009) ba komiteen om at Regjeringen skulle vurdere å lage en veileder om bestemmelsene. Det er gjennom årene publisert en rekke tolkningsuttalelser med veiledning om bestemmelsene. Jeg mener dette i tilstrekkelig grad ivaretar oppfordringen til komiteen om å vurdere en veileder, og at det ikke er behov for nærmere detaljregulering gjennom forskrift. En eventuell forskrift vil for øvrig kreve lovendring, da bestemmelsen om tilknytningsplikt i dag ikke gir adgang til å fastsette forskrift.

SPØRSMÅL NR. 2040**Innlevert 27. april 2025 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik****Besvart 6. mai 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor store ressurser Mattilsynet bruker på dyrevelferdsarbeid, både i absolutte tall (kroner og årsverk) og som andel av Mattilsynets totale budsjett og arbeid?

BEGRUNNELSE:

I april gikk en veterinær og fagrådgiver i Mattilsynet ut i et leserinnlegg i Nationen til admdir. i samme organisasjon og uttrykte bekymring for arbeidet med dyrevelferd i Mattilsynet, og beskrev en situasjon hvor alvorlige bekymringsmeldinger om dyr som lider ikke blir fulgt opp.

Mattilsynet er Norges tilsynsmyndighet for dyrevelferd og forvalter dyrevelferdsloven i praksis. Samtidig har etaten ansvar for en rekke andre oppgaver, herunder mattrygghet, dyrehelse, plantehelse og drikkevann, med hjemmel i lover som matloven, kosmetikkloven og husdyravlsloven. Disse ulike ansvarsområdene innebærer at Mattilsynet kontinuerlig må balansere flere viktige hensyn og fordele ressursene der behovet anses størst.

Regjeringen har i Meld. St. 8 (2024–2025) uttrykt et mål om at Norge skal ha dyrevelferd i verdenstoppen. Likevel finnes det vesentlige utfordringer på området. I 2023 ble det for eksempel funnet regelverksbrudd i over halvparten av de dyreholdene som ble kontrollert av Mattilsynet. Samtidig har antallet gjennomførte tilsyn gått drastisk ned de siste årene, en utvikling som blant annet henger sammen med ressursituasjonen.

Dyrevernorganisasjoner har lenge fremholdt at mangel på midler svekker oppfølgingen av viktig dyrevelferdsarbeid, og Mattilsynet erkjenner selv at kapasitetstutfordringer gjør at alvorlige bekymringsmeldinger kan henlegges uten oppfølging. I 2024 gjaldt dette nesten halvparten av alvorlige bekymringsmeldinger til Mattilsynet.

For å kunne vurdere om Mattilsynets innsats på dyrevelferdsfeltet står i forhold til de politiske ambisjonene, er det nødvendig å få innsyn i hvor store ressurser etaten bruker på dyrevelferd spesifikt, spesielt i lys av deres brede mandat og mange lovpålagte oppgaver.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til at det er dyreeier som har ansvaret for å følge regelverket, som skal sikre at dyr behandles godt, beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger og får nødvendig tilsyn og stell. Mattilsyn-

et har ansvar for å føre tilsyn med at regelverket følges. Mattilsynet arbeider for å løse sine oppgaver best mulig innenfor sine budsjettmessige rammer. Også når det gjelder dyrevelferd må Mattilsynet utnytte ressursene godt, ved å rette innsatsen mot de mest alvorlige sakene og der risikoen for regelverksbrudd er størst. Tilsyn med dyrevelferd har vært en prioritert oppgave for Mattilsynet over mange år og vil også være det fremover.

For å kunne svare på spørsmålet, har jeg innhentet informasjon fra Mattilsynet om deres ressursbruk på dyrevelferd for landdyr og fisk.

Mattilsynet har ikke nøyaktige tall for hva de bruker av ressurser på dyrevelferd. Det skyldes flere forhold, inklusive at de ofte kombinerer ulike aktiviteter for å være mest mulig effektive, og at de ofte ivaretar både dyrehelse og dyrevelferd samtidig. Basert på tidsregistreringen på landdyr og akvakultur i 2024 og et anslag om at 50 % av tiden er brukt på dyrevelferd blir ressursbruken slik:

Hvor store ressurser Mattilsynet bruker på dyrevelferdsarbeid i kroner: ca. 110 mill. kroner

Hvor store ressurser Mattilsynet bruker på dyrevelferdsarbeid i årsverk: ca. 90 årsverk

Hvor stor andel av Mattilsynets totale budsjett brukes på dyrevelferd: ca. 6,7 %

Hvor stor andel av Mattilsynets totale arbeid brukes på dyrevelferd: ca. 8,4 %

Mattilsynets beregninger er basert på årsverksats i 2024, utførte årsverk i 2024 og totalt budsjett er basert på samlet tildeling til Mattilsynet i 2024. Når det gjelder akvakultur, er anslaget på 50 % et skjønnsmessig anslag. For landdyr hadde Mattilsynet i 2023 en mer detaljert registrering, som viste at 63 % av tiden på landdyr ble brukt på dyrevelferd. I 2024 var det flere ressurskrevende utbrudd av dyresykdommer, inkl. blåtunge, ringorm m.m., og Mattilsynet mener det er rimelig å legge til grunn at andelen på dyrevelferd er lavere i 2024 enn i 2023. I tillegg til registrerte timer er det lagt til 20 % i administrativt påslag. I dette ligger kostnader til biler, eiendom, arbeidstøy, reisekostnader m.m.

Mattilsynet understreker at timeregistreringen ikke inkluderer all aktivitet knyttet til dyrevelferd. Mattilsynets inspektører er ofte i dyrebesetninger for å utføre oppgaver som prøvetaking, hendelseshåndtering, veiledning mm, uten at dette registreres som direkte arbeid knyttet opp mot dyrevelferd. Arbeidet har likevel indirekte påvirkning på Mattilsynets arbeid med dyrevelferd, men inngår da altså ikke i refererte tall. I tillegg kommer

arbeid med kommunikasjon, veiledning og brukerdiallog på dette området.

Jeg vil også nevne at Mattilsynet bruker ca. 100 mill. kroner i ressurser til utvikling av nye digitale løsninger gjennom såkalte smidige produktteam. Mattilsynet kan ikke fordele nøyaktig hvor mye av denne ressursbruken

som går til dyrevelferd, men 5 av de 14 produktteamene utvikler løsninger som vil bidra til at Mattilsynet kan jobbe mer hensiktsmessig på dyrevelferdsområdet. Røft estimert kan det som ikke er inkludert i estimatene over utgjøre 30–40 MNOK eller 30–40 årsverk.

SPØRSMÅL NR. 2041

Innlevert 28. april 2025 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 5. mai 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvor mange flere samvirkeøvelser i en brigaderamme er tenkt gjennomført for Hæren og Brigade Nord ut 2025?

Svar:

Som grunnlag for å besvare spørsmålet, har Forsvarsdepartementet innhentet informasjon fra Forsvaret om

antall samvirkeøvelser i Hæren. Forsvaret opplyser om at antall planlagte samvirkeøvelser i 2025 er fire, hvilket er likelydende med antallet som ble gjennomført i 2024. Videre oppgir Forsvaret at hittil i 2025 er øvelse Joint Viking 25 gjennomført. Dette innebærer at det gjenstår tre planlagte samvirkeøvelser i 2025, ifølge det Forsvaret har opplyst til departementet.

SPØRSMÅL NR. 2042

Innlevert 27. april 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 5. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Når vil statsråden fremme lovendringer til Stortinget for å sikre elektronisk kontroll for forvaringsdømte under permisjon fra soning?

BEGRUNNELSE:

Etter representantforslag fra Per-Willy Amundsen og Tor André Johnsen (Dokument 8:261 S (2021–2022)) og innstilling fra justiskomiteen til Stortinget (Innst. 93 S (2022–2023)) fattet Stortinget 6. desember 2022 følgende anmodningsvedtak.

«Stortinget ber regjeringen sikre adgang til å sette vilkår om elektronisk kontroll ved fotlenke med GPS-sender for forvar-

ingsdømte under permisjon fra soning, og om nødvendig fremme forslag om nødvendige lovendringer for å oppnå formålet.»

Saken har vært på høring med frist 2. september 2024 og det er stadig episoder under permisjon som viser at det haster å få på plass dette regelverket.

Svar:

I mai 2024 sendte regjeringen på høring et forslag om å åpne for bruk av digitale kontrolltiltak blant annet ved permisjoner og prøveløslatelse fra fengsel og forvaring. Formålet med forslaget er å legge til rette for en mer hensiktsmessig bruk av elektronisk kontroll og digitale kontrolltiltak i kriminalomsorgen, å styrke samfunnsvernet

ved løslatelse og endt straffegjennomføring, å redusere tilbakefall til ny kriminalitet og å styrke ettervernet.

Høringsfristen gikk ut i september 2024. Saken er til behandling i departementet.

SPØRSMÅL NR. 2043

Innlevert 27. april 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 5. mai 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Nye tal presentert på Kampanje.com tilseier at dei fire største tech-selskapa frå USA og Kina (Google, SnapChat, Meta og TikTok) no har overtatt halvparten av det samla norske annonse- og reklamemarkedet, og tar meir og meir inntekter vekk frå redaktørstyrte media. EU vedtok allereie i 2022 regelverk som skal tøyte tech-gigantane (Digital Markets Act, DMA).

Kan statsråden gjere greie for kvifor denne viktige reguleringa av globale tech-plattformer tre år etter innføringa i EU enno ikkje er på plass i Noreg, og når vil det skje?

GRUNNGJEVING:

EU (Europaparlamentet og rådet) vedtok 14. september 2022 forordningen om åpne og rettferdige markeder i den digitale sektoren (Digital Markets Act - DMA). Rettsakten skal bidra til en mer åpen og rettferdig plattformøkonomi, og hindre adferd på nett som er skadelig for konkurransen og sluttbrukerne.

DMA regulerer globale aktører som i praksis er portvoktere. Det gjelder giganter som Alphabet (Google), Amazon, Apple, ByteDance (TikTok), Meta (Facebook) og Microsoft.

Loven utfyller eksisterende konkurranseregler, og åpner for å regulere på forhånd, uten å begrense muligheten til å gripe inn i etterkant. Reglene åpner for at det kan ilegges kraftige sanksjoner ved alvorlige brudd, som for eksempel bøter på opptil 10% av global omsetning.

Loven inneholder mange forpliktelser for portvokterne, for eksempel:

- Innføre transparens i den digitale reklamekjeden med mer innsyn for medier og annonsører.
- Gi bedrifter og tredjeparter på plattformene tilgang til egne brukerdata.
- Avstå fra promotering av egne produkter i rangeringstjenester og på egne plattformer.

DMA vil ha stor betydning, ikke minst for redaktørstyrte medier i konkurransen med de globale tek-plattformene.

Det er bare ett problem: DMA er ennå ikke innlemmet i norsk rett. Rettsakten er for tiden til vurdering i EØS EFTA-statene. For Norges del vil forordningen måtte inkorporeres (dvs. gjennomføres ord for ord) i nasjonal rett.

Svar:

Jeg er enig med representant Bjørlo i at forordning om digitale markeder, DMA, er en viktig regulering for å sikre likeverdige konkurransevilkår for selskap som tilbyr tjenester på internett. Derfor jobber regjeringen med å få gjennomført forordningen i norsk rett så raskt som mulig.

Forordning om digitale markeder regulerer viktige deler av EUs indre markeder, er EØS-relevant og er aktuell for innlemming i EØS-avtalen. Sammen med våre EØS EFTA-partnere, Island og Liechtenstein, arbeider vi med å forberede innlemming av forordningen i EØS-avtalen. Europakommisjonen har eneansvar for å peke ut tilbydere som er underlagt regelverket og for å håndheve regelverket overfor disse. Hvordan dette skal håndteres overfor EØS EFTA-landene, er spørsmål som må avklares før forordningen kan tas inn i EØS-avtalen. Vi er i ferd med å ferdigstille utkast til EØS-komitebeslutning, som skal løse disse to-pilarspørsmålene. Deretter må løsningen forhandles med EU-siden med sikte på å ta forordningen inn i EØS-avtalen. Ett første møte med Kommisjonen vil trolig finne sted før sommeren. Parallelt pågår det arbeid med å forberede gjennomføring av forordningen i norsk rett. Det vil være behov for en ny lov og det vil bli tatt forbehold om Stortingets samtykke ved innlemming av forordningen i EØS-avtalen. Vi tar sikte på å sende utkast til lov på høring høsten 2025.

SPØRSMÅL NR. 2044**Innlevert 27. april 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 5. mai 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Hvem er reell eier av eiendommene til Hellige Olga, menigheten i Oslo eller Moskvapatriarkatet, ev. er disse juridisk å regne som én og samme virksomhet?

BEGRUNNELSE:

Klassekampen har skrevet ei rekke artikler om eiendommene til den russisk-ortodokse menigheten.

<https://klassekampen.no/artikkel/2025-03-13/kjopte-leilighet-ved-regjeringskvartalet>

<https://klassekampen.no/utgave/2025-03-15/kjopte-eiendom-i-arendal>

[eiendom-i-arendal](https://klassekampen.no/utgave/2025-03-15/kjopte-eiendom-i-arendal)

Hvem er reell eier av eiendommene til Hellige Olga, menigheten i Oslo eller Moskvapatriarkatet? Evt. er disse juridisk å regne som én og samme virksomhet er interessante spørsmål.

Svar:

Mitt konstitusjonelle ansvar for tros- og livssynssamfunn, som Hellige Olga menighet, knytter seg i hovedsak til lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven). Hellige Olga menighet – Den russiske ortodokse kirke er et registrert norsk trossamfunn stiftet i 1996, som er registrert som en egen enhet i Enhetsregisteret. Trossamfunnet mottar årlige statstilskudd etter trossamfunnsloven.

Tilskudd etter trossamfunnsloven skal brukes til tros- eller livssynsformål, jf. loven § 5 andre ledd. Det er tilstrekkelig at en aktivitet har et «tros- eller livssynsformål», og det dekker både drifts- og investeringsutgifter som knytter seg til samfunnets aktiviteter, inkludert utgifter til leie eller kjøp av forsamlings- og kontorlokaler. Statsforvalteren fører tilsyn med at tros- og livssynssamfunnene oppfyller sine plikter etter loven.

Hvem som eier en eiendom, går som utgangspunkt frem av grunnboken.

SPØRSMÅL NR. 2045**Innlevert 27. april 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 20. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kommunesektorens balanseførte premieavvik pr. 31.12.2024 på om lag 67 mrd. kr gjelder faktisk betalte kommunale utgifter som er holdt utenfor ved KDDs beregning av kommunenes behov for inntektsramme. I stedet er dette store beløpet, som kommunene har lagt ut, dyttet inn i en ordning der kommunene yter kreditt til staten. Den har formelt sett opptil 7 års varighet, reelt sett ubegrenset varighet, fordi staten stadig utvider kreditten med nye premieavvik.

Hvordan vil statsråden få slutt på at kommunenes økonomi ødelegges slik?

BEGRUNNELSE:

Premieavviksordningen innebærer at bare en del av kommunenes betalte pensjonsutgifter blir regnskapsført som

driftsutgift samme år. Resten kommer som driftsutgift i de påfølgende 7 årene i form av «amortiseringskostnad». Denne resten blir ikke innarbeidet av KDD i beregningsgrunnlaget for kommunenes inntektsramme før gjennom en tilsvarende 7-årsperiode. KDD har i årevis forsikret om at alt til syvende og sist vil bli innarbeidet i Stortingets inntektsrammer for kommunesektoren, men noe av det forsinket gjennom amortiseringstiden på 7 år.

Ordningen fører til at kommunene gir staten en kredittid for dekning av premieavviksdelen av de pensjonsutgiftene som kommunene har betalt. Dette tærer på kommunenes likviditet. Når KDD hevder å nedbetale på denne kreditten i form av amortisering, er det et problem at KDD hvert år utvider den sammen kreditten med det årets nye premieavvik. Det årets nye premieavvik er vanligvis større enn det årets amortisering. KDD utvider på den måten kreditten hvert eneste år, og benytter noe

av det årets kredittutvidelse til å dekke amortiseringen. Derfor har kreditten som kommunesektoren yter til staten, økt fra ordningen ble innført i 2002 til 66,0 mrd. kr pr. 31.12.2023 og enda noe mer, anslagsvis omkring 67 mrd. kr pr. 31.12.2024.

Statsråden skriver i sitt svar på mitt spørsmål nr. 1880:

“På denne måten er nedbyggingen av dagens akkumulerte premieavvik ivaretatt”.

Men i realiteten bygges det ikke ned, det utvides hele tiden (i 17 av de 23 årene ordningen har vart).

Siden kreditten gjennomgående økes, belastes ikke statsbudsjettet med noen nedbetaling. Dette gjelder fortidens pensjonsutgifter som kommunene har betalt. Akkumulert premieavvik pr. 31.12.2024 gjelder kreditt som kommunene har ytt for deler av sine utbetalinger fra årene 2010–2024. Ettersom KDD har forsikret at dette skal dekkes, og kommunene har inntektsført beløpet, må slik dekning selvsagt komme på toppen av hva kommunene trenger til dekning av sine vanlige, løpende driftsutgifter for årene 2025 osv.. Kommunene tåler ikke å yte enda mer kreditt. Når staten begynner å nedbetale reelt og ikke bare gjennom å utvide kreditten i den andre enden, vil disse om lag 67 mrd. kr måtte komme på toppen av statsbudsjettets normale overføringer til kommunesektoren.

Svar:

Formålet med reglene for regnskapsføring av pensjonskostnader er å bidra til stabile og forutsigbare rammebetingelser for kommunene og fylkeskommunene, slik at tjenestene til innbyggerne ikke blir rammet av brå skift i pensjonspremiene. Ordningen for regnskapsføring av pensjon har gitt en betydelig mer stabil belastning av pensjon på kommunebudsjettene, i tråd med formålet.

Reglene har samtidig hatt konsekvenser for kommunenes likviditet, altså hvor mye penger kommunene har tilgjengelig på bankinnskudd og liknende. Når det som skal legges til grunn i årsbudsjettet og resultatføres i årsregnskapet, altså pensjonskostnaden inklusiv amortisering, er lavere enn pensjonspremien som skal betales, vil den isolerte effekten være at kommunen får redusert likviditet. Det akkumulerte premieavvik ved utgangen av 2024 på 67 mrd. kroner gjenspeiler pensjonspremier som har blitt betalt, men som først vil bli utgiftsført over de kommende syv årene. Et så stort premieavvik har hatt negative konsekvenser for kommunesektorens likviditet, som fører med seg kostnader for kommunene i form av lavere renteinntekter eller høyere renteutgifter.

Kommunal- og distriktsdepartementet fastsetter de økonomiske forutsetningene som skal ligge til grunn for beregningen av årets netto pensjonskostnad. Et sentralt parameter i dette, og dermed også for premieavviket, er forholdet mellom diskonteringsrenten og lønnsvekst.

Regjeringen vil komme tilbake til saken i kommuneproposisjonen for 2026, som blir fremmet 15. mai 2025.

SPØRSMÅL NR. 2046

Innlevert 27. april 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 5. mai 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Er statsråden kjent med om barnekonvensjonen eller andre internasjonale forpliktelser som Norge er en del av er med på å hindre oss i å redusere terskelen for å pålegge skolebytte for enkeltelever som driver med langvarig forstyrrende adferd overfor medelever, og om forpliktelser i henhold til slike internasjonale konvensjoner er årsak til at statsforvaltere ofte snur kommunale vedtak om skolebytte, og jeg ønsker videre å spørre om departementet har liggende eller igangsatt utredninger om handlingsrommet til å pålegge skolebytte?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til den pågående offentlige debatten om økt vold, mobbing og uro i norsk skole. Fremskrittspartiet har fremmet en rekke tiltak i Stortinget for å bekjempe den økte uroen i norsk skole.

Svar:

Etter opplæringsloven § 13-2 kan kommunen og fylkeskommunen fatte vedtak om at en elev skal flyttes til en annen skole dersom oppførselen til eleven går alvorlig ut

over tryggheten eller læringen til en eller flere medelever (pålagt skolebytte).

Et vedtak om pålagt skolebytte er svært inn-
gripende for eleven det gjelder. Bestemmelsen krever der-
for at de negative virkningene for medelevene må være
alvorlige. Dette må vurderes konkret med utgangspunkt i
opplevelsen til medelevene og etter en faglig vurdering av
hva slags oppførsel som vanligvis er egnet til å gå ut over
tryggheten og læringen til andre elever i alvorlig grad. Op-
pørselen til en enkeltelev må være en vesentlig årsak til
at én eller flere medelever ikke har det trygt og godt på
skolen eller lærer mindre, se Prop. 57 L (2022-2023) punkt
34.4.4.1.

Jeg er ikke kjent med at barnekonvensjonen eller
andre internasjonale forpliktelser er til hinder for å påleg-
ge skolebytte.

Barn har rett til utdanning etter en rekke kon-
vensjoner, blant annet barnekonvensjonen artikkel 28 og
29, Den internasjonale konvensjonen om økonomiske,
sosiale og kulturelle rettigheter (ØSK) artikkel 13, og EMK
tilleggsprotokoll 1 art. 2. Denne retten gjelder for alle ele-
ver – både elever som skoleeier vurderer å pålegge å bytte
skole og medelevene. Av andre viktige folkerettslige for-

pliktelser kan blant annet nevnes at ved alle handlinger
som berører barn, skal barnet beste være et grunnleggen-
de hensyn, jf. barnekonvensjonen artikkel 3. Barn har vi-
dere rett til å bli hørt og gi uttrykk for sine synspunkter,
jf. artikkel 12. Barn har også et vern mot fysisk og psykisk
vold etter artikkel 19. Jeg mener at dagens regler om skole-
bytte ligger innenfor disse forpliktelsene og at de også ba-
lanserer ulike hensyn godt.

Pålagt skolebytte er et virkemiddel som brukes
i alvorlige saker, som ikke kan løses på annen måte. Jeg
mener at terskelen som oppstilles i dagens regel er riktig,
og gir kommunene og fylkeskommunene nødvendig han-
dlingsrom i slike saker. Jeg mener dette handlingsrommet
ikke bør utvides til saker som ikke er alvorlige.

Jeg vil avslutningsvis minne om at reglene om
pålagt skolebytte nylig var gjenstand for en helhetlig vur-
dering i forbindelse med utarbeidelsen av ny opplæring-
slov, se Prop. 57 L (2022-2023) punkt 34.4, her ble det vur-
dert at reglene burde videreføres. Som representanten er
kjent med, behandlet og vedtok Stortinget ny opplæring-
slov våren 2023.

Jeg viser ellers til mitt svar på skriftlig spørsmål nr.
2048 (2024-2025).

SPØRSMÅL NR. 2047

Innlevert 27. april 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 6. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil regjeringen, blant annet på bakgrunn av dagens sik-
kerhetspolitiske situasjon, revurdere konklusjonene fra
2023 og gå inn for å opprette en statlig, nasjonal skytje-
neste?

BEGRUNNELSE:

I 2023 kom NSM med sin konseptvalgutredning for nasjo-
nal skytjeneste. NSM mente at NSM mener Norge trenger
en nasjonal skytjeneste. NSM skrev:

“For enkelte datatyper og IKT-systemer er det sårbart å være av-
hengig av utenlandske skytjenester. Dette kan være personop-
plysninger, helsedata, finansielle data, IT-systemer til operas-
jonssentraler, eiendomsregister, valgsystemer og informasjon
om infrastruktur- og transportsystemer i Norge”.

Og videre:

“I ytterste konsekvens kan manglende kontroll over IKT-syste-
mer svekke Norges suverenitet, territorielle integritet og demo-
kratiske styreform”.

Å opprette en statlig skytjeneste som en del av den
grunnleggende digitale infrastrukturen i offentlig sektor
er viktig for å sikre Norges digitale suverenitet. I lys av den
stadig mer spente sikkerhetspolitiske situasjonen og vår
avhengighet av amerikanske Tech-selskaper, gjør dette
enda viktigere enn noen gang. Rødt mener det trengs en
statlig sky som også blant annet NTL og Fagforbundet
har anbefalt, for å sikre den digitale og kritiske infrastruk-
turen som i dag er alt for sårbar og avhengig av amerikan-
ske storselskaper.

Svar:

På oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet har
Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) gjennomført en
konseptvalgutredning for en nasjonal skytjeneste. NSM

anbefaler i konseptvalgutredningen en lukket statlig skytjeneste i kombinasjon med en lukket kommersiell skytjeneste. Utredningen har vært til ekstern kvalitetssikring. En av ekstern kvalitetssikrers viktigste anbefalinger var å ikke gå videre med konseptet om en statlig skytjeneste på nåværende stadium gitt usikkerhet om de samfunnsøkonomiske gevinstene.

Regjeringen har valgt å gå videre med at det inngås avtale med én eller noen få leverandører som skal eie, levere, videreutvikle og drifte en lukket skytjeneste for ugradert skjermingsverdig informasjon. Det skal stilles krav til nasjonal kontroll av skytjenesten som leverandørene må tilfredsstille og gi garantier for. Den nasjonale skytjenesten skal defineres som skjermingsverdig infrastruktur etter sikkerhetsloven og det skal gjennomføres en sikkerhetsgradert anskaffelse. Regelverket for skytjenester skal tydeliggjøres, og det skal etableres et kravsett for ugradert skjermingsverdig informasjon.

Med utgangspunkt i sammenfallende behov er det besluttet at utviklingen av en nasjonal skytjeneste skal samkjøres med Program Felles IKT, som utarbeider

en felles IKT-løsning for departementsfelleskapet. Samkjøringen vil gi viktig erfaringsgrunnlag for den videre utviklingen av en nasjonal skytjeneste for øvrige deler av forvaltningen. Dette arbeidet pågår nå. NSM bistår i dag programmet og vil gjøre det i en periode fremover før arbeidet går over i neste fase for å avklare øvrige problemstillinger i arbeidet med en nasjonal skytjeneste.

Som en viktig del av utredningsgrunnlaget er det innhentet erfaringer fra andre toneangivende land, med særlig vekt på erfaringer av overføringsverdi til norske forhold. I det videre arbeidet legges det opp til utstrakt dialog med både nasjonale og internasjonale aktører, herunder potensielle brukere av tjenesten, samt leverandørmarkedet.

Valgt konsept gir staten tilgang på kompetanse, ressurser og innovasjonskraft. Det er viktig da IT-kompetanse og sikkerhetskompetanse er en knapp ressurs både nasjonalt og internasjonalt. Min vurdering er at valgt konsept, og de føringer som er lagt for arbeidet, langt på vei følger de råd som NSM har gitt i konseptvalgutredningen.

SPØRSMÅL NR. 2048

Innlevert 27. april 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 5. mai 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Mener statsråden at hensynet til en elev som står for omfattende forstyrrelse i skolehverdagen til medelever skal veie tyngre enn hensynet til de resterende elevene i en klasse/skolefelleskap som får sin læring, trygghet og trivsel ødelagt over lengre tid? Mener hun dagens vedtatte lovverk eller int. konvensjoner som vi er tilknyttet hindrer at hensynet til et større antall elever som rammes av et individs omfattende forstyrrende adferd kan veie tyngre enn hensynet til individet som forårsaker uroen (i spm. om pålagt skolebytte)?

BEGRUNNELSE:

Jeg har den siste tiden kommet over flere saker hvor hensynet til et enkelt elev eller noen få elever som står for omfattende langvarig forstyrrelse i skolehverdagen til et større antall elever i en skoleklasse eller et skolefelleskap ser ut til å ilegges større vekt enn hensynet til de mange elevene som får sin læring, trygghet og trivsel ødelagt, med den konsekvens at den forstyrrende adferden får

fortsette å ødelegge skolehverdagen til mange medelever i flere måneder eller flere år.

Svar:

Det er viktig at vi har regler som åpner for å pålegge en elev å bytte skole i saker der oppførselen til eleven går alvorlig ut over tryggheten eller læringen til én eller flere medelever, og der det ikke finnes mindre inngripende tiltak som vil kunne avhjelpe situasjonen. Slike regler har vi i dag i opplæringsloven § 13-4 om pålagt skolebytte. Terskelen er høy, fordi et vedtak om pålagt skolebytte er svært inngripende for eleven det gjelder. I saker som oppfyller vilkårene, er det hensynet til medelevene som veier tyngst. Dagens terskel for å pålegge skolebytte fremstår etter min vurdering som fornuftig.

Dagens vedtatte lovverk og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til ivaretar og balanserer hensynet til den aktuelle eleven mot hensynet til medelevene på en god måte. Dette innebærer etter mitt

syn at det er adgang i dag til å pålegge skolebytte i de sakene hvor omstendighetene tilsier at eleven bør bytte skole.

Jeg viser ellers til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2046 (2024-2025).

SPØRSMÅL NR. 2049

Innlevert 27. april 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 6. mai 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Den 10. april sende eg eit skriftleg spørsmål der eg etterlyste energiministeren sin reaksjon på at Regelrådet i ei ny uttale gir forslaget om Norgespris «rødt lys» og slår fast at forslaget ikkje er tilstrekkelig utgreia, er særleg uheldig for små og mellomstore bedrifter og kan bremse teknologiutvikling og straumsparing. Eg fekk eit prosessuelt svar på spørsmålet 25. april, men ikkje eit reelt svar på det eg spurde om og det Regelrådet problematiserer.

Kan statsråden prøve å svare på nytt?

GRUNNGJEVING:

Spørsmålet gjeld «Høring av forslag til ny lov om Norgespris og strømstønad til husholdninger» som blei sendt ut 10. mars med høyringsfrist 21. april.

Regelrådet, eit uavhengig forvaltingsorgan som skal sørge for at bedriftene våre ikkje blir påført unødvendige kostnader frå nytt/ endra regelverk, har vurdert høyringsnotatet. Dei konkluderer med at forslaget ikkje er tilstrekkeleg utgreia. Regelrådet har vurdert beslutningsgrunnlaget til nye lover og forskrifter for å sikre gode rammevilkår for næringslivet sidan 2016.

Frå Regelrådet sitt høringssvar:

«Regelrådet mener det burde vært vurdert om forslaget kan føre til høyere og mer variable strømpriser, og høyere pristopper, og gjennom det påvirke norsk næringsliv. Virkningen Norgespris kan få på strømpriser og pristopper er kun svært kortfattet vurdert. Regelrådet mener dette er en svakhet ved utredningen. Det burde vært vurdert hvor store prisendringer forslaget kan føre til og hvordan dette kan påvirke næringslivet generelt, og små og mellomstore virksomheter spesielt.

Det burde også vært grundigere vurdert om forslaget kan påvirke etterspørselen for bedrifter som leverer produkter og tjenester innen energieffektivisering.

Departementet har ikke vurdert alternative ordninger til Norgespris, men det er vurdert alternative innretninger av ordningen. Regelrådet mener det burde vært vurdert ordninger der husholdningene eksponeres for prissignaler og har insentiver

til strømsparing, samtidig som målet om forutsigbarhet og å trygge husholdningenes strømutgifter ivaretas.

Regelrådet mener utredningen er for kortfattet og overordnet sett i forhold til hvor omfattende forslaget er. Regelrådet mener at forslaget kan komme til å bremse teknologiutvikling som legger til rette for smartere strømstyring og energieffektivisering. Regelrådet mener målene med forslaget ikke kan nås til en relativt lav kostnad for næringslivet.»

Svar:

Jeg er ikke enig i at tiltakene for å kompensere husholdningene for høye og volatile kraftpriser ikke er tilstrekkelig vurdert. Tvert imot har regjeringen helt siden vi erfarte svært høye kraftpriser fra høsten 2021 fått utredet, vurdert og innført en rekke tiltak for å sikre forbrukerne.

I 2022 ble det satt ut fem eksterne utredninger for å gjennomgå utviklingen og utrede ulike forslag til tiltak. Utredningene ble gjennomgått og vurdert i Prop. 1 S (2022-2023) for Olje- og energidepartementet. I februar 2023 satte vi ned strømprisutvalget, som fikk i oppgave å vurdere dagens system for fastsettelse av strømprisen samt hvilke tiltak på kort og lang sikt som kan sikre strømbrukere lavere og mer forutsigbare priser, innenfor handlingsrommet i EØS-avtalen. Utvalget leverte en omfattende drøfting og gjennomgang av tiltak i sin rapport i oktober 2023. En viktig anbefaling fra utvalget var at tiltak i engrosmarkedet bør unngås, og at tiltak for å skjerme forbrukerne bør skje i sluttbrukermarkedet. Både dagens strømstønadsordning og forslaget om Norgespris er tiltak i sluttbrukermarkedet, slik utvalget har anbefalt.

Utvalgets rapport, sammen med de eksterne utredninger og vurderinger som er gjennomført siden i 2021, har inngått som et viktig grunnlag for regjeringens arbeid med forutsigbare strømpriser. Samtidig gjør regjeringen på vanlig måte konkrete vurderinger av ny politikk og tiltak før forslag fremmes. Regjeringen har også hatt ordningene på høring. Når det gjelder Norgespris gjøres det rede for regjeringens vurderinger og for de avveininger som er gjort i høyringsnotatet som ble sendt ut 10. mars 2025.

Som nevnt i høringsnotatet antas virkningene på engrosprisene av innføringen av Norgespris å være begrenset, gitt at det er stor fleksibilitet i det norske kraftmarkedet og at prisen avhenger av en rekke faktorer innad i Norge og i landene rundt oss.

Selv om gjennomsnittprisene har gått ned det siste året, preges kraftmarkedet i større grad av volatile og tidvis svært høye priser i noen deler av landet, så vel som store prisforskjeller mellom ulike områder i landet. Dette er en utvikling departementet forventer å se mer av fremover. Skiftende værforhold i Norge og i landene rundt oss får også større utslag når andelen uregulerbar kraftproduksjon øker, samtidig som situasjonen i det europeiske en-

ergimarkedet er preget av mer usikkerhet i kjølvannet av energikrisen de siste årene. Dette påvirker kraftprisene.

For å sikre husholdningene økt trygghet og forutsigbarhet i en tid med volatile og tidvis svært høye priser foreslår vi nå Norgespris som et valgfritt alternativ til dagens strømtønads-ordning. Sammenliknet med dagens strømtønadsordning vil Norgespris gi større sikkerhet om den faktiske strømprisen som husholdningene skal betale over timer, uker og sesonger. I en tid med stor ustabilitet i energimarkedene og usikkerhet om strømprisen, mener regjeringen at hensynet til husholdningenes trygghet for forutsigbare strømregninger må veie tungt.

SPØRSMÅL NR. 2050

Innlevert 27. april 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 5. mai 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Proessen med valg av trasé for ny 420 kV-forbindelse mellom Samnanger - Øygarden er i gang, og flere traséalternativer har skapt mye støy. Nordlige alternativer møter mye motstand, og tidligere tenkte alternativer i en sørlig trasé gjennom Bergen og Askøy er allerede forkastet som teknisk krevende og konfliktfylt. Svært mange høringsinnspill peker på en lengre sjøkabel i Hjeltefjorden som et mindre konfliktfylt alternativ.

Vil statsråden be NVE om å få utredet et alternativ om sjøkabel i Hjeltefjorden?

BEGRUNNELSE:

Nettet på Vestlandet må forsterkes, blant annet grunnet stor kraftuttak ut på sokkelen fra land. Flere trasealternativer skaper mye uro og motstand.

Det er av interesse å få avklart om sjøkabel vil utredes.

Svar:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt melding fra Statnett SF for ny 420 kV kraftledning mellom Samnanger og Øygarden og meldinger for videreføring av 420 kV sørover i form av prosjektene Samnanger – Mauranger – Blåfalli og Blåfalli – Sauda. Meldingene har nylig vært på samlet offentlig høring, og NVE går nå gjennom innkomne høringsuttalelser. Etter at NVE har gjennom-

gått høringsinnspillene, vil direktoratet fastsette et konsekvensutredningsprogram i henhold til KU-forskriften og øvrig gjeldende regelverk. Statnett SF må så gjennomføre konsekvensutredning i tråd med det fastsatte programmet. Når konsekvensutredningene er gjennomført kan det søkes om konsesjon. Konsekvensutredningene skal da vedlegges søknaden.

NVE vil sende søknaden på høring og forbereder saken for avgjørelse enten i NVE selv eller av Kongen i statsråd avhengig av tiltaket det blir søkt om. I begge tilfeller vil saken kunne komme til mitt departement for behandling. Enten i form av klagesak eller ved at NVEs innstilling behandles av departementet, før saken oversendes til Kongen i statsråd som avgjør saken som vedtaksmyndighet. Jeg vil derfor ikke uttale meg om saken på nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2051**Innlevert 27. april 2025 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 7. mai 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Vil regjeringen ved forsvarsministeren bidra til at den omsøkte støtten innvilges, eller er det slik at nåværende forsvarsminister og Ap-regjeringen mener at dette tiltaket ikke skal prioriteres?

BEGRUNNELSE:

I år er det 80 år siden 2. verdenskrig tok slutt og i den forbindelse arrangeres Frigjøringskonvoien hvor 5 veteranfartøyer deltar markeringen.

4. mai seiler Frigjøringskonvoien fra Norge med kurs for Lerwick (Shetland) og flere havner Storbritannia.

De som står bak Frigjøringskonvoien har over lang jobbet med arrangementet, og hatt møter med blant annet Forsvarsdepartementet hvor de har søkt støtte på 2,5 millioner til arrangementet.

Den forrige forsvarsministeren likte ideen og signaliserte ovenfor arrangørene at dette ønsket de å bidra til og var i ferd med å gi tilsagnet om støtte, men forlot posten før dette ble fullført.

Nå er en i den situasjonen at de står i fare for å må nedskalere hele arrangementet fordi en ikke hører noe fra Forsvarsdepartementet, det nærmer seg avgang og en avklaring er nødvendig.

Dersom nåværende politisk ledelse i Forsvarsdepartementet mener at dette ikke er noe de finner formålstjenlig å støtte så må en forventet at har «pondus nok» til å kommunisere dette til arrangørene.

Svar:

Hensikten med Frigjøringskonvoien 2025 er å hedre minnet over dem som seilte i shetlandstrafikken, norske militære og sivile krigsseilere, og det nære forholdet mellom Norge og Storbritannia. Jeg mener at norske sjøfolks betydning for den allierte innsatsen under andre verdenskrig knapt kan overvurderes. Jeg tror seilasen mot Shetland, og senere Storbritannia, vil bli en verdig og flott måte og minnes krigsseilernes innsats under andre verdenskrig. Regjeringen vil komme tilbake til spørsmålet om tildeling av tilskudd til Frigjøringskonvoien i forbindelse med fremleggingen av forslag til revidert nasjonalbudsjett 2025.

SPØRSMÅL NR. 2052**Innlevert 28. april 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 6. mai 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Mange oppstartsbedrifter har produkt som kunne ha vore miljømerka, men kostnader til testing, lisensiering etc. påløper før bedriftene har inntekter.

Vil statsråden ta initiativ til samarbeid mellom Innovasjon Norge og Miljømerking Norge slik at kostnader til miljømerking kan dekkast i tidligfase, og dermed gjøre det lettere for oppstartsbedrifter å møte miljøkrav og delta i offentlige anbud med krav om miljømerking, og også imøtekomme kritikk fra Riksrevisjonen om at det er for dårlig samordning av ulike offentlige virkemiddel?

Svar:

Miljømerking kan vere eit viktig konkurransefortrinn for oppstartsbedrifter, og bidra til å synleggjere miljøeigenkapane ved produkta og tenestene deira.

Innovasjon Noreg har allereie høve til å støtte aktivitetar knytt til miljømerking gjennom fleire av sine ordningar. Slike kostnader kan inngå i kostnadsgrunnlaget som del av ein større søknad om finansiering. Dette gjeld særleg i fasen der verksemda skal kommersialisere eit nytt produkt eller ei teneste etter utvikling og testing.

Oppstartstilskot 3 og Oppstartslån er særleg retta mot denne fasen, og det kan vere naturleg for bedrifter å

inkludere kostnader til miljømerking i søknader til disse ordningane. Også Vekstgarantiordninga og innovasjonsslån kan nyttast til slike aktivitetar.

Aktivitetar knytt til miljømerking vil derimot normalt ikkje bli prioriterte under innovasjonsordningar som Miljøteknologiordninga og Innovasjonskontraktar, då desse ordningane er retta mot utvikling og testing av ny teknologi, produkt og prosessar – altså aktivitetar som kjem før sertifisering og merking er aktuelt.

SPØRSMÅL NR. 2053

Innlevert 28. april 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 6. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Fjernbetjent parkering av kjøretøy via app på telefon, «Remote park assist», er et system som er EU-typegodkjent og bør derfor kunne brukes i Norge. Slik fjernbetjent parkering foretas når fører av bilen ikke befinner seg i bilen, men står på utsiden i umiddelbar nærhet av bilen.

Kan statsråden redegjøre for om bruk av fjernbetjent parkering av kjøretøy via app på mobiltelefon er tillat?

BEGRUNNELSE:

Det har oppstått et spørsmål om hvordan denne funksjonen skal vurderes opp mot forbudet mot bruk av håndholdt mobiltelefon under kjøring. Føreren har kun én ting å konsentrere seg om, nemlig å styre parkeringen, slik at dette ikke er direkte sammenlignbart med bruk av håndholdt mobiltelefon mens en samtidig skal konsentrere seg om å kjøre bilen på vanlig måte.

Svar:

FN regulativ no. 79 som er tatt inn i norsk rett via EUs regelverk om typegodkjenning tillater blant annet typegodkjenning av kjøretøy med fjernstyrt parkeringsassistent «Remote control parking». Dette er et førerstøttesystem som skal hjelpe sjåføren med å parkere bilen i trange/vanskelige omgivelser ved at sjåføren kan overvåke parkeringen ved å stå på utsiden og kontrollere kjøretøyet ved bruk av en fjernkontroll – enhet. I praksis gjøres dette ofte via en app på en mobiltelefon.

En fjernstyrt parkeringsassistent er en underkategori av det som i FN regulativ 79 er definert som en sty-

Det er opp til verksemdene sjølve å definere kva aktivitetar dei ønskjer å søkje støtte til, og for mange vil miljømerking vere ein naturleg del av dette. Eg meiner difor at det allereie ligg godt til rette for at oppstartsbedrifter kan få støtte til miljømerking i tidleg fase, og ser ikkje behov for ta noko ytterlegare initiativ ovanfor Innovasjon Noreg eller å etablere ei eiga ordning for dette no.

refunksjon med automatiske kommandoer (ASCF). Et slikt system kan hjelpe føreren ved behov ved kjøring i lav hastighet eller parkeringsmanøvrering. Det er satt en generelt øvre hastighetsbegrensning på 10 km/t, men bruk av fjernstyrt parkeringsassistent hvor fører kontrollerer kjøretøyet fra utsiden vil normalt foregå i enda lavere hastigheter. Det er også en forutsetning at sjåføren er i umiddelbar nærhet av kjøretøyet (ikke lenger enn 6 meter unna) og kan deaktivere systemet til enhver tid.

Det at systemet er typegodkjent medfører at systemet er godkjent for bruk i Norge, så lenge bruken i Norge er i tråd med kravene i vår vegtrafikklovgivning. Ved bruk av et slikt typegodkjent system for fjernstyrt parkering er sjåføren fullt og helt ansvarlig for kjøringen etter vegtrafikklovgivningens bestemmelser.

Samtidig er det i Norge generelt forbudt for fører av motorvogn å bruke håndholdt mobiltelefon under kjøring, og gjeldende forskrift tar ikke eksplisitt høyde for det særegne med slik bruk av mobiltelefon. Hensynene bak forbudet mot bruk av mobiltelefon under kjøring er bedre trafiksikkerhet ved å forby atferd som avleder oppmerksomheten fra selve kjøringen. Ved bruk av en fjernstyrt parkeringsassistent kan imidlertid hensynet til trafiksikkerheten anses ivaretatt gjennom de tekniske kravene til systemet og de begrensningene som er satt for bruken i FN regulativ 79.

Samferdselsdepartementet kjenner ikke til at det har oppstått spørsmål om forholdet mellom disse reglene i praksis, eksempelvis knyttet til håndheving, men ser at det kan være hensiktsmessig med en klargjøring av lovligheten av bruk av slike systemer, og vil vurdere dette i den pågående gjennomgangen av regelverket for bruk av mobiltelefon i bil.

SPØRSMÅL NR. 2054**Innlevert 28. april 2025 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 7. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvor er det blitt av den lovede satsingen på trygghetsboliger?

BEGRUNNELSE:

Vi blir stadig flere eldre, og Husbanken er i gang med å følge opp eldreboligprogrammet, som skal bidra til at alle har tilgang til en egnet bolig i et aldersvennlig bomiljø.

Et virkemiddel regjeringen selv har lansert i regjeringsplattformen, er å innføre investeringstilskudd til trygghetsboliger. Pengene avsatt til dette fra den forrige borgerlige regjeringen ble tatt vekk av daværende helseminister i 2021. Nå er det gått snart fire år, tilskuddet uteblir stadig og boligbehovet øker i takt med de demografiske endringene.

Svar:

Jeg understreker innledningsvis at jeg er svært opptatt av at eldre skal ha tilgang til en egnet bolig i et aldersvennlig bomiljø, og ha like muligheter til å leve selvstendige og aktive liv. Et mangfoldig botilbud er derfor viktig for regjeringen. Det er et sterkt ønske fra norske kommuner å jobbe sammen om dette, og i 2025 er det gjennom investeringstilskuddet lagt til rette for om lag 1500 heldøgns omsorgsplasser.

En egnet bolig er en forutsetning for å kunne bo trygt hjemme. Hovedutfordringen i dag er mangel på egnede boliger for eldre, og særlig i distriktene. Regjeringen har derfor etablert et eget eldreboligprogram med en helhetlig tilnærming, fra den enkelte til byggenæringen,

og fra kommune og stat. Det handler om hvordan vi sikrer at boligene som er bygget fungerer godt, og at vi tenker nytt om boformer og boligløsninger. Dette peker særlig på kommunene og byggebransjen.

Eldreboligprogrammet gir retning og rammer for en helhetlig innsats og skal være et fleksibelt rammeverk som kan ta opp i seg nye tiltak underveis. Eventuelle tiltak med budsjettmessige konsekvenser, vil bli fremmet som en del av den ordinære budsjettprosessen. Vi må gjøre det enkelt for oss alle å planlegge og tilpasse egen bolig slik at den er god å bli gammel i. En del av Eldreboligprogrammet retter tiltak mot å sette innbyggerne bedre i stand til å ivareta egen helse og planlegge for egen alderdom. Dette favner tiltak som kampanjen planleggelitt.no, forebyggende boligrådgivning og utredning av å opprette et nasjonalt digitalt «visningshjem» som kan synliggjøre muligheter innen boligtilpasning, hjelpemidler, velferdsteknologi med mer.

Videre har Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) ansvaret for den overordnede boligpolitikken, herunder ansvaret og virkemidlene for å hjelpe vanskeligstilte i bolig-markedet. Regjeringen vil føre en aktiv boligpolitikk som skal bidra til å utjevne sosiale og geografiske forskjeller i boligmarkedet. I Meld. St. 13 (2023-2024) Bustadmeldinga, legger regjeringen frem tiltak som skal legge til rette for en helhetlig og aktiv bostedspolitik, lokalt, regionalt og nasjonalt. Regjeringen peker retning i denne meldingen mot muligheter for at mennesker med behov kan få innvilget startlån, og mot utvikling av tilgjengelige og universelt utformede boliger tilpasset både beboeres behov og hensyn til helse- og omsorgspersonalets fysiske arbeidsmiljø.

SPØRSMÅL NR. 2055**Innlevert 28. april 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 6. mai 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vart det ført innsideliste før lanseringa av Norgespris 31. januar, og kven stod i tilfelle på denne lista?

GRUNNGJEVING:

Då regjeringa lanserte Norgespris på ein pressekonferanse med statsministeren og energiministeren 31. januar,

førte dette til umiddelbare utslag på børsen. Til dømes fall Elmera Group, som eig fleire store straumselskap, meir enn 20 prosent i børsverdi etter lanseringa. For å unngå innsidehandel skal det først innsidelister når regjeringa lanserer nyheiter som det er grunn til å tru at vil påvirke børskursane. Alle personar i og utanfor regjering som kjenner til saka på førehand skal først opp på ei slik liste. Eg ber om svar på om det vart ført innsideliste i dette tilfellet, og kven som var ført opp på lista.

Svar:

Norgespris er ikke en ny fastprisavtale i sluttbrukermarkedet, men på samme måte som strømstønsordningen en statlig finansieringsordning. Som med dagens strømstønsordning må husholdningene fremdeles ha en strømsavtale med en kraftleverandør. Verken orienteringen om arbeidet med Norgespris på pressekonferansen den 31. januar eller ordningen i seg selv er vurdert som børssensitiv.

SPØRSMÅL NR. 2056

Innlevert 28. april 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 7. mai 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva er grunnen til at det ikke ytes brillestøtte til barn hvis en inngår abonnement i stedet for kjøp, og hvilken hjemmel har NAV for dette siden kravet ikke står i «Forskrift om stønad til briller til barn»?

BEGRUNNELSE:

Barn med behov for briller kan få støtte til 1 brillepar årlig. Mange foreldre til barn med behov for briller velger å inngå et brilleabonnement da det kan være mer hensiktsmessig med tanke på at barn lettere skader brillene ved lek i barnehage/skole og det skaper en større forutsigbarhet.

Svar:

Det kan gis stønad til kjøp av briller, men ikke stønad til brilleabonnement. Bakgrunnen for dette er at brilleabonnement gir kundene rett til flere ting, blant annet leie av flere par briller, synsundersøkelser, bytte av glass ved styrkeendring og forsikring. Kundene betaler en samlet pris for abonnementet. Abonnementene faktureres vanligvis månedlig, og det kan være ulik bindingstid. Minst én optikerkjede tilbyr også familieabonnement. Det ville derfor vært vanskelig å skille utgiftene til å skaffe et brillepar til barnet fra andre kostnader.

Arbeids- og velferdsetaten har klar hjemmel til å avslå søknad om støtte til brilleabonnement ettersom det følger av forskrift om stønad til briller til barn § 2 at det «gis stønad til kjøp av briller». Det er altså et vilkår for

stønad at brillene kjøpes, og ikke leies i forbindelse med et abonnement.

I rapporten Kartlegging og evaluering av brillestøtteordninger til barn fra 2024 vurderte Oslo Economics hvorvidt det burde åpnes for stønad til brilleabonnement. Blant annet av grunnene nevnt ovenfor, anbefalte ikke Oslo Economics å inkludere støtte til brilleabonnement i ordningen. Videre skrev de at abonnementene gjerne forutsetter leie av minst tre par briller, slik at eventuell støtte til brilleabonnement kan føre til at barna har et høyere brilleforbruk enn nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 2057**Innlevert 29. april 2025 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 6. mai 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Hva er effekten av de iverksatte tiltakene for å bøte på mangelen av teknikere til F-35, og hva er nå de oppdaterte tallene for mangel på teknikere til F-35?

BEGRUNNELSE:

I NRK-sak 14.03.2024 fremgår det at Luftforsvaret mangler over 100 teknikere som skal arbeide med F-35.

I mitt spørsmål til forsvarsministeren datert 29.02.2024 om mangelen på teknikere til F-35, viser ministeren til tiltak som er iverksatt for å bøte på mangelen på teknikere, men at det ikke finnes oppdaterte tall for mangelen på teknikere til F-35.

Svar:

Mangelen på teknikere i Luftforsvaret er en kjent utfordring, som er belyst av både Riksrevisjonens rapport og i rapporteringen fra Forsvaret de siste årene. Forsvaret har opplyst at de mangler om lag 90 utøvende teknikere for å nå kravene til full operativ evne med F-35 per april 2025. Dette inkluderer teknikere under utdanning som bidrar i flytimeproduksjonen, men ikke kan jobbe selvstendig før de er ferdig sertifisert. Det er avvik mellom behovet for og beholdningen av ferdig utdannede teknikere. Forsvaret har derfor iverksatt en rekke tiltak for å bedre flytimeproduksjonen.

For å øke mengden teknikere har Forsvaret blant annet leid inn teknisk personell, gjennomført trening

av teknisk personell i USA, økt produksjon gjennom lærlingeordningen og innført nye kategorier teknisk personell. Tiltakene gir bedre produksjonskapasitet av nye teknikere, som bidrar til at gapet minskes for hvert år. I tillegg er det gjennomført andre tiltak som bidrar til bedre vedlikehold og teknisk understøttelse. Dette inkluderer høyt aktivitetsnivå, flere stillinger for understøttelse av logistikk og reservedeler, bedre utnyttelse av lagerkapasitet, modernisering av flåtestyringen og rekruttere- og beholdetillegg for ansatte.

Forsvaret har også endret vindrestriksjoner for operasjoner med kampfly for å øke antall tilgjengelige flytimer og økt bruk av simulator for å redusere flytimebehovet. Dette har reversert en negativ trend i flytimeproduksjonen og gjør at det oppdaterte behovet for flytimer per år kan nås vesentlig raskere.

Personellbanene i langtidsplanen gir handlingsrommet Forsvaret trenger for arbeide systematisk for å øke det totale antall vedlikeholdspersonell. Det er planlagt å øke utdanningskapasiteten i Luftforsvaret fra omlag 25 til 35 F-35-teknikere i året og tillate flere kategorier og nivåer innenfor vedlikehold. Tiltakene reduserer kompetansekrav og korter ned utdanningen og tiden det tar før de kan virke. Dette er ventet å gi økt volum av teknikere, hurtigere enn hva prognosen i dag indikerer.

Tiltakene som er iverksatt virker og viser en positiv utvikling på dette området. Regjeringen er opptatt av at Forsvaret skal få full effekt av F-35 med en kampklar organisasjon og økt evne til beredskap og har lagt til rette for dette gjennom langtidsplanen.

SPØRSMÅL NR. 2058**Innlevert 29. april 2025 av stortingsrepresentant Marianne Klever Næss****Besvart 7. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Østfold Internasjonale Teater har høy kvalitet og bør anerkjennes som regionteater. Nåværende finansieringsmodell er 40 % statlig og 60 % regional, men det er et mål om å endre dette til 70 % statlig finansiering. ØIT mangler

25-30 millioner kroner for å oppnå samme finansiering som sammenlignbare teatre.

Hvordan vil regjeringen sikre at ØIT, sammen med andre kulturaktører i Fredrikstad som også er på statsbudsjettet, får den nødvendige finansieringen for å oppnå

likestilling med andre regionteatre og styrke kulturtilbudet i Østfold?

BEGRUNNELSE:

Østfold Internasjonale Teater har etablert seg som en viktig kulturinstitusjon med høy kvalitet og stor innflytelse i regionen. Til tross for dette, står ØIT overfor betydelige finansielle utfordringer som hindrer teateret i å oppnå likestilling med andre regionteatre. Nåværende finansieringsmodell for ØIT er 40 % statlig og 60 % regional, mens målet er en mer rettferdig fordeling på 70 % statlig finansiering og 30 % regional finansiering. Dette krever en økning på 25-30 millioner kroner i statlig støtte.

Østfold er en selvstendig region med 310 000 innbyggere, en av Norges 14 selvstendige byregioner. Til tross for dette, får Østfold lavere statlige tildelinger per innbygger sammenlignet med andre regioner. Dette skaper en skjevhet i finansieringen av scenekunst og kulturtilbud i Østfold, som påvirker både kvaliteten og tilgjengeligheten for innbyggerne.

ØIT har siden 2018 pekt på skjevheten i finansieringen av scenekunst i Østfold versus sammenlignbare fylker og de statlige bevilgningene til andre teaterinstitusjoner i randsonen rundt Oslo. For eksempel, mottar ØIT i Fredrikstad 9,96 millioner kroner i statlig støtte, mens Brageteatret i Drammen mottar 17,78 millioner kroner, Teater Ibsen i Skien 32,05 millioner kroner, og Teater Innlandet på Hamar 36,6 millioner kroner. Når statlig bevilgning fordeles på antall innbyggere, får Østfold 32 kroner per innbygger, mens Buskerud får 66 kroner, Telemark og Vestfold får 74 kroner, og Innlandet får 97 kroner per innbygger.

I tillegg til ØIT, finnes det flere andre kulturaktører i Fredrikstad som også er på statsbudsjettet, inkludert Dansekunst i Østfold, Litteraturhuset i Fredrikstad, og Studium Actoris. Disse institusjonene spiller en viktig rolle i å styrke kulturtilbudet i regionen, men står også

overfor finansielle utfordringer som påvirker deres evne til å tilby et bredt spekter av kulturaktiviteter.

Denne skjevheten i finansieringen har betydelige konsekvenser for ØIT og kulturtilbudet i Østfold. ØIT mangler 25-30 millioner kroner for å oppnå samme finansiering som sammenlignbare teatre, noe som hindrer teateret i å utvikle seg og tilby et bredt spekter av kulturaktiviteter. Østfold er et av to fylker uten regionteater. Det er derfor avgjørende at ØIT anerkjennes som regionteater og får samme finansiering.

Svar:

Østfold Internasjonale Teater er, i tillegg til å være en viktig institusjon i Østfold, en del av nettverket av landsdekkende institusjoner som bidrar til å utvikle og fremvise scenekunst av høy kvalitet – uavhengig av postplassering eller finansieringsnøkkel. At regionale myndigheter viser vilje til å satse på teateret gjennom å gi 60 pst av det samlede driftstilskuddet, sier mye om teaterets posisjon i Fredrikstad og Østfold.

Jeg har forståelse for at mange aktører i kulturfeltet opplever en stadig mer presset økonomi. Flere av musikk- og scenekunstinstitusjonene våre melder om krevende tider, og nettopp derfor ga vi et samlet løft på 63,4 mill. kroner til disse i budsjettet for 2025. Selv om dette var en solid økning, er det dessverre slik at ikke alle musikk- og scenekunstinstitusjonene ble omfattet av løftet i denne runden.

Jeg er kjent med søknaden Østfold Internasjonale Teater har sendt for 2026 der de ber om å flyttes til kap. 323, post 70 der finansieringsnøkkelen med 70 pst statlig finansiering og 30 pst regional finansiering ligger til grunn. Jeg er også kjent med at øvrige kulturaktører i Fredrikstad melder behov for økt tilskudd. Dette er imidlertid budsjettspørsmål som jeg vil vurdere i forbindelse med det ordinære arbeidet med statsbudsjettet for 2026.

SPØRSMÅL NR. 2059

Innlevert 29. april 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 6. mai 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Selskapet Hafslund Celsio, majoritetseigd av Oslo kommune, har nylig nektet å skrive under en avtale med amerikanske styresmakter om å erklære at dei ikkje driv med

tiltak for mangfold, likskap og inkludering – fordi det ville vere «i strid med selskapets verdier, personalpolitiske retningslinjer og trolig også norsk lov».

Kan næringsministeren garantere at alle statlege heil- eller deleigde selskap også vil nekte å skrive under slike erklæringer ved eventuelle krav/ønske om det frå amerikanske styresmakter?

Svar:

Selskap med statleg eigarskap er eigne juridiske rettssubjekt. Det følger av selskapslovgivinga at styret og leiinga i selskapa har ansvar for forvaltning og dagleg drift av selskapa. Styret og leiinga er ansvarleg for at selskapa blir drivne i tråd med gjeldande lover og regler og for arbeidet i selskapa med mangfald, likestilling og inkludering.

Det følger av norsk rett (likestillings- og diskrimineringslova) at verksemdar i Noreg skal jobbe aktivt, målretta og planmessig for å fremje likestilling og hindre diskriminering.

Som eigar har staten forventningar til selskapa sine styrer, også innanfor mangfald, likestilling og inkludering. Meld. St. 6 (2022-2023) «Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap - Statens direkte eierskap i selskaper» (eierskapsmeldinga), slår fast at staten forventar at selskapa har tydelege mål og tiltak for å fremje og realisere

verdien av auka mangfald, likestilling og inkludering i alle delar av organisasjonen. Dette er blant anna basert på at mangfald bidrar til ulike perspektiv, som gjev selskapa eit breiare grunnlag for å ta gode avgjerder. Selskap som klarer å tiltrekke seg tilsette frå ei brei del av befolkninga, står og sterkare i konkurransen om dei beste talenta. Dei kan framstå som meir attraktive arbeidsgivarar og oppnå konkurransefordelar som følge av dette.

Eigarskapsmeldinga slår fast at kva som er relevant mangfald vil variere mellom selskapa. Det kan omfatte ulik livs- og arbeidserfaring, utdanning, verdiar, kjønn, geografisk tilhøyring, kulturell bakgrunn, alder, funksjonssnedsetjing og seksuell orientering.

Av rollefordelinga som følger av selskapslovgivinga og anerkjende eigarstyringsprinsipp og - standardar, slik dei er omtala i eigarskapsmeldinga, følger det at styra i selskapa har ansvar for forvaltninga av selskapa. Dette gjeld også på dette området. Staten som eigar forventar at styret og leiinga arbeider aktivt med staten sine forventningar, og følgjer opp selskapa mellom anna gjennom eigardialogen og på generalforsamlinga.

SPØRSMÅL NR. 2060

Innlevert 29. april 2025 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 8. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan jobber den interdepartementale arbeidsgruppen som skal bidra til forenkling for frivilligheten konkret med å forenkle og harmonisere på tvers av departement-er, slik at de frivillige organisasjonene opplever søknads- og rapporteringssystemet som enklere, og kan statsråden opplyse om hvem deltar i denne gruppen, hvilke saker tas opp til diskusjon og kan statsråden gjøre rede for status i arbeidet og når det er forventet fullført?

BEGRUNNELSE:

Et samlet Storting ba i mars 2023, for over to år siden, regjeringen om å igangsette et arbeid for å harmonisere og forenkle de mange søkbare ordningene som forvaltes av departement, direktorat og statlig sektor. Hovedorganisasjonen Virke har nylig foretatt en gjennomgang av 21 tilskuddsordninger fra ulike departement og direktorat. Konklusjonen er klar, det har ikke skjedd en harmonise-

ring og forenkling på tvers av departementer og direktorater. Selv innad i direktorater kan det stilles ulike krav til søknader og rapportering på tilskudd.

14 ulike departement har tilskuddsordninger til frivillig sektor. Kultur- og likestillingsministeren har tidligere meldt tilbake at det er opprettet en tverrdepartemental samarbeidsgruppe som blant annet skal ta for seg felles føringer i tilskuddsforvaltningen. Det er flere som etterlyser mer informasjon om arbeidet i denne gruppen, hva det konkret jobbes med, hvem deltar i arbeidsgruppen og hvilke saker tas opp her. Og ikke minst – når det kan forventes at arbeidet er fullført. Det hadde vært svært nyttig om statsråden kunne redegjøre noe nærmere for dette enn det som tidligere har vært gjort på spørsmål fra Stortinget og i offentligheten.

Svar:

I vedtak nr. 56, 28. mars 2023 ber Stortinget regjeringen om å igangsette et arbeid for å harmonisere og forenkle de mange søkbare ordningene som forvaltes av departement, direktorat og statlig sektor. Fordi dette arbeidet er igangsatt vurderte regjeringen at anmodningsvedtaket er fulgt opp. Det betyr ikke at arbeidet er slutført. Harmonisering og forenkling er et løpende arbeid som jevnlig må følges opp, og dette prioriteres fortsatt høyt i mitt departement.

14 departementer har tilskudd til frivillig sektor, og rundt 40 statlige organer forvalter tilskuddsordninger frivillige organisasjoner kan søke støtte gjennom. Den store variasjonen og mangfoldet av ordninger til frivillig sektor er noe av bakgrunnen for opprettelsen av den tverrdepartementale samordningsgruppen for frivillighetspolitikken. Initiativet følger av Kultur- og likestillingsdepartementets ansvar for å koordinere den statlige frivillighetspolitikken. Alle departementer som har sektorsansvar på deler av frivillighetsfeltet inviteres til å delta i den tverrdepartementale gruppen. Det er viktig å påpeke at sektorprinsippet er tungtveiende når det er snakk om forvaltning av tilskuddsordninger. Dette betyr at det enkelte departement har ansvar for forenkling av ordninger innenfor sine områder.

Den tverrdepartementale samordningsgruppen har hatt tre møter hittil, og har ikke noe tidsavgrenset mandat. Forenkling og en mer enhetlig tilskuddsforvaltning til frivillig sektor, felles føringer for dialog med frivillig sektor og forskningspolitikken på feltet sivilsamfunn og frivillig sektor er temaer som har vært løftet frem til nå. Målet er at gruppen skal fungere som et sted for å identifisere og diskutere mulige felles føringer i tilskudd til frivillig sektor og eventuelt andre virkemidler i den statlige frivillighetspolitikken, samt å utveksle kunnskap og erfaringer om frivillighetspolitikken på tvers av sektorer. Det er også et ønske å etablere gruppen som en arena for kompetanseheving gjennom foredrag fra organisasjoner, forskere og fagpersoner, og å formidle kunnskap og identifisere kunnskapshull på området.

Som nevnt i tidligere svar til Stortinget er flere prosjekter igangsatt i mitt departement som alle er ledd i oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak. Videreføring og styrking av arbeidet med forenkling for frivillig sektor er også et av regjeringens oppfølgingspunkter i Fremtidens digitale Norge. Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024–2030. Her ligger også oppfølgingen av livshendelsen Starte og drive en frivillig organisasjon.

Regjeringens mål er at frivilligheten skal bruke mest mulig tid på aktivitet og minst mulig tid på papirarbeid.

SPØRSMÅL NR. 2061

Innlevert 29. april 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 2. mai 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden forsikre om at staten vil følge tingrettens forbud mot å fatte nye vedtak i sakene som gjelder Breidablikk, Yggdrasil og Tyrving, etter høyesteretts kjennelse av 11. april 2025 og i det øvrige lojalt etterleve EØS-avtalens artikkel 3, ved å stanse virkninger av de EØS stridige PUD godkjennelsene for Breidablikk, Yggdrasil og Tyrving, av henholdsvis 29. juni 2021, 28. juni 2023 og 5. juni 2023, og vil statsråden samtidig bekrefte at tingrettens forføyning per nå ikke er suspendert?

Svar:

Oslo tingretts kjennelse 18. januar 2024 om midlertidig forføyning ble anket av staten 8. februar 2024. Ved Bor-

garing lagmannsretts beslutning 16. mai 2024 ble det bestemt at adgangen til å håndheve tingrettens midlertidige forføyning skal være suspendert frem til statens anke er avgjort. Lagmannsrettens beslutning ble ikke anket.

Ved to anledninger har lagmannsretten avslått krav om omgjøring fra Föreningen Greenpeace Norden og Natur og Ungdom, henholdsvis 17. juni 2024 og 5. juli 2024. Suspensjonen er heller ikke senere blitt omgjort eller opphevet. Det er dermed fremdeles lagmannsrettens beslutning 16. mai 2024 om suspensjon frem til statens anke er avgjort, som regulerer virkningen av tingrettens midlertidige forføyning.

Statens anke ligger per i dag til fortsatt behandling i lagmannsretten. Anken er ikke avgjort, og skal behandles videre i lagmannsretten. Høyesteretts kjennelse 11. april 2025 – hvor lagmannsrettens kjennelse 14. oktober

2024 ble opphevet – hadde den konsekvens at ankebehandling i lagmannsretten skal fortsette. Det vises til tvisteloven § 29-24, jf. § 30-3.

I lys av dette er det statens syn at tingrettens forføyning er suspendert og innkomne søknader vil bli behandlet på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 2062

Innlevert 29. april 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 6. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kva vil statsråden foreta seg for å forhindre ei sentralisering av politiressursane og sørge for at politiet er tett på lokalmiljøet i Bremanger for å sikre tryggleik og drive godt forebyggjande arbeid?

GRUNNGJEVING:

Vest politidistrikt opplyser at Politiet frå 1. mai vil erstatte begge stillingane ved politikontoret i Bremanger, inkludert stillinga som tenestestadleiar, med ein politikontakt, og i tillegg reduserer opningstida. Med ein slik løysning forsvinn fast tilsette med bustad i kommunen og verdifull lokalkunnskap. I Hurdalsplattformen var Sp og Ap einige om å «styrkje politiets tenestestader med førebyggjande einingar, fleire oppgåver og ressursar. Sikre ei minimumsbemanning per tenestestad og at tenestene er tilgjengelege alle kvardagar, heile året.»

Svar:

Regjeringa la i 2023 fram handlingsplanen Trygghet i hverdagen, der politiet sitt samarbeid med kommunane vart styrkt. Eit viktig tiltak er at politikontakten som hovudregel skal ha denne oppgåva i hundre prosent stilling. Politiet skal årleg ta initiativ til å evaluere kommune-politi-samarbeidet. Politidistrikt som ikkje oppfyll krava, vert følgt opp av Politidirektoratet.

Regjeringa har òg sett i gang ei tillitsreform, der verksemdene i staten og i kommunen skal få meir handlingsrom, tillit og fagleg ansvar og mindre detaljstyring.

Politiet fastsett lokal organisering, prioritering og ressursbruk i samråd med kommunen og andre relevante aktørar. Dette er i samsvar med både den nemnde handlingsplanen og tillitsreforma. Politidistriktet og andre lokale aktørar har best kunnskap om lokale utfordringar, moglegheiter og behov. Eg vil ikkje overstyre desse vurderingane, men vil stille krav til at politiet nyttar dei samla ressursane sine best mogleg slik at vi får mest mogleg politikraft for pengane.

SPØRSMÅL NR. 2063

Innlevert 29. april 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 8. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hvorfor velger statsråden å overse de tydelige advarslene fra Sjøfartsdirektoratet om at den foreslåtte endringen i allmenngjøringsloven utgjør et brudd med flaggstatsprinsippet og kan svekke Norge som flaggstat?

BEGRUNNELSE:

Sjøfartsdirektoratet, som er Norges fremste maritime fagmyndighet, uttrykker i sitt høringssvar klar bekymring for at lovforslaget bryter med langvarig norsk praksis og kan skade norske skipsfartsinteresser. Direktoratet påpeker at:

“Flaggstatsprinsippet har en sentral plass i norsk utenrikspolitikk, og det har vært langvarig praksis for å ta hensyn til dette ved utforming av regelverk på skipsfartens område. Videre er det et grunnleggende prinsipp for oss som sjøfartsadministrasjon at regelverksutviklingen på vårt område i hovedsak skal skje i internasjonale fora. Sjøfartsdirektoratet mener at lovforslaget vil utgjøre et brudd med det som har vært norsk praksis.”

Videre uttrykker direktoratet direkte bekymring for Norges posisjon som flaggstat:

“På denne bakgrunn er Sjøfartsdirektoratet bekymret for at forslaget totalt sett vil virke negativt for Norge som flaggstat.”

Direktoratet peker også på risikoen for økt utflagging som en direkte konsekvens av forslaget:

“En konsekvens av forslaget vil da også kunne være økt utflagging.”

Svar:

Etter mitt syn gir Sjøfartsdirektoratet ikke uttrykk for at de foreslåtte endringene vil utgjøre et brudd med flagg-

statsprinsippet, men snarere at endringene vil være «et brudd med det som har vært norsk praksis». Det er riktig. Lovforslaget går ut på å gjennomføre en endring, slik at ansatte på skip i norske farvann og på norsk sokkel får norsk lønn. Saken balanserer Norges interesser som henholdsvis flaggstat og kyststat. Norge skal på den ene siden være en attraktiv flaggstat og legge til rette for en stor og konkurransedyktig handelsflåte. På den andre siden er det viktig at næringsvirksomhet i Norge skjer på norske vilkår, og at arbeidstakere har rettferdige og anstendige lønnsvilkår.

Jeg deler ikke Sjøfartsdirektoratets bekymring om at forslaget vil virke negativt for Norge som flaggstat. Folkereettslig er det anerkjent at kyststater kan fastsette nasjonale regler i sin innenriksfart. Slik regulering er ikke i strid med flaggstatsprinsippet. Norge vil fortsatt være en sterk pådriver for å utvikle internasjonale regler for skipsfarten, og vil opprettholde gode rammebetingelser for en konkurransedyktig maritim næring i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2064

Innlevert 29. april 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 7. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er statsrådens plan B for Nordlandsbanen hvis det ikke lykkes Norske tog å leie inn lokomotiver på strekningen?

BEGRUNNELSE:

Det har nå gått et halvt år siden den tragiske ulykken på Nordlandsbanen, og vi står fortsatt uten et fullstendig togtilbud på strekningen. Situasjonen er uholdbar for passasjerer, ansatte og alle som er avhengige av toget.

I svar på mitt skriftlige spørsmål Dokument nr. 15:1694 (2024-2025) viste statsråden til utfordringene som Norske tog har med å finne lokomotiv som er egnet til innleie og drift på strekningen. De nye fjerntogene på Nordlandsbanen kommer som kjent ikke før 2029/2030, og jeg lurer derfor på hva som er statsrådens plan B dersom det fortsatt ikke har lyktes Norske tog å finne egnet materiell for Nordlandsbanen. Å stå uten et fullstendig tilbud frem til 2029/2030 er ikke et alternativ.

Svar:

Jeg vil forsikre Stortinget om at gjenoppbygging av det ordinære togtilbudet på Nordlandsbanen har høy prioritet i jernbanesektoren og hos meg.

Norske togs arbeid med å finne lokomotiver som er både ledige og egnet til Nordlandsbanen pågår for fullt. Norske tog har tatt direkte kontakt med aktører i hele Europa. Så langt har de hatt dialog med over 20 aktører i inn- og utland. Norske tog har overfor meg vært tydelige på at de gjør alt de kan for å finne lokomotiv som kan brukes på strekningen.

Norske tog har ikke lyktes med å finne lokomotiver som er godkjent for persontogtrafikk i Norge. Alternativet er å undersøke om lokomotiver brukt til godstrafikk kan settes i persontogtrafikk. Det kan i så fall kreve ombygging og påfølgende ny godkjenning. Jeg har derfor bedt alle parter med en rolle i finansiering, godkjenning og utleie av lokomotiver om å utarbeide en felles plan for å sikre at en ev. ombygging tar minst mulig tid og at flest mulig oppgaver løses i parallell.

Dersom det ikke finnes ledige lokomotiver i Europa som med eller uten tekniske tilpassinger, kan brukes i persontrafikk på Nordlandsbanen, må fagmiljøene i Norske tog, ansvarlig operatør og Jernbanedirektoratet gjøre en ny vurdering av hvordan situasjonen kan løses frem til

nye fjerntog er på plass. Beslutningene må vurderes og tas av de som har det operative ansvaret. Regjeringen gjorde det tydelig allerede i nysalderingen for 2024 at vi vil støtte arbeidet med å finne en god løsning så raskt som mulig. Dette står vi ved.

SPØRSMÅL NR. 2065

Innlevert 29. april 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 8. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hvordan kan statsråden forsvare å fremme et lovforslag der Sjøfartsdirektoratet tydelig påpeker at man per i dag mangler ressurser og nødvendige verktøy for effektivt tilsyn, og der det vil være systematiske forskjeller i kontrollmulighetene mellom norske og utenlandske skip?

BEGRUNNELSE:

Sjøfartsdirektoratet belyser flere grunnleggende svakheter ved den praktiske gjennomføringen av kontroll og tilsyn som følge av lovforslaget. Direktoratet uttaler at:

“Sjøfartsdirektoratet vurderer at man pr. i dag ikke nødvendigvis har de nødvendige verktøyene til å føre et effektivt tilsyn med slike krav.”

Direktoratet påpeker også en betydelig skjevhet i kontrollmulighetene som kan undergrave selve formålet med lovforslaget:

“Sjøfartsdirektoratet er også bekymret for at det i praksis vil være en forskjell mellom norskflaggede skip og utenlandske skip når det gjelder hvor effektivt tilsyn og sanksjonering kan skje, hvor skip under norsk flagg generelt kan fremstå som noe lettere å følge opp ved brudd eller mistanke om brudd på regelverket. Dersom norske skip i praksis underlegges et strengere kontroll- og sanksjoneringsregime enn utenlandske skip vil formålet med forslaget ikke oppnås.”

Videre beskriver direktoratet det som vil være betydelige praktiske utfordringer med gjennomføringen av tilsyn.

“Sjøfartsdirektoratet legger til grunn at «tillegget» som sjøfolk på utenlandske skip vil ha krav på som følge av eventuell allmenngjort tariffavtale vil utbetales etterskuddsvis. Utbetaling av tillegget i henhold til allmenngjort tariffavtale vil da gjerne skje først etter at skipet har forlatt norsk farvann. Ved det kompliseres eventuell nærmere kontroll av om det har blitt eller vil bli gjort korrekte utbetalinger til arbeidstakerne.

For norske skip har Sjøfartsdirektoratet som flaggstat anledning til å sjekke at kopi av arbeidsavtalen angir lønn, og at lønnen stemmer overens med krav som følger av allmenngjort tariffavtale.”

Direktoratet på peker også økonomiske konsekvenser av forslaget som ikke er håndert i prop. 88:

“Tilsyn med at lønns- og arbeidsvilkår fastsatt i allmenngjorte tariffavtaler for arbeidstakere på skip overholdes vil medføre et økt behov for ressurser i Sjøfartsdirektoratet. Det innføres et nytt tilsynsområde, og det innebærer at det er behov for ressurser knyttet til gjennomføring av tilsynene, veiledning knyttet til det nye regelverket, klagesaksbehandling og arbeid i forbindelse med innhenting av bankgaranti i tilfeller der etterfølgende sanksjonering av utenlandske skip er nærliggende. Det må også etableres et tilsynsregime,”

Svar:

Lovforslaget vil utgjøre et nytt tilsynsområde for Sjøfartsdirektoratet, og det vil være viktig å etablere og utvikle et godt tilsynsregime. Jeg er trygg på at dette er en oppgave som Sjøfartsdirektoratet har gode forutsetninger for å løse. Sjøfartsdirektoratet har erfaring med å føre tilsyn på norske skip, og på utenlandske skip i norske farvann.

Jeg deler ikke direktoratets bekymring for at norske skip vil bli gjenstand for strengere kontroll enn utenlandske skip. Skip som har en viss tilstedeværelse i norske farvann og norske havner vil være tilgjengelig for nasjonalt tilsyn. I proposisjonen legger vi til grunn at tilsyn med skip i innenriksfart vil egne seg for en risikobasert tilnærming. Det vil blant annet kunne bety at utenlandske skip blir gjenstand for økt tilsynsaktivitet, dersom det her er mer sannsynlig at det forekommer brudd på reglene. Vi vil ha en god dialog med Sjøfartsdirektoratet knyttet til den konkrete innretning av tilsynsaktiviteten, slik at direktoratet vil motta den informasjonen som er nødvendig for å utføre et effektivt tilsyn. Jeg vil uansett understreke at det vil være rederienes ansvar å sørge for at reglene følges.

Behovet for å eventuelt øke bevilgningen til Sjøfartsdirektoratet vil bli vurdert i de ordinære budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 2066

Innlevert 29. april 2025 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 8. mai 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en oversikt over hvor mange som har fullført følgende utdanninger – sykepleierutdanning, grunnskolelærerutdanning (1.–7. trinn og 5.–10. trinn), lektorutdanning samt barnehagelærerutdanning – fordelt per studiested og totalt, for kull som startet i årene 2018, 2019, 2020, 2021 og 2022?

BEGRUNNELSE:

For å kunne vurdere hvordan vi best kan møte behovet for kvalifiserte lærere, barnehagelærere og sykepleiere, er det nødvendig å ha oppdatert og detaljert kunnskap om gjennomføringsgraden i utdanningen. Dette er sentralt for å sikre god rekruttering og stabil kompetanse.

Svar:

Takk for forespørselen om statistikk. Vedlagt ligger et excel-skjema med en oversikt over hvor mange studenter

som har fullført henholdsvis femårig lektorutdanning, grunnskolelærerutdanning 1-7, grunnskolelærerutdanning 5-10, barnehagelærerutdanning og sykepleierutdanning de siste årene. Skjemaet viser fullføring totalt og på hver enkelt institusjon. Tallene er avrundet til nærmeste 5 av personvern hensyn. Alle tallene er hentet fra den offentlige tilgjengelige Database for statistikk om høyere utdanning (DBH: <https://dbh.hkdir.no/>) som administreres av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir).

Siden begge grunnskolelærerutdanningene og lektorutdanningene er femårige studier har vi kun tall over fullføring for kullene som begynte i 2018 og 2019. Studentene som startet på disse tre utdanningene fra og med 2020 er fortsatt i studieløpet. Det samme gjelder studentene som begynte på barnehagelærerutdanning og sykepleierutdanning i 2022, som representanten også etterspør fullføringstall for.

Vedlegg:

<https://www.stortinget.no/dok15-202425-2066-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 2067

Innlevert 29. april 2025 av stortingsrepresentant Marianne Klever Næss

Besvart 9. mai 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å støtte kommuner som Fredrikstad og Sarpsborg, som opplever sterk tilflytting av sekundærflyktninger med store integreringsbehov, særlig knyttet til økte sosiale kostnader, utfordringer innen

helse (herunder høyere forekomst av utviklingsforstyrrelser som autisme) og en voksende andel tunge brukere av kommunale tjenester?

BEGRUNNELSE:

Fredrikstad og Sarpsborg kommuner står i dag overfor en alvorlig økonomisk og sosial utfordring som følge av stor tilflytting av sekundærflyktninger fra andre kommuner. Denne gruppen krever i mange tilfeller omfattende kommunale tjenester, både innenfor helse, omsorg, skole og sosialhjelp. Spesielt bekymringsfullt er det at kommunen registrerer en høyere andel barn og unge med utviklingsforstyrrelser, inkludert autisme, som øker presset på spesialpedagogiske tilbud, barnevern, helse- og sosialtjenester.

Dette er en utvikling som ikke bare påvirker budsjettene dramatisk, men også kvaliteten på tjenestene til øvrige innbyggere. Kommuner som Fredrikstad og Sarpsborg får i dag i liten grad kompensasjon for denne typen ekstraordinære utgifter når personer flytter etter endt introduksjonsprogram. I dagens politiske virkelighet er behovet for bærekraftig integrering stort, spesielt med tanke på at særlig sårbare grupper må sikres en reell mulighet til å lykkes i samfunnet.

Høyre mener at det må stilles tydeligere krav til deltakelse i utdanning og arbeid for å lykkes bedre med integrering. Integreringen må være effektiv for å unngå økt utenforskap, belastning på velferdsordningene og utfordringer i lokalsamfunnene.

Det er derfor nødvendig å få klarhet i hvilke tiltak regjeringen vil iverksette for å:

- sikre bedre og mer treffsikre tilskuddsordninger til kommuner som opplever stor sekundærflytting,
- sørge for at ekstraordinære helsemessige og sosiale utfordringer i denne gruppen kompenseres,
- vurdere differensierte statlige virkemidler som bedre fordeler integreringsansvaret på tvers av kommunene.

Svar:

For å fordele integreringsansvaret på tvers av kommuner har regjeringen klare føringer for at bosetting av flyktninger skal være styrt, spredt, rask og treffsikker. Som virkning av styrt og spredt bosetting, har det de siste årene blitt bosatt flyktninger i omtrent alle landets kommuner, fordelt mellom byer og distrikter. Regjeringen fører også en aktiv integreringspolitikk med mål om rask overgang til arbeid og selvforsørgelse. Å kunne snakke norsk og være i arbeid står helt sentralt for å bli en del av det norske fellesskapet.

Små og mer desentrale kommuner har siden 2022 bosatt betydelig flere flyktninger per innbygger enn større og mer sentrale kommuner. Treffsikker bosetting innebærer blant annet bosetting i kommuner med relevant tilbud om kvalifisering, utdanning, arbeid og tjenester. Jeg vil også understreke at det er kommunene selv som bestemmer hvor mange de vil bosette, og hvor i kommunen de skal bosette. I løpet av de første fem årene etter bosetting kan også kommunene avslå å utbetale sosiale ytelser

dersom flyttingen ikke er avtalt mellom kommunene. Det kan bidra til å redusere antall sekundærflyttinger.

Ved bosetting av flyktninger med særlige behov, må det tas hensyn til helse- og omsorgstilbudet og nærhet til spesialisthelsetjenester hvis det er behov for det. Balansen mellom ulike hensyn er krevende, og må tilpasses hvor mange som skal bosettes, og hvilke forutsetninger og behov flyktninger har. Samtidig må det tas hensyn til kapasiteten i kommunen. Regjeringen varslet i integreringssmeldingen (St. Meld. (2023-2024)) Om integreringspolitikken: Stille krav og stille opp at vi vil legge enda større vekt på arbeids- og utdanningsmuligheter ved bosetting. Det kan bidra til at flere blir boende lenger i kommunen de ble bosatt i.

Enkelte kommuner på det sentrale Østlandet har de siste årene opplevd høy tilflytting av flyktninger og innvandrere. Enkelte må flytte på grunn av arbeid eller utdanning. Noen er også tvunget til å flytte, som for eksempel volds- og trusselutsatte flyktninger. Jeg er enig i at uønsket sekundærflytting kan være en utfordring for enkelte kommuner.

For å begrense uønsket sekundærflytting vil jeg i enda større grad tydeliggjøre ovenfor kommunene at personer som flytter i løpet av de fem første årene etter bosetting (integreringstilskuddsperioden) og som ber om sosiale ytelser i tilflyttingskommunen, kan vises tilbake til første bosettingskommune, med mindre det er åpenbart urimelig. Regjeringen ser også på nye grep for å begrense uønsket sekundærflytting, også utover integreringstilskuddsperioden. Regjeringen har de siste årene styrket bomiljøarbeidet og områdesatsingene, og regjeringen er i gang med å se på hvordan kommunale og statlige virkemidler brukes mer effektivt for å motvirke segregering i utsatte byområder. Her er vi avhengig av kommunenes innspill for å finne de mest treffsikre tiltakene.

For at flyktninger skal bli selvforsørget og bli boende i bosettingskommunen, er det viktigste å sørge for god bosetting og at de kommer i arbeid. Siden regjeringen overtok, har 148 000 flere kommet i arbeid. Men vi har også satt høye ambisjoner fremover. Målet er at flere er i arbeid og at vi får færre på trygd og andre sosiale ytelser. Det har vi konkretisert. Innen 2030 skal sysselsettingen øke til 82 prosent av alle i alderen 20-64 år. Det tilsvarer nå en økning på rundt 135 000 flere i arbeid. Bare i 2025 er budsjettet styrket med nesten 770 millioner kroner til aktive tiltak som skal få flere i jobb. Pengene går blant annet til Jobbsjansen for kvinner med innvandrerbakgrunn, arbeidsrettet ungdomsprogram og styrking av arbeidsmarkedstiltakene. 5. april la regjeringen frem forslag til endringer i integreringsloven for Stortinget, jf. Prop. 81 L (2024-2025). Formålet med endringene er å bidra til økt arbeidsretting og formell opplæring i introduksjonsprogrammet. Blant annet foreslås det at minstekravene til arbeidsrettede elementer i programmet som ble innført for

personer med kollektiv beskyttelse, skal inn i de ordinære reglene i integreringsloven.

Det stilles en rekke krav til deltakelsen i introduksjonsprogram. For å få utbetalt introduksjonsstønad må man delta i introduksjonsprogrammet. Programmet er helårlig og på fulltid. Dersom man ikke deltar i program som avtalt, trekkes stønaden time for time. Stønaden er utformet som arbeidsinntekt og er skattepliktig. Jeg vil derimot advare mot å kutte i introduksjonsprogrammet og tilskudd som går til å integrere innvandrere i Norge. Det mener jeg vil føre at integreringen går i feil retning, og vi kan få flere som står lengre fra arbeidsmarkedet med dårligere språkferdigheter.

Kommunene mottar særskilte tilskudd fra staten til arbeidet med bosetting, kvalifisering og integrering av flyktninger og fordrevne; integreringstilskudd, tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger og tilskudd ved bosetting av personer med alvorlig nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker. Tilskuddene skal gi en rimelig dekning av kommunenes gjennomsnittlige merutgifter i bosettingsåret og de påfølgende fire årene. Når flyktninger flytter til en annen kommune i denne perioden vil tilskuddene bli overført til tilflyttingskommunen. Beregningsutvalgets siste kartlegging viser at dekningsgraden samlet sett er god. I tillegg til de særskilte tilskuddene mottar kommunene innbyggertilskudd for bosatte flyktninger per 1. juli året før budsjettåret, på samme måte som for andre innbyggere.

Ansvar for den generelle finansieringen av kommunene ligger under Kommunal- og distriktsdepartementet som viser til at: Kommunene i hovedsak via de frie inntektene, skatteinntekter og rammetilskudd. Kommunene mottar rammetilskudd for alle som er bosatt i kommunen, og får en andel av skatteinntektene fra egne innbyggere. I tillegg omfordeles skatteinntektene gjennom inntektsutjevningen i inntektssystemet. Innbygger-

tilskuddet, som er den største delen av rammetilskuddet, er i utgangspunktet fordelt med et likt beløp per innbygger, og også utjevningen av skatteinntekter foretas ut fra antall innbyggere i kommunen.

Innenfor innbyggertilskuddet er det en omfordeling gjennom utgiftsutjevningen.

Utgiftsutjevningen omfatter de store velferdstjenestene grunnskole, barnehage, pleie og omsorg, kommunehelsetjenesten, sosiale tjenester og barnevern. For at kommunene skal kunne levere likeverdige tjenester til sine innbyggere, får de via utgiftsutjevningen kompensert for etterspørsels- og kostnadsforhold som de selv ikke kan påvirke. Dette kan gjelde aldersfordeling, sosiale kriterier og geografiske/strukturelle forhold. Flyktninger uten integreringstilskudd, er et kriterium i utgiftsutjevningen i inntektssystemet som fanger opp kostnadsulempen knyttet til å ha en høy andel flyktninger i kommunen. Kriteriet omfatter også flyktninger som flytter til kommunen etter at perioden for integreringstilskudd er over.

Inntektssystemet for kommunene er nylig gjennomgått, og nytt inntektssystem trådte i kraft f.o.m. 2025. I utgiftsutjevningen i nytt inntektssystem har kriteriet flyktninger uten integreringstilskudd fått en høyere vekt enn tidligere. Flyktninger og andre kriterier som fanger opp forskjeller i levekår, har samlet sett fått en større vekt i det nye inntektssystemet.

Behovet for ressurskrevende tjenester varierer betydelig mellom kommuner, og det er i dag ikke objektive kriterier i inntektssystemet som fanger opp denne kostnadsvariasjonen. Det er derfor opprettet en egen øremerket tilskuddsordning for særskilt ressurskrevende tjenester som kommer i tillegg til hovedfinansieringen av helse- og omsorgstjenestene gjennom de frie inntektene. Formålet med toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester er å legge til rette for at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester.

SPØRSMÅL NR. 2068

Innlevert 29. april 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 8. mai 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hvor mye grunnrenteskatt på havbruk har hvert enkelt oppdrettsselskap betalt i 2023?

Svar:

I utgangspunktet er opplysninger om den enkeltes formues- og inntektsforhold underlagt taushetsplikt, jf. skatteforvaltningsloven § 3-1. Taushetsplikten omfatter

imidlertid ikke innholdet i skattelistene eller senere endringer i listene, og heller ikke opplysninger som er alminnelig tilgjengelig andre steder. Hvem som er innehaver av tillatelse som er omfattet av grunnrenteskatteplikt på havbruk, fremgår av Akvakulturregisteret. Det kan derfor opplyses om hvilke selskap som var omfattet av reglene for grunnrenteskatt i 2023.

Skattelistene inneholder bl.a. informasjon om de skattepliktiges fastsatte formues- og inntektsskatt. Hvilken informasjon som fremgår av skattelistene, er regulert i skatteforvaltningsloven § 9-7. Opplysninger om betalt grunnrenteskatt inngår ikke i listene, og omfattes av taushetsplikten. Det gis derfor ikke innsyn i hva hvert selskap har betalt i grunnrenteskatt på havbruk for 2023.

Det kan også gis opplysninger i statistisk form eller der individualiserende kjennetegn er utelatt, jf. skatteforvaltningsloven § 3-7 bokstav b. Det kan derfor gis noe informasjon fra skatteoppgjøret, på et mer overordnet nivå. Disse tallene vil kunne endres dersom selskap egenretter eller skattemyndighetene gjennomfører endringer av innleverte opplysninger.

- For inntektsåret 2023 var det opplysningsplikt til Skatteetaten for grunnrenteskatt på havbruk for til sammen 117 selskap. Av disse var det 107 som var grunnrenteskattepliktige.¹
- Samlet fastsatt grunnrenteskatt for alle selskap for inntektsåret 2023 var 867 755 317 kroner. Dette er etter fratrekk for avgift på oppdrettsfisk.

Tabell 1 viser informasjon fra skattelistene om nettoinntekt og skatt for de 107 grunnrenteskattepliktige selskapene i 2023. Nettoinntekt tilsvarende det som etter skatteloven omtales som alminnelig inntekt. Skattesatsen for alminnelig inntekt var 22 pst. for 2023.

For grunnrenteskattepliktige selskaper vil oppgitt skatt i skattelistene være summen av skatt på alminnelig inntekt (selskapskatt) og grunnrenteskatt. For selskap med 0 kroner i skatt har det hverken blitt beregnet selskapskatt eller grunnrenteskatt.

Det minnes om at det er den skattepliktige selv som fastsetter grunnlaget for skatt (egenfastsetting) i året etter inntektsåret. Det gjøres ved innlevering av skattemelding. Skatteetaten beregner så inntektsskatten, som meddeles den skattepliktige i skatteoppgjøret. Skatteoppgjøret skal foreligge senest 1. desember året etter inntektsåret. Skattepliktige kan selv endre opplysninger i tidligere leverte skattemeldinger tre år etter levert skattemelding. Skatteetaten kan endre skattefastsettingen dersom den er uriktig. Skatteetaten kan som hovedregel ta opp saker til endring i fem år etter utgangen av skatteleggingsperioden (året skatten ilegges for).

¹ Avviket mellom opplysningspliktige og grunnrenteskattepliktige skyldes at det foreligger opplysningsplikt for flere selskaper enn det er grunnrenteskattepliktige, eksempelvis fordi de er organisert som indre selskap, hvor den enkelte deltaker er skattepliktig.

Tabell 1 Oversikt over grunnrenteskattepliktige selskapers nettoinntekt og skatt fra skattelistede.1 Beløpene er fra inntektsåret 2023 per 6. mai 2025. Kroner

Org.nr.	Navn	Nettoinntekt	Skatt
812522442	NORTHERN LIGHTS SALMON AS	125 615 159	34 105 596
816157382	SALAKS PRODUKSJON AS	53 405 271	11 749 160
821614422	LANDØY FISKEOPPDRETT AS	1 521 737	334 782
827248312	NOVA SEA HAVBRUK AS	571 037 595	220 493 533
828764292	HOFSETH AQUA AS	0	-1 494 816
828829092	EMILSEN FISK AS	76 463 940	16 468 382
829512572	LANGØYLAKS AS	70 763 141	17 171 631
836014952	AS AQUA	79 469 165	17 483 216
836597702	SEASHORE SJØ AS	34 979 453	5 867 264
836881362	AS KNUTSHAUGFISK	0	0
840215512	BLOM FISKEOPPDRETT AS	0	0
858000742	FLAKSTADVÅG LAKS AS	199 590 475	48 839 799
864596592	TOMMA LAKS AS	52 806 502	11 617 430
866751242	EIDE FJORDBRUK AS	172 263 403	37 897 949
884141982	BALLANGEN SJØFARM AS	169 475 329	37 284 572
885228682	VEGA SJØFARM AS	68 946 779	15 410 966
913601963	EGIL KRISTOFFERSEN & SØNNER AS	147 675 717	34 208 836
914380553	FYLKESNES FISK AS	0	3 156 263
914725739	NORDSJØ FJORDBRUK AS	374 625 987	268 686 328
918003126	NORSK HAVBRUKSSENTER AS	0	0
920002218	OSLAND SEAFOOD AS	0	-627 921
921398336	NORDFJORD LAKS AS	81 476 172	17 845 475
921601123	SJURELV FISKEOPPDRETT AS	39 685 143	8 730 731
921668236	MOWI SEAWATER NORWAY AS	0	0
921709218	NORSK EDELFISK HAVBRUK AS	7 438 810	1 636 538
923070591	ENGESUND FISKEOPPDRETT AS	0	0
923187030	VARDE FISKEOPPDRETT AS	0	0
924895004	ERVIKS LAKS OG ØRRET AS	205 696 997	73 472 271
926968955	SINKABERG HAVBRUK AS	0	0
928355624	ØYLAKS MTB AS	25 292 419	11 823 442
928957489	SALMAR OPPDRETT AS	0	0
929068300	BOLAKS SJØ AS	0	393 244
929535081	HOLMØY HAVBRUK AS	105 523 219	42 990 529
929601610	LOVUNDLAKS SJØ AS	0	34 007 215
929706331	FRØY HAVBRUK AS	0	0
929911946	NORDLAKS HAVBRUK AS	708 055 135	281 844 299
930152366	CERMAQ NORWAY SALMON AS	71 642 346	15 761 316
930155179	LERØY AURORA SJØ AS	0	0
930155209	LERØY MIDT SJØ AS	0	0
930181528	SJØTROLL HAVBRUK SJØ AS	0	0
930185698	LERØY VEST SJØ AS	0	0
930367435	GRIEG SEAFOOD NORWAY AS	0	0
930367931	GRIEG SEAFOOD ROGALAND SJØ AS	0	0
930773840	HOFSETH SEA FARMING AS	1	0

931064649	HELGELAND LAKS AS	0	0
931124668	EMILSEN HAVBRUK AS	0	0
931887750	FLOKENES FISKEFARM AS	11 546 743	2 540 283
932186497	BJØRØYA AS	171 805 109	64 796 912
932717026	WILSGÅRD FARMING AS	155 922 307	47 485 530
933591530	WILSGÅRD FISKEOPPDRETT AS	11 146 045	2 452 130
933792854	MÅSØVAL AS	162 867 035	35 881 320
935415039	SANDNES FISKEOPPDRETT AS	4 856 719	1 068 478
935509920	MÅSØVAL DRIFT AS	22 517 481	4 953 846
936678432	FIRDA SJØFARMER AS	0	0
937504446	WENBERG FISKEOPPDRETT AS	48 815 164	10 739 336
937875312	KOBVÅGLAKS AS	206 374 475	70 690 483
938354286	EIDESVIK LAKS AS	3 994 910	878 880
938567697	ROGALAND FJORDBRUK AS	51 273 090	28 888 152
939064893	MARØ HAVBRUK A/S	3 961 735	871 582
939174508	TELAVÅG FISKEOPPDRETT AS	65 431 178	14 394 859
940333067	LOVUNDLAKS AS	245 887 816	54 095 320
940887836	FJELBERG FJORDBRUK AS	0	0
941541240	TOMBRE FISKEANLEGG AS	19 944 897	4 387 877
942027672	KLEIVA FISKEFARM AS	5 891 153	7 158 188
943609551	LOFOTEN SJØPRODUKTER AS	165 246 803	53 760 797
944663002	FINNØY FISK AS	67 065 845	23 788 712
945095016	ØYFISK AS	56 465 541	12 422 419
947038877	EDELFAARM AS	52 416 820	11 531 700
947607855	KOBBEVIK OG FURUHOLMEN OP- PDRETT AS	194 591 646	84 061 888
947672134	KVARØY FISKEOPPDRETT A/S	0	0
950912278	GILDESKÅL FORSKNINGSSTASJON AS	89 273 288	19 249 282
951375772	HELLESUND FISKEOPPDRETT AS	28 458 473	6 260 864
952217860	ISQUEEN AS	168 334	37 033
956876354	TROLAND LAKSEOPPDRETT AS	1 244 961	273 891
958023685	EIDSFJORD SJØFARM AS	24 194 828	5 322 862
958123701	STEINVIK FISKEFARM AS	0	0
959473706	AUSTEVOLL MELAKS AS	2 043 843	-1 474 977
960900626	LINGALAKS AS	66 302 923	18 663 634
961288983	SELØY SJØFARM AS	94 338 043	20 754 369
961922976	CERMAQ NORWAY AS	3 964 984 975	871 621 402
963666721	QUATRO LAKS AS	0	0
966384379	MORTENLAKS AS	0	0
966451238	ERKO SEAFOOD AS	226 583 524	77 291 395
976543718	SINKABERG AS	504 938 961	117 159 605
977203740	RØVÆR FJORDBRUK AS	70 738 548	21 361 407
980649598	REFSNES LAKS AS	208 208 234	83 691 109
983970400	SØRVEST LAKS AS	92 908 794	28 998 972
984027958	NEKTON HAVBRUK AS	15 941 982	11 882 775
987044349	NOR SEAFOOD AS	154 279 623	101 869 555
988365777	GRATANGLAKS AS	101 977 527	22 435 056

989867202	HARDINGSMOLT AS	0	0
991952829	ELLINGSEN SEAFOOD AS	50 934 226	11 186 338
993998443	VEGALAKS AS	74 757 654	24 175 405
994224514	KORSHAVN HAVBRUK AS	38 157 906	17 268 721
994300474	MÅSØVAL LISENS AS	63 667	14 007
994403842	HITRAMAT FARMING AS	42 157 815	19 419 971
994613405	ARNØY LAKS AS	100 954 778	24 334 930
994829750	PROPHYLAXIA AS	61 993 815	13 638 639
995640996	OCEAN FARMING AS	0	-1 969 838
996198944	ORGANIC SEAFARM AS	0	0
996236625	SELSØYVIK HAVBRUK AS	61 296 461	13 485 221
996385035	SØRROLLNESFISK AS	98 665 528	22 177 483
996482537	AKVAFUTURE AS	0	-1 035 236
997152743	E. KARSTENSEN FISKEOPPDRETT AS	29 265 227	6 438 350
997411781	FREMSKRIDT LAKS AS	19 690 573	4 331 926
998830168	NORSK SJØMAT OPPDRETT AS	8 265 263	1 818 358
999638872	SULEFISK AS	47 931 808	10 544 998
Total		11 452 193 989	3 375 234 229

¹ Negative beløp for fastsatt skatt i skattemålistene er beløp som blir utbetalt og skyldes f.eks. SkatteFUNN-ordningen.

Kilde: Skatteetaten.

SPØRSMÅL NR. 2069

Innlevert 30. april 2025 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 12. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan jeg be statsråden opplyse Stortinget om hvor mange intensivsenger (kategori 3) og overvåkingssenger (kategori 2) det var ved norske sykehus pr. 1.1.2020 og pr. 1.1.2025?

BEGRUNNELSE:

Helseministeren oppga til Stortinget 29. april 2025 at den samlede intensiv- og overvåkingskapasiteten ved norske sykehus nå er 466. I denne kapasiteten regnes både intensivsenger og overvåkingssenger. Regjeringen oppgir videre at helseforetakene nå definerer sengeplasser på en annen måte enn tidligere og at det derfor ikke er mulig å sammenligne intensivkapasiteten ved inngangen til pandemien, med intensivkapasiteten pr. april 2025. Men i brev til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite datert 6. februar 2025 oppgir helseministeren at:

“I en gjennomgang fra november 2023, med noen oppdateringer i mars 2024, ble antall intensivsenger i normal drift oppgitt til 216, mens antall overvåkingssenger ble oppgitt til 246, slik at den samlede intensiv- og overvåkingskapasiteten var på 462”.

Selv om regjeringen og helseforetakene har besluttet at samlet intensivkapasitet nå skal defineres både av intensivsenger (kategori 3) og overvåkingssenger (kategori 2) er det vanskelig å forstå at helseministeren i Stortinget 29. April ikke kan svare på om norske sykehus har flere eller færre rene intensivsenger nå enn da pandemien traff Norge i 2020.

Svar:

Som representanten Wilhelmsen Trøen er inne på i sitt spørsmål, redegjorde jeg for spørsmålet om definisjon

av intensivkapasitet i Stortinget 29.april 2025 og i svar på skriftlig spørsmål nr. 1706 og 1752.

Under koronapandemien ble intensivsenger telt ulikt i de ulike helseforetakene, og det var ikke en felles enighet om hva som utgjør en intensivplass. Uenighetene om definisjoner i fagmiljøene har vært belyst av Koronakommisjonen, og skapte usikkerhet om totalt antall intensivplasser i landet.

Det var derfor nødvendig å avklare definisjonen, og en arbeidsgruppe sammensatt av representanter fra sykehus i alle regionene og med deltakelse fra Helsedirektoratet, brukerrepresentanter og konserntillitsvalgte leverte i mai 2022 en rapport hvor det var enighet om definisjoner for ulike kategorier av senger og hvordan disse skal telles. Det er derfor ikke «regjeringen og helseforetakene» som har besluttet definisjonen av samlet intensivkapasitet. Enigheten ble avklart i en faggruppe bestående i hovedsak av erfarne intensivsykepleiere og anestesileger, samt konserntillitsvalgte og brukerrepresentanter.

Regjeringen har lagt denne enigheten om hvordan man definerer kategorier av senger, hvordan intensivkapasitet skal beregnes og hvordan man kan innrette beredskap, til grunn når vi har bedt om rapporter om intensivkapasiteten.

Representanten Wilhelmsen Trøen sier at det er vanskelig å forstå at jeg ikke kan svare på om norske sykehus har flere eller færre rene intensivsenger nå enn da pandemien traff Norge i 2020. Grunnen til at det ikke er mulig å sammenligne tall for intensivplasser i 2020 og nå, er altså at det ikke var enighet om hva som skulle telles og hvordan før i 2022. Det vil ikke være mulig for sykehusene å gå tilbake til situasjonen i 2020 og ha oversikt over hvordan dagens metode for kategorisering av senger ville falt ut i den situasjonen sykehusene opplevde for fem år siden.

Det er for øvrig enighet om fire kategorier av senger i sykehus:

Kategori 0 er senger ved ordinær sengepost.

Kategori 1 er forsterkede observasjonssenger.

Kategori 2 er en sengeplass som skal ha ressurser i form av utstyr, kompetanse og bemanning for organstøttende behandling av to organ. Sengeplassen skal være tilgjengelig som akutt hjelp hele døgnet, hele året, uavhengig av helg og høytid (24/7/365).

Kategori 3 er en sengeplass som skal ha ressurser i form av utstyr, kompetanse og bemanning til fullverdig intensivmedisinsk behandling inkludert sedasjon, invasiv mekanisk ventilasjon og annen nødvendig organstøttende behandling. Sengeplassen skal være tilgjengelig som akutt hjelp hele døgnet, hele året, uavhengig av helg og høytid (24/7/365).

Kategori 2 og 3 er de sengene som inngår i rapporteringen for antall intensiv- og overvåkingsenger i normal drift i årlig melding til departementet. Rapporteringen så langt viser at det i 2024 var 466 intensiv- og overvåkingsenger i normal drift (kategori 2 og 3).

Kompetent personell til å bemanne sengene er viktigste grunnlag for hvor mange intensivsenger et sykehus kan ha til disposisjon. Fagpersonene i arbeidsgruppen fra 2022 sier følgende om kompetansevurderingen:

«De forskjellige sengekategoriene bemannes med ledsagende ansvar hos sykepleier og legespesialiteter med utdanning i organstøttende behandling. Ansvarlig lege og sykepleier jobber sammen i behandlingsteamet rundt pasienten hele døgnet. I tillegg er kunnskaper og ferdigheter fra flere spesialiteter nødvendig for at behandlingen skal føre frem. Sykehusets samlede ressurser vil dermed være styrende for hvilken behandling som kan tilbys».

Ved siden av bemanning og kompetanse, må også tilgjengelig medisinsk utstyr inn i vurderingen av sengekapasitet. Arbeidsgruppen sier følgende om utstyr: «Hvilket utstyrsnivå som skal kreves eller bør være tilgjengelig på ulike behandlingsnivå vil være omfattende å detaljere og kreve hyppig revisjon».

Et forsøk på å anvende den nye kategoriseringen fra 2022 for å gi et intensivsengetall for 2020, ville innebære at hvert sykehus har full oversikt over bemanningen, kompetansen og utstyret de hadde til disposisjon i 2020. Det er ikke tilgjengelige oversikter over hvilken bemanning, kompetanse og utstyr sykehusene hadde i 2020. Dette innebærer at det ikke er mulig å gi et sammenliknbart sengetall for året da pandemien startet, og besvare representantens spørsmål om hvor mange intensivsenger (kategori 3) og overvåkings-senger (kategori 2) det var ved norske sykehus per 1.1.2020 og per 1.1.2025.

SPØRSMÅL NR. 2070**Innlevert 30. april 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande****Besvart 8. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Noreg, som står utanfor EU, har nasjonal kontroll over eigne fiskeriressursar og kvotefastsetjing.

Kan fiskeriministeren gjere greie for om det er nokre land i EU som har nasjonal kontroll over eigen kvotefastsetjing, eller om EU-landa må overlate det ansvaret til EU som overnasjonal myndigheit?

GRUNNGJEVING:

Fiskerinæringa er ein viktig del av norsk økonomi og viktig for busettingsmønsteret. Noreg har i dag full kontroll over eigen kvotefastsetjing, som er særskild viktig for næringslivet. Kontroll over eigne fiskeriressursar er viktig for verdiskaping og vekst. Berekraftig forvaltning av fisken sørgjer for at ressursen kan kome folket til gode i generasjonar.

Senterpartiet meiner internasjonalt samarbeid er viktig, og meiner gode fiskeriatvar er sentrale i arbeidet med god og berekraftig forvaltning av ressursane i havet, men først og fremst er det enkelte lands rett til å forvalte eigne ressursar det grunnleggjande. Dei siste åra har det vore krevjande forhandlingar om fiskeriatvar med EU, som i fleire omgangar har utfordra Noregs rett til å fastsetje kvotar og vår sjølvråderett over eigne ressursar. Dette til tross for ei havrett som er krystallklar og at retten har blitt fastslått i fleire omgangar.

I det siste har fleire parti igjen tatt til orde for EU-medlemskap. Kontroll over kvotefastsetjing har direkte økonomiske konsekvensar for fiskerinæringa, det er derfor viktig å forstå korleis EU-land handterer dette.

Senterpartiet er grunnleggjande mot eit EU-medlemskap. Det er viktig å belyse både økonomiske og andre konsekvensar det ville hatt for norske fiskarar og fiskeribedrifter dersom EU-tilhengarane hadde fått det som dei ville.

Svar:

Noreg fekk etter innføringa av 200 mils økonomiske soner jurisdiksjon over store havområder og ressursar. Likevel er det slik at vi deler mykje av fiskeressursane med landa rundt oss i Nordaust-Atlanteren. Difor forhandlar vi kvart år med andre land om mellom anna totalkvotar for dei viktigaste bestandane.

Noreg, EU og Storbritannia samarbeider om årleg fastsetjing av totalkvotar for seks bestandar i Nordsjøen som vert rekna som felles forvalta, mellom anna torsk, hyse og nordsjøsil. I dei årlege avtalane vert partane også

einige om fordelinga av desse totalkvotane mellom dei tre partane.

Dette samarbeidet følgjer av havrettskonvensjonen, internasjonale forpliktingar og rammeavtalar mellom Noreg og EU, og Noreg og Storbritannia. Tilsvarande framgangsmåte vert følgd generelt der ulike kyststatar i ulike konstellasjonar deler ansvaret for ein bestand og har ei felles forvaltning av bestandar.

I etterkant av dei årlege inngåtte kvoteavtalane mellom ulike kyststatar er det opp til den einskilde part å fordele sin del av totalkvoten nasjonalt, eller i EU sitt tilfelle mellom medlemsstatane.

Korleis EU ynskjer å fordele sin del av dei enkelte totalkvotane mellom medlemsstatane er eit internt anliggende regulert gjennom EU sin felles fiskeripolitikk, der EU basert på eit prinsipp om relativ stabilitet (fordelinga av kvotar) mellom medlemsstatane vedtek ei årleg kvoteforordning der fordelinga av EU sine kvotar mellom medlemsstatane vert fastsett.

Den årlege kvoteforordninga inngår i EU sin lovgjevingsspross, der EU-kommisjonen legg fram forslag basert på inngåtte kvoteavtalar, og deretter vert forordninga vedteken etter forhandlingar mellom medlemsstatane i Det europeiske rådet, der ministrane ansvarlege for fiskeriforvaltning i dei enkelte medlemsstatane, møtast kvart år i desember for forhandlingar mellom medlemsstatane.

I tillegg til kvotar basert på internasjonale kvoteavtalar, fastset EU også kvotar og reguleringstiltak for bestandar som er eksklusive EU-bestandar, altså der EU er einaste kyststat, etter same lovgjevingssprodyre.

SPØRSMÅL NR. 2071**Innlevert 30. april 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 7. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Mener statsråden det er akseptabelt at sentrale, lettdrevne jorder, som Bårlijordet i Rælingen, bygges ned til boligformål, til tross for at regjeringens nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet skjerper jordvernet, spesielt nær tettsteder?

BEGRUNNELSE:

Bårlijordet i Rælingen kommune er et område med lettdrevet matjord av høy kvalitet og gode solforhold, egnet for matproduksjon. Til tross for dette er det foreslått omregulert til boligformål i kommuneplanen. Flere politiske partier har uttrykt motstand mot denne nedbyggingen, og det har vært lokal mobilisering for å bevare jordet.

En undersøkelse fra Norsk institutt for naturforskning (NINA) slår fast at minst 140 000 dekar dyrka mark er avsatt til utbyggingsformål i kommunale planer som ennå ikke er realisert. Regjeringen har derfor oppfordret kommunene til å tilbakeføre jordbruksområder som er avsatt til utbygging til LNFR.

Bare 3 prosent av Norge er dyrka mark, og bare 1 prosent er egnet til å dyrke korn som er avgjørende for selvforsyning og matsikkerhet.

I regjeringens nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, sendt ut 24. januar i år, er jordvernet styrket. Der slås det fast at utbyggingsbehovet må balanseres bedre mot det langsiktige hensynet til innenlandsk matproduksjon, og at det særlig i pressområder er viktig å praktisere et strengt jordvern. Det står også at de beste jordbruksarealene ofte ligger der utbyggingspresset er størst, samtidig som jordbruksarealer nær tettsteder har stor betydning for beredskapen.

Bårlijorder ligger sentralt til i et av de tettest befolkede områdene i Rælingen kommune, og i et område med betydelig befolkningspress. Jeg ønsker derfor å vite hvordan statsråden vurderer denne typen nedbygging av verdifull matjord, og hvilke tiltak regjeringen vil iverksette for å sikre at nasjonale jordvernmål etterleves i kommunal planlegging.

Svar:

De nye statlige planretningslinjene for arealbruk og mobilitet setter klare mål om at omdisponering av matjord skal minimeres, og at arealplanlegging skal bidra til å nå målet om redusert omdisponering av matjord i tråd med nasjonal jordvernstrategi. Retningslinjene sier også at po-

tensialet for fortetting og transformasjon skal kartlegges og bør utnyttes før det vurderes å bygge ned dyrket eller dyrkbar jord. En viktig føring er at kommunene i større grad enn tidligere bør bygge på allerede utbygd areal i stedet for å ta i bruk nytt. Mange kommuner har satt av mer areal til utbygging enn det de har behov for. De nye statlige retningslinjene er tydelige på at det ved revisjon av kommuneplanens arealdel bør vurderes om tidligere vedtatt arealbruk svarer til dagens og fremtidige behov, og gjeldende nasjonale og regionale føringer for arealbruk. Kommunene oppfordres til å oppheve gamle planer som innebærer omdisponering av dyrka jord, og tilbakeføre arealene til LNFR-formål. Dette er også et tydelig forventningspunkt i nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 som ble fastsatt ved kgl.res juni 2023.

Foreløpige tall fra Statistisk sentralbyrå for 2024 viser at tempoet i omdisponeringen av dyrket jord går nedover, og det aldri har blitt registrert mindre omdisponering av dyrket jord til andre formål enn i fjor. De foreløpige tallene fra alle landets kommuner viser at omdisponeringen av dyrka jord i 2024 var på 2 651 dekar for hele Norge. Dette er fortsatt over det nasjonale jordvernmålet om at den årlige omdisponeringen av dyrka jord skal være redusert til 2 000 dekar innen 2030.

På generelt grunnlag ønsker jeg ikke å uttale meg om konkrete saker så lenge de fortsatt er til behandling lokalt. Den konkrete saken, som representanten viser til, gjelder en pågående områderegulering for Løvenstad. Saken ligger til behandling i kommunen etter at planprogrammet for områdereguleringen ble vedtatt i 2023. Det er derfor ikke riktig av meg å kommentere saken nærmere.

SPØRSMÅL NR. 2072**Innlevert 30. april 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 7. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Mener statsråden det er riktig at en ukrainsk familie som flyktet fra Russland da krigen startet, og som fikk kollektiv beskyttelse – senere omgjort til individuell, blitt fullt integrert, kjøpt bolig, etablert bedrift og har barn i skole og fritidsaktiviteter, skal miste opphold og arbeidstillatelse – og henvises til asylmottak og NAV – fordi UDI har omgjort statusen i ettertid, og hva vil statsråden konkret gjøre for å rette opp slike tilfeller og hindre at dypt integrerte og ureturnerbare familier sendes ut i ny utrygghet?

BEGRUNNELSE:

Paret med sine tre barn flyktet fra Russland etter krigsutbruddet i Ukraina. De hadde da vært bosatt i Russland i 15 år, og ble utsatt for trakassering fordi de er ukrainske statsborgere. De fikk kollektiv beskyttelse i Norge, senere omgjort til individuell beskyttelse. Kort tid etter ble også denne statusen omgjort til avslag, og UDI ba dem søke opphold med arbeidstillatelse. Også dette ble avslått. I vedtaket fremgår det at situasjonen i stor grad skyldes en feilvurdering fra UDI da de først kom til landet. Forsøk på å få arbeidstillatelse ble også avslått. Nå mister de alt – arbeid, firma, bolig – og får beskjed om å selge huset og oppsøke et mottak. De risikerer å miste personnummer, bankkonto og livsgrunnlag.

Familien har gjort alt riktig: De har skaffet arbeid, startet bedrift, kjøpt bolig i 2024, og barna er godt integrerte i skole, idrett og menighet. Moren snakker flytende norsk og har vært tolk for kommunen. Samtidig er retur både til Russland og Ukraina uforutsigbar – Ukraina er i krig, og faren risikerer tvangsinnrulling i forsvaret. Likevel behandles de som om de har brutt vilkår, mens det reelt handler om forvaltningsmessig usikkerhet og urimelige konsekvenser av statusendringer.

Saken fremstår som et alvorlig eksempel på systemsvikt, der fullt integrerte og selvforsørgende flyktninger rammes av uforutsigbar forvaltning. Jeg ber statsråden svare tydelig på hva hun vil gjøre for å rette opp denne konkrete saken, og hvilke tiltak hun vil sette i verk for å hindre at flere i tilsvarende situasjon mister alt på grunn av feil eller rigid praksis i utlendingsforvaltningen.

Svar:

Når en enkeltperson eller familie kommer til Norge og søker om beskyttelse (asyl), er det Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler

og avgjør saken. Verken jeg som statsråd eller Justis- og beredskapsdepartementet kan gripe inn i eller påvirke utfallet av en konkret sak, med unntak av saker som berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Som utgangspunkt har vi heller ikke kjennskap til de enkelte sakene som blir behandlet i utlendingsforvaltningen. Jeg kan derfor ikke kommentere den konkrete saken som representanten viser til.

Asylsøknader som faller innunder ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse for personer fordrevet fra Ukraina etter utlendingsforskriften § 7-5 a behandles etter en forenklet prosedyre, uten at det foretas en individuell vurdering av den enkeltes beskyttelsesbehov. Det har resultert i forholdsvis korte saksbehandlingstider og en rask avklaring for de involverte.

Det er imidlertid et vilkår for tillatelse etter ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse at søkeren var bosatt i Ukraina per 24. februar 2022. Det samme vilkåret gjelder for EUs ordning (Temporary Protection Directive). Ukrainere som var bosatt utenfor Ukraina på dette tidspunktet fyller derfor ikke vilkårene for midlertidig kollektiv beskyttelse verken i Norge eller i EU. Asylsøknaden vil da bli behandlet i det alminnelige asylsakssporet, der den vil bli individuelt behandlet på lik linje med asylsaker generelt.

Jeg vil understreke at jeg har tillit til UDIs behandling av saker om midlertidig kollektiv beskyttelse og av asylsaker for øvrig.

SPØRSMÅL NR. 2073**Innlevert 30. april 2025 av stortingsrepresentant Trine Fagervik****Besvart 8. mai 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

«Har du glemt å betale innen fristen, må du betale så raskt som mulig»- kan vi lese på en av landets universiteters hjemmesider. Andre skriver kun at det må betales innen frist. Studenter forteller om ulik praksis rundt tap av studierett. Tap av studierett er en betydelig straff.

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange klagesaker for tap av studierett som er behandlet ved de ulike universitetene de tre siste studieår og vil statsråden anmode universitetene utøve skjønn i sine vurderinger av klagen?

BEGRUNNELSE:

29. april kunne vi lese i Khrono om en student som hadde mistet studierett. Saken ble først omtalt i Helgelands blad 25. april. Der uttaler både arbeidsgiver og Universitet seg om saken. Flere tilfældigheter gjorde at studenten oversatt betalingsfrist, men da hun oppdaget det forsøkte hun på alle vis å få betalt semesteravgiften. Arbeidsgiver engasjerte seg også i saken og tok direkte kontakt med universitetet. Selv om studenten har forsøkt å få betale semesteravgiften for å få kunne fortsette studiet, så opprettholdt Universitetet vedtaket om studiestans. Universitetet ga blankt nei, ingen unnskyldning akseptert og ingen håndrekning for å prøve å bidra til å løse studentens forferdelige situasjon.

Studenten har gjennomført alle arbeidskrav, deltatt på alle samlinger og praksis samtidig som hun har jobbet for arbeidsgiver. Vi mangler studenter i nord, vi mangler kvalifisert arbeidskraft, - utdanna lærere og barnehagelærere i landsdelen vår. Vi trenger at studenter gjennomfører og applauderer når småbarnsforeldre i full jobb velger å studere for å sikre oss kvalifisert bemanning. Samfunnsoppdraget til universitetene må være å bidra til at studenter mestrer og gjennomfører og at byråkrati og rigid regelverk trumfer all fornuft. Studenten, den kommende barnehagelæreren, ble rett og slett kastet ut. Mistet studierett. Hun fikk ikke delta i studiet eller gjennomføre praksis i påvente av klagebehandling. Universitetet har dermed forhåndsdomt henne. Universitetet selv sier de har få slike saker og derfor er det vanskelig å forstå den byråkratiske håndteringen av saken. Konsekvensene er betydelige for studenten selv som kommer ett år senere ut i jobb og de personlige konsekvensene studenten har blitt påført, Det har konsekvenser for arbeidsgiver, for di-

striktet og ikke minst for universitetet selv som mister en student som skulle gjennomført på normert tid.

Svar:

Alle studenter skal betale en semesteravgift, jf. studentsamskipnadsloven § 10. Semesteravgiften har til formål å dekke utgifter som knytter seg til studentenes velferdsbehov ved det enkelte lærested. At en student har betalt semesteravgift er en forutsetning for å kunne benytte seg av de tilbudene avgiften skal dekke. Betalt semesteravgift er også et vilkår for å kunne gå opp til eksamen.

Det finnes ingen nasjonal rapportering eller oversikt over antall klagesaker om tap av studierett på grunn av manglende betaling. Vedtak om tap av studierett skal behandles etter forvaltningslovens regler om enkeltvedtak. Dette innebærer blant annet krav om at saken skal være tilstrekkelig opplyst og at den som vedtaket gjelder, skal få mulighet til å uttale seg. Videre er det klagerett på slike vedtak. Den enkelte institusjon kan beslutte at et vedtak ikke skal iverksettes før klagen er avgjort. Det følger av universitets- og høyskoleloven § 14-11 at klager på vedtak om tap av studierett skal behandles av en egen nemnd ved institusjonen, hvor to av medlemmene skal være studenter. Dersom en student ikke får medhold i en klage, kan studenten klage saken inn for Sivilombudet. Ved alle institusjoner skal studentene ha tilgang til et uavhengig studentombud, som kan gi studentene råd og veiledning i enkeltsaker ved institusjonene. Rettssikkerheten til studentene bør dermed være godt ivaretatt i slike saker, og jeg forventer at universiteter og høyskoler behandler slike saker på en god og rettferdig måte.

For å kunne ivareta studentenes rettigheter og rettssikkerhet i prosesser som leder til særlig inngripende vedtak, må institusjonene ha solid forvaltningskompetanse. Det er viktig at institusjonene har gode systemer og rutiner for søknadsbehandling, klage, veiledning og informasjon til studentene som er lett tilgjengelig. Det er ved flere anledninger uttrykt klare forventninger til universiteter og høyskoler om å prioritere kompetanse som gjør dem i stand til å forvalte den myndigheten og det handlingsrommet regelverket gir på en god måte, se blant annet Prop. 126 L (2022–2023) punkt 3.3.3. I forbindelse med vedtakelsen av den nye universitets- og høyskoleloven ble det også sendt et brev til alle universiteter og høyskoler hvor det ble vist til disse forventningene. Viktigheten av juridisk kompetanse og forvaltningskom-

petanse er også presisert i tildelingsbrevene til institusjonene i 2025.

Jeg kan ikke se at det er grunnlag for å anta at institusjonene generelt har mangelfull håndtering av saker

om manglende betaling av studieavgift. Jeg forventer at alle universiteter og høyskoler har en god og rettfærdig saksbehandling i samsvar med regelverket.

SPØRSMÅL NR. 2074

Innlevert 30. april 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 8. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å avhjelpe krisen for godstrafikken og forhindre at mer gods flyttes fra bane til vei, stikk i strid med politiske målsettinger?

BEGRUNNELSE:

Det er bred politisk enighet om at vi ønsker at mer av godset flyttes fra vei til bane. Det er bra for både miljøet og trafikksikkerheten.

FriFagbevegelse skrev nylig om krisen i godsbransjen. Selskapene har kjørt med tap over lang, lang tid. Når godstrafikken stadig innstilles som følge av feil eller manglende vedlikehold på infrastrukturen, kompenseres de ikke for tapet. Selskapene sier at flere av kundene opplever at risikoen med å sende gods på bane har økt så mye at kundene heller velger å sende varene med trailere på veiene.

Aktørene i bransjen frykter nå at godstrafikken vil forsvinne helt. Konsekvensene av det er store. Hver dag går det mer enn 50 godstog med containere på norsk jernbane. Skal dette godset transporteres på vei må det over på omtrent 1250 lastebiler - hver dag. Ifølge en rapport fra Oslo Economics vil det koste næringslivet 500 millioner kroner årlig. Det vil gi opp mot 180 000 tonn CO₂e/år i økte utslipp, mer lokal forurensning og flere farlige trafikksituasjoner og ulykker. Det er også kritisk for beredskapen vår. Forsvaret er avhengig av materiell og personell som kan bistå med transport av det Forsvaret trenger i en krisesituasjon. Da er godstogene og personellet til å drifte de helt avgjørende.

Denne situasjonen er alvorlig, og jeg lurer derfor på hva statsråden vil gjøre for å sikre godstrafikken på jernbane.

Svar:

Regjeringen ønsker å legge til rette for at jernbanen skal kunne ta en større andel av godstrafikken. I Nasjonal transportplan (2025-2036) la regjeringen frem en jernbanestrategi hvor et av punktene er å gjennomføre tiltak for å legge til rette for vekst i godstransporten på jernbane og ivareta behovet for militær mobilitet. Dette gjør vi blant annet ved å prioritere tiltak for å legge til rette for å kjøre lengre og flere godstog på strekningene Oslo-Trondheim og Oslo-Narvik i første seksårsperiode. Videre vil det bli aktuelt å øke kapasiteten på Ofotbanen og strekningene Trondheim-Bodø og Oslo-Bergen.

For både reisende og gods er det viktig at togene kommer og går når de skal. Noe av det viktigste vi gjør for å bedre rammevilkårene for gods på jernbane er den økte innsatsen på vedlikehold og fornying av infrastrukturen, for å redusere forsinkelser og innstillinger.

Vi har også igangsatt et større utredningsarbeid om hva som skal være jernbanens rolle i godstransport i et 2050-perspektiv. En del av dette utredningsarbeidet er knyttet til å analysere markedet og hvilke ev. markedssvikter som foreligger og hvordan disse ev. kan avbøtes.

En av arbeiderparti-regjeringens politiske prioriteringer er å jobbe for å bedre forholdene for gods på jernbane og siden situasjonen er kritisk for godsnæringen har vi også gjennomført flere tiltak som gir raskere effekt. Vi fikk raskt på plass en kompensasjonsordning for tapene som følge av kollapsen av Randklev bru, jernbanedirektoratet har fremskyndet utbetalingen av deler av tilskudd til godsoverføring fra vei til jernbane og vi har gitt CargoNet støtte til å innfri sine forpliktelser i Statens pensjonskasse.

Otta bru gjenåpnet for trafikk 4. april og godstrafikken på jernbane kan igjen kjøres på Dovrebanen og Raumabanen. Vi jobber fortsatt med muligheter for kompensasjon for tapene som oppstod som følge av stengningen. Dette avhenger blant annet av statsstøtteregelverk. I

tillegg vurderes andre tiltak som å bedre den eksisterende tilskuddsordningen til godsoverføring fra vei til jernbane. Samferdselsdepartementet er også i dialog med Jernbane-

direktoratet og Bane NOR om å vurdere ev. endringer i ytelsesordningen.

SPØRSMÅL NR. 2075

Innlevert 30. april 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 12. mai 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Medfører det riktighet at Utdanningsdirektoratet (Udir) jobber med å radikalt endre dagens eksamensordning til for eksempel langtidsoppgave, og hva er i så fall mandatet som Udir har fått fra kunnskapsministeren til å gjøre dette?

Svar:

Det er feil at Utdanningsdirektoratet (Udir) jobber med å radikalt endre dagens eksamensordning, men Udir har fått et oppdrag om en helhetlig og systematisk gjennomgang av eksamensfeltet i videregående opplæring i tildelingsbrevet for 2025.

Eksamen er en sentral del av vurderingsordningen i videregående opplæring. For at eksamen fortsatt skal ha legitimitet som kvalifisering for videre utdanning og arbeid, mener regjeringen at ordningen hele tiden må videreutvikles for å fortsatt oppleves som gyldig, pålitelig og rettferdig.

Det har over lengre tid vært et behov for å justere eksamensordningene i videregående opplæring for at elevene skal få vist den kompetanse de har oppnådd på best mulig måte. Teknologisk utvikling, spørsmål om bruk av hjelpemidler og kostnader til eksamensforvaltning er også en del av det å sikre gode eksamensordninger. Regjeringen har satt i gang et arbeid for å grundig utrede hvordan vi kan få en sikrere og forbedret eksamensordning. Det kan innebære endringer.

Utdanningsdirektoratet er delegert ansvaret for utvikling, planlegging og gjennomføring av sentralt gitte eksamener og har den faglige kompetansen på området innenfor rammene av politiske mål og regelverket.

Målet med oppdraget er å utarbeide sikrere, mindre komplekse og mer bærekraftige eksamensordninger og eksamensformer som gir elevene god mulighet til å vise hva de har lært i faget. Samtidig er det viktig å ha kontroll på kostnadene.

Oppdraget tar også opp i seg det utviklingsarbeidet Udir allerede har igangsatt. Herunder også utprøving av en langtidsoppgave og forsøk med skriftlig-muntlig eksamen i yrkesfag på vg3-nivå.

Udir leverte i slutten av april et forslag til hvordan arbeidet kan organiseres. Kunnskapsdepartementet er nå i ferd med å vurdere dette. Det er foreløpig ikke tatt beslutninger om konkrete endringer i eksamensordningene basert på dette oppdraget. Udir jobber kontinuerlig med involvering av blant annet lærerorganisasjonene og Rådet for studieforbereidende utdanningsprogram. Når det foreligger eventuelle forslag om konkrete endringer i eksamensordningene eller eksamensformene, som en del av læreplanene i de ulike fagene, vil disse høres som vanlig måte.

Representanten viser til arbeidet med å prøve ut en langtidsoppgave i videregående skole. Langtidsoppgaven prøves våren 2025 ut for andre gang i fire fag ved enkelte videregående skoler. Skoleåret 2023/2024 ble det gjennomført en utprøving av langtidsoppgave i tre fag. Under denne utprøvingen kommer denne oppgaven som et tillegg til de eksamenene i fagene der den prøves ut.

I Meld. St. 21 (2020–2021) Fullføringsreformen, som ble lagt frem av regjeringen Solberg, blir langtidsoppgaven omtalt som en mulig vurderingsform som kan bidra til at elevene får vist større deler av sin kompetanse enn med dagens eksamensformer, gi dem bedre mulighet til å fordype seg i faget og bli bedre studie- eller yrkesforberedt gjennom bruk av vurderingsformer som blant annet brukes i høyere utdanning. Forslaget er fulgt opp i arbeidet med fullføringsreformen som et av flere tiltak om videreutvikling av eksamensordningene. Om en slik oppgave kan oppfylle de kravene vi stiller til hvordan eksamen skal måle elevenes kompetanse, er det foreløpig ikke tatt noen beslutninger om. Utprøvingen evalueres av NTNU slik at vi skal få et godt kunnskapsgrunnlag.

For at eksamen i videregående opplæring skal kunne gjennomføres på en pålitelig, rettferdig, effektiv og håndterbar måte, er det behov for å gå igjennom ek-

samensordningene vi har i dag. Eksamensordningene må kunne være robuste nok mot teknologiske endringer, samtidig som ordningene må legge til rette for mest mulig læring i løpet av skoleåret og en riktig vurdering av elevenes kompetanse.

Eksamensordningene og -formene skal passe til både dagens videregående opplæring, men også kunne tilpasses fremtidens videregående opplæring.

SPØRSMÅL NR. 2076

Innlevert 30. april 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 13. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden gi konkrete tall som viser aktiviteten i dagens turnus i ambulansetjenesten i Alta, spesielt turene som går inn i eller starter i hviletiden, den passive perioden av vaktene?

BEGRUNNELSE:

Det vises til den årelange tvisten rundt arbeidstid og hviletid i ambulansetjenesten i Alta.

Arbeidstakerne har tidligere fått medhold av Arbeidstilsynet i at det må etterstrebtes 11 timer sammenhengende hvile per døgn, eller kompenserende hvile der hvileperioden er under 11 timer. Slike kompenserende hvileperioder skal ikke avbrytes på grunn av oppdrag, da det strider med reglene om arbeidsfri periode. Likevel rapporteres det om at bestemmelsene om arbeidsfri periode ikke etterleves og at det i snitt er over ett oppdrag i passiv tid per bil hvert arbeidsdøgn.

Spørsmålet er om det finnes konkrete tall på hvor mange avbrytelser hver enkelt ansatt har per passive periode per døgn, også de turene som starter i den aktive delen av vekten og går inn i den passive delen, hvor lenge disse avbrytelsene av passiv periode varer, fra korteste til lengste avbrytelse, og hvor lenge disse avbrytelsene i passiv periode i gjennomsnitt varer, samt om dette er tall og virkelighetsbeskrivelser som ledelsen og både representanter for Fagforbundet/Sykepleierforbundet og Delta er samstemte om.

I følge svar fra helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre 23.10.2024 på skriftlig spørsmål fra Irene Ojala (Dokument nr. 15:124 (2024-2025)), skal Finnmarkssykehuset (FS) i løpet av de neste årene «investere mellom 100 og 150 millioner kroner i de prehospitale tjenestene i Finnmark. Denne satsingen skal ifølge helseforetaket bidra til å løse utfordringer med bemanning, styrke beredskapen,

forbedre arbeidsforholdene for helseforetakets ansatte og redusere belastningen relatert til overtidsarbeid.»

Klinikkssjef ved prehospitale tjenester, Finnmarkssykehuset HF, skrev i kronikk i Altaposten september 2024 at FS møter den nasjonale bemanningskrisen i ambulansetjenesten ved blant annet å bedre arbeidsforhold, forbedre arbeidsmiljøet ved å redusere overtid, for, som påpekt:

«Når ansatte jobber for mange timer uten tilstrekkelig hvile, øker risikoen for feil, noe som kan påvirke kvaliteten på tjenesten og pasientsikkerheten.»

Det er nettopp bekymringen for risikoen for feil som gjør at saken tas opp, for i en situasjon der en feil skjer, vil både helseforetaket og den ansatte sitte med et ansvar som er svært alvorlig.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet fra representanten Ojala for Helse Nord RHF, som har innhentet informasjon fra Finnmarkssykehuset HF om hvordan helseforetaket sikrer tilstrekkelig hviletid for sine ansatte i ambulansetjenesten – med særlig oppmerksomhet på tjenesten i Alta.

Finnmarkssykehuset HF har informert Helse Nord RHF om at beredskapen i Alta har blitt betydelig styrket de siste tre årene, og det er planlagt ytterligere utvidelser. Blant annet er hjemmevaktordningen avviklet og beredskapen er flyttet fra hjemmevakt til vakt på vaktrom.

Finnmarkssykehuset HF har informert om at arbeidstidsordningene som gjelder for Alta er godkjent både av Arbeidstilsynet og fagforeningene. Helseforetaket opplyser videre at det ikke har mottatt noen tilbakemeldinger om tvist om arbeidstidsordningen i Alta; tvert imot har de mottatt svært positive tilbakemeldinger fra ansatte, tillitsvalgte og verneombud.

Finnmarkssykehuset HF opplyser at tvisten det vises til i begrunnelsen for spørsmålet, er fra januar 2023 da det ikke ble oppnådd enighet med Fagforbundet om en avtale i henhold til Arbeidsmiljøloven (AML) § 10-12 (4). Denne paragrafen omhandler unntak fra de generelle arbeidstidsbestemmelsene i loven, og fagforeninger med innstillingsrett etter arbeidstvistloven eller tjenestetvistloven kan inngå tariffavtaler som fraviker de generelle bestemmelsene om arbeidstid i kapittel 10 i arbeidsmiljøloven. Formålet med denne bestemmelsen er å gi fleksibilitet i arbeidstidsordninger, spesielt i sektorer hvor det er behov for spesielle arbeidstidsordninger som for eksempel helse- og omsorgssektoren. Ifølge Finnmarkssykehuset HF medførte dette at arbeidsgiver måtte utarbeide og iverksette en arbeidstidsordning som fullt ut ivaretok arbeidsmiljølovens bestemmelser. Etter seks måneder konkluderte imidlertid Fagforbundet med at arbeidsgivers tilbud var å foretrekke, og en 10-12 (4)-avtale om gjennomsnittsberegnet turnus ble inngått.

Finnmarkssykehuset HF har informert om at de står overfor en betydelig satsning på ambulansetjenesten i hele Finnmark. Det skal ansettes 41 nye stillinger innen 2027. Som en del av denne satsningen skal også den tredje ambulansen i Alta settes inn permanent på natt, i tillegg til dag og kveld som den opererer i dag. Dette medfører at det innen kort tid vil være tre ambulanser i kontinuerlig døgnberedskap i Alta, som vil betjene en befolkning på omtrent 20 000 innbyggere.

Finnmarkssykehuset HF viser til at ved siste gjennomgang av aktiviteten i Alta, da helseforetaket inngikk avtale om ny turnus, ble det konstatert at belastningen på ambulansetjenesten er godt balansert. Helseforetaket har beregninger som viser at hver bil har cirka 5,66 produserte ambulansetimer per 24 timer, noe Finnmarkssykehuset HF mener utgjør en god beredskap. Helseforetaket opplyser om at tilbakemeldinger fra enhetsleder, tillitsvalgt og verneombud i Alta indikerer at de ansatte er svært fornøyd med de nåværende arbeidsordningene.

SPØRSMÅL NR. 2077

Innlevert 30. april 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 9. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Dersom det er slik at en stor andel av sykepleierne på intensiven i Hammerfest er borte om kort tid, enten fordi de nærmer seg pensjonsalder eller slutter av andre grunner, er da statsråden enig med de tillitsvalgte som mener at grensen er passert for hva som er et trygt og forutsigbart helsetilbud av høy kvalitet for befolkningen i Finnmark?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Sykepleien 24.04.2025 opplyser Norsk Sykepleierforbund (NSF) at fire intensivsykepleiere har sluttet ved sykehuset i Hammerfest siden 1. april, og ytterligere to ventes å levere sine oppsigelser snart. Mange oppgir omstilling, nedbemanning og høy arbeidsbelastning som årsak. Flere frykter for pasientsikkerheten. Fylkesleder Åshild Østlyngen i NSF bekrefter utviklingen og sier at mange vurderer å slutte fordi de frykter å stå i situasjoner hvor de ikke klarer å redde pasienter fordi det er for få folk på jobb.

I svar på skriftlig spørsmål fra Irene Ojala skriver helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre 04.03.2025 at befolkningen i Finnmark skal være trygge på og ha fo-

rutsigbarhet for at de får helsehjelp av høy kvalitet når de trenger det (Dokument nr. 15:1320 (2024-2025)). Statsråden viser i sitt svar til at Helse Nord RHF er bedt om en kommentar i anledning spørsmålet. Utfordringen er at vurderingene i Helse Nords kommentarer avviker betydelig fra det de ansatte ved Finnmarkssykehuset og befolkningen opplever, og at politiske mål om at befolkningen skal følge seg trygge framstår som kun symbolske, all den tid ansatte og befolkning opplever det stikk motsatte.

Hvert år gjennomfører Finnmarkssykehuset spørreundersøkelsen «ForBedring» blant sine ansatte. Formålet er å undersøke pasientsikkerhet, HMS og arbeidsmiljø i helseforetaket. På ett spørsmål skiller resultatet seg vesentlig ut i siste undersøkelse fra tidligere undersøkelser. I 2019 spurte sykehuset de ansatte om de mente at «administrerende direktør støtter opp om arbeidet med pasientsikkerheten i helseforetaket». Da svarte 61,7 prosent «ja». I 2025 svarer bare 39,2 prosent «ja». Inntrykket er at dette også reflekterer opplevelsen i store deler av befolkningen i Finnmark.

I en tid med store klimamessige og geopolitiske utfordringer, hvor det er svært vanskelig å rekruttere fagfolk til Finnmarkssykehuset og innleie skal reduseres til et

minimum, framstår det som uforståelig at Helse- og omsorgsdepartementet ikke ser behovet for ekstraordinære tiltak for å sikre pasientsikkerhet og forsvarlige helsetjenester i Finnmark.

Svar:

Det vises i spørsmålet til en aktuell og medieomtalt situasjon ved Hammerfest sykehus, og det refereres til et tilgrensende skriftlig spørsmål og mitt svar på dette tidligere i år (Dokument nr. 15:1320 (2024-2025)).

Jeg finner det riktig å først gjenta mitt tidligere hovedbudskap om at befolkningen skal ha trygghet for at de får helsehjelp av høy kvalitet når de trenger det. Dette gjelder for Finnmark som i resten av landet. Spesialisthelsetjenestens ansvar for å sørge for og yte forsvarlige tjenestetilbud til befolkningen er klart definert gjennom lovgivningen. I dette tilfellet tilligger ansvaret for å sørge for forsvarlige spesialisthelsetjenestetilbud til Helse Nord

RHF på regionalt nivå og Finnmarkssykehuset HF på lokalt nivå.

Som jeg også utdypet i mitt tidligere refererte svar, så må Finnmarkssykehuset HF gjøre vurderinger, omstillinger og tilpasninger av sin virksomhet. Dette gjøres for å bedre den samlede ressursutnyttelsen og for å få en bærekraft i sykehusdriften – en virksomhet som er tilpasset de tilgjengelige bevilgede rammer. En slik omstilling er krevende, og i slike situasjoner er det derfor viktig med en god involvering av tillitsvalgte og medarbeidere, og at man får til et godt partssamarbeid lokalt.

Jeg vil avslutningsvis være tydelig på at jeg legger til grunn at man skal ivareta gode og forsvarlige tjenestetilbud i Finnmark også i fortsettelsen, det gjelder naturlig nok også innen intensivområdet hvor intensivsykepleiere utgjør en viktig personellgruppe. Å sikre tilstrekkelig kompetent bemanning, også i en situasjon med utskiftning av deler av personalet, er en særlig viktig oppgave i så måte.

SPØRSMÅL NR. 2078

Innlevert 30. april 2025 av stortingsrepresentant Trine Fagervik

Besvart 14. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan en arbeidsgiver beordre en ansatt til å påføre en pasient unødig smerte, unødig mye smertelindring eller for tidlig død og hvem stilles til ansvar i en situasjon der vurderingen viste seg være feil?

BEGRUNNELSE:

Helse Nord har bestemt at pasienter fra Vefsn med akutt behov for livreddende hjelp skal fraktes til Rana sykehus. Dette i seg selv er hårreisende når vi vet at kjøretiden er ca. 20 minutter lengre enn til sykehuset i Sandnessjøen.

Svar:

Helsepersonelloven § 4 angir at «Helsepersonell skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig.» Helse Nord RHF har besluttet at Helgelandssykehusets lokalisasjon i Mo i Rana skal øke sitt opptaksområde innen døgneredskap for pasienter med indremedisinske tilstander med Vefsn kommune.

Helse Nord RHF opplyser at definerte opptaksområder ikke innebærer at Helse Nord beordrer ansatte til å frakte pasienter til et navngitt sykehus, eller til å yte uforsvarlig behandling.

Helse Nord RHF opplyser videre at dette innebærer at de ansatte skal transportere pasient til nærmeste sykehus dersom tilstanden vurderes slik at 15 – 20 minutter innspar tid er av vital betydning.

SPØRSMÅL NR. 2079**Innlevert 30. april 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 9. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil helseministeren sikre at også kvinner med kort botid og begrensede norskkunnskaper blir representert i brukerundersøkelsen om fødselsomsorgen nå som helsedirektoratet varsler at de vil gjennomgå undersøkelsen?

BEGRUNNELSE:

Helsedirektoratets brukerundersøkelse om fødselsomsorgen gir verdifull kunnskap, men det er bekymring for at viktige grupper er utelatt. I spørretimen 9. april svarte statsråden at "vi ber helsedirektoratet se på om undersøkelsen bør utvides." Og at statsråden forutsetter at helsedirektoratet gjør de justeringene som trengs.

Nå har Helsedirektoratet fått midler til å utvide undersøkelsen, og den gjennomføres til sommeren.

På spørsmål fra Sanitetskvinnene til Helsedirektoratet v/ «Brukerundersøkelse» om hva som er gjort for at å sikre at undersøkelsen også når kvinner med kort botid, svake språkferdigheter i norsk eller andre barrierer, var svaret at undersøkelsen er gjort tilgjengelig på bokmål, nynorsk og engelsk, og «Øvrige tiltak for å tilrettelegge for spesifikke grupper har vi ikke gjort».

Det innebærer at en stor og sårbar gruppe fødende blir utelatt fra undersøkelsen.

Innlogging i Helse-Norge er en stor barriere for mange med kort botid og lav kunnskap om det norske helsesystemet. Det er også en stor andel fødende som verken behersker norsk, nynorsk eller engelsk godt nok til å kunne fylle ut en slik undersøkelse uten annen tilrettelegging.

Ulike grupper kvinner med innvandrerbakgrunn har større risiko for både dødfødsel, akutt keisersnitt og store blødninger ved forløsning. Kort botid i Norge er for noen grupper assosiert med økt risiko for alvorlige rifter. I tillegg viser forskning at botid i landet og mors fødested kan ha betydning for tilbud om smertelindring under fødsel.

Det er flere grunner til at kvinner med innvandrerbakgrunn kan ha høyere risiko for uheldige utfall i fødsel og barsel, som lav tillit til helsevesenet og helsepersonell grunnet dårlige erfaringer fra tidligere. Mange migranter, særlig flyktninger og papirløse, har hatt traumatiske opplevelser og krevende livssituasjoner som kan øke risikoen både for somatiske og psykiske helseutfordringer i fødsel og barselstid. I tillegg skaper språkbarrierer og ulik kulturbakgrunn kommunikasjonsutfordringer.

MiPreg-studien som undersøkte fødselsopplevelsen hos innvandrerkvinner som fødte på OUS og Ahus fant at mange var fornøyd, men at en tredjedel ikke forsto informasjonen de fikk. Færre enn 1 av 5 kvinner som oppga behov for profesjonell tolk fikk dette tilbudt under fødsel.

Svar:

Regjeringens mål er at kvinner skal oppleve et sammenhengende, trygt og helhetlig tilbud gjennom svangerskap, fødsel og barsel. Helse- og omsorgsdepartementet har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å gjennomføre en undersøkelse om brukererfaringer i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Det er bevilget ekstra midler til å utvide brukerundersøkelsen til også å omfatte svangerskaps- og barselomsorgen i kommunene, og for å dekke fødselserfaringer sommeren 2025.

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helsedirektoratet. Direktoratet opplyser at alle kvinner som har født på sykehus i tidsrommet august 2024 - februar 2025, har mottatt invitasjon til å delta i undersøkelsen om brukererfaringer i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. I tillegg planlegges det en supplerende undersøkelse for å dekke alle kvinner som føder på sykehus sommeren 2025. Kvinner med kort botid som er registrert og kontaktbare i Helsenorge, mottar tilbud om å svare på undersøkelsen på lik linje med alle andre. Undersøkelsen kan besvares på bokmål, nynorsk og engelsk.

Totalt er kvinner fra mer enn 150 land invitert til å delta i undersøkelsen, uavhengig av botid i Norge. Helsedirektoratet opplyser at kontaktbarheten og svarprosent hos kvinner fra land med pågående kriser eller flyktningssituasjon, vil kunne være lavere sammenlignet med gjennomsnittet. Det kan være flere årsaker til at de ikke ønsker å delta, utover språk-utfordringer. Statistiske metoder vil korrigere resultatene med tanke på underrepresenterte grupper.

Det er viktig å fremskaffe god kunnskap om innvandrere og deres erfaringer med svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Basert på analysene fra undersøkelsen, vil Helsedirektoratet se nærmere på om kvinner fra enkelte land har en lavere svarprosent sammenlignet med andre land. Dette vil kunne gi nyttig informasjon til videre arbeid med disse målgruppene, blant annet å se på om det er særskilte språk som det vil være hensiktsmessig å oversette den nåværende undersøkelsen til. Dette som et forsøk på å øke deltagelsen blant kvinner fra enkelte land i fremtidige undersøkelser.

Helsedirektoratet understreker at resultatene fra brukererfaringsundersøkelsen er ett av flere virkemidler for å kunne arbeide med tiltak for videre kvalitetsforbedring i tjenesten. Nasjonale faglige retningslinjer og informasjon til gravide er også et viktig kunnskapsgrunnlag og tiltak for å arbeid med forbedring av kvalitet og pasient- og brukersikkerhet i tjenesten. De nasjonale kvalitetsindikatorerne gir også viktig informasjon om kvalitet i fødselsomsorgen i Norge.

Helsedirektoratet understreker at kvinner med begrensede kunnskaper i norsk språk må få tilstrekkelig oppfølging gjennom svangerskap, fødsel og barselperioden i helsetjenesten. Helsetjenesten har en plikt å ivareta pasienter med språkutfordringer, og de skal sørge for at kvinner mottar og forstår informasjonen som blir gitt.

Regjeringen er opptatt av likeverdige og tilrettelagte helsetjenester for innvandrerkvinner. I Nasjonal helse- og samhandlingsplan har vi lagt frem flere tiltak for å understøtte dette målet. Vi har styrket Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning med 3 millioner kroner. Bevilg-

ningen er videreført i 2025 for etablering av digital portal for formidling av kunnskap om kvinnehelse og øke forskning på helsen til gravide minoritetskvinner.

Vi er også opptatt av å forbedre svangerskaps- og fødetilbudet til nyankomne kvinner i en sårbar livssituasjon. Det er gode erfaringer med flerkulturell doula. En flerkulturell doula har som oppgave å gi den gravide hjelp til å finne fram til tilbudene i helsetjenesten og være til stede under fødselen på sykehus for å gi trygghet, støtte og bidra til mestring. Bevilgningen til flerkulturell doula er 2,4 millioner kroner i 2025 for å videreutvikle ordningen.

Jeg ser frem til å få resultatene fra brukererundersøkelsen om svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Jeg er ellers glad for representanten Toppes engasjement om likeverdige og tilrettelagte helsetjenester for innvandrerkvinner, er et engasjement jeg deler. Det er derfor bra at også kvinner med kort botid mottar tilbud om å svare på undersøkelsen om svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen på lik linje med alle andre.

SPØRSMÅL NR. 2080

Innlevert 30. april 2025 av stortingsrepresentant Hadle Rasmus Bjuland

Besvart 8. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva tenker helseministeren om at den ideelle organisasjonen ROS – Rådgivning om spiseforstyrrelser – nå må redusere sin aktivitet og si opp ansatte, samtidig som over 300 personer står i kø for deres tilbud?

BEGRUNNELSE:

Det siste året har flere barn og unge blitt henvist til psykisk helsevern for barn og unge for spiseforstyrrelser. Det er også flere som har tatt kontakt med organisasjonen ROS – Rådgivning om spiseforstyrrelser. I 2024 besvarte organisasjonen nærmere 18 000 henvendelser fra barn, unge og eldre som sliter med en spiseforstyrrelse. Etter tildeling fra Helsedirektoratets ordninger organisasjonen kan søke på, står ROS i en vanskelig økonomisk situasjon, der nær 10–12 ansatte ser ut til å miste jobben.

Organisasjonen har 50 årsverk og ca. 100 frivillige som hver dag besvarer henvendelser fra hele landet. Ikke minst er det mange helsesykepleiere og frisklivssentraler i hele landet som kontakter organisasjonen for hjelp på et område det er lite utdanning i – og hvor ROS er unik

med sin dobbelkompetanse, brukererfaring og faglige kunnskap.

Svar:

ROS – Rådgivning om spiseforstyrrelser, gjør en viktig jobb med å støtte og gi råd og veiledning til mennesker som har et problematisk forhold til kropp, mat, trening og følelser. Organisasjoner som ROS er et viktig supplement til det offentlige tilbudet, både ved å forebygge og ved å gi informasjon og støtte underveis i behandling og etter behandling. Regjeringen støtter opp om frivillige og ideelle organisasjoners innsats gjennom ulike tilskuddsordninger. ROS har søkt om og mottar midler over flere av disse.

Det er viktig at mennesker som strever med mat og kropp fanges tidlig opp, slik at de får nødvendig hjelp og oppfølging. Det er også behov for mer kunnskap om spiseforstyrrelser, og for å styrke den forebyggende innsatsen. Gjennom Opptrappingsplan for psykisk helse har vi derfor satt i gang et arbeid med å styrke kunnskap og kompetanse om spise-forstyrrelser. Det er blant annet

etablert en tilskuddsordning rettet mot kommunene, fordi de kommunale tjenestene, som for eksempel helsestasjons- og skolehelsetjenesten, psykiske helsetjenester og fastlegen, er svært viktige for tidlig å fange opp mennesker som strever med mat og kropp. Tilskuddsordningen skal

bidra til å bygge opp nødvendig kompetanse i kommunene om hvordan man kan forebygge, fange opp og følge opp personer som har eller er i ferd med å utvikle en spiseforstyrrelse.

SPØRSMÅL NR. 2081

Innlevert 30. april 2025 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 9. mai 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvilke budsjettmessige grep må tas i Revidert nasjonalbudsjett for 2025 for å sørge for at ny maritim innsatsskvadron i Ramsund etableres i 2026 som vedtatt?

BEGRUNNELSE:

I en sak hos NRK publisert 29. april 2025 kommer det fram at etableringen ny maritim innsatsskvadron (SOTG) blir forsinket. Dette innebærer i så fall at Stortingets vedtak ikke blir oppfylt som forutsatt, som er veldig bekymringsfullt i en tid hvor det å kunne ta vare på sikkerhet, suverenitetshevdelse og allierte samarbeid i våre maritime nordområder er viktigere enn noensinne.

Svar:

Stortinget vedtok gjennom Innst. 87 S (2020-2021), i romertallsvedtak IX, at det skal opprettes en ny maritim innsatsskvadron (SOTG) i Marinejegerkommandoen, med utgangspunkt i Ramsund orlogsstasjon. Forsvarsdepartementet stilte i perioden 2021-2024 gjennom de årlige tildelingsbrevene krav til Forsvaret om at SOTG skulle oppnå full operativ evne innen utgangen av 2026.

I slutten av september 2023 rapporterte Forsvaret for første gang at prognosen for opprettelsen av SOTG var forsinket i forhold til ambisjonen om full operativ evne i 2026. Årsaken ble oppgitt å være forsinkelser i materiell- og byggeprosjekter samt utfordringer med personell- og kompetanseutvikling. I den påfølgende styringsdialogen fulgte departementet opp saken tett i dialog med Forsvaret for å finne hvilke tiltak som var mulig å iverksette for fortsatt å kunne oppnå full operativ evne innen utgangen av 2026. Etter en helhetsvurdering ble det vurdert at det på grunn av lange ledetider på innsatsfaktorene ikke var realistisk å oppnå full operativ evne innen utgangen av 2026. Samtidig ble det lagt til grunn at avdelingen fortsatt

kunne opprettes i henhold til Stortingets vedtak, med utgangspunkt i Ramsund, og at avdelingen kunne etableres innen utgangen av 2026.

Ved utgangen av 2026 vil det være etablert en ny maritim innsatsskvadron (SOTG) med utgangspunkt i Ramsund orlogsstasjon slik Stortinget har vedtatt. Avdelingen forventes å være i stand til oppdragsløsning og vil i en overgangsfase operere ut fra både Ramsund og Haakonvern i påvente av ferdigstilling av nødvendig eiendom, bygg og anlegg (EBA) i Ramsund. Samtidig vil øving og trening fortsette, og bidra til stadig økning av avdelingens kapasitet. Full operativ evne vil først oppnås når alle innsatsfaktorer er på plass, og enheten får øvd og trent tilstrekkelig sammen.

Godkjente og planlagte investeringsprosjekter dekker behovene for å opprette og utvikle ny maritim innsatsskvadron (SOTG) med utgangspunkt i Ramsund samt å bygge opp denne til full operativ evne. Det er ikke behov for ytterligere grep i Revidert nasjonalbudsjett for 2025 for å sørge for at skvadronen etableres som vedtatt.

SPØRSMÅL NR. 2082**Innlevert 1. mai 2025 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 12. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at saksbehandlingstiden i utlendingsdirektoratet er akseptabel for norsk næringsliv og ikke er ødeleggende for sesongbaserte næringer?

BEGRUNNELSE:

Landbruket er veldig sesongbetont og dermed stor variasjon i behovet for arbeidskraft. Nå står innhøsting for tur og flere bedrifter søker om oppholdstillatelse for arbeidere i landbruket.

Slike saker skal behandles «uten ugrunnet opphold», og det opplyses på utlendingsdirektoratets sider at saker kan ta opptil 4 måneder. Jeg har fått fremlagt søknader som har gått langt over en slik saksbehandlingstid.

Dette er søknader som ble levert inn i høst og hvor arbeidstakere skulle vært i arbeid fra 1 mars i år. Dette lager nå store problemer for innhøstingen, og kan true gartneriet videre eksistens.

Dette vil selvfølgelig være svært uheldig for norsk matproduksjon, da både grossister og kunder forventer norske varer i butikken på denne tiden. Dette er varer som nå må erstattes av importerte grønnsaker, hvor flere produkter vil få store tollsatser, med økte priser som konsekvens.

Svar:

Jeg viser til tidligere justis- og beredskapsministers svar på spørsmål nr. 472 om det pågående arbeidet for å få ned saksbehandlingstiden i utlendingsforvaltningen.

Pandemien og andre ekstraordinære hendelser de senere årene, herunder også det høye antallet fordrevne fra Ukraina som har kommet til Norge, har satt utlendingsforvaltningen under press over tid. Dette har ført til høyere restanser og lengre saksbehandlingstid enn det som er ønskelig i en del saker.

Når det gjelder søknader om oppholdstillatelse for sesongarbeid, viser Utlendingsdirektoratet (UDI) til at ventetiden for tiden er lang blant annet som følge av at de har mottatt et stort antall søknader. UDI opplyser at de har behandlet like mange søknader som på samme tid som i fjor, men at det har kommet mange flere søknader. I år har UDI også måtte følge opp en stor mengde søknader med falske arbeidstilbud. Det vil si søknader fra utlendinger som har fremlagt et arbeidstilbud fra virksomheter som aldri har gitt et arbeidstilbud til den aktuelle søkeren. Dette fører til mer administrasjon og økt behov for kontroll.

UDI prioriterer søknader for sesongarbeidere, ut fra når behovet for dette oppstår gjennom året.

Jeg har tillit til at UDI jobber for å finne de beste tiltakene for mest mulig effektiv saksbehandling samlet sett, innenfor de rammene som er gitt av Stortinget og departementet. Justis- og beredskapsdepartementet fortsetter å følge opp saksbehandlingstider i den styringsdialogen vi har med UDI.

SPØRSMÅL NR. 2083**Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 9. mai 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

1. juli 2024 uttalte statsråden til avisa Fjell-Ljom ang. gruveforurensningen fra tidligere Killingdal gruver i Holtålen: "Jeg jobber konkret med å følge opp saken. En av utford-

ringene er å avklare hvem som er ansvarlig. Prinsippet om at forurenser betaler er viktig. Alternativet er at fellesskapet skal betale, og det bør unngås."

Hva har statsråden gjort med saken siden besøket på Røros, hva er status i saken og hvilke tiltak skal settes i verk for å redusere forurensinga fra de gamle gruvene?

BEGRUNNELSE:

I 2023 fattet Stortinget følgende vedtak i forbindelse med behandling av et representantforslag fra SV:

“Stortinget ber regjeringen innhente en total oversikt over gamle nedlagte gruver i Norge og forurensningsfaren de utgjør ut ifra de stedegne kvalitetene til vann- og jordforekomstene, og innen utgangen av vårsesjonen 2024 komme tilbake til Stortinget på egnet måte.”

Miljødirektoratet kom i april 2024 med rapporten hvor de hadde kartlagt situasjonen. 15 gruver skulle følges opp, deriblant Killingdal og Kjøli. For Killingdal gruver skriver de:

«For å få et bedre grunnlag om forurensningssituasjonen, vurderer Miljødirektoratet at det bør gjennomføres vannovervåking. Det bør også vurderes tiltak for å hindre et mulig overløp fra gruva. Gruva er ikke hjemfalt til staten og ansvarsforholdene er

ikke avklart. Miljødirektoratet må i første omgang arbeide med å avklare ansvarsforholdene.»

For Kjøli gruver skrev de:

«Kjøli gruve er ikke hjemfalt til staten, og Statskog står som grunneier. Før å få et bedre grunnlag om forurensningssituasjonen, bør det gjennomføres vannovervåking. Miljødirektoratet vil følge opp dette.»

Jeg vil gjerne ha en redegjørelse fra statsråden på hva som gjøres for å følge opp anbefalingene fra Miljødirektoratet og evt. andre ting.

Svar:

Miljødirektoratet arbeider aktivt med oppfølging av en rekke nedlagte gruver med betydelig forurensning med direkte negativ påvirkning på viktige vannforekomster. Ansvarsforholdene når det gjelder tidligere Killingdal gruver i Holtålen er ikke endelig avklart. Avklaring av hvem som er den ansvarlige for opprydding av forurensning fra mange av gruvene som ikke er hjemfalt til staten er ressurskrevende arbeid.

SPØRSMÅL NR. 2084

Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 9. mai 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden ta politisk styring over Statnett SFs utforming av nye tariffier/nettleie for industrien, og sikre at man verken svekker industriens mulighet til prissikring gjennom fastprisavtaler som ikke er avhengig av spotprisen, eller svekker insentivene til å etablere og opprettholde industri i lokalsamfunn som har ofret natur for kraftproduksjon?

BEGRUNNELSE:

Fra februar til april hadde Statnett en ny modell for tariffier/nettleie på høring. Målet med den nye modellen er en mer effektiv utnyttelse og rettferdig kostnadsfordeling. Den nye modellen som er sendt på høring har størst konsekvenser for kraftkrevende industri.

Ett viktig element ved dagens modell er at store forbrukere får en 50 % reduksjon på fastleddet, og at det gis rabatt på nettleia der kraftkrevende industri og kraftproduksjon skjer samme sted. Dette oppfordrer til loka-

le ringvirkninger i lokalsamfunn som har ofret natur for kraftproduksjon. Forslaget legger opp til at de som bruker mest effekt på en gang, betaler mest for nettleien, gjennom innføring av et kapasitetsledd som ligner ordningen vanlige forbrukere har i dag. Mer kontroversielt er at det vurderes både krav om at forbrukere som skal få tariffreduksjon må bidra med fleksibilitet i reservemarkedet, og ikke minst at det vurderes å tvinge store forbrukere til å handle noe kraft i spotmarkedet. Med andre ord vurderer Statnett å svekke industriens mulighet til å sikre seg gjennom fastprisavtaler, stikk i strid med regjeringens retorikk. Statnett mener endringene drives fram av presserende behov for å håndtere økende reinvesteringsbehov i nettet. Men det fremstår uklart hva som er grunnlaget for å pålegge eksisterende bedrifter økt nettleie for deres eksisterende forbruk, når det er nytt forbruk som krever store investeringer. Det er også tydelig i Statnetts forslag at de vil starte med å øke kostnadene for forbrukere, gjennom et nytt kapasitetsledd og strenge regler for tariffreduksjon, mens det etter hvert skal vurderes for produsenter.

Statnetts forslag er todelt; noe kan Statnett SF bestemme alene, andre ting må endres i forskrift og behandles på høyere myndighetsnivå.

Også endringene Statnett, per nå, kan bestemme alene vil ha store konsekvenser for industripolitikken i Norge. Blant annet ved å tvinge industrien til å delta på reservemarkedet og kjøpe strøm til spotpris. Det fremstår spesielt om dette kan avgjøres av Statnett SF på egen hånd, uten at statsråden eller regjeringen forøvrig involverer seg.

Svar:

Statnetts inntekter er strengt regulert og Reguleringsmyndighetene for energi (RME) fastsetter årlig en tillatt inntekt for Statnett.inntektsreguleringen skal ivareta Statnetts økonomiske rammebetingelser, samtidig som den skal ivareta nettkundene gjennom å sørge for at størrelsen

på nettleien ikke blir høyere enn nødvendig. Det er Statnett selv som fastsetter tariffene innenfor tillatt inntekt og de overordnede prinsippene for tariffing bestemt av myndighetene. Den samlede tariffingen til Statnett er gitt av inntektsrammen. Dersom industrien skal betale mindre, må andre kundegrupper som husholdninger og øvrig næringsliv betale mer.

Slik jeg leser Statnetts forslag, vil ikke dette påvirke industriens mulighet for prissikring gjennom fastprisavtaler.

Statnett har hatt forslag til ny modell for fastsettelse av tariff på høring, hvor interessenter har hatt mulighet til å komme med innspill til forslaget. Ifølge Statnett er ambisjonen å ferdigstille ny tariffmodell før sommeren 2025, slik at endringer kan implementeres i tariffen for 2026.

SPØRSMÅL NR. 2085

Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 9. mai 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Bergens Tidende har den siste tiden rapportert om at russiske mannskaper bidro i frakten av maskiner fra Bergen Engines til Ukraina gjennom UNDP. Dette kan i verste fall sette slik last i fare for sabotasje og å ikke komme frem, som svekker Ukrainas evne til motstand mot Russlands invasjon.

Hva vil regjeringen konkret gjøre for å sikre at russiske statsborgere ikke bidrar til frakt av materiell og infrastruktur fra Norge til Ukraina, og har regjeringen gått i dialog med UNDP for å sikre at dette ikke skjer igjen gjennom UNDP?

Svar:

Ukrainas forsvarskamp er helt avhengig av Vestens militære støtte, og Norge skal fortsette å støtte Ukraina, slik at en fredsløsning kan skje på ukrainske premisser. Russland forsøker å svekke vestlig samhold og støtte til Ukraina. I sin åpne trusselvurdering vurderer PST det som sannsynlig at russisk etterretning vil forsøke å utføre aksjoner mot mål i Norge i 2025. Hensikten med eventuelle aksjoner mot mål i Norge vil være å forhindre våre leveranser til Ukraina eller å påvirke opinionens holdning til Ukraina

støtte i negativ retning. Det er derfor viktig at vi står sammen om støtten til Ukraina og gjør det vi kan for å sikre effektive leveranser. Regjeringen tar etterretnings- og sabotasjetrusselen på det største alvor.

Regjeringen jobber kontinuerlig med spørsmål knyttet til nasjonal sikkerhet og beskyttelse av våre nasjonale sikkerhetsinteresser. Sikkerhetsarbeidet er komplekst – der både verdier, sårbarheter og trusler er elementer som kontinuerlig endrer seg på grunn av nye avhengigheter og endringer i det sikkerhetspolitiske landskapet. Ved hjelp av god sikkerhetsstyring og forebyggende sikkerhetsarbeid i tråd med sikkerhetsloven reduseres risikoen. Både offentlige og private virksomheter som er underlagt sikkerhetsloven skal sørge for et forsvarlig sikkerhetsnivå. Samtidig er det ikke gitt at alle leverandørledd i Norge er underlagt sikkerhetsloven, og en kan ikke utelukke at det vil være sårbarheter og dermed risiko knyttet til transport og frakt av materiell og infrastruktur til Ukraina. Gjennom dialog og samarbeid mellom offentlige og private aktører, søker vi å øke bevisstheten og redusere risikoen knyttet til etterretnings- og sabotasjetrusselen – også mot støtten til Ukraina.

I forhold til saken i omtalt i Bergens Tidende, er problemstillinger knyttet til russisk mannskap på fartøy kjent. Det er UNDP som har ansvaret for anbudet, valg av

leverandør og de nødvendige avtalene med utvalgte leverandører og koordinering med ukrainske myndigheter. Norske myndigheter er opplyst av UNDP om at ukrainske

sikkerhetsmyndigheter har vært informert og nødvendige tiltak gjennomføres i samarbeid med relevante aktører.

SPØRSMÅL NR. 2086

Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 8. mai 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over alle Statnetts saker om nye datasentre, med oppgitt kommune, fylke, status (dvs. om det er reservasjon, i kapasitetskø eller en annen aktiv sak) og anslått forbruk i både MW og TWh/år, og hvor mye forbruk det er totalt sett til datasentre i sakene Statnett har til behandling?

er ikke tilgjengelig, siden dette er saker som fortsatt er under vurdering.

BEGRUNNELSE:

Mye tyder på at det vil bli en enorm etablering av nye datasentre i Norge de neste årene. Mens andre prosjekter legges bort, vokser denne næringen bare. Jeg ønsker en oversikt over omfanget av omsøkte datasenteretableringer, både på nasjonalt og lokalt nivå.

Svar:

Statnett har til enhver tid tilgjengelig oversikt over alle modne tilknytningssaker på sine nettsider, fordelt på henholdsvis reserverasjoner og saker i kapasitetskø. Oversikten har informasjon over blant annet sluttkunde, tilknytningspunkt i transmisjonsnettet, næringstype og forespurt effektuttak. Kunden vil ikke nødvendigvis vil være lokalisert i samme kommune som tilknytningsspunktet og en kunde kan ha flere tilknytningssaker.

Statnett har aktive saker knyttet til uttak med et samlet volum på 28 188 MW, hvorav 9 829 MW er saker knyttet til datasentre. Av disse er 2 362 MW reservert, mens 4 210 MW er plassert i kapasitetskø. De resterende 3 257 MW er i kategorien «Andre saker», som ikke er ferdig vurdert, eller ikke vurdert som modne.

Under følger tabell med oversikt over aktive saker med reservert kapasitet og som er i kapasitetskø, per kommune. For nærmere detaljer om hver sak vises det til Statnetts nettsider. Anslag for forbruk brukt i tabellene er basert på en forutsetning om at datasentre har en brukstid på 80 prosent. Tilsvarende statistikk for «Andre saker»

Kommune	Fylke	Antall saker	Effekt [MW]	Reservert		Antall saker	Effekt [MW]	I kapasitetsko
				Anslått forbruk [TWh]				Anslått forbruk [TWh]
Modalen	Vestland	1	300	2,1		1	300	2,1
Time	Rogaland	4	426	3,0		1	150	1,1
Narvik	Nordland	1	230	1,6		0	0	0,0
Tydal	Trøndelag	1	140	1,0		0	0	0,0
Valle	Agder	1	140	1,0		0	0	0,0
Skien	Telemark	5	299	2,1		1	480	3,4
Bjerkreim	Rogaland	2	136	1,0		1	360	2,5
Ringerike	Buskerud	4	139,5	1,0		6	521	3,7
Vennesla	Agder	1	85	0,6		0	0	0,0
Øygarden	Vestland	1	75	0,5		1	44	0,3
Namsskogan	Trøndelag	1	70	0,5		1	5	0,0
Bremanger	Vestland	1	60	0,4		2	124,8	0,9
Tinn	Telemark	2	66	0,5		0	0	0,0
Sarpsborg	Østfold	1	30	0,2		1	30	0,2
Lillestrøm	Akershus	3	59	0,4		3	170	1,2
Oslo	Oslo	2	39,2	0,3		2	29,3	0,2
Vestby	Akershus	2	29	0,2		1	99	0,7
Hustadvika	Møre og Romsdal	1	15	0,1		0	0	0,0
Sortland	Nordland	1	10	0,1		2	30	0,2
Sandnes	Rogaland	2	11	0,1		1	8	0,1
Hemnes	Nordland	1	1,5	0,0		1	20	0,1
Lørenskog	Akershus	1	1	0,0		0	0	0,0
Vefsn	Nordland	0	0	0,0		1	23	0,2
Meløy	Nordland	0	0	0,0		1	30	0,2
Rana	Nordland	0	0	0		2	436	3,1
Hamar	Innlandet	0	0	0		3	179	1,3
Vågå	Innlandet	0	0	0		1	10	0,1
Eidsvoll	Akershus	0	0	0		4	175	1,2
Sør-Varanger	Finnmark	0	0	0		2	29	0,2
Sunndal	Møre og Romsdal	0	0	0		1	8	0,1
Åfjord	Trøndelag	0	0	0		1	5,8	0,0
Stjørdal	Trøndelag	0	0	0		1	180	1,3
Alta	Finnmark	0	0	0		1	5	0,0
Hammerfest	Finnmark	0	0	0		2	25	0,2
Balsfjord	Troms	0	0	0		2	12,72	0,1
Porsanger	Finnmark	0	0	0		2	600	4,2
Tønsberg	Vestfold	0	0	0		2	120	0,8

SPØRSMÅL NR. 2087**Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 12. mai 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Vil statsråden sikre at scenekunstheltet fortsatt har tilgang på høyere utdanningstilbud som dekker det langsiktige kompetansebehovet i sektoren?

BEGRUNNELSE:

Høgskolen i Østfold besluttet høsten 2024 å legge ned Akademi for scenekunst (NTA). Dette har utløst sterke reaksjoner fra hele scenekunstheltet – både nasjonalt og internasjonalt. Bransjeorganisasjoner, teatre, fagforbund og utdanningsmiljøer protesterte kraftig mot at en så viktig beslutning ble tatt uten en helhetlig vurdering av hvilke faglige, kunstneriske og strukturelle konsekvenser det ville få for sektoren.

Akademiet hadde et nasjonalt ansvar for utdanning innen scenografi og var det eneste tilbudet i Norge med et helhetlig, kunstfaglig fokus på denne disiplinen i tverrfaglig samarbeid med skapende skuespillere på BA, MA og PhD nivå. Det ble bredt anerkjent som en faglig spydspiss, og utdannet kunstnere som både utøvde og skapte nye prosjekter – og dermed arbeidsplasser – innen scenekunstheltet. Akademiet hadde også stor internasjonal anerkjennelse, med støtteerklæringer fra blant annet MIT i New York og ledende kunstutdanninger i Europa.

Etter nedleggelsen står Norge uten en tilsvarende utdanning. Det reiser grunnleggende spørsmål om hvordan staten nå vil sikre at sektoren har tilgang til nødvendig kompetanse. Dette gjelder både for rekruttering, utvikling og faglig fornyelse i et felt som er avhengig av høyt utdannede, profesjonelle scenekunstnere.

Svar:

La meg starte med å si at vi skal sørge for at kompetansebehovene i samfunnet blir godt ivaretatt. Jeg er som en del av dette opptatt av å sikre ivaretagelsen av små fag hvor det er klare samfunnsbehov. Når det er sagt, vil jeg understreke at mange av universitetene og høyskolene har tilbud innenfor utøvende og skapende kunst. Det er mange utdanningstilbud som har relevans for scenekunstheltet, blant annet teater-, opera- og filmutdanninger ved Kunsthøgskolen i Oslo, Nord universitet og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Det høyere utdanningstilbudet må også ses i sammenheng med hva som tilbys av fagskolene. Blant annet har Bårdar Akademiet, som nå er en del av Kristiania, fagskoleutdanning innen scenekunst. I stortingsmeldingen om kunstnerpolitikk i

2023, Meld. St. 22 (2022-2023) Kunstnarkår, viser regjeringen til at scenekunstheltet er et felt som har hatt stor tilvekst av kunstnere de siste årene, og at konkurransen om å lykkes som scenekunstner er stor.

Vi har utviklet mye ny politikk de senere årene for å bidra til å dekke de viktigste kompetansebehovene i arbeids- og samfunnslivet. I utsynsmeldingen er vi tydelige på at vi særlig vil prioritere kompetanse som er nødvendig for et høyproduktivt og konkurransedyktig næringsliv, for å ha gode velferdstjenester i hele landet og for å gjennomføre det grønne skiftet. Også i gjeldende langtidspan for forskning og høyere utdanning og i profesjonsmeldingen er vi tydelige på hvilke kompetansebehov som skal prioriteres.

Universitetene og høyskolene er rammefinansierte og har et selvstendig ansvar for å disponere midlene sine for å nå de målene og forventningene som er satt for sektoren og den enkelte institusjonen. Det innebærer blant annet at institusjonene har ansvar for å dimensjonere studietilbudene sine i tråd med interessene fra søkerne og behovene i samfunnet. Fra nasjonale myndigheter er vi som nevnt tydelige på hvilke kompetansebehov som skal prioriteres, noe som legger føringer for institusjonenes dimensjonering. Vi er også tydelige på at institusjonene må ta et enda større ansvar for å vurdere akkurat hvilke utdanninger som bør prioriteres opp under disse områdene, og hvilke som skal nedprioriteres og hvor mye, ut fra deres vurderinger av blant annet kvalitet og samfunnsbehov.

Regjeringens viktigste jobb er å sørge for gode rammevilkår og tydelige mål og forventninger til institusjonene. Nasjonale myndigheter bør ikke drive en overdrevet detaljstyring som innebærer å gå for langt i å overprøve de faglige vurderingene som hver institusjon gjør for sine utdanningstilbud og innholdet i dialogen de har med arbeidslivet og andre aktører i disse spørsmålene. Jeg forventer at institusjonene, med utgangspunkt i de føringene og prioriteringene som vi gir, gjør gode faglige vurderinger og har en god dialog med arbeidslivet og andre aktører for at studieporteføljen samlet blir innrettet slik at den best mulig svarer til behovene lokalt, regionalt og nasjonalt, innenfor de økonomiske rammene de har. I lys av det som er sagt ovenfor om tilgangen til alternative utdanningstilbud, mener jeg at det ikke er grunnlag for å overprøve de vurderingene som er gjort når det gjelder scenekunst.

Jeg vil også understreke at i en situasjon fremover med økende knapphet på arbeidskraft og et begrenset

økonomisk handlingsrom, så blir det enda viktigere å prioritere. Det er mange behov, som hver for seg kan være svært godt begrunnet, men det er ikke mulig å prioritere alle like høyt. Jeg mener det er viktig at vi har tillit til at institusjonene, innenfor de føringene som vi setter, gjør de nødvendige vurderingene og prioriteringene samlet sett for å ivareta samfunnets behov for høyere utdanning. Dette er krevende arbeid, hvor vi fra nasjonale myndigheters side selvsagt må være vårt ansvar bevisst, men også jobbe sammen med institusjonene og legge til rette

for at institusjonene selv kan gjøre gode vurderinger og prioriteringer.

Avslutningsvis vil jeg peke på at endringene i finansieringssystemet for universiteter og høyskoler fra 2025 i seg selv ikke har de negative effektene som det i noen sammenhenger har blitt pekt på, også knyttet til de utdanningstilbudene vi her snakker om. Jeg viser i den sammenheng til svar fra tidligere forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel på et spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, jf. Dokument nr. 15:347 (2024-2025).

SPØRSMÅL NR. 2088

Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 12. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Jeg legger til grunn at statsråden er enig i at vaksiner og beredskap naturlig hører sammen.

All den tid samfunnsberedskap er øverst på vår politiske dagsorden, vil statsråden innføre tiltak, nærmere bestemt de beskrevet under, for å sikre fremdrift hos DMP, øke antall metodevurderinger av vaksiner og få ned tiden Norge bruker på å innføre nye vaksiner?

BEGRUNNELSE:

Statsrådens svar så langt om situasjonen i DMP når det kommer til metodevurdering av vaksiner etterlater en stor grad av usikkerhet. Statsråden skriver blant annet:

«Direktoratet har informert departementet om at behovet for metodevurdering av vaksiner er stort og økende. Departementet vil ta opp saksbehandlingstiden for metodevurderinger av vaksiner i styringsdialogen med DMP. Vi vil også ha en dialog med DMP om muligheter for effektivisering av saksbehandlingen».

I sitt siste svar bekrefter statsråden at kun ett eneste årsverk ble overført fra FHI til DMP for å jobbe med metodevurderinger av vaksiner.

DMP har historisk sett blitt kritisert for svært lange saksbehandlingstider og vist en manglende evne til å etablere et stabilt og sterkt fagmiljø. Det er i den sammenhengen nedslående at DMP, ett helt år etter at de fikk ansvaret for metodevurderinger av vaksiner, ikke har levert konkrete resultater. Dette utgjør samlet en betydelig risiko for at DMP ikke vil lykkes. For å redusere risikoen for at metodevurderinger av vaksiner ender opp i en stor

flaskehals må det tas nye grep og det må stilles tydelige krav.

Fullstendig metodevurdering av vaksiner krever en annen kompetanse enn hurtige metodevurderinger, og antall søknader om metodevurdering av nye vaksiner vil i større grad variere. Nettopp derfor vil det å benytte ekstern kompetanse gjennom konsulentselskap og/eller academia være en god løsning. DMP kan da innta en rolle som bestiller og kvalitetssikrer, og samtidig tilegne seg relevant erfaring.

Forvaltningen benytter allerede i dag slik ekstern kompetanse. Av eksempler finner vi Helsedirektoratets evaluering av ulike screeningprogrammer og Helsedepartementets egen evaluering av Ventetidsløftet. Når det gjelder vaksiner bør man i størst mulig grad benytte metodevurderinger utført i andre land, dette for unngå dobbeltarbeid og ytterligere forsinkelser i saksbehandlingen.

Svar:

Et godt vaksinasjonstilbud er en del av vår helseberedskap. Regjeringen arbeider med å etablere et vaksinasjonsprogram for voksne og risikogrupper. Målene med vaksinasjonsprogrammet er både å gi befolkningen et vaksinasjonstilbud og gi bedre rammer for å gjennomføre vaksinasjonsarbeidet. Dette vil gi en bedre vaksinasjonsberedskap.

Direktoratet for medisinske produkter (DMP) har siden januar 2024 tatt over ansvaret for metodevurdering av vaksiner fra Folkehelseinstituttet (FHI). Systemet for

nye vaksiner er nå etablert hos DMP, og det er harmonisert med systemet for metodevurdering av andre legemidler. DMP har også gjort flere egnethetsvurderinger, slik det fremgår av DMPs nettsider.

Som stortingsrepresentant Hoksrud påpeker bør dobbeltarbeid unngås. Spørsmålene om vaksinasjonstilbud som utredes i Norge er også aktuelle i andre land. Arbeidet med fullstendige metodevurderinger kan være komplisert, og krever både metodekunnskap og fagkunnskap. DMP samarbeider med FHI i de pågående utredningene. Selv om utredningene må gjøres med utgangspunkt i norske forhold, kan det være aktuelt å bygge på utredninger fra andre land. DMP har opplyst at den pågående metodevurderingen av antistoff mot RS-virus delvis bygger på vurderinger fra andre nordiske land, som grunnlag for en forenklet metodevurdering i Norge. I det pågående arbeidet med metodevurdering av vaksiner

mot vannkopper og helvetesild samarbeider FHI med fagmiljøer i Sverige.

Regjeringen vil legge til rette for raskere tilgang til vaksiner gjennom blåreseptordningen. I prioriteringsmeldingen – Helse for alle, Meld. St. 21 (2024-2025), har regjeringen blant annet foreslått å bruke forhåndsgodkjent refusjon av vaksiner på blåresept der vilkårene for dette er oppfylt. Regjeringen vil også vurdere om DMP skal få fullmakt til å beslutte finansiering for vaksiner til bruk mot allmennfarlige smittsomme sykdommer under § 4 innenfor samme grense som andre legemidler.

Regjeringen vil videre utrede hvordan prosessen for å vurdere offentlig finansiering av vaksiner i vaksinasjonsprogram kan tilpasses utredningsinstruksens krav. Det er aktuelt å gjennomgå prosessen med fullstendige metodevurderinger av vaksiner, og vurdere om det er mulig å gjøre forenklinger.

SPØRSMÅL NR. 2089

Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 13. mai 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Rettferd for taperne ble stiftet i 1993, og har hjulpet utallige mennesker med å få oppreisning for eksempelvis overgrep, mobbing, feilplassering i barnehjem eller andre traumatiske hendelser med staten eller det offentlige som motpart. Omdøpt til Stiftelsen Rettferd har de og NAV-rådgivning etter økende antall henvendelser om NAV.

Hvilken merverdi mener statsråden slike ordninger tilfører, og hva skal til for at de kan få økt driftstilskudd for å opprettholde veiledning og rettshjelp til alle de som trenger det herfra?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak i Oppland Arbeiderblad 8. april med tittelen "Stiftelsen er snart blakk: – Tilskuddet har stått stille i over ti år."

I tillegg pågår oppfølging av NOU 2023: 11 Raskt og riktig, samt spørsmål rundt NAV-ombud. Det er nødvendig med både sterke offentlige organ som bistår og følger opp, samt nøytrale og uavhengige parter som brukerstyrte organisasjoner for å sikre tillit og konfliktløsning rundt offentlige velferdstjenester. Stiftelsen Rettferd har utviklet sin brukermedvirkning, og varslet at brukertjenester og

rettshjelp vil være gratis i 2025. Grunntilskuddet fra staten må tilsvarende kompensere for dette hvis aktiviteten skal opprettholdes.

Svar:

Stiftelsen Rettferd og andre frivillige organisasjoner er et viktig supplement til det offentlige velferdstilbudet, og utfører viktig arbeid for sosialt og økonomisk vanskeligstilte.

Stiftelsen Rettferd mottar tilskudd til drift fra ordningen med tilskudd til brukerstyrte organisasjoner som arbeider mot fattigdom over statsbudsjettets kap. 621, post 70 Frivillig arbeid. Arbeids- og velferdsdirektoratet forvalter ordningen med utgangspunkt i forskrift om tilskudd til brukerstyrte organisasjoner som arbeider mot fattigdom, fastsatt av departementet. Målet med tilskuddsordningen er å fremme egenorganisering, styrke organisasjonenes muligheter til å drive interessedrevet arbeid, og økt brukermedvirkning.

Tilskuddsforskriften regulerer ikke tilskuddets størrelse. Det følger av forskriften at tilskudd fastsettes ut fra en skjønnsmessig vurdering med utgangspunkt i organisasjonenes virksomhet, planlagte aktiviteter og forventede måloppnåelse. Ved utmåling av tilskudd leg-

ges det vekt på at det skal være et nøkternt nivå på administrative kostnader og at tilskuddet i størst mulig grad går til aktiviteter som støtter opp om målet med ordningen. Frivillig innsats i organisasjonene vektlegges positivt. Ved utmåling av tilskudd skal det også legges vekt på kontinuitet og forutsigbarhet. For at organisasjonene skal kunne få et høyere tilskuddsbeløp, må de vise til økt aktivitet innenfor interessepolitisk arbeid og brukermedvirkning. Organisasjonene kan i sine søknader også ta høyde for forventede pris- og kostnadsøkninger ved å legge dette inn i budsjettet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet fastsetter tilskuddsbeløp til Stiftelsen Rettferd ut fra en konkret og skjønnsmessig vurdering av virksomheten og planlagte aktiviteter slik som beskrevet i de årlige søknadene, opp mot målene for ordningen. Stiftelsen er i 2025 tildelt et

tilskuddsbeløp på 3 410 000 kroner. Stiftelsen Rettferd er den organisasjonen som mottar høyest tilskuddsbeløp blant organisasjonene som mottar driftsstøtte fra ordningen. Stiftelsen fikk, i likhet med de andre organisasjonene, en ekstraordinær pris- og lønnsjustering på 8,6 prosent i 2023. Stiftelsen Rettferd fikk 1 000 000 kroner i øremerket tilskudd over statsbudsjettet i 2021 til prosjektet «Hjelp med Nav».

Kjernevirksomheten til Stiftelsen Rettferd er å bistå enkeltpersoner med å søke rettferdsvederlag og oppreisning fra det offentlige. Stiftelsen har fått avslag på søknad om tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak fra Statens Sivilrettsforvaltning. Jeg viser her til svar av 14. mars 2025 fra justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen på skriftlig spørsmål fra Helge André Njåstad om dette (Dokument nr. 15:1557 (2024-2025)).

SPØRSMÅL NR. 2090

Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 12. mai 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Foreldrenes arbeidsutvalg ved Biri Ungdomsskole har startet å gå natteravn etter at barn og unge har opplevd ubehagelige hendelser knytta til rus og stoff, der tilreisende ønsker å selge og rekruttere selgere av narkotika. Narkotika er forbudt i Norge, og ikke noe barn og unge skal møte på.

Med økt rapportert narkotika-testing i Ungdata 2024, samtidig som politiet ikke er oppfordret til å prioritere narkotikakriminalitet, hvordan ser statsråden på bekymring rundt narkotika på og ved skoler og skoleelever, og hva bør skoler gjøre?

BEGRUNNELSE:

Se saka «Nå starter de med natteravner: – Mange meldte seg» i Gudbrandsdølen Dagingen 26. april 2024.

Viser til UngData 2024 der 10 % har forsøkt cannabis det siste året, hele 24 % av videregående elevene har forsøkt cannabis, og 13 % av videregående elevene har forsøkt andre stoffer.

I tillegg viser rapporten Narkotikabruk blant ungdom (Bye, Elin Kristin, mfl., FHI, 2024) at bruk av cannabis, kokain ecstasy, amfetamin og LSD har økt sammenlignet med tidligere år.

Svar:

Jeg er helt enig med representant Strand at barn og unge ikke skal være i kontakt med narkotika eller på annen måte eksponeres for dette. Vi har alle et ansvar for å beskytte barn og unge. Kjøp og salg av narkotika er straffbart. Dette gjelder også på og ved skoler. Skolene skal ikke være arenaer for kriminalitet eller rekruttering til kriminelle miljø. Dersom skolen har mistanke om slikt, bør politiet kontaktes. Når det gjelder det forebyggende arbeidet mot narkotika så må skole, helse, politi og andre i kommunen jobbe sammen for å skape gode, og trygge miljøer rundt barna våre. SLT (Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak) er etablert i mange kommuner, også i Gjøvik kommune, og skal bidra til et godt samarbeid overfor barn og unge. Det fremgår av politiets hovedstrategi at «Forebyggende arbeid overfor barn og unge skal gis særskilt prioritet». Skolene skal legge til rette for at elever kan utvikle forståelse for farene ved rusmiddelbruk og kriminalitet. Det er straffbart å selge og rekruttere til salg av narkotika, og slike forhold må anmeldes og tas tak i.

For 2025 har vi satt av 115 mill. kroner til styrking og opprettelse av skolemiljøteam og beredskapsteam for å bidra til å skape gode og trygge skolemiljø. Midler til beredskapsteam skal bidra til en målrettet innsats mot

utrygge skolemiljø sett i sammenheng med kriminalitet. For 2025 er midlene gitt til noen bykommuner der utfordringen med barne- og ungdomskriminalitet vurderes størst.

I vurdering av omfang av unges bruk av ulike illegale rusmidler er det viktig å ha med seg at de aller fleste ikke har erfaringer med bruk, og for de som har prøvd gjør de aller fleste det kun én gang. Vi må ikke bidra til misforståelsen om at det er et flertall som har prøvd illegale rusmidler, det kan skape økt press blant ungdom om å prøve. Nasjonale tall fra Ungdata 2024 viser at ca. fem prosent av elever i ungdomsskolen innrømmer å ha brukt cannabis i løpet av siste året. Samtidig ser man at ti prosent av guttene og seks prosent av jentene i 10. klasse hevder å ha brukt cannabis siste året. Dette samsvarer i stor grad med ESPAD-undersøkelsen (15- og 16-åringer) som FHI viser til. Sammenliknet med andre europeiske

land er cannabisbruk blant unge relativt lavt. For andre illegale rusmidler er bruken svært lite utbredt, og om lag 2-3 prosent av 15- og 16-åringene oppgir å ha brukt slike rusmidler noen gang. Ungdata-tall for Gjøvik kommune (2024) viser at 4 prosent av elever på ungdomstrinnet har brukt cannabis siste året.

For å styrke det kunnskapsbasert rusmiddelforebyggende arbeidet har regjeringen igangsatt et arbeid for å utvikle og implementere et nasjonalt program for rusmiddelforebyggende arbeid blant barn og unge. Formålet med programmet er å forebygge rusmiddelbruk blant barn og unge og begrense skadene som rusmiddelbruk kan medføre, gjennom å implementere kunnskapsbaserte verktøy og metodikk hos aktører med ansvar for rusmiddelforebygging. Helsedirektoratet har fått i oppdrag og utvikle og gjennomføre programmet. I 2025 er det bevilget 12,5 mill. kroner til programmet.

SPØRSMÅL NR. 2091

Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 9. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden gjøre rede for status for arbeidet med en ny demensplan, og kan statsråden bekrefte at det kommer en ny plan når dagens demensplan utløper i 2025?

BEGRUNNELSE:

I dag er det over 100 000 mennesker med demens, og antallet vil øke betydelig i årene som kommer. For å møte denne utviklingen er det avgjørende med helhetlig og målrettet politikk. Nasjonale demensplaner har vært viktige styringsverktøy i arbeidet med styrke tilbudet til personer med demens og deres pårørende, og i å gi kommunene retning i utviklingen av tjenestene. Mange kommuner har utviklet egne, kommunale demensplaner. Likevel viser undersøkelser at det fortsatt er store variasjoner i tjenestetilbudet mellom kommunene, og at mange opplever manglende oppfølging og koordinering av tjenester. Nasjonalforeningen for folkehelsen har uttrykt bekymring for at halvparten av landets kommuner ikke er forberedt på den forventede økningen i antall personer med demens, og at mange tilbud kuttes eller svekkes. Både pårørende og fagmiljøer etterlyser en tydelig og ambisiøs opptrapping av demensomsorgen.

Da statsråden besøkte Nasjonalforeningens erfaringspanel for personer med demens i november 2024, ga han et tydelig løfte om at det skulle komme en ny demensplan når den nåværende, Demensplan 2025, utløper (<https://sykepleien.no/2024/11/lover-ny-demensplan-altfor-ofte-folger-ingen-med-pa-hvordan-de-har-det>). Det ønskes en avklaring på status for arbeidet med en ny plan, og hvordan brukerorganisasjoner og fagmiljøer vil bli involvert i prosessen.

Svar:

Jeg vil starte med å rose mange kommuner som har gjort en viktig innsats for denne gruppen. De siste årene har vi sett en positiv utvikling i tjenestene i kommunene. Samtidig vet vi at vi blir stadig flere eldre i befolkningen og at antallet personer med demens vil øke betraktelig i årene som kommer. Dette berører oss som samfunn. Regjeringen vil holde oppmerksomheten oppe på hvordan vi best kan skape et demensvennlig samfunn. Det er derfor tatt grep for å bedre demensomsorgen, blant annet gjennom oppfølgingen av Demensplan 2025. Vi har også lagt frem en helhetlig eldrereform, som skal bidra til et mer aldersvennlig og demensvennlig samfunn. Bo trygt hjemme-reformen skal ruste kommunene til å mobilis-

ere og ta vare på mangfoldet av eldre. Dette gjelder både selvgående og spreke, og eldre som har behov for mer omfattende hjelp og omsorg.

Vi gjennomgår nå forrige plan for å se hva som gjenstår, hva som er på plass og hva vi må arbeide mer med. Vi arbeider også med hvordan vi skal følge opp demensfeltet videre, for å sette gode, inkluderende rammer for det videre arbeidet.

Det er behov for videre innsats innen demensfeltet, på tvers av sykehus og kommuner. Vi er opptatt av at eldre skal få rask og riktig diagnose, varierte og meningsfulle ak-

tivitetstilbud, transportløsninger hvis en mister førerkortet, trygghetsalarm osv. Dette trykker også de pårørende, som skal få være støttespillere slik de selv definerer. Utviklingen av ny medisin innen demensfeltet skjer raskt. Dette gir håp om bedre behandling og livskvalitet. Den nyeste forskningen og medisinske utviklingen vil tas inn i det videre arbeidet innen demensfeltet.

Da jeg møtte Nasjonalforeningen for folkehelsen og deres erfaringspanel, var jeg tydelig på at jeg skulle sette i gang arbeidet med en ny demensplan. Det følger jeg opp.

SPØRSMÅL NR. 2092

Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 9. mai 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hva er grunnen til at FFI enda ikke er etablert i Tromsø, og hvorfor skal etableringen skje med utgangspunkt fra Kjeller og ikke Tromsø?

BEGRUNNELSE:

I Langtidsplanen for Forsvaret som ble enstemmig vedtatt på Stortinget i fjor står det følgende:

«FFI har vurdert Tromsø som det mest aktuelle navet i en satsing i nord. Hovedbegrunnelsen knyttes til rekruttering av forskere, samhandling med andre forskningsinstitusjoner og lokalt næringsliv».

Dette er en viktig satsning. Forsvaret har sin hovedtyngde i nord, og da er det viktig med en sterkere satsning på forskning og utdanning av Forsvaret i landsdelen. Men også behovet for å bygge opp mer forsvarsindustri.

Jeg viser også til mitt skriftlige spørsmål og svar om dette i januar i år til daværende forsvarsminister:

«FFI har fått et oppdrag fra FD om å gjennomføre en utredning for å konkretisere en satsing på forskning og utvikling i Nord-Norge».

og

«FFI vil fremme sin anbefaling til FD i vår, og dette vil være en del av grunnlaget for departementets videre arbeid og beslutning om lokalisering».

Jeg har forståelse for at ting kan ta litt tid når det kommer store forsvarssatsninger som skal gjennomføres samtidig, men jeg mener det er viktig å få FFIs avdeling i Tromsø

opp å gå raskt. Men det er beklagelig å lese at regjeringen vil gjøre denne etableringen med utgangspunkt fra Kjeller og ikke fra Tromsø, slik det fremkommer i den nylige stillingsannonansen for prosjektledelsen av dette: <https://www.ffi.no/jobb-og-karriere/ledige-stillinger/prosjektleder>

FFIs etablering i Nord-Norge må gjøres med utgangspunkt fra Nord-Norge.

Svar:

At FFI skal etablere en teknologi- og kunnskapsintensiv satsning i Nord-Norge er et viktig tiltak i langtidsplanen Prop. 87 S (2023–2024) Forsvarsløftet – for Norges Trygghet og Prop. 1 S (2024–2025). I innspillet som FFI ga til Forsvarsdepartementet (FD) i forbindelse med langtidsplanarbeidet ble det gitt en foreløpig vurdering av mulige innretninger av en etablering i nord, og Tromsø ble trukket fram som en aktuell lokalisering.

Når statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon skal etableres på nye lokasjoner, kreves det en utredning som ligger til grunn for beslutningen. I denne forbindelse har FFI fått i oppdrag å utrede ulike mulige lokasjoner og faglige innretninger for etableringen i nord. FFI vil fremme sin anbefaling til FD i sommer, og denne vil være et grunnlag for departementets videre vurdering.

Etableringen av satsingen skal skje på den lokasjonen som blir besluttet. Siden lokasjonen ikke ennå er endelig er avklart, vil arbeidet med forberedelser til etableringen enn så lenge foregå der FFI er lokalisert og har personell i dag.

SPØRSMÅL NR. 2093**Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 12. mai 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil statsråden og regjeringa fordømme angrepet på Freedom Flotilla-skipet «Conscience», som gjorde forsøk på å bryte blokaden mot Gaza?

GRUNNGJEVING:

Fleire medium melder 2. mai at Freedom Flotilla Coalition skipet «Conscience» har vorte råka av eit israelsk droneåtak i internasjonalt farvatn medan det var på veg til Gaza. Åtaket sette skipet i brann, slo hol i skroget og lamma generatoren, slik at fartøyet kom i havsnød og stod i fare for å synke. Mange sivile hamna dermed i livsfare. Dersom rapportane stemmer, og Israel faktisk står bak eit slikt åtak, er dette særskild alvorleg. Skipet var i internasjonalt farvatn og prøvde å bryte ein folkerettsstridig blokade mot Gaza. Dette var eit ikkje-stridande, sivilt fartøy på ope hav – i strid med havretten sitt prinsipp om fri ferdsel nedfelt i UNCLOS, og i strid med krigens folkerett.

Utenriksministeren har sjølv fordømt målretta åtak på humanitære hjelpearbeidarar i Gaza. Dette åtaket liknar dei hendingane utanriksministeren har fordømt, og verkar som ei alvorleg opptrapping av Israels vilje til å bruke dødeleg makt mot sivile motstandarar utanfor eigne grenser. Dersom folkeretten, krigsretten og den særlege verna sivile har, blir undergravne, råkar det oss alle. Eg minner òg om at norske borgarar tidlegare har

vorte utsette for vald frå israelsk militær under forsøk på å bryte blokaden mot Gaza.

Svar:

Passasjerskipet Conscience, som tok del i «Freedom Flotilla Coalition», skal ifølgje mannskapet ha vorte råka av eit åtak utanfor kysten av Malta natt til 2. mai. Skipet var i internasjonalt farvatn då hendinga inntreffe. Maltesiske styresmakter har stadfesta at det har vore brann om bord på skipet og at skadane krev reparasjonar for at skipet skal kunne segle vidare. Det bør no bringast på det reine kva som har skjedd.

Regjeringa er djupt bekymra for utviklinga i Palestina. Etter 18 månader med krig er situasjonen særleg kritisk i Gaza. Den har vore svært vanskeleg lenge, og det er særskild uakseptabelt at Israel no har blokkert humanitær bistand og forsyningar i over to månader. Dei siste månadene har Israel også innført stadig sterkare avgrensingar på arbeidet til humanitære organisasjonar i Gaza. Verdas matvareprogram uttalte 25. april at dei hadde tømt alle sine matlager. Det rapporterast om at lagera med medisinar og helsemateriell er tomme for enkelte kritiske medisinar, og Gaza er i ferd med å tømmast for drivstoff.

Noreg har gjentekne gonger vore tydelege på at Israel er folkerettsleg forplikta til å leggje til rette for bistand til den palestinske befolkninga, og at dette må skje i tråd med humanitære prinsipp.

SPØRSMÅL NR. 2094**Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 12. mai 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Er statsråden samd i Mattilsynet si utsegn om at beitebrukarar i Fjord kommune no bør avvikle drifta si, sidan det ikkje lenger er forsvarleg å sende dyra på utmarksbeite, dersom ikkje, kva vil statsråden konkret gjere for at forvaltninga av jervebestanden i Møre og Romsdal og til-

grensande regionar vert forvalta i tråd med rovviltforliket og todelt målsetting?

GRUNNGJEVING:

Gjennom kontakt med ordførar i Fjord kommune er eg kjend med at Fjord kommune og beitenæringa i kommu-

nen har hatt dialogmøte med Mattilsynet, Miljødirektoratet og Rovviltnemnda i region 6, 30. april.

Bakgrunnen for møtet er situasjonen som har pågått over flere år med vedvarande store tap av sau og lam til jerv i Fjord kommune. Situasjonen er svært alvorleg. Både kommunen og beitenæringa har varsla om at den todelte målsettinga i rovviltforliket ikkje er nådd, og at det no brenn eit blått lys for beitenæringa i Fjord kommune. Situasjonen er tilsvarande alvorleg og identisk i nabokommunen Rauma.

Møtet vart innleia med at ein jurist frå Mattilsynet gjekk gjennom ny rettleiing om dyrevelferd på beite. Her vart det svært tydeleg for både ordføraren i Fjord kommune og beitenæringa at Mattilsynet legg urimeleg mykje ansvar på dyreeigar. Det vart tydeleggjort frå Mattilsynet si side at med dagens situasjon i Fjord kommune, med fare for rovdyr tap på utmarksbeite, bør bøndene avvike drifta og sende alle dyra til slakt. Dette medførte naturleg nok eit raseriutbrot frå fleire av dei frammøtte bøndene.

Ingen bør vere i tvil om kva som er det faktiske problemet i denne saka;

- Bestanden av jerv i Norge vert ikkje forvalta i tråd med Stortingsvedtak rovviltforliket med todelte målsetting. Bestanden av jerv i Norge er langt over bestandsmål.

I tråd med presentasjonen som vart halde av Miljødirektoratet er det statsråd Andreas Bjelland Eriksen (Ap) i Klima- og Miljødepartementet som har ansvaret. Det er ikkje beitenæringa i Fjord kommune som har ansvaret for, og skal måtte ta konsekvensane av ei feilslått rovviltforvaltning. I praksis er det slik det fungerer no.

Svar:

Innledningsvis vil jeg være tydelig på at rovviltbestandene skal forvaltes så nær bestandsmålet som mulig, både nasjonalt og regionalt. I tillegg skal vi ha en tydelig soneforvaltning, der bestandsmålet oppnås i de sonene rovvilt-nemndene har prioritert til jerv.

I 2024 ble det registrert 61 ungekull av jerv i Norge. Dette var flere enn bestandsmålet som er vedtatt nasjonalt på 39 årlige ungekull. Av de 61 ungekullene ble 9 tatt ut i løpet av våren 2024 gjennom såkalte ekstraordinære hiuttak. Etter hiuttak var det 52 ungekull av jerv i Norge i 2024. Så langt i 2025 er det påvist 32 ungekull av jerv i Norge, hvorav 5 er avlivet av Statens naturoppsyn. Endelige tall for 2025 kommer først i oktober.

Det nasjonale bestandsmålet er fordelt på regionale bestandsmål. Også regionalt skal rovviltbestandene forvaltes så nær det regionale bestandsmålet som mulig. Representanten viser i sitt spørsmål til situasjonen i Fjord kommune. Fjord kommune ligger i forvaltningsregion 6, som inkluderer Trøndelag og Møre og Romsdal fylker. I region 6 er det regionale bestandsmålet på 10 årlige ungekull av jerv. Nemnda har videre i sin forvaltningsplan

fordelt bestandsmålet slik at det er fylkesvise mål om 7 årlige ungekull i Trøndelag og 3 ungekull i Møre og Romsdal. I 2024 ble det registrert 20 ungekull av jerv i region 6, hvorav 16 ble registrert i Trøndelag og 4 i Møre og Romsdal. Av disse ble 1 ungekull felt under ekstraordinært hiuttak i Møre og Romsdal, og 3 ungekull ble felt under ekstraordinært hiuttak i Trøndelag. Etter hiuttak, var det dermed 3 registrerte ungekull i Møre og Romsdal i 2024, noe som var akkurat på det fylkesvise målet satt av rovvilt-nemnda. Så langt i 2025 er det registrert 2 ungekull i Møre og Romsdal, og det er gjennomført ekstraordinært hiuttak av det ene ungekullet.

Fjord kommune ligger delvis innenfor såkalt beiteprioritert område, og delvis i område som er prioritert til jerv i forvaltningsplanen som er vedtatt av rovvilt-nemnda i regionen. I beiteprioriterte områder skal beitenæringen ha prioritet. Normalt vil terskelen for uttak av jerv i dette området være lav. I jerveprioritert område skal jerven ha prioritert. Bestandsmålet skal nås i dette området. Beitenæringene må her tilpasse seg tilstedeværelsen av jerv, og terskelen for uttak av jerv vil normalt være høyere enn i beiteprioriterte områder. Fordi det i disse områdene skal være fast tilhold av jerv vil det ikke lykkes med vesentlig tapsreduksjon uten at nødvendige tilpassinger av beitenæringene blir gjennomført.

Beitebrukere kan søke om tilskuddsmidler til gjennomføring av ulike forebyggende tiltak. Hva som er beste tiltak for å forebygge tap kan variere mellom områder og brukere. Erfaring viser at jerveskader ofte tiltar mot slutten av beitesesongen. Tidlig nedsanking av sau er derfor noe vi vet kan ha stor tapsreduserende effekt, og tilskuddet vil da dekke ekstra kostnader slik som innkjøp av tilleggssjør. Fortsatt er det slik at hoveddelen av jerveskadene blir påvist både innenfor områder prioritert til jerv og i siste del av beitesesongen, og tidlig nedsanking er eksempel på et mulig tiltak som kan gi god effekt.

Lisensfelling skal være hovedvirkemiddelet for bestandsregulering av jerv. I vinter har lisensfelling vært mer effektiv enn tidligere år, særlig i Trøndelag og Innlandet. Når det gjelder Møre og Romsdal, ble det ikke åpnet for felling av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv i vinter. Grunnlaget for dette var at det ikke var registrert noen overtallighet av ungekull av jerv i området som er avsatt som prioritert for jerv i fylket.

Utover lisensfelling, gjennomføres det også ekstraordinære uttak av jerv. Dette er både uttak av enkelt dyr og uttak av tisper med valper i hi som gjennomføres av Statens naturoppsyn etter vedtak fattet av Miljødirektoratet.

Så langt denne sesongen er det fattet fjorten beslutninger om ekstraordinære uttak av jerv. Totalt er det fattet vedtak om ekstraordinære uttak av 25 enkelt dyr og 8 hiuttak. Statens naturoppsyn har gjennomført ekstraordinære uttak av totalt 23 jerver, inklusiv 5 hiuttak der mordyr og/eller valper er avlivet.

Miljødirektoratet har denne sesongen hatt særlig oppmerksomhet på jervesituasjonen i Fjord og Rauma kommuner. Det har blitt fattet vedtak om ekstraordinært uttak av tre enkeltdyr i beiteprioritert område i Fjord og Rauma kommuner. Én hanjerv er felt. Jeg er kjent med man ikke har klart å gjennomføre alle uttak det var satt mål om i beiteprioritert område så langt denne sesongen. Samtidig er jeg kjent med at jerveaktiviteten i beiteprior-

itert område denne sesongen har vært begrenset, og først og fremst er knyttet til forvaltningsområdet for jerv.

Selv om det har vært funnet få spor etter jerv i de beiteprioriterte områdene i Fjord kommune, kan en ikke forutsi potensielle skadesituasjoner for kommende beitesesong, og det vil fortsatt være særlig oppmerksomhet rettet mot beiteprioriterte områder for å begrense skader.

SPØRSMÅL NR. 2095

Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg

Besvart 15. mai 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt på hvor mye staten har bevilget og i praksis brukt så langt på bygging av ny Ring 1 og Hammersborgtunnelen, hva det eventuelt vil koste å kjøpe ut alle entreprenører fra kontrakter om videre bygging stanses og om hva det nyeste kostnadsestimatet er for prosjektet?

Svar:

Prosjektet Ring 1 Hammersborgtunnelen gjennomføres av Statens vegvesen som en del av utbyggingen av regjeringskvartalet. Ombyggingen er nødvendig for å ivareta sikkerheten i regjeringskvartalet. Prosjektet har en fastsatt kostnadsramme på 3 590 mill. 2025-kroner og en prognose for sluttkostnad på 3 420 mill. 2025-kroner. Arbeidet er i tråd med gjeldende kostnadsramme vedtatt av Stortinget, jf. Prop. 118 S (2022–2023) og Innst. 490 S (2022–2023), og i god rute til å ferdigstilles slik at prosjektet kan åpnes for trafikk i 2027 som varslet til Stortinget i Prop. 1 S (2024–2025).

Etter avtale med Statsbygg utfører Statens vegvesen også enkelte tilleggsarbeider som er knyttet til utbyggingen av regjeringskvartalet. Kostnadene med disse tilleggsarbeidene er foreløpig anslått til i overkant av 200 mill. kroner, og inngår pt. i kostnadsrammen for byggetrinn 1 av nytt regjeringskvartal. Som varslet til Stortinget i Prop. 22 S (2023–2024) vil kostnadsrammene for de to prosjektene foreslås motsvarende justert slik at arbeidene Statens vegvesen gjør bevilges over samme post. Prognose for sluttkostnad for prosjekt Ring 1 Hammersborgtunnelen inkludert tilleggsarbeidene, vil da være 3 645 mill. 2025-kroner.

Kostnadene for å stanse bygging av Ring 1 og kjøpe ut entreprenørene fra kontraktene forventes å være betydelige. Statens vegvesen har imidlertid ikke et tilstrekkelig grunnlag til å gi noe eksakt tall på dette.

I tillegg til de umiddelbare kostnadene ved å avslutte kontrakten, vil det også påløpe ekstra kostnader knyttet til opprydding og sikring. Videre er det også betydelige summer som allerede er utbetalt som ikke vil ha noen nytteverdi for samfunnet, dersom prosjektet blir avsluttet før fullføring.

SPØRSMÅL NR. 2096**Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 12. mai 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

I møter jeg har hatt med ukrainske parlamentarikere og lokale myndigheter har det blitt uttrykt stort takknemlighet, men også blitt etterlyst raskere fremdrift, på Norges planer om mer norsk-ukrainsk næringssamarbeid og investeringer.

Hvor mye midler er samlet sett stilt til disposisjon for henholdsvis Innovasjon Norge og Norfund sine programmer og investeringer i - og for - Ukraina, og hva er status på arbeidet?

BEGRUNNELSE:

Som en del av Nansen-programmet har Norfund fått midler til å investere i Ukraina.

I 2024 ble det stilt 250 millioner til disposisjon og jeg forstår det slik at man tar sikte på å videreføre denne innsatsen de neste årene. I møter jeg har hatt med ukrainske parlamentarikere og lokale myndigheter har det blitt uttrykt stort takknemlighet, men også blitt etterlyst raskere fremdrift, på Norges planer om mer norsk-ukrainsk næringssamarbeid og investeringer. Jeg ber derfor om en status på dette, herunder arbeidet til Innovasjon Norge og Norfund.

Svar:

Russlands krig mot Ukraina har ført til enorme materielle skader på boliger, skoler, veier og energinfrastruktur. Ukraina trenger derfor investeringer for å gjenoppbygge det russiske angrep har lagt i grus, og for å bygge en bærekraftig økonomi i et fritt og selvstendig Ukraina. Mye av dette må finansieres med privat kapital, både fordi offentlige midler ikke vil strekke til, og fordi mye av gjenoppbyggingen vil skje på områder med kommersielt potensial.

Representanten nevner arbeidet til Innovasjon Norge og Norfund i sitt spørsmål. Eksfin og Norad har også relevante ordninger som understøtter investeringer og næringsutvikling i Ukraina. Med utgangspunkt i at NFD er ansvarlig for nærings- og handelssamarbeidet med Ukraina, har jeg også innarbeidet tekst fra næringsministeren i svaret.

Regjeringen har så langt tildelt Norad totalt 1 067 mill. kr. i perioden 2023 til 2025 for tiltak rettet mot næringsutvikling i Ukraina. Dette har som formål å opprettholde økonomisk aktivitet, legge til rette for økte investeringer og sikre arbeidsplasser og skatteinntekter.

Støtten går til å bidra til at mikro- og småbedrifter i Ukraina overlever, med bidrag via den tyske utviklings- og samarbeidsorganisasjonen GIZ. Støtte går også til International Finance Corporation (IFC) for å øke investeringene i Ukraina og til å øke tilgang til krigsforsikringer gjennom Verdensbankens garantiinstitutt (MIGA) og Den europeiske utviklingsbanken (EBRD). Det norsk-ukrainske handelskammeret har også fått støtte til økt internasjonalt samkvem for ukrainsk næringsliv mellom norske og ukrainske selskaper.

Videre lanserte Norad i 2024 en bedriftsstøtteordning for Ukraina for å få frem investeringsklare prosjekter. Norad mottok 70 søknader i første runde med et totalt søknadsvolum på over 300 mill. kr., hvorav tre prosjekter fikk innvilget støtte. Selv om utlysingen er ubunden, er de tre første selskapene som har fått støtte norske. Prosjektene dreier seg om å utvikle fornybar energi og bygge en logistikkterminal for å fremme handel med EU. Denne utlysningsordningen er fortsatt åpen for søknader, og det er avsatt midler også til flere nye slike prosjekter for 2025.

Regjeringen ga i september i fjor Norfund et mandat til å investere i Ukraina gjennom et eget Ukraina-fond, med formål om å bidra til utvikling av bærekraftig næringsvirksomhet og jobbskaping i Ukraina. Fondet ble ved etablering i 2024 tilført en kapital på 250 millioner kroner, og det ble signalisert at fondet vil kapitaliseres årlig innenfor Nansen-programmets levetid. Norfund har siden opprettelsen arbeidet med å bygge en portefølje i Ukraina. Det er identifisert flere prosjekter som vurderes som attraktive for videre oppfølging.

Jeg har innhentet følgende svar fra næringsministeren som ansvarlig statsråd for nærings- og handelssamarbeidet med Ukraina:

«Arbeidet med å legge til rette for at norsk næringsliv kan delta i gjenoppbyggingen av Ukraina er høyt prioritert. Jeg har selv besøkt Kyiv to ganger siden september 2024, og begge gangene har fremme av nærings- og handelssamarbeidet stått sentralt. I september 2024 ledet jeg og min ukrainske motpart et møte i norsk-ukrainsk økonomisk kommisjon, og i april 2025 signerte jeg på vegne av Norge den oppdaterte handelsavtalen mellom EFTA og Ukraina.

Innovasjon Norge er gitt i oppdrag å legge til rette for at norske selskaper kan delta i gjenoppbyggingen av Ukraina. Det er for budsjettåret 2025 øremerket 4 millioner kroner til Innovasjon Norge til dette arbeidet. I tillegg benytter Innovasjon Norge midler fra sin ordinære bevilgning til å tilby rådgivnings-, kompetanse- og nettverkstjenester til norske bedrifter med interesse for Ukraina.

Innovasjon Norge har nylig etablert kontor med en norsk utsending i Kyiv som skal bistå norske bedrifter med rådgivning og nettverksbygging. Utsendingen samarbeider tett med Norsk-ukrainsk handelskammer, den norske ambassaden, ukrainske myndigheter og andre relevante lokale og internasjonale aktører.

Fra 1. januar 2025 har vi også opprettet en egen ordning for Ukraina i Eksportfinansiering Norge (Eksfin) med en garanti-ramme på 630 millioner kroner. Hensikten med ordningen er å redusere risikoen for private aktører og legge til rette for norsk

næringslivs deltakelse i gjenoppbyggingen av Ukraina. Ordningen er åpen for både private og offentlige kjøpere i Ukraina. Eksfin kan under ordningen tilby opptil 100 prosent dekning av kostnader knyttet til politisk risiko, for eksempel ekspropriasjon, valutarestriksjoner eller krigsskader.

I tillegg har vi jevnlig kontakt med næringslivsaktører i Norge for å få innspill til hvordan vi kan bidra til at norske bedrifter kan engasjere seg i Ukraina. Blant annet leder jeg selv møtene i regjeringens Ukraina-forum der representanter fra næringslivet, organisasjoner og partene i arbeidslivet deltar.»

SPØRSMÅL NR. 2097

Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 12. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Ber om en årlig oversikt, samlet sett og fordelt på aktører.

Hvor mye fikk de ulike kulturinstitusjonene og kulturtilbudene i Rogaland gjennom statlig og mobilisert privat støtte under gaveforsterkningsordningen, og hvordan har bortfallet av de tildelte og privat mobiliserte midlene blitt erstattet etter at ordningen opphørte?

BEGRUNNELSE:

Gaveforsterkningsordningen var et viktig verktøy for å mobilisere privat kapital og styrke kulturnæringen og kulturtilbudet til innbyggerne. Jeg ønsker å få greie på hvordan det tapte har blitt dekket opp etter at ordningen ble avskaffet.

Svar:

Midler fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping AS som tidligere ble tildelt gaveforsterkningsordningen, går fortsatt til kulturformål. I forbindelse med de årlige tildelinger av spillemidler prioriterer departementet formål som gir en bred satsing på kultur i hele landet. Gaveforsterkningsordningen ble ikke erstattet med noen ny tilskuddsordning for kulturlivet.

Nedenfor følger en oversikt over gavebeløp og utbetalt gaveforsterkning til kulturinstitusjoner og kulturtilbud i Rogaland i årene 2014 - 2021:

Kunst- og kulturinstitusjoner	Gavebeløp	Gaveforsterkning
Chezville AS	100 000	25 000
Dalane Folkemuseum	9 532 826	2 161 443
Den norske filmfestivalen AS	1 253 985	313 496
Engøyholmen Kystkultursenter	2 160 454	540 114
Filmfolket AS	100 000	25 000
Filmhimmelen 1 AS	280 000	70 000
Haugalandmuseet	100 000	25 000
Haugesund Teater	900 000	225 000
ICORN - International Cities if Refuge Network	2 615 000	653 750
KFUK-KFUM Haugesund	825 790	206 448
Kulturbanken	215 000	53 750
Kunsthall Stavanger (Stavanger Kunstforening)	350 000	87 500
KÅKÅ kverulantkatedralen	2 500 000	625 000
Mablis (Bike Invest AS)	310 000	77 500
Museum Stavanger	43 147 145	9 218 311
Norsk orgelfestival	311 142	77 786
Opera Rogaland IKS	1 150 000	287 500
Pelikanen forlag AS	375 000	93 750
Piraya Film AS	4 285 000	1 071 250
Rogaland Teater AS	5 697 000	1 363 769
Ryfylke dampskibsselskab AS	140 000	35 000
Ryfylkemuseet	580 000	145 000
Sandnes kunst- og kulturhus KF	2 930 000	601 458
Sauda Folkets Hus AS	412 500	103 125
Stavanger jazzforum	1 650 000	412 500
Stavanger Kammermusikkfestival	1 746 200	436 550
Stavanger konserthus IKS	2 085 000	521 250
Stavanger Symfoniorkester	250 000	62 500
Stiftelsen Engøyholmen Kystkultursenter	1 809 600	452 400
Stiftelsen Folken	1 000 000	250 000
Stiftelsen Klokkergården-Skjerpe	130 000	32 500
Stiftelsen KÅKÅ Kverulantfestivalen	12 822 250	3 205 563
Stiftelsen Sildajazzen	200 000	50 000
Stiftelsen Ullandhauggarden	1 280 000	320 000
Stiftelsen Veteranskibet Rogaland	386 385	96 596
Stiftinga Jærmuseet	14 958 293	3 739 573
Sølvberget bibliotek og kulturhus	570 000	142 500
Tou Scene - Stavanger kommune	2 400 000	600 000
Unge SPOR	2 040 000	510 000
Universitetet i Stavanger, Fakultet for utøvende kunsthøgskole	2 468 521	617 130
SUM	126 067 091	29 535 012

SPØRSMÅL NR. 2098**Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 12. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Flere ferdigmatprodusenter som bruker plastemballasje rundt maten anbefaler forbrukere å varme opp maten i mikrobølgeovn, eller å koke matinnhold med plast inntakt rundt maten. Samtidig viser studier at oppvarming av mat som er omkranset av plast kan føre til økte utslipp av mikroplast og kjemikalier fra plast.

Mener statsråden det er forsvarlig av ferdigmatprodusenter å anbefale forbrukere å varme opp mat i plast, eller vil regjeringen se på strengere regulering av anbefalinger som kan medføre helserisiko for forbrukere?

Svar:

Maten vår skal være trygg, og det bekymrer meg at enkelte studier kan tyde på at eksponering for mikroplast – blant annet gjennom mat og drikke – kan utgjøre en helsefare for mennesker. Likevel foreligger det ikke noen klare konklusjoner om risikoen. Grunnlaget for hvordan myndighetene håndterer ulike typer risiko fra mat, er vurderinger fagekspertene gjør av sammenstilt kunnskap. Innen dette området er kunnskapen foreløpig mangelfull. Det er behov for bedre og standardiserte analysemetoder, eksponeringsanalyser og kunnskap om effektene av mikro- og nanopartikler. Selv om det er for tidlig å slå fast at mikroplast er et folkehelseproblem, er det uansett viktig å jobbe med tiltak for å redusere spredningen, og dermed eksponeringen, så mye som mulig.

Det EØS-baserte regelverket for emballasje og materialer som er ment å komme i kontakt med mat, er strengt. Et viktig og overordnet krav er at matemballasjen skal være trygg og ikke avgi stoffer til næringsmiddelet i mengder som kan utgjøre en helsefare. Plast er et av materialene som er mest detaljregulert, og plaststoffene (utgangsstoffene) som er lov å bruke er risikovurdert av EUs mattrygghetsorgan, EFSA. Det er fastsatt restriksjoner for de stoffene som er tillatt å bruke i plast, blant annet migrasjonsgrenser – altså hvor mye av et plaststoff som kan avgis/migrere til maten. Matprodusentene har ansvaret for at plastemballasjen de bruker overholder disse grenseverdiene. Det gjelder også for emballasje som er ment å varmes opp av forbrukerne sammen med maten, som blant annet er tilfellet for ulike ferdigretter. Denne oppvarmingen skal ikke føre til at det overføres mer av disse stoffene enn de gitte grenseverdiene.

Mikro-/nanoplast finnes overalt, også i mat og drikke. Det er behov for mer kunnskap og forskning om hvordan og hvor mye mikro-/nanoplast som ender opp

i mat (deriblant bidrag fra matkontaktmaterialer), samt eventuelle negative helseeffekter dette kan ha for mennesker. Mikro-/nanoplast er ikke konkret regulert i regelverket for matemballasje, men omfattes av den samlede migrasjonsgrensa for plast. Plastemballasje skal ikke avgi bestanddeler til næringsmidler over en viss mengde.

For tiden revideres hele regelverket om matemballasje (matkontaktmaterialer) i EU. Hvordan det nye regelverket kommer til å bli utformet vet vi ikke ennå. Mattilsynet deltar i denne regelverksutviklingen og har spurt om det kan være aktuelt å inkludere krav til mikroplast. EU-kommisjonen har sagt at det ikke er planer om det nå på grunn av det svake kunnskapsgrunnlaget, men har vist til at den samlede migrasjonsgrensa uansett omfatter mikroplast. Norge kommer til å støtte et arbeid med å regulere mikro-/nanoplast spesifikt når mer kunnskap er på plass.

Det finnes noen studier som tyder på at oppvarming av plastbeholdere kan føre til økte utslipp av mikroplast og plastkjemikalier, spesielt når beholderne ikke er ment for slik varmebehandling. Mattilsynet informerer om hvilke materialer og produkter som ikke egner seg til kontakt med mat, slik at forbrukerne kan unngå bruk, inkludert oppvarming, som øker risikoen for å få i seg stoffer i mulig skadelige mengder. Myndighetene forutsetter, og fører tilsyn med, at produsentene av ferdigretter bruker materialer som er egnet til formålet og i samsvar med kravene i regelverket. På grunn av de nevnte kunnskapshulene om forekomst og effekter av mikro- og nanoplastpartikler har helsemyndighetene ikke noe grunnlag for å si at tilberedningsinstruksene for ferdigmat bidrar til å gjøre den mindre trygg.

De siste årene har det i EU vært flere store forskningsprosjekter om mikroplast. Norge ved Folkehelseinstituttet har deltatt og blant annet studert eksponeringen fra flaskevann og effekter på immunsystemet. Resultatene fra denne forskningen og nye planlagte samarbeidsprosjekter kommer til å bedre kunnskapsgrunnlaget for framtidig regulering og andre tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2099**Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Per Olav Tyldum****Besvart 12. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Digitale spill er en naturlig del av spillmarkedet. I dag er det krav om fysisk oppmøte for å registrere seg som spiller av bingo. Landsdekkende ideelle organisasjoner har også kun lov til å drive fysiske landslotteri, ikke digitale.

Vil statsråden vurdere på nytt muligheten for digital registrering av spillere til bingo, slik det ble gjort under covid 19-pandemien, samt vurdere innføring av digitale landslotteri for ideelle organisasjoner innenfor rammene som gjelder i dagens landslotteriforskrift?

BEGRUNNELSE:

Hovedspill på bingo kan spilles digitalt, men dette betinger fysisk oppmøte for registrering i en bingohall. Det er altså ikke mulig å registrere seg digitalt. Dette er en barriere for mange. Antall bingohaller er redusert med 25 % etter siste års innstramninger, og særlig har tilbudet i distriktene blitt redusert. Barrieren for å registrere seg som spiller blir dermed større, og det skaper geografiske forskjeller siden avstanden til en bingohall kan være stor.

At digital registrering er fremtiden, understrekes av at Norsk Tipping har besluttet å avvike sitt kommisjonærnett. Det fremstår da som både tungvint og gammeldags når binoforskriften stiller krav om fysisk registrering.

I landslotteriforskriften kan landsdekkende ideelle organisasjoner ha landslotteri med en ramme på inntil 100 mill. kr. Dette har historisk vært en viktig inntektskilde for ideelle organisasjoner. I dag er det imidlertid få organisasjoner som benytter denne lotterirammen, siden det kun er åpnet for fysisk lotteri og ikke digitalt lotteri. Organisasjonene mener det er for kostbart å drive disse lotteriene manuelt. Stortingsflertallet har tidligere vært positive til digitale landslotteri for ideelle organisasjoner.

Når ideelle organisasjoners inntektsmuligheter strammes inn, samtidig som andre inntektsmuligheter ikke øker tilsvarende, betyr det strammere rammer for frivillig sektor som ellers fremheves som viktig i det norske samfunnet.

Svar:

Fra nyttår ble det innført krav om at all spilling på elektroniske bingospill tilknyttet et bingolokale skal skje registrert, noe som betyr at bingohallene skal ha oversikt over enkeltspillernes spilleatferd. Innføringen av registrert spill gjør det også mulig å innføre tapsgrenser for disse spillerne, noe som trer i kraft 1. september i år. Tapsgrens-

er er blant de viktigste ansvarlighetstiltakene i pengespillpolitikken, og det er sosial ansvarlighet som er det førende hensynet ved vår pengespillpolitikk.

Dersom man åpner for at spillere av bingo kan registrere sin spilling digitalt, slik representanten tar til orde for, kan det uthule effekten av de maksimale tapsgrensene. Det har sammenheng med at en spiller som har nådd tapsgrensen i én bingohall, vil kunne registrere seg (digitalt) i en bingohall et annet sted i landet og på den måten fortsette å spille elektronisk, selv om tapsgrensen er nådd. Der er følgelig ikke ønskelig å åpne for digital registrering.

Når det kommer til muligheten for ideelle organisasjoner til å tilby digitale pengespill, er dette vurdert tidligere, blant annet i forbindelse med arbeidet med ny pengespillforskrift. Der ble det konkludert med at det ikke er ønskelig å legge til rette for økt bruk av digitale pengespill for andre enn enerettstilbyderne. Dette ble blant annet begrunnet i risikoen for at de digitale spillene vil kunne ligne på Norsk Tipping sine nettspill og dermed utgjøre reelle konkurrenter for Norsk Tipping. Dette ville i så fall utfordre enerettsprinsippet i den norske pengespillmodellen.

Videre vil en åpning for digitale landslotteri kunne innebære en utvidelse av det private pengespillmarkedet. Dette kan også utfordre reguleringsmodellen, siden det er en forutsetning at pengespill som tilbys av andre enn enerettstilbyderne kun skal være et supplement til enerettstilbydernes pengespill. Det er likevel ikke noe i veien for bruk av digitale løsninger for distribusjon og betaling av pengespillene, som for eksempel Vipps.

SPØRSMÅL NR. 2100**Innlevert 2. mai 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 7. mai 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil regjeringen legge press på tyrkiske myndigheter for at de følger opp fredsinitiativet til Abdullah Öcalan og sørger for at han kan delta i denne, herunder ved å stanse behandling av søknader om våpeneksport inntil Tyrkia legger til rette for en varig fredsavtale?

BEGRUNNELSE:

I en erklæring fra februar i år ba lederen for Kurdistans Arbeiderparti (PKK), Abdullah Öcalan, gruppen om å oppløse seg selv og legge ned våpnene. Like etter erklærte PKKs øvrige ledelse umiddelbar, ensidig våpenhvile. Dette kan bli starten på slutten på 40 års krig.

Öcalan har sittet fengslet i isolat på høyrisikofengselet Imrali siden 1999. Rødt tok imot to av hans advokater her på Stortinget 23. april. De bekrefter at de fortsatt ikke får tilgang til sin klient, og uttalte i VG 29. april at fredsprosessens videre vei avhenger av responsen fra president Recep Tayyip Erdoğan og tyrkiske myndigheter. Blant annet trengs det en prosess for å demokratisere Tyrkia og ivareta kurdiske rettigheter, samt juridisk og politisk tilrettelegging fra den tyrkiske staten for at PKK kan oppløse og avvæpne seg.

Spørsmålsstiller ønsker å vite hva regjeringen vil foreta seg for å legge press på Erdogan og tyrkiske myndigheter, gjennom Europarådet og andre kanaler, for å ta imot invitasjonen og føre prosessen videre.

Erdogan har i flere år har brukt krigen mot PKK for å rettferdiggjøre sin innskrenking av demokrati og ytringsfrihet internt i Tyrkia, men også som forhandlingsskort for å få politiske innrømmelser fra vestlige land. Som en del av prosessen rundt Sveriges NATO-medlemskap fikk Erdogan gjennomslag for at Sverige blant annet skulle gjenoppta våpeneksport til Tyrkia, avstå fra å støtte kurdiske organisasjoner også i Syria og utlevere kurdere og andre opposisjonelle til Tyrkia.

Spørsmålsstiller vil vite om regjeringen vil godta krav fra tyrkiske myndigheter begrunnet i krigen mot PKK så lenge PKK selv forsøker å stifte fred, og videre om regjeringen vil revurdere sitt vedtak fra før jul om å gjenoppta behandlingen av søknader om våpeneksport til Tyrkia, i lys av den pågående fredsprosessen.

Svar:

Regjeringen støtter den pågående prosessen i Tyrkia som vi håper vil lede frem til en politisk løsning på konflikten

mellom den kurdiske minoriteten og myndighetene. Da jeg besøkte Ankara 24. april i år drøftet jeg spørsmålet med min tyrkiske kollega og ga uttrykk for denne støtten.

Norge har en bred kontaktflate med Tyrkia og Tyrkias myndigheter er godt kjente med norske vurderinger.

Selv om Utenriksdepartementet i fjor høst åpnet opp for at norske bedrifter igjen kan søke om lisens for eksport av forsvarsmateriell og flerbruksvarer til militær sluttbruk i Tyrkia, innebærer ikke dette noen automatikk i at en eksportlisens faktisk blir innvilget. Alle søknader om eksportlisens behandles individuelt og er gjenstand for grundige vurderinger av Direktoratet for eksportkontroll og sanksjoner (DEKSA). Regjeringen vil fortsette sin etablerte og strenge «føre-var»-linje for eksport av forsvarsmateriell, innenfor rammen av gjeldende eksportkontrollregelverk.

